

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל הספורט

ISRAEL DIVING AUTHORITY הרשות לצלילה ספורטיבית

אוגדן הצלילה הספורטיבית

עריכה: רובי אביתר

יעוץ מקצועי: רמי סדנאי

עיצוב והדפסה: ארט פלוס, ירושלים

הוצאה לאור: מחלקת הפרסומים, משרד החינוך התרבות והספורט

www.gov.il gov

תוכן העניינים

5	הקדמה
6	אל ציבור הצוללים

חוק הצלילה וקובץ תקנות

10-7	- חוק הצלילה הספורטיבית תשל"ט 1979
19-11	- תקנות הצלילה הספורטיבית התש"ם

נוהל פתיחה והפעלת מועדון

26 -20	- הוראות לפתיחה והפעלת בית ספר לצלילה
29 -27	- הוראות לפתיחה והפעלת מרכז צלילה

ציוד

31 -30	- הנחיות לטפסי בדיקת ציוד צלילה
32	- נהלי זיהוי וטיפול - ברזים ומיכלי צלילה
34 -33	- טופס טיפול במדחס
35	- טופס טיפול - ווסת צלילה
36	- טופס טיפול במיכל צלילה
37	- טופס טיפול מאזני ציפה
38	- נוהל בדיקת תחנת מילוי לתערובות נייטרוקס
39	- טופס בדיקת תחנת מילוי לתערובות נייטרוקס
40	- מכשיר צלילה אישי.

מצבים רפואיים הפוסלים לצלילה ונספחים נוספים.

47-41	- מחלות ומצבים רפואיים הפוסלים לצלילה ספורטיבית
48	- טופס הצהרת הורי מועמד/ת לקורס צלילה
49	- תרשים זרימה אירוע חריג
50	- נוהל פינוי אירוע בעת צלילת גז דחוס

קורס מים פתוחים צולל דרגה א'

קורס מים פתוחים מתקדם צולל דרגה ב'

התמחויות צולל בכיר

139-98

מדריכים

140	- מדריך עוזר
142	- תהליך הכנה לקורס ולמבחני מדריך עוזר
149-143	- קורס מדריך עוזר
150	- מבחני מדריך עוזר
156-151	- מדריך מוסמך
157	- מדריך בכיר
158	- בקשה לקבלת רישיון הדרכה חדש / הארכה
159	- נספח לבקשה לקבלת רישיון הדרכה
160	- טופס ביצוע סטאז'ים עבור בקשה לרשיון הדרכה
162-161	- מסמך מחויבות למדריך צלילה
164-163	- מדריך בוחן
165	- בקשה להסמכה כמדריך בוחן
166	- מדריך ראשי (מד"ר)
167	- מדריך פעיל

נהלים

168	- צלילות הכרות / בכורה
169	- טופס הצהרה - צלילת הכרות
170	- צלילת רענון
171	- צלילת בדיקה / מבחן
172	- הצהרת תייר ששכח את תעודתו
173	- נוהל הצלה עצמית ועליית חירום
181-174	- נהלים וסטנדרטים מחייבים לארגון צלילה מוכר
185-182	- נוהל בדיקת אירוע צלילה - משטרה / רשות
187-186	- אגרות צלילה
188	- אירוע חריג (דיווח)
189	- נוהל הסמכת צוללי חיל הים

אל ציבור הצוללים, והעוסקים בעולם הצלילה.

מינהל הספורט, במשרד החינוך התרבות והספורט, אחראי ומנהיג את הספורט בישראל. בין מטרתיו לקדם ולפתח ענפי ספורט ייחודיים וביניהם ענף הצלילה הספורטיבית. במשך שנים עסקנו בהסדרת הרשות המוסמכת לצלילה מכוח חוק הצלילה הספורטיבית, קיימנו שנים של עבודה בהנהגת כללים, תקנונים ועקרונות לביסוס מעמד הצלילה הספורטיבית בישראל. כל זאת תוך כדי תנועה בטיפול בנושאים השוטפים.

לענף הצלילה היבטים ספורטיביים, אתגרים, תיירותיים, כלכליים ועוד.

כמי שעומד בראש מינהל הספורט והרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, מצאתי לנכון לפעול להכנת אוגדן אשר מאגד בתוכו כללים, תקנות ועוד שנגזרים מחוק הצלילה הספורטיבית. החומר מעובד באופן מקצועי כנדרש, לטובת העוסקים בצלילה הספורטיבית לסוגיהם.

כאמור בעבודה זו עסקו רבים וטובים ובניהם נציגי ההתאחדויות השונות, פקחי הרשות המוסמכת לצלילה, ומר רן לוי, מנהל תחום הצלילה הספורטיבית אשר גיבש וליווה את החומר עד הוצאתו לאור.

ישר כוח ותודה.

בברכה,

ד"ר יהושע דקל
סמנכ"ל וראש מינהל הספורט

אל ציבור הצוללים

הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, במתכונתה הנוכחית כיחידה במינהל הספורט הוקמה בשלהי 1997 והחלה לפעול בתחילת 1998.

הרשות החליטה לאפשר תחרות מלאה בענף הצלילה הספורטיבית בצד אכיפת חוק הצלילה הספורטיבית, תקנותיו ונהלים מחוייבי המציאות שהזמן והניסיון תרמו לגיבושם לכדי מסמכים מפורטים.

מטרת האגודן היא לאפשר לכל ראש ארגון מנהל או בעלים של מרכז / בי"ס לצלילה, מדריך, עוזר מדריך ומוביל קבוצה לפעול על פי סטנדרטים מחייבים במדינת ישראל.

אין האגודן בא להחליף את תכניות ההדרכה של ארגוני הצלילה שאושרו ע"י הרשות המוסמכת, אולם הוא מציב סטנדרטים שאין לרדת מהם, או לסטות מהם.

א. מהות החומר המפורסם באגודן זה:

1. חוק הצלילה הספורטיבית – נקבע וניתן לשינוי על ידי מליאת הכנסת בלבד.
2. תקנות הצלילה – נקבעו וניתנות לשינוי על-ידי שר החינוך התרבות והספורט.
3. נהלי והוראות בטיחות – נקבעו וניתנים לשינוי על-ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

כך גם בנושאים המפורטים באגודן כגון: מצבים רפואיים הפוסלים לצלילה ספורטיבית או נוהל פינוי, הסרת משקולות וכד'...

תכני האגודן נקבעו על בסיס אגודן הרשות עד 1997, נושאים חדשים שנכתבו ע"י הרשות ועדכונים שהזמן גרמם. עדכון האגודן יעשה באמצעות מדיה מגנטית, או באינטרנט באתרי הצלילה וגם באתר מינהל הספורט.

בהזדמנות זו ברצוני להודות לחברי וועדות: ההדרכה, ציוד, צלילה מתקדמת (טכנית) ורפואה, אשר תרמו מזמנם והביאו את כל הידע המקצועי שלהם על מנת לאפשר הוצאות אגודן זה. תודות מיוחדות לדר' פ. הלפרן – היועץ הרפואי של הרשות המוסמכת, מר רובי אביתר שערך אגודן זה והשקיע רבות בעיצובו ותכניו ומר רמי סדנאי שתתם במסירות ובכשרון ללא הגבלת זמן את הידע המקצועי והנסיון העשיר שלו, ולדר' יהושע דקל אשר גיבה ותמך, על מנת להביא אגודן זה להוצאה לאור.

בברכה,

רן לוי

מנהל תחום הצלילה הספורטיבית
הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית

חוק הצלילה הספורטיבית, תשל"ט - 1979

הגדרות

1. בחוק זה

"מכשיר צלילה אישי" - מכשיר צלילה עצמאי הניזון מגז דחוס בתוספת כל פריט אחר שייקבע בתקנות: "מקום" - לרבות כלי רכב, כלי שיט במימי החופין וכן כלי שיט ישראלי כמשמעותו בחוק הספנות (כלי שיט, התש"ך - 1960 אף מחוץ למימי החופין); "שירותי צלילה" - שרותים לצורך ביצוע צלילה כפי שייקבע בתקנות; "מרכז צלילה" - מקום המיועד לספק שירותי צלילה; "צלילה ספורטיבית" - צלילה בעזרת מכשיר צלילה אישי, בכל מקווה מים, שלא לשם ביצוע עבודה או פעילות צבא או משטרה; "הרשות המוסמכת" - יחיד או תאגיד שמינהו השר להיות רשות מוסמכת לענין חוק זה, לתקופה שקבע; "השר" שר החינוך והתרבות.

הגבלת צלילה ספורטיבית

2. (א) לא יצלול אדם צלילה ספורטיבית אלא אם מלאו לו 12 שנים והוא הוסמך על פי כללים שייקבעו בתקנות להיות צולל ספורטיבי וקיבל על כך תעודה מאת הרשות המוסמכת ובהתאם לתנאי התעודה. ובלבד שאדם שטרם מלאו לו 15 שנים לא יצלול לעומק העולה על 20 מטרים מתחת לפני המים. (א1) לא יצלול צלילה ספורטיבית אדם שטרם מלאו לו 15 שנים אלא בהסמכת הורה. (ב) תעודה לפי סעיף קטן (א) יכול שתהא לפי סוגים ויכול שתקופת תקפה תהא מוגבלת, הכל כפי שייקבע בתקנות. (ג) תעודת צולל שניתנה מחוץ לישראל, שמכירה בה הרשות המוסמכת, דינה כדין תעודה שהוצאה לפי סעיף קטן (א).

איסור צלילת יחיד

3. (א) לא יצלול אדם צלילה ספורטיבית אלא בלוויית אדם אחד נוסף לפחות, הצולל כדין, ואם טרם מלאו לו 15 שנים לא יצלול צלילה ספורטיבית אלא בלוויית אדם אחד נוסף לפחות שמלאו לו 21 שנים והרשאי לצלול לפי חוק זה עד עומק של 30 מטרים מתחת לפני המים. (ב) על אף האמור בסעיף 2, רשאי מי שלא הוסמך להיות צולל ספורטיבי לצלול בלוויית מי שהוסמך להיות מדריך צלילה לפי סעיף 6.

איזורי צלילה אסורים

4. (א) השר, באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, רשאי להכריז כי אזור מסויים הוא אזור האסור לצלילה ספורטיבית; אכרזה על פי סעיף קטן זה תפורסם ברשומות. (ב) לא יצלול אדם צלילה ספורטיבית באזור שהוכרז כאזור אסור לצלילה.

הגבלת מרכזי צלילה

5. (א) לא יפתח אדם מרכז צלילה ולא יקיים אותו אלא ברשיון ובהתאם לתנאי הרשיון ולכללי הבטיחות והשירות שייקבעו בתקנות. (ב) רשיון לפי סעיף זה יינתן מאת הרשות המוסמכת בהסכמת שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך. (ג) רשיון לפי סעיף זה יכול שיהא מסוייג ויכול שתקופת תקפו תהא מוגבלת, הכל כפי שייקבע בתקנות.

הגבלת הדרכת צלילה

6. (א) לא תיעשה הדרכה בצלילה ספורטיבית אלא למי שמלאו לו 12 שנים ובידי מי שהוסמך על פי כללים שייקבעו בתקנות להיות מדריך צלילה וקיבל על כך תעודה מאת הרשות המוסמכת ובהתאם לתנאי התעודה. (ב) תעודה לפי סעיף קטן (א) יכול שתהא לפי סוגים ויכול שתקופת תקפה תהא מוגבלת, הכל כפי שייקבע בתקנות. (ג) לא יוסמך אדם להיות מדריך צלילה אלא אם מלאו לו 21 שנים. (ד) לא תיעשה הדרכה בצלילה ספורטיבית אלא במרכז צלילה שניתנה עליו תעודה מאת הרשות המוסמכת המעידה שהוא בית ספר לצלילה ספורטיבית, או מרכז צלילה כאמור.

פקחים

7. (א) הרשות המוסמכת תמנה פקחים לעניין חוק זה.
(ב) פקח רשאי להיכנס בכל זמן סביר לכל מקום כדי לבדוק אם מתקיימות בו הוראות חוק זה והתקנות על פיו לרבות תנאי רשיון שניתן על פיהם, ובלבד שלא ייכנס פקח למקום אלא בהסכמת תופשו או לאחר שנתן לתופשו הודעה מוקדמת זמן סביר מראש, או כשדחיפות הענין מחייבת את כניסתו אף ללא מתן הודעה מוקדמת כאמור.
(ג) עבר אדם עבירה על חוק זה או התקנות על פיו, או היה לפקח שנתמנה כאמור יסוד סביר להניח שאדם עבר עבירה כאמור, רשאי הוא לדרוש מאותו אדם לזהות עצמו להנחת דעתו ולהציג כל מסמך שניתן לפי חוק זה, ואם סירב לעשות כן - רשאי הוא לעצור אותו עד לבוא שוטר, אך לא יותר משלוש שעות.

צו הפסקה מנהלי

8. (א) ראתה הרשות המוסמכת כי עיסוקו של אדם בצלילה ספורטיבית, קיומו של מרכז צלילה או עיסוקו של אדם בהדרכה בצלילה ספורטיבית אינם בהתאם להוראות חוק זה או התקנות על פיו, רשאית היא לצוות בכתב על הפסקתם של עיסוק או קיום כאמור, אם בסגירת מקום ואם בכל דרך אחרת הנראית לה מתאימה בנסיבות הענין כדי להביא לידי הפסקה של ממש.
(ב) צו לפי סעיף קטן (א) (להלן - צו הפסקה מינהלי) בטל בתום שלושים יום מיום שניתן, זולת אם לפני אותו מועד הוגשה לבית משפט השלום תביעה פלילית על העבירה שבגללה ניתן; הצו יעמוד בתקפו כל עוד לא בוטל בידי הרשות המוסמכת או בידי בית המשפט אגב ההליכים הפליליים או הבקשה לפי סעיף 9.

בקשה

9. (א) הרואה את עצמו נפגע על ידי החלטת הרשות המוסמכת לפי סעיפים 2, 5 או 6, רשאי תוך 60 יום לבקש מבית משפט השלום שבתחום שיפוטו הוא מתגורר לבטל את החלטה או לשנותה.
(ב) הרואה את עצמו נפגע על ידי צו הפסקה מינהלי, רשאי תוך 30 יום לבקש מבית משפט השלום שבתחום שיפוטו הוא מתגורר לבטל את הצו או לשנותו.
(ג) הגשת בקשה כאמור בסעיף קטן (ב) לא תעכב את ביצועו של צו הפסקה מינהלי כל עוד לא החליט בית המשפט החלטה אחרת.

עונשין

10. (א) העובר על הוראה מהוראות חוק זה או התקנות על פיו, או אינו ממלא אחרי צו הפסקה מינהלי, דינו מאסר שנה או קנס 100,000 לירות.
(ב) הורשע אדם בעבירה על חוק זה או התקנות על פיו, רשאי בית המשפט, בנוסף לכל עונש, לצוות על שלילת תעודה או רשיון שניתנו לו לפי חוק זה, לתקופה שיקבע בית המשפט או לצמיתות.

תאגיד כרשות מוסמכת

11. (א) מונה תאגיד כרשות מוסמכת לענין חוק זה, לא יהיה תוקף לכל הגבלה שהוטלה על אותו תאגיד בין על פי דין ובין באופן אחר, במידה שהיא עלולה למנוע אותו מלמלא את תפקידו כרשות מוסמכת, וכל הגבלה כזו לא תפטור אותו מלמלא את התפקיד.
(ב) לענין חוק העונשין התשל"ז - 1977 ופקודת הנזיקין (נוסח חדש) דין עובד תאגיד כאמור בסעיף קטן (א), הממלא תפקיד מתפקידי התאגיד כרשות מוסמכת, כדין עובד הציבור לפי כל אחד מהחיקוקים האמורים.

ביצוע ותקנות

12. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא יקבע בתקנות הוראות בטיחות למניעת סיכון חייהם של צוללים ושל הנמצאים בסביבתם ורשאי הוא להתקין תקנות בכל ענין אחר הנוגע לביצוע החוק ובכלל זה:
(1) בדבר אגרות הסמכה ורישוי לענין סעיפים 2, 5 או 6;
(2) בדבר הטלת חובת ביטוח על צוללים;
(3) בהתייעצות עם שר התחבורה - בדבר מיקומם של מרכזי צלילה, בדבר כלי שיט וציוד שיט אחר המופעלים בידי מרכזי צלילה, וכן בדבר מסלוליהם של כלי שיט כאמור וסימונם של מסלולים אלה;
(4) באישור שר הבריאות - בדבר הכושר הרפואי של הצוללים.
(ב) תקנות על פי חוק זה יותקנו באישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

תחילה

13. תחילתו של חוק זה בתום ששה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

חוק הצלילה הספורטיבית (הטלת חובת ביטוח על צוללים) התש"ם - 1980

בתוקף סמכותי לפי סעיף 12 (א) (2) לחוק הצלילה הספורטיבית, תשל"ט - 1979, ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת אני מתקין בתקנות אלו:

הגדרות

1. בתקנות אלה -
"צולל" - אדם המבצע צלילה ספורטיבית.
"פוליסה" - לרבות כתב כיסוי וכתב כיסוי זמני.

חובת ביטוח

2. לא יצלול אדם צלילה ספורטיבית אלא אם יש לו פוליסה בת-תוקף לפי דרישותיה של הרשות המוסמכת.

הדרישות לגבי ביטוח

3. חובת הביטוח לפי תקנה 2 תחשב כממולאת, אם הפוליסה שהוצאה לצולל בידי מבטח כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א - 1951 מבטחת אותו מפני חבות שהוא עלול לחוב של חילוץ, פינוי, אישפוז וטיפול רפואי שנגרמו לו עקב תאונת צלילה.
ל' בשבט התש"ם (17 בפברואר 1980)
זבולון המר, שר החינוך והתרבות

תקנות הצלילה הספורטיבית (שירותי צלילה) התש"ם - 1980

בתוקף סמכותי לפי סעיף 1 ו-12 (א) לחוק הצלילה הספורטיבית, תשל"ט - 1979, ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת אני מתקין בתקנות אלו:

שירותי צלילה

1. (א) אלה הם שירותי צלילה לענין החוק:
 - (1) הכשרה לקראת הסמכה כצולל ספורטיבי, לפי סעיף 2 (א) לחוק;
 - (2) העברת בקשה של צולל ספורטיבי מוסמך לרשות המוסמכת לשם קבלת תעודת צולל ספורטיבי מאת הרשות המוסמכת לפי סעיף 2 (א) לחוק;
 - (3) תיווך או קישור בין צוללים ספורטיביים מוסמכים לשם ביצוע צלילה ספורטיבית בצוותא, לפי סעיף 3 (א) לחוק;
 - (4) תיווך או קישור בין מי שלא הוסמך להיות צולל ספורטיבי ובין מי שהוסמך להיות מדריך צלילה, לשם ביצוע צלילה ספורטיבית בצוותא, לפי סעיף 3 (ב) לחוק;
 - (5) מתן הדרכה בצלילה ספורטיבית לפי סעיף 6 (ד) לחוק;
 - (6) הכשרת צולל ספורטיבי מוסמך לקראת הסמכתו כמדריך צלילה לפי סעיף 6 (א) לחוק;
 - (7) העברת בקשה של צולל ספורטיבי מוסמך לרשות המוסמכת לשם קבלת תעודת מדריך צלילה מוסמך מאת הרשות המוסמכת, לפי סעיף 6 (א) לחוק;
 - (8) תיווך או קישור בין מדריך צלילה מוסמך ובין מי שמעוניין לקבל הדרכה בצלילה ספורטיבית;
 - (9) השכרה, אחסון, בדיקה, שיפוץ, תיקון או מילוי גזדחוס בקשר למכשיר צלילה אישי או לאחד מאבזריו;
 - (10) ביקורת הרשיונות והתעודות הנדרשים לפי החוק, לרבות תעודת ביטוח אישית לצולל.
- (ב) שירותי הצלילה המפורטים בתקנת משנה א (1) (2) ו- (5) עד (8) לתקנות אלה, יסופקו רק באמצעות מרכז צלילה שניתנה עליו תעודה מאת הרשות המוסמכת, המעידה שהוא בית ספר לצלילה ספורטיבית, או מרכז צלילה כאמור.

תקנות הצלילה הספורטיבית (מכשיר צלילה אישין) התש"ם - 1980

בתוקף סמכותי לפי סעיף 1 ו-12 (א) לחוק הצלילה הספורטיבית, תשל"ט - 1979, ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת אני מתקין תקנות אלו:

קביעת פריטים והשימוש בהם

(1) (א) כלאחד מן הפריטים הנקובים להלן נקבע בזאת כפריט אחר המתווסף למכשיר צלילה עצמאי הניזון מגז דחוס:

(1) מאזן-ציפה מתנפח;

(2) אבזמי-שחרור מהיר מותקנים על חגורות מכשיר הצלילה העצמאי ועל המשקולות;

(3) מכשיר למדידת זמן ולמדידת עומק;

(4) מכשיר המתריע על כלות הגז הדחוס במיכל.

(ב) הפריטים הנקובים בתקנת משנה א(1), (2) ו-(4) הם פריטים שכל צולל חייב להצטייד בהם. הפריט

הנקוב בתקנת משנה א(3) הוא פריט שכל זוג צוללים חייב להצטייד בו, כאשר צולל אחד יחזיק הן

במכשיר למדידת הזמן והן במכשיר למדידת העומק.

תקנות הצלילה הספורטיבית (תעודות) התש"ם - 1980

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2, 5, 6, 12-1 (א) לחוק הצלילה ספורטיבית, תשל"ט-1979 ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת אני מתקין תקנות אלו:

פרק ראשון: הוראות כלליות

הגדרות

1. בתקנות אלה "תעודה" - תעודה, היתר אישור או פטור.

בקשה לתעודה

2. הוראות תקנות אלה לגבי בקשה לתעודה יחולו גם על בקשה לחידוש התעודה.

הגשת בקשה

3. (א) כל בקשה לפי תקנות אלה תוגש בכתב לרשות המוסמכת לתת את התעודה (להלן-הרשות),

ואם נקבע לבקשה מסויימת טופס על ידי הרשות תוגש הבקשה לפי הטופס כאמור.

(ב) המבקש ימציא לרשות בבקשתו פרטים, מסמכים, תצלומים, הצהרות, ופרטים נוספים, כפי שתדרוש, וישיב נכונה על כל שאלה שיישאל בקשר לבקשתו.

סמכויות הרשות לגבי תעודה

4. (א) הרשות רשאית, לפי שיקול דעתה, לתת תעודה או לסרב לתיתה, לחדשה או לסרב לחדשה,

ורשאית היא להתנות בה תנאים, להוסיף עליהם או לשנותם, דרך כלל או לסוג מסויים או למקרה

מיוחד, להגביל את תקופת תקפה, להתלותה ולבטלה זולת אם יש בחוק או בתקנות אלה הוראה

אחרת.

(ב) תעודה או כל שינוי, תנאי או הגבלה בה, ינתנו בכתב.

המצאת תעודה לשם רישום שינויים

5. החליטה הרשות על שינוי בתעודה שנתנה, לרבות תנאים וההגבלות שבה, תודיע על כך לבעלה. בעל תעודה

שקיבל הודעה כאמור, חייב להמציא את התעודה תוך הזמן הנקוב בהודעה כדי שהרשות תרשום בה את השינוי.

ביטול תעודה

6. הודיעה הרשות לאדם על ביטול תעודה שנתנה לו או על התלייתה, חייב אותו אדם להחזיר לרשות

תוך הזמן הנקוב בהודעה.

פטור לסוגי

7. מקום שאפשר לתת פטור לפי תקנות אלה יכול שיינתן לאדם או לסוג בני-אדם, באופן כללי, למקרה

מיוחד או לסוג של מקרים.

חובת מילוי תנאי בתעודה

8. מי שניתנה לו תעודה חייב למלא אחר התנאים או ההגבלות הכלולים בה, ולא ישתמש בה אדם אלא

בהתאם לתנאים או ההגבלות כאמור.

חובת החזקת תעודה

9. (א) הצולל צלילה ספורטיבית יחזיק את התעודה, לרבות תעודת הביטוח האישי שלו או כל תעודה או

רשימת תנאים שניתנה לו על פי דין לגבי צלילתו של אותו אדם, במרכז הצלילה שסיפק את

שירותי הצלילה הנוגעים לאותה צלילה, או במקום קרוב למקום ביצוע הצלילה.

(ב) הצולל צלילה ספורטיבית, לרבות מי שעומד לבצע צלילה כאמור או מי שביצע צלילה כאמור, יציג

כל תעודה כאמור בתקנת-משנה (א), לכל פקח שמונה על ידי הרשות לפי סעיף (א) לחוק, או

לכל שוטר לפי דרישתם.

(ג) אדם יחזיק את התעודה כאמור בתקנה זו בכל עת במצב נקי וניתן קריאה.

המועד לפעולה

10. מקום שתקנות אלה מטילות על אדם חובה למסור הודעה או לעשות פעולה, תימסר הודעה או

תיעשה הפעולה, תוך 15 יום, זולת אם יש בתקנות אלה הוראה מפורשת אחרת.

איסור שינויים בתעודה

11. לא ישנה אדם שאינו מוסמך לכך פרט בתעודה, על ידי כתיבה, שרטוט, מחיקה, טשטוש או הוספה

או בכל אופן אחר ולא יחזיק תעודה ששונתה כאמור.

כפל תעודות

12. (א) אבדה תעודה או השחתה או טושטשה, רשאית הרשות לתת, לפי בקשת בעל התעודה, כפל

הימנה, לאחר ששוכנעה שהתעודה המקורית אבדה, הושחתה או טושטשה ולאחר שהבעל שילם

את האגרה שנקבעה בתוספת להוצאת כפל תעודה.

(ב) מצא בעל התעודה את התעודה המקורית לאחר שקיבל כפל הימנה - יחזיר את הכפל לרשות.

חובה להודיע על שינוי

13. בעל תעודה יודיע על כל שינוי שחל בכל פרט מן הפרטים הרשומים בתעודה וימציא לרשות, לפי דרישתה את התעודה לשם רישום השינוי בה; שלחה הרשות לבעל התעודה תעודה נוספת שנכללו בה השינויים, יחזיר בעל התעודה את התעודה הקודמת לרשות.

הטלת חובה

14. לא נקבע על מי מוטלת חובה בתקנות אלה יראוה כמוטלת על הצולל ועל בעל התעודה.

צלילה בהתאם לתעודה

15. לא יצלול אדם באופן השונה מזה הנקוב בתעודתו או בכל תעודה אחרת שניתנה לו על פי החוק או תקנות שהותקנו לפיו.

פרק שני: צוללים ומרכזי צלילה

סימן א': כללי

הגדרות

16. בפרק זה

"בית ספר" - בית ספר לצלילה ספורטיבית;

"בעל בית ספר" - בעל רשיון מרכז צלילה שניתן לפי סעיף 5 לחוק, שנקבעו במפורש כיינתן בו שירות של בית ספר לצלילה ספורטיבית, מנהל בית ספר או האחראי להפעלתו, והוא כשאין בפרק זה הוראה מפורשת אחרת; "מדריך מוסמך" - מי שהוסמך להיות מדריך בצלילה ספורטיבית; "מדריך עוזר" - מי שהוסמך לעזור למדריך מוסמך בצלילה ספורטיבית.

סימן ב': תעודת צולל

מתן תעודת צולל ספורטיבי מוסמך

17. תעודת צולל ספורטיבי מוסמך כאמור בסעיף 2 לחוק תינתן בהתאם להוראות פרק זה.

חובת בדיקות ובחינות

18. מבקש תעודת צולל ספורטיבי מוסמך יעמוד בבדיקות ובבחינות כאמור בתקנות אלה ובתקנות אחרות שהותקנו לפי החוק.

אי חידוש תעודת צולל ספורטיבי במועד

19. לא תחודש תעודת צולל ספורטיבי מוסמך (להלן - תעודת צולל) שלא היה לה תוקף במשך תקופה העולה על שנה אחת אלא אם עמד בעלה בבדיקות ובבחינות כאמור בפרק זה כאילו היה מבקש תעודת צולל, ובלבד שהרשות רשאית לפטור אדם כאמור מהבדיקות ומהבחינות, כולן או מקצתן.

הוכחת תשלום קנס בשל עבירת צלילה

20. הרשות רשאית שלא לתת תעודת צולל או שלא לחדש תעודת צולל עד שמבקש התעודה או חידושה יוכיח, לפי דרישתה, כי כל קנס שנתחייב בו בדין בשל עבירות על החוק או על תקנות שהותקנו לפיו - שולם.

תקופת תוקף של תעודת צולל

21. (א) הרשות רשאית לתת תעודת צולל או לחדשה לתקופה של שנה או שנתיים או שלוש שנים, ובלבד שבחידושה של תעודת צולל יתחיל תקפה של התעודה המחודשת מן היום ה-15 של החודש שבו ניתנה או חודשה התעודה.

(ב) הרשות רשאית לתת תעודת צולל לחלק מהתקופה האמורה בתקנת-משנה (א), ובלבד שהאגרה שתשלום עליה תהיה בשיעור של 1/12 מהאגרה השנתית בעד כל חודש מלא של תקופת תקפה של התעודה.

(ג) פקעה תעודת צולל, לא יצלול בעלה צלילה ספורטיבית, אלא אם חודשה התעודה.

הצהרת בעל התעודה

22. (א) לא נפסל בעל תעודת צולל או מבקש תעודת צולל מחזיק או מקבל תעודת צולל לפי החוק או לפי כל חיקוק אחר מיום הגשת הבקשה לתעודת צולל או לסוג תעודת צולל או לחידושה, יצהיר על כך, בעת תשלום האגרה, בטופס שנקבע לכך על ידי הרשות.

(ב) לא יצהיר אדם הצהרה על פי תקנת משנה (א) שהיא כוזבת, כולה או חלקה.
(ג) לא יצהיר מבקש תעודת צולל הצהרה כאמור בתקנת-משנה (א) בגלל פסילתו מקבל או מחזיק בתעודת צולל, יודיע על כך מיד במכתב רשום אל הרשות, ויחזיר לה את טופס התעודה שקיבל מנה.

תוקף תעודת צולל

23. (א) לא יהיה תוקף לתעודת צולל כאמור בתקנה 21 אלא לתקופה שבעדה שולמה האגרה בהתאם 37 ואם נתקיימו כל אלה:
(1) היא הוטבעה בחותמת הרשות ובחותמת בנק הדואר או כל בנק אחר שתקבע הרשות בהודעה ברשומות;
(2) בעל התעודה נושא עמו תעודת זהות, דרכון, תעודת עולה או תעודה אחרת כיוצא באלה שיש בה תמונתו של בעל התעודה.
(ב) בקשה לשינוי סוג התעודה תוגש למשרד הרשות שבו ניתנה התעודה.

תעודת צולל זמנית

24. (א) עמד מבקש תעודה בבחינות כאמור בתקנות אלה או ביקש בעל תעודת צולל שינוי סוג תעודתו, או הוגבלה תעודתו לסוג מסויים, רשאית הרשות לתת לו תעודה זמנית לצלול צלילה ספורטיבית מן הסוג שתקבע לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים.
(ב) בעל תעודת צולל שנעשה שינוי בתעודתו וניתנה לו תעודת צולל זמנית, לא יחולו עליו הוראות תקנה 22 כעבור תקופת תקפה של תעודת הצולל הזמנית אם הוטבעה תעודת הצולל לפי תקנה 22 בחותמת שנקבעה על ידי הרשות במקום המיועד לכך.
(ג) הוראות תקנות 21 ו- 22 לא יחולו על תעודת צולל זמנית.
(ד) לא תינתן לאותו מבקש תעודת צולל זמנית מאותו סוג יותר מאשר פעם אחת במשך שנה.
(ה) תקופת תקפה של תעודת צולל זמנית תבוא במניין התקופה שבעדה שולמה האגרה לפי תקנה 37.
(ו) הוראות תקנות-משנה (א), (ב), (ג) ו- (ה) לתקנה זו יחולו גם על בעל תעודת צולל המבקש כפל של תעודת צולל לפי תקנה 12.
(ז) תעודת צולל זמנית תוצמד לתעודת הזהות, לתעודת עולה או לדרכון של מקבלה, או לתעודה אחרת כיוצא באלה שיש בה תמונתו של הבעל התעודה.
(ח) תעודת צולל זמנית שניתנה ופקעה לא יראוה כתעודת צולל שפקעה לענין עבירות הקשורות באורח ביצוע של צלילה על-ידו.

תעודת צולל דרגה א'

25. תעודת צולל דרגה א' היא תעודה המתירה לצלול בכפוף להוראות החוק ותקנות שהותקנו לפיו, עד עומק של 20 מטר מתחת לפני המים.

תעודת צולל דרגה ב'

25א. תעודת צולל דרגה ב' היא תעודה המתירה לצלול, בכפוף להוראות החוק והתקנות שהותקנו לפיו, עד עומק של 30 מטרים מתחת לפני המים.

תעודת צולל דרגה ג'

26. תעודת צולל דרגה ג' היא תעודה המתירה לצולל, בכפוף להוראות החוק והתקנות שהותקנו לפיו, עד עומק של 42 מטרים מתחת לפני המים, או למקרים של הושטת עזרה לצולל אחר.

הגבלת מתן תעודת צולל מחמת גיל

27. מותר לתת תעודת צולל דרגה א' לאדם שמלאו לו חמש-עשרה שנה ומותר לתת תעודת צולל דרגה ג' לאדם שמלאו לו 16 שנים.

סייגים למתן תעודת צולל

28. (א) לא תינתן תעודת צולל דרגה ג', אלא אם מבקש התעודה צלל 40 צלילות ספורטיביות כבעל תעודת צולל דרגה ב' לפני שהוגשה בקשתו לתעודת צולל דרגה ג'.
(ב) בלי לגרוע מהאמור בתקנות משנה (א), רשאית הרשות לפי שיקול דעתה, לתת תעודת צולל לפי תקנות 25 ו- 26, או לסרב לתיתה, אם נתקיים במבקש התעודה אחד מאלה:
(1) הורשע על עבירה שנעברה בניגוד להוראות החוק או להוראות תקנות שהותקנו לפיו (להלן- עבירת צלילה), אשר גרמה לתאונת צלילה בתקופה של שנתיים שקדמה להגשת הבקשה;
(2) הורשע בשלוש עבירות צלילה או יותר, בתקופה של שנה שקדמה להגשת הבקשה;
(3) הורשע בעבירה אשר, לדעת הרשות, יש בה כדי לפסול אותו מלהיות כשיר לקבל את התעודה או את ההיתר, אם טרם עברה תקופה של שבע שנים מיום שגמר לרצות עת עונשו של אותה עבירה.

(ג) לא תינתן תעודת צולל דרגה א' דרגה ב' או דרגה ג' אלא למבקש שעבר קורס לצלילה שאושר על ידי הרשות, על פי תכנית שאישרה, ועמד בהצלחה במבחנים בסיום הקורס וקיבל תעודה או אישור על כך.

הזמנת בעל תעודת צולל לביור

29. הרשות רשאית להזמין בעל תעודת צולל להתייצב בפניה במקום ובמועד הנקובים בהזמנה, לשם -
- (א) ביור כושר הצלילה שלו, לרבות פסילתו מחזיק בתעודת צולל או התנאת תנאים בתעודה;
 - (ב) ביור נסיבות כל עבירה הנוגעת לכושר הצלילה שלו, ושעליה הורשע;
 - (ג) על עניין אחר הכרוך בכושר הצלילה שלו ובתעודת הצולל שבידו, לרבות ענייני הסברה;
 - (ד) שינוי בהוראות ובכללים הנוגעים לצלילה, ובצלילה מעשית.

הזמנת בעל תעודת צולל לבחינה

30. (א) הרשות רשאית בכל עת להזמין בעל תעודת צולל לבחינה עיונית ומעשית, והוראות פרק זה יחולו על המוזמן כאילו הוא מבקש תעודת צולל.
- (ב) נכשל בעת תעודת צולל בבחינה, רשאית הרשות לפסלו מחזיק תעודת צולל או לכלול בתעודה תנאים כאמור בסעיף 2 (א) לחוק.
- (ג) האגרה בעד שינון בצלילה תהיה בשיעור הנקוב בחלק ב' לתוספת הראשונה.

הפקדת תעודה של צולל מוזמן

31. הוזמן בעל תעודת צולל לביור, לבחינה, לקבלת הסבר או לשינון בצלילה, רשאית הרשות להורות על הפקדת תעודתו עד לסיום הביור, הבחינה או השינון, ולתת לו תעודת צולל זמנית לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים. הרשות רשאית לקבוע תנאים בתעודת הצולל הזמנית.

נוסח ההזמנה

32. ההזמנה כאמור בתקנות 30 ו-31 תהיה בנוסח שבתוספת השניה.

משלוח ההזמנה

33. הזמנה תישלח לבעל התעודה בדואר רשום לפי המען הרשום בבקשתו למתן התעודה, או אם חודשה התעודה לפי הכתובת בבקשתו האחרונה לחידוש התעודה, וההזמנה שנשלחה כאמור יראו אותה כאילו נמסרה לבעל התעודה בתום שבעה ימים מיום שהושמה בבית-הדואר.

חובה להתייצב

34. בעל תעודת צולל שהוזמן כאמור, חייב להתייצב במקום ובמועד הנקובים בהזמנה אלא אם נתן לרשות, לפני המועד הקבוע, סיבה סבירה לאי-יכולתו להתייצב.

תעודת צולל מוכרת שניתנה מחוץ לישראל

35. הרשות רשאית לשחרר בעל תעודת צולל שניתנה מחוץ לישראל, ושהכירה בה כשוות ערך לתעודת צולל בישראל, מהוראות פרק זה, כולן או מקצתן.

פטור מתחולת התקנות

36. הרשות רשאית לפטור בהיתר בכתב, באופן כללי או למקרה מסויים, מתחולת כל תקנה מתקנות פרק זה, ולקבוע בו תנאים, לבטלו או לשנות תנאיו.

אגרת תעודת צולל

37. (א) אגרה בעד תעודת צולל או חידוש תעודת צולל תהיה כמפורט בחלק א' לתוספת הראשונה.
- (ב) הצהיר מבקש תעודת צולל או מבקש חידוש תעודת צולל כאמור בתקנה 22(א) תשלום האגרה בעד תעודת צולל או בעד חידושה לבנק הדואר או לכל בנק אחר שתקבע הרשות בהודעה ברשומות, לחשבון הסילוקים של הרשות.
- (ג) לא הצהיר מבקש תעודת צולל או מבקש חידוש תעודת צולל כאמור בתקנה 22(א), לא תשלום האגרה בעד תעודת צולל או בעד חידושה, אלא לפי אישור הרשות.

סימן ג': מרכזי צלילה

אחריות של מדריך צלילה

38. (א) לא ידריך אדם ולא ילמד צלילה בבית ספר אלא למי שנתמלאו בו הוראות החוק.
- (ב) לא ידריך אדם ולא ילמד צלילה בהדרכה מעשית אלא אם מדריך הצלילה וכן התלמיד, הכל לפי העניין, ממלאים אחר הוראות הבטיחות שנקבעו לעניין מכשיר הצלילה האישי.
- (ג) מדריך צלילה אחראי לקיומן של תקנות אלה בשעת ההדרכה.
- (ד) לא ידריך אדם צלילה, אלא אם יש בידו תעודת ביטוח המבטחת אותו מפני כל חבות שהוא עלול לחוב בשל תאונת צלילה שאירעה לחניכו והנובעת מרשלנות המדריך.

בקשה לרשיון

39. בקשת רשיון לפתיחת מרכז צלילה ולקיומו לפי סעיף 5 לחוק לרבות בקשה לפתיחת בית ספר לצלילה למרכז צלילה ספורטיבית (להלן - רשיון) תוגש לרשות.

מתן רשיון

40. (א) לא יינתן רשיון מרכז צלילה אלא לאחר שהמבקש הוכיח, להנחת דעתה של הרשות, כי עומדים לרשותו;

(1) מקום מתאים למשרד, למתן שירותים של בית ספר או של שירותי צלילה אחרים, להדרכה עיונית ולאחסון הציוד.

(2) שטח של מקווה מים המתאים לביצוע צלילה ספורטיבית, אם מדובר ברשיון לבית ספר;

(3) ציוד, מיתקנים וכוח אדם כפי שיידרשו על ידי הרשות.

(ב) עתירה בעד רשיון תהיה כמפורט בחלק ב' לתוספת הראשונה.

(ג) הוראות תקנה זו באות להוסיף על הוראות כל דין אחר בקשר לרשיונות.

רשיון לתאגיד

41. (א) ניתן רשיון לתאגיד - לא ייעשה כל שינוי בתאגיד על ידי הוספה או החלפה של חבר או שותף, או

על ידי העברת השליטה בתאגיד או על ידי העברה, הוספה, חלוקה חדשה של זכויות, או על ידי ביטול העברה או הקצאה חדשה של מניות, בין חברי התאגיד לבין עצמם או חברי התאגיד ובין מי שאינו חבר התאגיד - אלא בהסכמה בכתב ומראש מאת הרשות.

(ב) ניתן רשיון לתאגיד שהשליטה בו היתה בידי תאגיד אחר או שהיו מניות ממניותיו בידי תאגיד אחר,

יחול הוראות תקנת משנה (א) גם על התאגיד האחר.

העברת רשיון

42. לא יעביר אדם רשיון בכל דרך שהיא, ולא ירשה לאחר להחזיקו או לנהל מרכז צלילה על פי רשיון זה, אלא לפי היתר בכתב מאת הרשות.

הצגת רשיון

43. בעל רשיון למרכז צלילה יחזיקו במקום נראה לעין במרכז הצלילה.

בקורת הציוד צלילה.

44. בעל מרכז צלילה יאפשר לפקח לקוחת אתו, לשם בדיקה וביקורת, ציוד נייד המשמש לצרכי מתן שירותי

הזמנת בעל רשיון

45. (א) לא מצאה הרשות או פקח שמונה לפי סעיף 7 לחוק (להלן-פקח) את בעל הרשיון במשרד של מרכז הצלילה, יתייצב בעל הרשיון במקום ובמועד שקבעו.

(ב) הודעה הקובעת מועד ומקום כאמור, יראו אותה כאילו נמסרה בתום שבעה ימים מיום שליחתה, אם נשלחה בדואר רשום לפי המען שברשיון.

העסקת מדריך מוסמך לבד

46. (א) לא יעסיק בעל רשיון בהדרכה צלילה אלא מדריך מוסמך ולא ירשה למי שאינו מדריך מוסמך להורות צלילה במרכז הצלילה אשר לו.

(ב) לא יעסיק בעל רשיון מדריך מוסמך בהדרכה בצלילה הספורטיבית אלא באותו סוג שהמדריך המוסמך כשיר לו, לפי התעודה להדרכת צלילה שניתנה לו על פי סעיף 6 לחוק.

תכנית ההדרכה

47. (א) הרשות רשאית לקבוע לבית ספר תכנית הדרכה.

(ב) קבעה הרשות תכנית הדרכה כאמור, חייב בעל בית הספר וכל מדריך מוסמך להדריך צלילה ספורטיבית לפי התכנית.

הדרכה בעזרת ציוד שאושר

48. (א) לא ידריך אדם צלילה ספורטיבית ולא ירשה בעל רשיון להדריך צלילה ספורטיבית במרכז הצלילה אשר לו אלא בציוד שאושר בכתב על ידי הרשות.

(ב) לא יינתן אישור על ידי הרשות אלא לציוד שקיים לגביו ביטוח סיכוני צד שלישי, להנחת דעת רשות הרישוי, שתקפו כתקופת תוקף האישור.

הפסקת תקפו של אישור

49. הוכח לרשות שמשתמשים במרכז צלילה בציוד שאינו מתאים, או שחדל להתאים, לתנאים המפורשים בתקנה 40 (א) (3) רשאית היא, בצו שישלח לבעל הרשיון בדואר רשום, להפסיק את תקפו של האישור שניתן לגבי אותו ציוד; ניתן צו כאמור, יחזיר בעל הרשיון לרשות את האישור תוך 5 ימים מיום שהגיע אליו הצו.

אי שימוש בציוד

50. כל עוד הצו האמור בתקנה 49 בתוקף, לא ישתמש בעל רשיון בציוד שלגביו ניתן הצו ולא ירשה לאחר להשתמש בו.

החזרת אישור

51. תוקנו הפגמים שבגללם ניתן צו לפי תקנה 49, רשאית הרשות לבטל את הצו ולהחזיר את האישור לבעל הרשיון.

רישום

52. בעל בית ספר ינהל רישום ערוך בצורה שקבעה הרשות ובו יצויינו פרטים לגבי התלמידים.

המצאת רישום

53. בעל בית ספר ימציא לרשות או לפקח את הרישום בכל עת שיידרש.

המצאת מסמכים אחרים

54. בעך רשיון ימציא לרשות דינים-וחשבונות, הודעות, פריטים או מסמכים אחרים הנוגעים לפעולות מרכז הצלילה ככל אשר הרשות תדרוש ממנו וימסור פרטים נכונים ומלאים ותשובות נכונות ומלאות ככל שידרש.

מתן דו"ח תלמיד

55. (א) בעל בית ספר יתן לרשות, לגבי כל אדם שהודרך בבית ספרו, עם גמר ההדרכה או הפסקתה, דו"ח בצורה שקבעה הרשות.

(ב) הדו"ח יהיה חתום ביד בעל בית ספר.

(ג) לא יידרשו כל תשלום או תמורה בעד מתן דו"ח כאמור.

בקשה לתעודת מדריך מוסמך ומדריך עוזר

56. בקשה למתן תעודת הסמכה להדרכת צלילה ספורטיבית לפי סעיף 6 לחוק, כמדריך מוסמך או כמדריך עוזר (להלן-תעודת הדרכה) תוגש לרשות.

סמכות לבחון

57. (א) הבחינות למדריכים מוסמכים ייערכו על ידי הרשות או מי שהסמיכה לכך והן יתקיימו במועד ובמקום שקבעה הרשות.

(ב) כל בחינה יכול שתיערך בשני שלבים או יותר שכל אחד מהם יהיה במועד אחר.

תנאים למבקש תעודת הדרכה

58. על המבקש תעודת הדרכה או תעודת מדריך עוזר לעמוד בתנאים אלה:

(1) מלאו לו 21 שנה;

(2) לא חל לגביו האמור בפסקות (1) עד (3) לתקנת משנה 28(ב);

(3) נמצא כשיר מבחינה רפואית, בהתאם לכללים שנקבעו בתקנות;

(4) עמד בהצלחה בבחינות שנקבעו או שאושרו על ידי הרשות;

(5) (א) אם הוא מבקש תעודה של מדריך עוזר – הוא בעל תעודת צולל ספורטיבי דרגה ג' והוכיח, בדרך שהורתה הרשות, את כושרו בצלילה ספורטיבית להנחת דעתה;

(ב) אם הוא מבקש תעודה של מדריך מוסמך – הוא בעל תעודת מדריך עוזר, והוכיח, בדרך

שהורתה הרשות, את כושרו בצלילה ספורטיבית להנחת דעתה;

סוגי תעודות ההדרכה

59. סוגי התעודות להדרכת צלילה ספורטיבית יהיו כמפורט להלן;

"מדריך מוסמך" – רשאי להדריך בבית ספר לצלילה ספורטיבית בכל הרמות;

"מדריך מוסמך בכיר" – רשאי לנהל בבית ספר קורס להכשרה מקצועית למדריכים מוסמכים לצלילה ספורטיבית.

פטור

60. (א) הרשות רשאית, לפי שיקול דעתה, לפטור מבקש תעודת הדרכה מן התנאים המפורטים בתקנה 58 אם הוא עולה חדש, תייר או תושב חוזר ועסק כמדריך צלילה בחוץ לארץ, למעט הוראות תקנה 58 (1).

(ב) הרשות רשאית, לפי שיקול דעתה, לפטור מבקש תעודת הדרכה אשר עסק בפועל עקב מילוי תפקידו בהכשרת צוללים או מדריכי צלילה בתקופה של לפחות 3 שנים לפני מועד הגשת הבקשה ובהמלצת מנהל משרדי הרשות, מן התנאים המפורטים בתקנה 58, כולן או מקצתן, למעט הוראות תקנה 58 (1).

בחינות נוספות

61. (א) מדריך מוסמך יבחן בחינה נוספת כל אימת שתדרוש הרשות, אם היא משוכנעת שהדבר דרוש מטעמי בטיחות הציבור או יעילות ההדרכה; לא התייצב לבחינה או נכשל בה, רשאית הרשות לבטל את תעודת ההדרכה שלו או להתלותה עד שיתמלאו התנאים שתקבע.

(ב) הרשות רשאית להזמין מדריך מוסמך להתייצב במקום ובמועד שתקבע לשם קבלת הדרכה, אם לדעתה, הדבר דרוש להשלמת ידיעותיו של המדריך.

תקופת תוקף תעודת ההדרכה וביטולה

62. (א) תעודת הדרכה או היתר שניתנו או חודשו בהתאם לתקנות 56 עד 61 יהיו לתקופה של שנה, ובלבד שבחידוש תעודת הדרכה יתחיל תקפה של התעודה המחודשת מהיום האחרון לתקופת תקפה הקודמת; הרשות רשאית לתת תעודת הדרכה או היתר לתקופה של פחות משנה.
(ב) מדריך מוסמך יחזיק במשרדי מרכז הצלילה את תעודת ההדרכה שלו בשעת ההדרכה בצלילה ספורטיבית.
(ג) מדריך מוסמך שנפסל מחזיק בתעודת צולל ספורטיבי - בטלה תעודת ההדרכה שלו לגבי אותה תקופה בה הוא פסול מחזיק בתעודת צולל ספורטיבי, בכפוף לתנאים שקבעה הרשות.

תקופת תוקף

63. תעודה, רשיון, היתר או אישור לפי פרק זה יינתנו לתקופה שלא תעלה על שנה אחת.

ביטול או הפסקת תוקף

64. (א) הרשות רשאית לבטל תעודה, רשיון, היתר או אישור שניתנו לפי פרק זה לפני תום תקפם, אם הוכח לה שבעליהם עבר עבירה על החוק או על תקנות שהותקנו לפיו, או עבירה אשר לדעת הרשות פוסלת אותו מלשמש כמדריך צלילה אם לא עברה תקופה של חמש שנים מיום שגמר לרצות את עונשו על אותה עבירה.
(ב) הוברר לרשות שתנאי מתנאי התעודה, הרשיון, ההיתר או האישור לא קויים, או שהתעודה, הרשיון, ההיתר או האישור הושגו על סמך תעודה כוזבת, תהיה היא רשאית לבטל את התעודה, הרשיון, ההיתר או האישור או להפסיק תקפם עד שיתמלאו התנאים שתקבע.

זכות ערר

65. (א) בעליהם של תעודה, רשיון, היתר או אישור שבטלו, הופסק תקפם או שסירבו לחדשם, רשאים, תוך ימים מיום שהביטול, הפסקת התוקף או הסירוב הגיעו לידיעתם, לערור על כך לפני השר, או מי הוא הסמיק לכך.
(ב) החלטת השר או מי שהוא הסמיק כאמור, בערר שהוגש כאמור בתקנת-משנה (א), תהיה סופית ואין אחריה ולא כלום.
(ג) הגשת ערר לפי תקנת-משנה (א) אינה מעכבת את תחילת תקפו של הסירוב, הביטול או הפסקת התוקף, הכל לפי המקרה, אלא אם החליטה הרשות האחרת.

הודעה בדבר הגבלה או איסור

66. הרשות רשאית להורות בכתב לבעל בית ספר בדבר איסור או הגבלה של שימוש באזור פלוני או בחלק ממנו לשם צלילה ספורטיבית הנעשית במסגרת בית ספרו.

תנאים ברשיון בדבר הגבלה או איסור

67. הרשות רשאית לכלול ברשיון, בין השאר, תנאים בדבר איסור או הגבלה כאמור בתקנה 66 ורשאית היא להוסיף תנאים כאמור ברשיון שהתנאים לא נכללו בו.

הבאת התוכן לידיעת מדריכי הצלילה

68. קיבל בעל בית ספר הודעה בכתב מאת הרשות כאמור בתקנה 66, או הותנה רשיונו כאמור בתקנה 67, יודיע בעל בית הספר על תוכן ההודעה או התנאים לכל מדריך מוסמך וכל אדם המועסק או העובד בבית ספר, יחתימם על אישור ההודעה או התנאים שהובאו לידיעתם, וימציא העתק האישור לרשות.

איסור צלילה או הדרכה בניגוד להודעה

69. לא ידריך אדם צלילה ספורטיבית ולא יצלול אדם צלילה ספורטיבית במסגרת הדרכה בבית ספר בניגוד להודעה בכתב מאת הרשות לפי תקנה 66, או בניגוד לתנאים ברשיון בית ספר לפי תקנה 67; אולם תהיהזו הגנה טובה לנאשם אם יוכיח שההודעה של הרשות או התנאים ברשיון בית הספר לא הובאו לידיעתו כאמור בתקנה 68.

אחריות בעל בית ספר

70. בוצעה צלילה ספורטיבית במסגרת הדרכה הנערכת בבית ספר או הנמצאת בשליטתו בניגוד לתקנה 69, רואים גם את בעל בית הספר כאילו צלל צלילה ספורטיבית בניגוד לתקנה האמורה, אלא אם הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים כדי שהצלילה הספורטיבית כאמור לא תבוצע באותו איזור.

פרק שלישי: המצאת תעודות לרשות

רישום תנאים בתעודה

71. בעל תעודה או רשיון שנמסרה לו החלטה של הרשות על התנאת תנאים בתעודתו או ברשיונו לפי סעיפים 2(א), 5(א) או 6(א) לחוק, ימציא את תעודתו או את רשיונו לרשות תוך שבעה ימים מיום המסירה. הרשות תחזיר את התעודה או את הרשיון לבעליהם לאחר שרשמה בהם את התנאים שנקבעו בהחלטתה.

פסילה או הפסקה מנהלית על פי החלטת הרשות

72. בעל תעודה או רשיון שנמסרה לו החלטה על פסילתו או על הפסקה מנהלית לפי סעיף 8 לחוק, ימציא את תעודתו או את רשיונו לרשות תוך שבעה ימים מיום המסירה והיא תרשום בהם את הפסילה או ההתלייה, לפי העניין, ואת מינהלית תאריכיהם. התעודה או הרשיון לא יחזירו לבעליהם אלא לאחר שפגה תקופת הפסילה או ההתלייה.

שינוי רישום קשה

73. ביקש בעל התעודה או הרשיון מבית המשפט כאמור בסעיף 9 לחוק ובית המשפט שינה את ההחלטה לאחר או ביטלה, תשנה הרשות את הרישום בתעודה או ברשיון.

המצאת תעודות שנשללו על ידי בית המשפט

74. הורשע בעל תעודה או רשיון בעבירה על החוק או התקנות על פיו וציווה בית המשפט על שלילת התעודה או הרשיון בהתאם לסעיף 10 (ב) לחוק – ימציא בעל התעודה או הרשיון את התעודה או את הרשיון לאותו בית המשפט מיד לאחר שהודע לו על השלילה, ואם שוכנע בית המשפט שהתעודה או הרשיון אינם בידי בעליהם אותה שעה, ימציאם בעל התעודה או בעל הרשיון תוך תקופה שקבע בית המשפט, שלא תעלה על יומיים, ולאחר שניתנה ערבות להמצאת התעודה או הרשיון בסכום ובתנאים שקבע בית המשפט.

המצאת תעודה שבעלה הורשע

75. הורשע בעל תעודה או בעל רשיון על עבירת צלילה או על עבירה לפי חוק אחר, הנובעת מביצוע צלילה ספורטיבית, או ממתן שירותי צלילה, ימציא את התעודה או הרשיון לבית המשפט שבו הורשע כאמור, תוך שבעה ימים מהיום שהודע לו על ההרשעה, או תוך תקופה קצרה מזו שנקבעה על ידי בית משפט.

רישום העבירה, השלילה או העונש האחר ע"י בית המשפט

76. (א) הומצאו לבית המשפט תעודה או רשיון כאמור בתקנות 74 או 75, ירשום בהם בית המשפט את העבירה שבעל התעודה או בעל הרשיון הורשע עליה, את השלילה או העונש האחר שהוטלו ותאריכיהם, ואת מספר התיק. בית המשפט יחזיר לאחר ביצוע הרישום כאמור, את התעודה או את הרשיון לבעליהם ואולם אם נשללו-לא יחזירם אלא יעבירם לרשות.
(ב) בוטלו או שוננו בערעור ההרשעה, השלילה או העונש האחר שהוטלו, ירשום בית המשפט את הביטול השינוי בתעודה או ברשיון, אם הומצא לו.

רישום בידי מזכיר בית המשפט

77. מזכיר בית המשפט רשאי לרשום או לתת הודעה לרשום, כאמור בפרק זה, ובלבד שהרישום או ההודעה ייחתמו בידי בית המשפט או בידי השופט הנוגע בדבר.

חוק הצלילה הספורטיבית (תיקון), התשנ"ח - 1995*

תיקון סעיף 2

1. בסעיף 2 לחוק הצלילה הספורטיבית, התשל"ט - 1979 (להלן - החוק העיקרי) -
(1) בסעיף קטן (א), במקום "15 שנים" יבוא "12 שנים", ובסופו יבוא "ובלבד שאדם שטרם מלאו לו 15 שנים לא יצלול לעומק העולה על 20 מטרים מתחת לפני המים".
(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
"א) לא יצלול צלילה ספורטיבית אדם שטרם מלאו לו 15 שנים אלא בהסכמת הורהו".

תיקון סעיף 3

2. בסעיף 3(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ואם טרם מלאו לו 15 שנים לא יצלול צלילה ספורטיבית אלא בלוויית אדם אחד נוסף לפחות שמלאו לו 21 שנים והרשאי לצלול לפי חוק זה עד עומק של 30 מטרים מתחת לפני המים".

תיקון סעיף 6

3. בסעיף 6(א) לחוק העיקרי, במקום "15 שנים" יבוא "12 שנים".

אמנון רובינשטיין
שר החינוך, התרבות והספורט

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבת וייס
יושב ראש הכנסת

עזר ויצמן
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום ד' בניסן התשנ"ה (4 באפריל 1995); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2390, מיום י"ד באדר א' התשנ"ה (14 בפברואר 1995) עמ' 330.
* ט"ח התשל"ט, עמ' 141.

הוראות לפתיחה ולהפעלת בית - ספר לצלילה.

כללי:

ההנחיות וההוראות לפתיחה והפעלה של בית - ספר לצלילה המאושר ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, ניתנו בסעיפים הרלוונטיים בחוק הצלילה הספורטיבית 1979, תשל"ט ובתקנות הצלילה 1980, תש"מ. אמות המידה אינן מבטלות את האמור בחוק ובתקנות, אלא מפרטות ומוסיפות על האמור בו. להסרת הספק יובהר ויודגש כי בכל מקום שבו יש סתירה ו/או אי התאמה בין האמור בנוסח זה לבין הוראות החוק ו/או התקנות שעל-ידו, הריי שיגבר האמור בחוק ובתקנות.

הנחיות אלה הינן בנוסף לכל הנחייה אחרת, חוק ו/או תקנה בהקשר להקמה וניהול עסק.

הגדרות:

בית - ספר לצלילה: בית - ספר לצלילה מוסמך לבצע במסגרתו הדרכת צלילה ברמות השונות, בכפוף להרשאות המדריכים, הוראות החוק, התקנות והוראות הרשות המוסמכת.
הרשות: הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, על - פי הוראות חוק הצלילה הספורטיבית התשל"ט - 1979.
דגש: בכל מקום בנהל זה שבו פניה בלשון זכר, הכוונה גם לנקבה ולהפך.

על מפעיל בית - ספר לצלילה, לעמוד ולקיים את התנאים הבאים:

הוראות כלליות

1. להציג מקום (מבנה), אשר יוכל לשמש מקום מתאים למתן שירותי צלילה ובכלל זה מקום להעברת שעורים מעשיים במים שקטים / ברכה ומים פתוחים / ים, אכסון ציוד, טיפול ותיקון ציוד, העברת שעורים עיוניים, משרד, שירותים ומקלחות, הפעלת מדחס אוויר לנשימה.
2. למנות מנהל מקצועי כמפורט בפרק הרלוונטי בנהל זה.
3. להציג ציוד צלילה המאפשר ביצוע צלילה בטוחה ובהתאם לדרישות הרשות (ראה גם ציוד צלילה ודרישות טכניות).
4. להציג כיסוי ביטוחי מתאים (ראה להלן, כיסוי ביטוחי).
5. להציג ציוד עזרה ראשונה וציוד בטיחות (ראה להלן, ציוד עזרה ראשונה וביטחות).
6. להציג אישור על תשלום אגרת רישיון בתוקף עבור בית - ספר צלילה.
7. להציג את תכנית ההדרכה שהכירה בה הרשות (אוגדן צלילה ועדכונים), עזרי לימוד ועזרים טכניים כפי שקבעה הרשות, מקום ואמצעים לניהול מעקב על חניכי ב"ס, על פי הוראות הרשות המוסמכת. מדריך/ים המוסמכים ורשאי/ם ללמד ולהסמיך על פי תוכנית ההדרכה ואישור עקרוני מאת נציגו המוסמך בארץ של ארגון מסמיך הצוללים כאמור.
8. המנהל המקצועי של בית - ספר לצלילה מתחייב לדווח לרשות המוסמכת על אירוע בטיחות בצלילה ובכלל זה תאונת צלילה בסמוך ככל שניתן למועד שבו נודע לו על האירוע ולכל המאוחר בתוך 24 שעות.
9. צלילות המתקיימות בים ובכלל זה צלילות מהחוף תבוצענה על פי כל דין וחוקים ובין היתר בכפוף לכל הנחיות ונהלי בטיחות הרלוונטיות ובכלל זה הצגת דגל צוללים במקום בולט לעין מעל סיפון סירת הצוללים או על מצוף במידה ולא נעשה שימוש בסירה. הדגל יהיה במידות הקבועות כפי שפורסם על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
10. בבית - ספר לצלילה יועסקו אך ורק מדריכים הנושאים היתר הדרכה תקף מטעם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. להסרת הספק יובהר ויודגש כי בעל המועדון מתחייב שלא להעסיק בין במישרין ובין בעקיפין ולא לתת שירותי הדרכת צלילה אלא באמצעות מי שאושר על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית באמצעות רישיון הדרכה. ולהפסיק להעסיק ו/או לתת שירותי הדרכת צלילה באמצעותו ו/או על ידו מייד בעת שיפוג תוקפו של האישור או שידרש להפקידו או שזה יישלל ממנו.
11. הרשות תפקח ותבדוק שהפעלת בית - ספר לצלילה נעשית בהתאם להנחיות והתקנות ובסמכותה להגביל או לבטל את האישור שניתן אם נכחה לדעת שהפעלת בית - ספר הצלילה הינה בניגוד לתקנות, או שהתנאים הרשומים בפרק זה לא מולאו במלואם.
12. בית הספר לצלילה יקיים קורסים ברמות להם הוסמך ואושר בכתב על ידי מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
13. מובהר ומודגש בזה כי התקשרות בית הספר לצלילה עם מוסד חינוכי מותנה בקבלת אישור בכתב מראש מאת מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
14. תוקף האישור יהיה לפרק הזמן אשר יוגדר וירשם על גבי האישור.

בית ספר לצלילה

1. בבית הספר לצלילה, יהיו לפחות:
 - א. משרד שבו וממנו ינוהל מרכז הצלילה ובו ימצאו: תיקי החניך, חותמת בית הספר חותמת /ות המדריך/ים. החותמות של בית הספר ושל המדריכים בו תשמרנה במקום נעול מחוץ להישג ידם של מי שאינו נמנה על סגל בית - הספר.
 - ב. כיתת לימוד: שבו יתקיימו השיעורים התיאורטיים. הכיתה תכלול לוח, ואמצעי כתיבה תקינים, רלוונטיים ללוח זה, אמצעי המחשה רלוונטיים ובכלל זה: עזרים אנטומיים של האיברים הפנימיים המשתתפים בתהליך הצלילה, טבלת תכנון צלילה לצלילה של ארגון צלילה שהוכר בידי רשות הצלילה שעבורו מסמך בית הספר בקורס הרלוונטי ואשר מסופק על ידו כטבלה לכיתה ואמצעי המחשה נוספים ללימוד תכנון צלילה באמצעות טבלאות אשר יאושר על ידי הארגון המסמך.
 - ג. לכל חניך יהיה תיק חניך. תיק זה יפתח מיד בעת רישומו של החניך לכל קורס / הכשרה / השתלמות בכל רמה. יתכן שתתיק חניך ילווה אותו במשך מספר הכשרות הסמכות אך בכל מקרה לא יחל חניך קורס טרם שנפתח לו תיק חניך. תיק החניך ישמר לפחות למשך פרק הזמן אשר קבוע בחוק, והוא יכיל את פירוטי החניך לרבות שם, שם משפחה, מס' ת.ז., כתובת, מס' טלפון, מין, תמונה עדכנית למועד פתיחת קורס הצלילה, הצהרה רפואית ו/או בדיקה רפואית, טפסי אישור מדריך חתום כדבעי ביחס לכל שיעור וביחס להסמכה, מבחנים רלוונטיים ובמידה והמדובר הנו בחניך שגילו היה קטן מגיל 18 ביום פתיחת הקורס, גם באישור האפטרופוסים שלו. תיק החניך יהיה ממועד פתיחתו במשרדי בית הספר לצלילה.
 - ד. מקלחת ושירותים המאפשרים רחצה ועשיית צרכים בהתאמה ובנפרד, תוך שמירה על צניעות הפרט.
 - ה. נקודה לשתיית מים.
 - ו. על בית הספר לצלילה מוטלת החובה להסב את תשומת לב הצוללים על חובת שתיית מים לפני כל צלילה, הסבת תשומת לב זאת תבוצע בנפרד לפני כל צלילה.
 - ז. בעל מרכז הצלילה מתחייב כי ימלא את מכלי הצלילה רק בתחנה למילוי אוויר אשר הוכרה ואשר פעילותה אושרה בכתב על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. בעל מרכז הצלילה מתחייב כי העובדים אצלו יתנו שירותי צלילה על פי הכשרתם המקצועית ועל פי הוראות ונהלי ארגון אשר אושר על ידי הרשות המוסמכת בארץ שעל פי שיטתו הוכשרו והוסמכו. מובהר ומודגש כי האמור בסעיף זה מתייחס לכל שירותי הצלילה ובכלל זה מתן שירותי צלילת רענון, צלילת הכרות / בכורה וכ"ו ולמעט המקרים שבהם ניתנו הוראות מפורשות מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

כיסוי ביטוחי

1. בית - ספר לצלילה יחזיק ברשותו פוליסת ביטוח בתוקף המכסה אותו בגין חבות שהוא עלול לחבו עקב כל נזק לצד ג' כל שהוא שארע בשטח בית - ספר לצלילה.
2. פוליסת הביטוח תתייחס במפורש לתנאים הבאים: אחריות בית - ספר צלילה כלפי צד שלישי ואחריות מקצועית בהיותם בעלי ומפעילי ציוד צלילה, ב"ס לצלילה, המקיימים סיורי צלילה (גבולות האזור של הכיסוי הביטוחי יוגדרו בפוליסה) משכירים, מתקנים ומוכרים ציוד צלילה.
3. פוליסת הביטוח תענה לפחות על דרישות החוק, התקנות והוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית והיא תכסה את כל אלה הפועלים בתוך בית הספר לצלילה ו/או מטעמו.
4. בעל בית הספר לצלילה מתחייב שלא לקיים פעילות צלילה מכל סוג שהוא, כמוגדר בחוק הצלילה הספורטיבית תשל"ט, 1979 והתקנות שעל ידו, ללא כיסוי ביטוחי מלא ובתוקף.
5. בעל בית הספר לצלילה יעביר למשרדי הרשות המוסמכת עותק מפוליסת הביטוח שלו עם חידושה.
6. גובה הכיסוי הביטוחי המינימאלי, כאמור מעלה, הוא 1 מליון דולר ארה"ב.

איוש בית - ספר הצלילה - דרישות מקצועיות.

1. בעל בית - ספר לצלילה ימנה מדריך צלילה מוסמך שהינו מדריך מוסמך לפחות הנושא רישיון הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, כמנהל המקצועי של בית - ספר לצלילה. מינוי המנהל המקצועי / מנהל בית הספר יבוצע בכתב תוך הגדרת תפקידו יעדיו וסמכויותיו הכוללות לפחות את תחומי האחריות כפי שיפורטו בהמשך.
- א. המנהל המקצועי יהיה האחראי הישיר לקיום הנהלים והתקנות בהתייחס לנושאים הבאים: הפעלת ב"ס לצלילה, מתן שירותי צלילה ובכלל זה מילוי אוויר, השכרת ציוד, סיווג תעודות ורמת צוללים, פיקוח על צוות מקצועי לפעילויות הצלילה השונות המתנהלות במקום וציוד ע"ר ובטיחות.

- ב. מועדון/מרכז הצלילה ינקוט כל אמצעי סביר על מנת להבטיח את בטיחותם של מקבלי שירותי הצלילה במקום.
- ג. מועדון/ מרכז צלילה יחזיק באוגדן הצלילה הספורטיבית. מנהל המקצועי של המועדון יבטיח שצוות המועדון פועל בהתאם לרשום באוגדן הצלילה.
- ד. מועדון/ מרכז הצלילה יעמיד לרשות חניכיו את כל אמצעי הבטיחות ועזרי הלימוד הנדרשים כפי שהם מופיעים באוגדן הצלילה של ארגון הצלילה שעל פי תוכניתו המאושרת מוסמכים החניכים או אוגדן הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, הכול לפי המחמיר מביניהם.
- ה. מנהל מקצועי/ בי"ס יהיה האחראי הישיר לפעולתם של מדריכי הצלילה בעת עבודתם במסגרת המועדון/ מרכז הצלילה.
2. למען הדגש מובהר כי הבעלים של בית הספר הוא האחראי אחריות כוללת על הנעשה בבית הספר ובכלל זה על איכות ההדרכה, על איכות תחזוקת הציוד, על קיומה של פוליסת ביטוח בתוקף ועל עמידה של בית - ספר לצלילה בכל תיקני הבטיחות הרלוונטיים, העדכניים.
3. הבעלים של בית הספר לצלילה הוא האחראי לתפעול ה"שוטף" של המקום בהתאם לחוק הצלילה הספורטיבית והתקנות, ובכלל זה יהיה אחראי ישירות לתשלום חובות ה בית - ספר לצלילה בגין אגרת רישיון שנתית, חומר עזר המסופק ע"י הארגון שבשמו מסמך בית הספר את חניכיו ושלמות הכיסוי הביטוחי הנדרש לפעילות הצלילה המתבצעת במקום.
4. בנוסף על הרשום בסעיפים קטנים (1) (2), יעסיק בית - ספר לצלילה איש טכני, בין אם במשרה מלאה ובין אם במשרה חלקית ובין אם בדרך של שירות חיצוני. האיש הטכני יהיה אחראי על תחזוקת ציוד הצלילה על פי הדרישות הטכניות, וכל פעולותיו תהינה תחת פיקוח המנהל המקצועי (ראה גם סעיף דרישות טכניות) אין מניעה שאדם אחד ימלא יותר מתפקיד אחד מבין אלו המוזכרים בסעיפים קטנים 1-4 לעיל ובלבד שאותו אדם עומד בכל הדרישות שנקבעו בחוק ובתקנות ושאינן בכך כדי לפגוע בנהלי הפעלת ה בית - ספר לצלילה ודרישות הבטיחות.

מנהל מקצועי במרכז צלילה – אחריות והגדרת תפקיד מינימאלית

המנהל המקצועי של בית הספר לצלילה הוא:

1. סמכות מקצועית ביחס לקורסי צלילה בכל הרמות הניתנות במרכז הצלילה.
2. סמכות מקצועית היכולה לענות על שאלות ובעיות בנושאי ה"דלפק" (השכרות ציוד, צלילות מודרכות וכ"ו).
3. ניהול מדריכי הצלילה והתאמה בין הכשרתם ומיומנותם המקצועית ובין דרישת הלקוח ותפקודם בפועל.
4. הפעלת שיקול דעת וארגון בנושאי יציאה מאורגנת ו/או מודרכת לאתרי הצלילה מהחוף, ברכב או עם כלי שיט.
5. אחריות בנושאי אחזקה וטיפול בציוד מרכז הצלילה (לארק ציוד צלילה!): מדחסים, כלירכב, סירות, סקוטרים וכ"ו).
6. ניהול השתלמויות תקופתיות לצוות מרכז הצלילה ומדריכי הצלילה. (שמירה על כשירות ורענונים).
7. מיון קבלה והדרכת מדריכי צלילה ומובילי קבוצות צוללים חדשים במרכז הצלילה, כולל הדרכתם בנוהלי מרכז הצלילה החדשים להם ורענון חוק הצלילה ותקנותיו הידועים להם.
8. הבנה בסיסית בנושאי תאונות צלילה אשר תאפשר יעוץ ומיון ראשוני של צוללים עם תלונות גופניות לאחר הצלילה וכן מתן עזרה ראשונה לצוללים עם פגיעות שעקב הצלילה.
9. ניהול ישיבות צוות ובכלל זה מדריכים דלפקיסטים וכל כיוצא בזה, בעלי תפקידים במרכז הצלילה. ישיבות הצוות כאמור תתקיימנה על בסיס קבוע.
10. קיום קשר ישיר ועדכני עם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ופקחיה.
11. קיומם של רישיונות הפעלה, ביטוחי צלילה ואישורי הדרכה תקפים.

תנאי סף מינימו מנהל מקצועי למרכז צלילה

1. מדריך צלילה פעיל בעל אישור הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. הוסמך בין היתר, בהתמחות בצלילה מסירה, צלילת ניווט, צלילת לילה, חיפוש והסובב הימי.
3. בעל רישיון הדרכה מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בשנתיים שקדמו למינויו כמנהל מקצועי.
4. הכשיר והסמך לפחות 150 צוללים מטעם אחד או יותר מארגוני הצלילה הפועלים בארץ ועל פי מתכונת ההכשרה שאושרה על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
5. בעל ניסיון בהכשרת צוללים בים ובאתרים בהם מקיים מרכז הצלילה את פעילות ההדרכה שלו.
6. רישיון ההדרכה שלו מטעם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ו/או תעודת ההדרכה שלו מטעם מי מארגוני הצלילה בארץ ובעולם לא נשלל ממנו בחמש השנים שקדמו למועד מינויו כמנהל מקצועי.
7. עבר קורס מגישי עזרה ראשונה.
8. השתתף בהשתלמויות מקצועיות למדריכים של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
9. השתתף בהשתלמויות מקצועיות למדריכים של מי מארגוני הצלילה מטעמם הוא מוסמך להדריך.

** ראה נספח א' ביאורים הבהרות ודגשים ביחס לסמכויות ותפקידי המנהל המקצועי המהווה חלק בלתי נפרד ממסמך זה.

1. בית - ספר / הצלילה יהיה מצויד בפרטי הציוד הבאים לפחות:
 - 8 מכלי צלילה מהם שניים לפחות המתאימים לצוללים בעלי מבנה גוף קטן ורזה מכלי הצלילה יהיו מותאמים לשימוש בגז דחוס וכולל ברז מתאים.
 - 8 וסתי צלילה הכוללים דרגה שנייה נוספת " אוקטופוס " ומד לחץ, מד עומק (מכני או דיגיטאלי), מד העומק אפשר שיהיה מחובר לווסת (קומבו) או כיחידה נפרדת.
 - 8 חגורות משקולות הכוללות אבזם שחרור מהיר.
 - משקולות (בחלוקות משקל שונות).
 - 12 מאזני ציפה בגדלים שונים מהם לפחות שנים במידה הקטנה מ-S ושנים לפחות במידה גדולה מ-L.
 - מאזני הציפה יכללו רתמות מתאימות, מתקן ניפוח מהיר הניזון מלחץ הביניים של הווסת ושסתום פריקת לחץ.
 - 12 חליפות צלילה במידות שונות (המתאימות לטמפ' המים במקום בהתאם לעונות הפעילות).
 - 8 קנים לנשימה.
 - 8 מסיכות במידות שונות.
 - 16 זוגות סנפירים במידות שונות בהתאם למידות הרגל השכיחות.
2. בנוסף על האמור לעיל יחזיק בית - ספר לצלילה ציוד עזר לקורסים מתקדמים, השתלמויות מיוחדות ופעילות הצלילה השוטפת, הכול לפי העניין. ציוד זה יכלול מצפנים ופנסים תת-מימיים, חבלים, מצופי סימון, סינקרים, טבעות, דגלי צלילה אמצעי הצפה וכן ציוד נוסף כפי שתקבע הרשות.
3. למען הסר ספק יובהר ויודגש כי בעת הדרכת חניכים בין במישרין ובין בעקיפין באמצעות מדריכים הפועלים מטעם או תחת חסות המועדון, מחוץ לגבולות המועדון. לא יעשה שימוש אלא בציוד אשר הוצג בפני נציגיה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ואשר על ידם בכתב ושלגביו מתקיימות כל הוראות נוהל זה ובכלל זה, ביטוח, טיפול, אחזקה ותחזוקה (ראה סעיפים רלוונטיים בנוהל זה).

דרישות טכניות

1. מכלי הצלילה יהיו מכלים המותאמים ללחץ גבוה של גז לנשימה, המיובאים לארץ ע"י יבואן מוכר ועברו אישור של מכון תקנים מוכר בארץ או בחו"ל. בדיקה טיפול וסימון המכלים והברזים יעשו ע"פ הוראות היצרן ובהתאם להנחיות המופיעות בנספח המצ"ב.
2. בית - ספר לצלילה ידאג לאכסון המכלים במקום מוגן מהשפעות מזג האוויר ומגישת הציבור.
3. וסתי הצלילה יהיו של יצרן מוכר ובית הספר יציג. חלפים מקוריים לתחזוקת הוסתים שברשותו, לחילופין יציג את המקור שממנו יקבל את החלפים בשעת הצורך.
4. מרכז הצלילה יחזיק מקום או ישתמש בשירותים של מקום המאפשר טיפול ותחזוקה שוטפת של ציוד הצלילה ובכלל זה מכשיר לבדיקת לחץ ביניים בווסת, כלי עבודה מתאימים ותרשימים טכניים של הציוד המוחזק / מטופל במקום. בדיקות וטיפול בציוד הצלילה יערכו ע"פ הוראות היצרן או הוראות הרשות הכול לפי המחמיר מביניהם ועל ידי מתחזק ציוד אשר הוסמך בכתב בהסמכה עדכנית (אחת לשנה) לטפל בפרטי הציוד הרלוונטיים על ידי נציגו המוסמך בארץ, של יצרן הציוד.
5. לגבי כל פריט ציוד "תומך חיים" ובכלל זה: מכלים, ווסתים ומאזני ציפה יהיו במרכז הצלילה כרטיס טיפול בתצורה אשר נקבעה בנהלי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. כרטיסים אלה יהיו זמינים לביקורת ועדכניים ובם תפורט היסטורית הטיפולים התקופתיים, התקלות, התיקונים וטיפולי השירות של כל אחד מפרטי הציוד בנפרד.

עזרה ראשונה ובטיחות

1. בית - ספר לצלילה יחזיק ציוד עזרה ראשונה הכולל: חומרי חבישה וחיטוי, מערכת חמצן הכוללת וסתי ומד זרימה ומאפשרת מתן חמצן. מיכל החמצן יאפשר אספקת חמצן לפרק זמן מחושב של חמש דקות ועוד משך ההגעה מאתר הצלילה הרחוק ביותר בו מקיים בית הספר פעילות ועד לנקודת העגינה ובכל מקרה לא פחות מ - 30 דקות בדרישה מרבית של 15 ליטר / דקה יש להצמיד לכל מערכת חמצן מסיכת כיס להעשרה ו"נתיב אויר" בגודל בינוני.
2. מיכל החמצן יעמוד בכל דרישות הבטיחות למכלי לחץ גבוה ובנוסף לכך יותאם לשימוש בחמצן. מיכל החמצן ימולא בחמצן רפואי בלבד ותאריך המילוי וסוג הגז (O2) יופיעו ע"ג המיכל, בסימון בולט.
3. הציוד עזרה ראשונה וחמצן יהיו זמינים ותקינים תמיד ומיקומם יהיה ידוע לכל אנשי הצוות המקצועי.
4. בית - ספר צלילה המקיים סיורי צלילה בין אם ברכב ובין אם בספינה, יחזיק מערכות נוספות ע"פ צורך לכל פעילות צלילה מודרכת המתקיימת באזורים מרוחקים. מערכת החמצן והעזרה הראשונה המיועדים לשימוש בים יארוזו באריזה אטומה למים כשהם מורכבים ומוכנים לשימוש.

5. בית - ספר לצלילה / יחזיק טלפון ואם הוא מקיים סיורי צלילה מכלי שיט, מכשיר קשר או כל אמצעי אחר המאפשר דיווח במקרה חירום, להנחת דעתה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
6. בית - ספר לצלילה יחזיק במקום בולט רשימת טלפונים ותדרים רלוונטיים של מד"א, משטרה, חיל הים, ובית החולים הקרוב וכן נוהל פינוי למקרה של תאונת צלילה. נוהל הפינוי יתלה בנקודה גלויה החשופה לעיון של כל באי בית הספר. למען הבהר מודגש כי נוהל הפינוי היחיד הוא נוהל הפינוי העדכני והתקף אשר יפורסם מעת לעת על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

הוראות הפעלת בית - ספר לצלילה והוראות בטיחות

1. בית - ספר לצלילה ינקוט בכל אמצעי סביר על מנת להבטיח את בטיחותם של מקבלי שירותי הצלילה.
2. כל שירותי הצלילה הניתנים יהיו בהתאם לחוק הצלילה הספורטיבית, התקנות הנספחים לתקנות והנחיותיה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
3. בית - ספר לצלילה יחזיק באמצעי ההדרכה אשר סופקו על ידי הארגון המסמיך והמנהל המקצועי שלו יבטיח שצוות המדריכים/ות פועל בהתאם להוראות הארגון המסמיך. להדגשה יובהר כי העברת שיעור תיאורטי תתבצע בצמוד לתכנים ולנושאים הרשומים והמפורטים באוגדן ובסדר הנושאים והשיעורים המפורטים שם.
4. השיעורים המעשיים יבוצעו בסדר וברצף המפורט באוגדן הצלילה ומעבר של חניך/ה משיעור אחד למשנהו תלוי במעבר בהצלחה של תבחיני הסף ומטרות השיעור הקודם.
5. פעילות צלילה של בית - ספר / צלילה המתקיימת בים פתוח מכלי שיט, מחייבת מפעיל מורשה לכלי השיט. כלי השיט המפעיל וכל אנשי הצוות יעמדו בכל הדרישות של משרד התחבורה / אגף הספנות והנמלים כמו גם כל הוראת חוק רלוונטית אחרת בנוסף לכך יהיו ע"ג כלי השיט מערכת חמצן כמפורט בפרק עזרה ראשונה, מכשיר קשר המאפשר הקמת קשר מידי עם בית - ספר לצלילה / משטרת החופים / חיל הים, דגל צוללים, אמצעי עגינה המתאים לתנאי השטח, וע"פ צורך חבלים ומצופי סימון. יובהר כי אמצעים אלה הם בנוסף לאמצעים הנדרשים על פי החוק ועל פי הוראות מינהל הספנות.
6. בצלילות מהחוף יש לצייד את הצוללים במצוף עם דגל צלילה (A).
7. בתנאי ים קשים או קושי בזיהוי וחזרה לא תבוצענה צלילות.
8. בית - ספר לצלילה יפעל כמיטב יכולתו לשמירה על החי והצומח התת מימי, ולשמירה על אתרים ארכיאולוגיים ועתיקות אם בפעילותו ואם בפעילות מקבלי השירותים הניתנים על - ידו.

דגשים להסמכה

1. מתוך הבנה כי הסמכת צוללים שלא הצליחו להשיג את המינימום הנדרש להסמכה בפן המעשי או בפן התיאורטי יש משום סיכון חייהם, הבעלים של בית הספר לצלילה וכך גם המנהל המקצועי מתחייבים בזה כי לא יוסמך צולל לרמת צלילה כלשהי אלא אם מילא בהצלחה את המטלות ועמד בתבחיני הסף שנקבעו להסמכה לדרגה הרלוונטית.
2. הבעלים של בית הספר לצלילה והמנהל המקצועי מתחייבים בזה כי לא יוסמך צולל אלא אם שילם אגרת הצולל כאמור בתקנות 20-23, 37 לחוק הצלילה הספורטיבית.
3. למרות האמור מעלה חניך במעמד של תייר אשר אינו גר דרך קבע בישראל, פטור מתשלום האגרה.
4. מובהר בזה כי לאחר שהחניכים ישלמו אגרה בשיעור שנקבע בתקנות הצלילה תקבל תעודתם תוקף מאת הרשות המוסמכת, בדרך שקבעה האחרונה וזאת כקבוע בחוק הצלילה הספורטיבית, התשל"ט, 1979.

הדרכה והסמכת צוללים לצלילה ספורטיבית

1. הדרכה ולימוד צלילה ב בית - ספר לצלילה יעשו רק ע"י מי שהוסמך לכך ע"י הרשות המוסמכת היינו: בעל רישיון הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת, בלבד.
2. כהדרכה והסמכת צוללים בכל הרמות יתקיימו ע"פ תכנית /יות ההדרכה והכללים שהוכרו על ידי הרשות המוסמכת וכפי שהם מופיעים באוגדן הצלילה של הנציגות בישראל מטעם הארגון המסמיך. מובהר ומודגש כי תקן הסמכת צוללים במדינת ישראל (ראה עותק מצ"ב) הוא תקן המינימום לעשייה זאת ועליו רק ניתן להוסיף בהתאם להנחיות הנציגות הישראלית של הארגון הרלוונטי.
3. הסמכת החניכים תעשה רק באמצעות ודרך הנציגות בישראל של ארגון אשר הוכר על-ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

4. משפסקה הרשות המוסמכת להכיר בארגון בכל תעודותיו או בהקשר לקורס / הכשרה לרמה מסוימת לא יוכל בית הספר להסמיך צוללים על פי התוכנית ו/או הארגון אלא עד שהרשות המוסמכת תחזור להכיר בו.
 5. כל חניך בקורס הכשרה בסיסית לצולל יצויד בספר לימוד מאת ארגון הצלילה שעל פי תוכניתו מוכשר ומוסמך הצולל, הרלוונטי לרמת ההסמכה. ספר הלימוד יישאר בידי החניך גם בתום הקורס ולאחר מועד הסמכתו.
 6. בית ספר לצלילה יוכל להכשיר בצמוד לתוכנית של יותר מארגון אחד ובלבד שהארגון הוכר וחניך, שהחל קורס הכשרה כצולל לרמה רלוונטית במטווה של ארגון אחד, יוכשר בכל משך תקופת ההכשרה במתכונת אשר הוגדרה בידי הארגון המסמיך וכי ההכשרה כולה תבוצע בצמוד למתכונת זו ובכלל זה שמירה על רצף הנושאים והשיעורים. להסרת ספק יובהר ויודגש כי לא יערך קורס בכל רמה שהיא שחלקו במטווה של ארגון וחלקו במטווה ומתכונת של ארגון אחר.
 7. בית - ספר לצלילה יעמיד לרשות חניכיו את כל אמצעי הבטיחות ועזרי הלימוד הנדרשים כפי שהם נדרשים על ידי הארגון המסמיך.
 8. בית - ספר לצלילה ינהל מעקב אחר כל חניך בקורס צלילה. גיליון מעקב יתויק ויישמר. במקרה של ניהול מעקב בעזרת מחשב (יש לוודא שהתוכנה תואמת את גיליון המעקב של החניך) יוחזקו אסמכתות נלוות כגון בדיקה רפואית, במידת הצורך ואישור הורים בנפרד ואלה יוצגו לרשות ע"פ דרישה.
- ידע: ע"י מעבר בהצלחה מבחן בעל פה או בכתב בהצלחה, יוכיח החניך ידע בסיסי בצלילת SCUBA. תיעוד המבחן יישמר בבית הספר שבמסגרתו הוסמך לתקופה של לפחות שבע שנים. המבחן יבדוק ידע כללי בנושאים שהוצגו בקורס עפ"י תקן ארגון ההסמכה ויכלול את הנושאים הבאים: ציוד (כפי שמפורט ב- 4.3), הפיזיקה של הצלילה (4.4), בעיות רפואיות הקשורות לצלילה (4.5), השימוש בטבלאות הצלילה (4.6), הסביבה ושימור הסביבה בצלילה (4.7)**
9. בית - ספר לצלילה יציג לרשות כל אימת שיידרש את כל הפרטים הנוגעים להדרכה והסמכת חניכים ובכלל זה טופסי מעקב, גיליון ציונים, בדיקות רפואיות הצהרות בריאות ואישורים נלווים.
 10. מנהל מקצועי / בי"ס יהיה האחראי הישיר לפעולתם של מדריכי הצלילה בעת עבודתם במסגרת ה בית - ספר לצלילה.
 11. בעת ביצוע צלילת היכרות (Intro) יהיה היחס בין מדריך לצולל 1:1 והעומק המרבי 6 מטר. מובהר ומודגש בזה כי זה יהיה גם עומק הקרקעית.
 12. לא תחל צלילה במסגרת בית הספר אלא לאחר שהתקיים תדריך ובכלל זה תדריך בטיחות כולל נתב"ם (נקודות תורפה בטיחותיות) ברלוונטיות למהלך הצלילה הספציפית.
 13. כל מוביל/מדריך צלילה יהיה מצויד במחשב צלילה בעת ביצוע צלילות במסגרת עבודתו בבית הספר לצלילה.

הצהרות כלליות

1. בעל/ת בית הספר לצלילה יודע כי האמור בנוסח זה, בהוראות חוק והתקנות שעל ידו והוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, כפי שתתפרסמה מעת לעת הנן תנאי יסודי ובסיסי למתן היתר ההפעלה לבית ספר לצלילה וכי חריגה מההוראות עשויה לגרום לשלילת ההיתר.

שם בית הספר בעברית: _____

שם בית הספר בלועזית: _____

כתובת: _____

טלפון: _____ פקס: _____

מצ"ב כנספח א' עותק מאמות המידה להכרה בארגון צלילה (יצורף על ידי הרשות).

מצ"ב כנספח ב' עותק פוליסות הביטוח שבתוקף (יצורף על ידי בית הספר לצלילה).

מצ"ב כנספח ג' עותק רישיון וכיסוי ביטוחי של הסירה/ות המופעלות על ידי בית הספר במסגרת הכשרת הצוללים ברמות השונות (יצורף על ידי בית הספר לצלילה).

הנני מתחייב לעדכן בכתב את מנהל הרשות המוסמכת בתוך עשרים וארבע (24) שעות על שינוי בפוליסת הביטוח של בית הספר לצלילה.

 רן ליון
 סמנכ"ל בכיר
 מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית

 מורשה החתימה
 מטעם בית הספר לצלילה
 (שם מלא + חתימה)

מנהל מקצועי במרכז צלילה

כללי

1. בתוקף סמכותה על פי חוק הצלילה הספורטיבית תשל"ט, 1979 ועל פי האמור בתקנות הצלילה הספורטיבית ובכלל זה תקנה 40. להלן יפורטו דרישות הסף סמכויותיו וזכויותיו של המנהל המקצועי במרכז צלילה.
2. קובץ זה מהווה חלק אינטגרלי, בלתי נפרד, מקובץ הוראות לפתיחת מרכז/ בית ספר לצלילה ומהתנאים לקבלת הרישיון למרכז הצלילה.
3. באחריות כל מרכז צלילה להחתים את המנהל המקצועי שלו על מסמך ולתייקו בצמוד לקובץ הוראות הפתיחה כאמור בסעיף 2.

הגדרות

מרכז צלילה: כמשמעו בחוק הצלילה הספורטיבית התשל"ט, 1979,
מנהל מקצועי: האחראי על כל פעילותו של מרכז הצלילה כמפורט בתקנות הצלילה הספורטיבית התש"מ, 1980 ובמסמך זה.

מטרה

מטרת המסמך היא לקבוע תנאים למינויו של מנהל מקצועי, סמכויותיו ומשמעות רמת הסמכתו ביחס למרכז הצלילה שבו הוא מועסק.

סמכויות

המנהל המקצועי של בית הספר לצלילה הוא:

1. סמכות מקצועית ביחס לקורסי צלילה בכל הרמות הניתנות במרכז הצלילה.
2. סמכות מקצועית היכולה לענות על שאלות ובעיות בנושאי ה"דלפק" (השכרות ציוד, צלילות מודרכות וכ"ו).
3. ניהול מדריכי הצלילה והתאמה בין הכשרתם ומיומנותם המקצועית ובין דרישת הלקוח ותפקודם בפועל.
4. הפעלת שיקול דעת וארגון בנושא יציאה מאורגנת ו/או מודרכת לאתרי הצלילה מהחוף, ברכב או עם כלי שיט.
5. אחריות בנושא אחזקה וטיפול בציוד מרכז הצלילה (לא רק ציוד צלילה!): מדחסים, כלי רכב, סירות, סקוטרים וכ"ו).
6. ניהול השתלמויות תקופתיות לצוות מרכז הצלילה ומדריכי הצלילה. (שמירה על כשירות ורענונים).
7. מיין קבלה והדרכת מדריכי צלילה ומובילי קבוצות צוללים חדשים במרכז הצלילה, כולל הדרכתם בנוהלי מרכז הצלילה החדשים להם ורענון חוק הצלילה ותקנותיו הידועים להם.
8. הבנה בסיסית בנושאי תאונות צלילה אשר תאפשר יעוץ ומיין ראשוני של צוללים עם תלונות גופניות לאחר הצלילה וכן מתן עזרה ראשונה לצוללים עם פגיעות שעקב הצלילה.
9. ניהול ישיבות צוות ובכלל זה מדריכים דלפקיסטים וכל כיוצא בזה, בעלי תפקידים במרכז הצלילה. ישיבות הצוות כאמור תתקיימנה על בסיס קבוע.
10. קיום קשר ישיר ועדכני עם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ופקחיה.
11. קיומם של רישיונות הפעלה, ביטוחי צלילה ואישורי הדרכה תקפים.

תנאי סף למינוי מנהל מקצועי למרכז צלילה

1. מדריך צלילה פעיל בעל אישור הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. הוסמך בין היתר, בהתמחות בצלילה מסירה, צלילת ניווט, צלילת לילה, חיפוש והסובב הימי.
3. בעל רישיון הדרכה מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בשנתיים שקדמו למינויו כמנהל מקצועי.
4. הכשיר והסמיך לפחות 150 צוללים מטעם אחד או יותר מארגוני הצלילה הפועלים בארץ ועל פי מתכונת ההכשרה שאושרה על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
5. בעל ניסיון בהכשרת צוללים בים ובאתרים בהם מקיים מרכז הצלילה את פעילות ההדרכה שלו.
6. רישיון ההדרכה שלו מטעם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ו/או תעודת ההדרכה שלו מטעם מי מארגוני הצלילה בארץ ובעולם לא נשלל ממנו בחמש השנים שקדמו למועד מינויו כמנהל מקצועי.
7. עבר קורס מגישי עזרה ראשונה.
8. השתתף בהשתלמויות מקצועיות למדריכים של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
9. השתתף בהשתלמויות מקצועיות למדריכים של מי מארגוני הצלילה מטעמם הוא מוסמך להדריך.

הוראות לפתיחה ולהפעלת מרכז צלילה

כללי:

ההנחיות וההוראות להכרה בארגון צלילה ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, ניתנו בהמלצות "ועדת שיק" ובסעיפים הרלוונטיים בחוק הצלילה הספורטיבית 1979, תשל"ט אמות המידה אינן מבטלות את האמור בחוק ובתקנות, אלא מפרטות ומוסיפות על האמור בו. להסרת הספק יובהר ויודגש כי בכל מקום שבו יש סתירה ו/או אי התאמה בין האמור בנוסח זה לבין האמור בחוק ו/או בתקנות שעל-ידו, יגבר האמור בחוק ובתקנות. כללי: ההנחיות וההוראות לפתיחה והפעלה של מרכז צלילה, המאושרים ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, ניתנו בהתאם לחוק הצלילה והתקנות הנלוות אליו, ואינן מבטלות את האמור בחוק ובתקנות, אלא מפרטות ומוסיפות על האמור בו.

הגדרות:

מרכז צלילה: רשאי לספק שירותי צלילה למעט שירותי הדרכת צלילה.
רשות: הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

על מפעיל מרכז צלילה, לעמוד ולקיים את התנאים הבאים:

1. להציג מקום (מבנה), אשר יוכל לשמש מקום מתאים למתן שירותי צלילה ובכלל זה מדחס אוויר לנשימה, אכסון ציוד, טיפול ותיקון ציוד ומשרד.
2. למנות באמצעות מינוי בכתב, מנהל מקצועי למרכז הצלילה. המנהל המקצועי יהיה בעל אישור הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
3. להציג ציוד צלילה המאפשר ביצוע צלילה בטוחה ובהתאם לדרישות הרשות (ראה גם ציוד צלילה ודרישות טכניות).
4. להציג משרד, חדר תדריכים מקלחות ושירותים.
5. להציג כיסוי ביטוחי מתאים (ראה להלן, כיסוי ביטוחי).
6. להציג ציוד עזרה ראשונה וציוד בטיחות (ראה להלן, ציוד עזרה ראשונה וביטוחות).
7. להציג אישור על תשלום אגרת רשיון בתוקף עבור מרכז צלילה.
8. מנהל המקצועי של מרכז הצלילה מתחייב לדווח לרשות המוסמכת על אירוע בטיחות בצלילה ובכלל זה תאונת צלילה בסמוך ככל שניתן למועד שבו נודע לו על האירוע ולכל המאוחר בתוך 24 שעות.
9. צלילות המתקיימות בים ובכלל זה צלילות מהחוף תבוצענה בכפוף לחוק, לכל דין להנחיות ולנוהלי הבטיחות הרלוונטיות ובכלל זה הצגת דגל צוללים במקום בולט לעין מעל סיפון סירת הצוללים או על מצוף במידה ולא נעשה שימוש בסירה. הדגל יהיה במידות הקבועות בחוק.
10. הרשות תפקח ותבדוק שהפעלת מרכז הצלילה נעשית בהתאם להנחיות והתקנות ובסמכותה להגביל או לבטל את האישור שניתן אם נכחה לדעת שהפעלת מרכז הצלילה הנה בניגוד לתקנות, או שהתנאים הרשומים בפרק זה לא מולאו במלואם.
11. תוקף האישור יהיה לפרק הזמן אשר יוגדר וירשם על גבי האישור.
12. בעל מרכז הצלילה והעובדים אצלו ומטעמו מתחייבים למלא אחר כל חוקי מדינת-ישראל ובכלל זה חוק הצלילה הספורטיבית, התקנות שעל ידו והוראות הרשות המוסמכת כפי שתפורסמה מעת לעת.

מרכז הצלילה

1. במרכז הצלילה יהיה לפחות:
 - א. משרד שבו וממנו ינוהל מרכז הצלילה ובו ימצא רישום משתתפי צלילות כולל שם, משפחה, מספר ת.ז, מס' טלפון של משתתפי הצלילות בשנה האחרונה.
 - ב. החדר תדריכים: שבו יתקיימו תדריכים לצוללים טרם ירידתם לביצוע צלילה. החדר יכלול לוח מחיק, טושים ללוח מחיק, אמצעי המחשה רלוונטיים למהלך הצלילה טבלת צלילה ללא דקומפרסיה זמינה לכל באי מרכז הצלילה כך שיוכלו לתכנן את צלילותיהם באמצעותה.
 - ג. מקלחת ושירותים המאפשרים רחצה ועשיית צרכים בהתאמה תוך שמירה על צנעת הפרט.
 - ד. נקודה לשתיית מים. על מרכז הצלילה מוטלת החובה לוודא כי הצוללים ישתו לרווייה כדבעי טרם תחילת הצלילה.
2. בעל מרכז הצלילה מתחייב כי ימלא את מכלי הצלילה אצלו רק בתחנה למילוי אוויר אשר הוכרה ואשר פעילותה אושרה בכתב על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
3. בעל מרכז הצלילה מתחייב כי העובדים אצלו יתנו שירותי צלילה על פי הכשרתם המקצועית ועל פי הוראות ונהלי ארגון הצלילה המוכר בארץ שעל פי שיטתו הוכשרו והוסמכו. מובהר ומודגש כי האמור

בסעיף זה מתייחס לכל שירותי הצלילה אותם רשאי המרכז לספק והם: השכרת ציוד צלילה וביצוע צלילות מודרכות לצוללים מוסמכים.

כיסוי ביטוחי

1. מרכז הצלילה יחזיק ברשותו פוליסת ביטוח בתוקף המכסה אותו בגין חבות שהוא עלול לחוב עקב כל נזק לצד ג' כל שהוא שארע בשטח ה מרכז הצלילה.
2. פוליסת הביטוח תתייחס במפורש לתנאים הבאים: אחריות מרכז צלילה כלפי צד שלישי ואחריות מקצועית בהיותם בעלי ומפעילי צלילה, המקיימים סיורי צלילה (גבולות האזור של הכיסוי הביטוחי יוגדרו בפוליסה) משכירים, מתקנים ומוכרים ציוד צלילה.

איוש מרכז הצלילה – דרישות מקצועיות.

1. בעל מרכז הצלילה ימנה מנהל מקצועי למרכז הצלילה. יובהר כי בעל המרכז יכול לשמש כמנהל המקצועי בעצמו. מינוי המנהל המקצועי יבוצע בכתב תוך הגדרת תפקידו, יעדיו וסמכויותיו. מבלי לגרוע מאחריותו של בעל מרכז הצלילה, המנהל המקצועי יהיה האחראי הישיר לקיום הנהלים והתקנות בהתייחס לנושאים הבאים: מתן שירותי צלילה, השכרת ציוד, סיווג תעודות ורמת צוללים, פיקוח על צוות מקצועי לפעילויות הצלילה השונות המתנהלות במקום וציוד עזרה ראשונה ובטיחות. בנוסף יהיה המנהל המקצועי אחראי על עמידה של מרכז הצלילה בכל תיקני הבטיחות הרלוונטיים, העדכניים ויהיה אחראי לכך שכל פריטי ציוד הצלילה מטופלים בזמן על ידי מי שהוסמך לכך על ידי יצרן הפריט או מי שהוסמך על ידו להסמיך בארץ, על פי תקן היצרן או הוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, הכל לפי המוקדם מבין השנים.
2. להסרת הספק יובהר ויודגש כי בעל מרכז הצלילה יהיה אחראי לתפעולו ה "שוטף" של המקום בהתאם לחוק הצלילה הספורטיבית והתקנות, ובכלל זה יהיה אחראי ישירות לתשלום חובות ה מרכז הצלילה בגין אגרת רשיון שנתית, חומר עזר המסופק ע"י הרשות מוסמכת לצלילה ספורטיבית ושלמות הכיסוי הביטוחי הנדרש לפעילות הצלילה המתבצעת במקום.
3. אין מניעה שאדם אחד ימלא יותר מתפקיד אחד מבין אלו המוזכרים בסעיפים קטנים 1-3 לעיל ובלבד שאותו אדם עומד בכל הדרישות שנקבעו בחוק ובתקנות ושאינן בכך כדי לפגוע בנהלי הפעלת המרכז הצלילה ודרישות הבטיחות.

ציוד צלילה

1. מרכז / הצלילה יהיה מצויד בפרטי הציוד הבאים: 8 ערכות צלילה מלאות הכוללות: מיכל המותאם לשימוש באוויר דחוס וכולל ברז מתאים, וסת צלילה הכולל דרגה שניה נוספת "אוקטופוס" ומד לחץ, מד עומק (מכני או דיגיטלי) מד העומק אפשר שיהיה מחובר לווסת (קומבו) או כיחידה נפרדת, חגורת משקולת הכוללת אבזם שחרור מהיר, משקולות (בחלוקות משקל שונות) מאזן ציפה הכולל רתמות מתאימות, מתקן ניפוח מהיר הניזון מלחץ הביניים של הווסת ושסתום פריקת לחץ, חליפת צלילה (המתאימה לטמפ' המים במקום בהתאם לעונות הפעילות), קנה, מסיכה, וסנפירים.
2. בנוסף על האמור לעיל יחזיק מרכז הצלילה ציוד עזר לפעילות הצלילה השוטפת, הכל לפי העניין. ציוד זה יכלול מצפנים ופנסים תת-מימיים, חבלים, מצופי סימון, סינקרים, טבעות, דגלי צלילה אמצעי הצפה וכן ציוד נוסף כפי שתקבע הרשות.

דרישות טכניות

1. מכלי הצלילה יהיו מכלים המותאמים ללחץ גבוה ולגז לנשימה, המיובאים לארץ ע"י יבואן מוכר ועברו אישור של מכון תקנים מוכר. בדיקה טיפול וסימון המכלים והברזים יעשו ע"פ הוראות היצרן ובהתאם להנחיות המופיעות בנספח המצ"ב.
2. מרכז הצלילה ידאג לאכסון המכלים במקום מוגן מהשפעות מזג האוויר ומגישת הציבור.
3. וסתי הצלילה יהיו של יצרן מוכר ומרכז הצלילה יציג חלפים לתחזוקת הוסתים שברשותו, לחילופין יציג את המקור שממנו יקבל את החלפים בשעת הצורך. מרכז הצלילה יחזיק מקום או ישתמש בשירותים של מקום המאפשר טיפול ותחזוקה שוטפת של ציוד הצלילה ובכלל זה מכשיר לבדיקת לחץ ביניים בווסת, כלי עבודה מתאימים ותרשימים טכניים של הציוד המוחזק / מטופל במקום. בדיקות וטיפול בציוד הצלילה יערכו ע"פ הוראות היצרן ועל ידי טכנאי ציוד אשר הוסמך בכתב לטפל בפריטי הציוד הרלוונטיים על ידי נציגו המוסמך בארץ, של יצרן הציוד.
4. לגבי כל פריט ציוד "תומך חיים" ובכלל זה: מכלים, ווסתים ומאזני ציפה יהיו במרכז הצלילה כרטיס טיפול בתצורה אשר נקבעה בנהלי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. כרטיסים אלה יהיו זמינים לביקורת ועדכניים ובם תפורט היסטורית הטיפולים התקופתיים, התקלות, התיקונים וטיפולי השירות של כל אחד מפריטי הציוד בנפרד.
5. במידה וניתנים שרותי דחיסת גז, חובת הפרדה פיזית וחזותית בין נקודת הדחיסה ובין הלקוחות.
6. במידה וניתנים שרותי ערבול גזים, הדחיסה תעשה רק ע"י מורשה ערבול גזים מטעם ארגון הצלילה.

עזרה ראשונה ובטיחות

1. מרכז הצלילה יחזיק ציוד עזרה ראשונה הכולל: חומרי חבישה וחיתוי, מערכת חמצן הכוללת וסת ומד זרימה ומאפשרת מתן חמצן. מיכל החמצן יאפשר אספקת חמצן לפרק זמן מחושב של חמש דקות ועוד משך ההגעה מאתר הצלילה הרחוק ביותר בו מקיים בית הספר פעילות ועד לנקודת העגינה ובכל מקרה לא פחות מ- 30 דקות לפחות (בדרישה מרבית של 15 ליטר / דקה). יש להצמיד לכל מערכת חמצן מסיכת כיס להעשרה ו"נתיב אויר" בגודל בינוני.
2. מיכל החמצן יעמוד בכל דרישות הבטיחות למכלי לחץ גבוה ובנוסף לכך יותאם לשימוש בחמצן. מיכל החמצן ימולא בחמצן רפואי בלבד ותאריך המילוי וסוג הגז (O2) יופיעו ע"ג המיכל, בסימון בולט.
3. ציוד עזרה ראשונה וחמצן יהיו זמינים ותקינים תמיד ומיקומם יהיה ידוע לכל אנשי הצוות המקצועי. מרכז צלילה המקיים סיורי צלילה בין אם ברכב ובין אם בספינה, יחזיק מערכות נוספות ע"פ צורך לכל פעילות צלילה מודרכת המתקיימת באזורים מרוחקים. מערכת חמצן וע"ר המיועדים לשימוש בים יארזו באריזה אטומה למים.
4. מרכז הצלילה / יחזיק טלפון ואם הוא מקיים סיורי צלילה מכלי שיט, מכשיר קשר או כל אמצעי אחר המאפשר דיווח במקרה חירום, לשביעות רצונה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
5. מרכז הצלילה יחזיק במקום בולט רשימת טלפונים ותדרים רלוונטיים של מד"א, משטרה, חיל הים, מר"י ובית החולים הקרוב וכן נוהל פינוי עדכני. מובהר ומודגש כי נוהל הפינוי התקף במדינת ישראל הוא נוהל הפינוי כפי שמפורסם על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

הוראות הפעלת מרכז צלילה והוראות בטיחות

1. מרכז הצלילה ינקוט בכל אמצעי סביר על מנת להבטיח את בטיחותם של מקבלי שירותי הצלילה.
2. כל שירותי הצלילה הניתנים יהיו בהתאם לחוק הצלילה הספורטיבית, התקנות הנספחים לתקנות והנחיותיה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
3. פעילות צלילה של מרכז צלילה המתקיימת בים פתוח מכלי שיט, מחייבת מפעיל מורשה לכלי השיט. כלי השיט והמפעיל יעמדו בכל הדרישות של משרד התחבורה / אגף הספנות והנמלים. בנוסף לכך יהיו ע"ג כלי השיט מערכת חמצן, מכשיר קשר המאפשר הקמת קשר מידי עם מרכז הצלילה / משטרת החופים / חיל הים, דגל צוללים, אמצעי עגינה המתאים לתנאי השטח, וע"פ צורך חבלים ומצופי סימון.
4. מרכז צלילה הנותן שירותי דחיסה לתערובות גזים (אוויר מועשר) חייב להעסיק אדם (מורשה טיפול) שהוסמך לכך ע"י ארגון הצלילה הספורטיבית המאושר לכך.
5. מרכז הצלילה יפעל לשמירה על החי והצומח התת מימי, ולשמירה על אתרים ארכאולוגיים ועתיקות אם בפעילותו ואם בפעילות מקבלי השירותים הניתנים על - ידו.
6. מרכז הצלילה יציג לרשות בכל עת שיידרש את כל הפרטים הנוגעים לפעילותו.

הצהרות כלליות

1. בעל/ת המרכז לצלילה יודע כי האמור בנוסח זה, בהוראות החוק והתקנות שעל ידו והוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, כפי שתתפרסמה מעת לעת הנן תנאי יסודי ובסיסי למתן היתר ההפעלה מרכז צלילה וכי חריגה מההוראות עשויה לגרור לשלילת ההיתר.

שם מרכז הצלילה בעברית: _____

שם מרכז הצלילה בלועזית: _____

כתובת: _____

טלפון: _____ פקס: _____

מצ"ב כנספח א' עותק פוליסת ביטוח בתוקף.

מצ"ב כנספח ב' עותק רשיון וכיסוי ביטוחי של הסירה/ות המופעלות על ידי מרכז הצלילה במסגרת שירותי הצלילה הניתנים על ידו.

הנני מתחייב לעדכן בכתב את מנהל הרשות המוסמכת בתוך עשרים וארבע (24) שעות על שינוי בפוליסת הביטוח של בית הספר לצלילה.

רן לוין

סמנכ"ל בכיר

מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית

מורשה החתימה

מטעם מרכז הצלילה

הנחיות לטופס בדיקת ציוד צלילה

על מנת להגיע לאחידות בבדיקת ציוד הצלילה במועדונים, להלן מס' הנחיות:

1. אין טופס זה מחליף את כרטיס הטיפול אשר קיים במועדון לכל פריט.
2. הבדיקות תתבצענה אחת לחודש ע"י מורשה טיפול מטעם היצרן.
3. כל פגם אשר ימצא בבדיקה התקופתית יתוקן מיד. במידה ולא ניתן לתקן - יושבת הפריט עד לתיקונו.
4. תיקונים גדולים ויסודיים כמו החלפת חלקים, פירוק, ירשמו בכרטיס הטיפול.
5. טופס בדיקת ציוד הצלילה יוצג במקום מרכזי במועדון.

מה לבדוק וכיצד

ווסתים

1. פיות

לבדוק קרעים משני צידי הפיה, כמו כן סדקים ופגעים בזיזים (מנשכים) סדקים עמוקים וקרעים המחיבים החלפת הפיה.

2. רישתית (פילטר)

יש לוודא שהפילטר לא סתום בבדיקה ויזואלית. במרכזים בהם משתמשים במיכלי פלדה, ניתן לראות משקעים אדומים ושחורים על הפילטר. במועדונים בהם השימוש במיכלי אלומיניום - המשקעים יהיו בהירים ולבנים (תחמוצת אלומיניום) רצוי לדעת שהמשקעים הבהירים יותר בעייתיים. במידה והמסנן סתום - יש להחליפו. כמו כן יש לחפש את מקום הזיהום במיכלים.

3. אל חוזרים

שלוש בדיקות לאל-חוזרים:

- א. יצירת תת לחץ בדרגה השניה דרך הפיה בשאיפה, או לחלופין הורדת המפלט ונשיפה לכיוון האל-חוזר.
- ב. בדיקת פיסת הגומי או הסיליקון אשר מחברת את האל-חוזר לתושבת בווסת.
- ג. בדיקה ויזואלית של האל-חוזר עם דגש על השוליים.

4. לחץ ביניים

יש לבדוק את לחץ הביניים ויציבותו (לחץ הביניים יעמוד על 10-8 אטמ').

5. התנגדות נשימה:

שאיפה ונשיפה דרך הווסת (נשימה). במידה והנשימה קשה יש לכוון את הווסת. יש לבצע בדיקה זו בלחץ של 30-40 אטמוספירות.

6. אטימה:

המשך של בדיקת התנגדות נשימה. הבדיקה תבצע כאשר ברז המיכל סגור. יש ליצור תת לחץ במערכת ע"י שאיפה. (את התת לחץ יש לבצע ברגש על מנת למנוע קיפול של האל-חוזר וחדירת אויר לתוכו).

7. דיאפרגמה ראשית דרגה 2:

הוצאת הדיאפרגמה ובדיקתה:

- א. רקבונות או סדקים על הגומי או הסיליקון.
- ב. חורים - יש לבדוק כנגד מקור אור חזק.
- ג. תקינות חיבור של דיסקית המתכת או הפלסטיק לדיאפרגמה.

8. תקינות צינורות:

- א. צינור ביניים - פיצוץ צינור מהווה את אחת התקלות החמורות ביותר בציוד הצלילה - לכן יש לבדוק את הצינורות בצורה יסודית. נקודות התורפה של הצינור בנקודת החיבור לדרגה ה-1 יש לכופף את הצינור ולבדוק שהחיבור תקין. יש להסיר את מגן הצינור לפני הבדיקה. לבדוק סדקים בגומי ופגמים חיצוניים. במידה ונתגלו פגמים יש להחליף.
- ב. צינור אינפלטור - צינורות האינפלטור ברובם צינורות מאיכות ירודה אינם עוברים טסט בתהליך היצור והפלי (שכבות הגומי) בהם פחות מאשר בצינור הביניים. יש להם נטיה להתפוצץ לעיתים קרובות. במידה ונמצאים פגמים בצינור יש להחליפו.
- ג. צינור לחץ גבוה - בדיקה ויזואלית - פגמים קלים בגומי החיצוני אינם בעלי משמעות, יש לבדוק את נקודות התורפה (חיבור לדרגה ה-1). במידה ומתגלים פגמים קיצוניים יש להחליפו.

9. ניקיון:

התרשמות כללית מניקיון פנימי וחיצוני. יש לנקות ווסת מתכת בחומרים המיועדים לכך. יש לשטוף במים זורמים לאחר הטיפול. טיפול זה מחייב פירוק הווסת וכן רישום בכרטיס הטיפול.

מדי לחץ

1. ראה פרק צינורות ווסתים. יש לבדוק אם חדרו מים לקופסת הלחץ. תקינות שסתום ביטחון.
2. סטיית מדי לחץ עד 10% פלוס מינוס היא סטיה סבירה. במידה והסטיה היא מעל 10% יש לאפס את מחוג מד הלחץ.

מיכלים

1. בדיקת תאריך טסט (רצוי לסמן בצבע). תוקף הבדיקה: 4 שנים!
2. בדיקה חזותית למיכלי פלדה, אחת לשנה - המידה ויש חלודה במידה בלתי סבירה יש לצבוע. יש להסיר את המגף ממכלי הפלדה - מקום עתיר לחלודה - אין לצבוע בתנור!
3. בדיקת ברז - בדיקת נזילות אויר דרך הצירים.
 - א. בדיקת נזילות אויר דרך פתח האויר.
 - ב. בדיקת O - Ring ראשי.
 - ג. בדיקת צינורות פנימית.
 - ד. במידה וקיימת נזילה דרך צירים - יש להחליף O - Ring פנימי וכן רישום בכרטיס טיפול. כמו כן החלפת חביונה. יש להקפיד שסגירת הברז תהיה בהפעלת לחץ אוויר - חביונה פגומה עלולה לגרום לעצירת האוויר תוך כדי צלילה.
4. בדיקה פנימית - בדיקה פנימית תתבצע ע"י החדרת מנורה לתוך המיכל. מה ניתן לראות?
 - א. חורים
 - ב. נוזלים
 - ג. פגמים פנימיים - חורים

"חלודה פעילה" - היא חלודה רטובה אשר מרמזת שתהליך החימצון הוא פעיל. חלודה זו מורכבת משבבים בגודל מס' מ"מ בצורת בוץ או נוזל. חלודה זו יש לנקות בעזרת מים ואוויר בלחץ, במידה ויש קיטור, מומלץ. לאחר הייבוש יש לבדוק האם קיימים פגמים פנימיים. אין לסגור את המיכל לפני ייבושו הסופי. ניתן להעזר ביבוש ע"י חשיפה לשמש. אין לייבש בטמפרטורות גבוהות.

חלודה יבשה - "נס קפה" - מקורה של חלודה זו מלחות האוויר, חלודה זו מופיעה בצורת אבקה ועלולה לסתום את הרשתית. יש לנקות חלודה זו ע"י הזרמת אויר בלחץ. הימצאות חלודה במיכל פלדה - מצב נורמלי.

מיכלי אלומיניום:

תחמוצת אלומיניום מופיעה בצורת אבקה לבנה. במידה וקיימת לחות במיכל, התחמוצת מופיעה בצורת כדורים לבנים בגודל מס' מ"מ ועד 1 סמ'. יש לנקות באויר בלחץ, יש לבדוק פגיעות פנימיות במיכל - חורים. אין לסגור את המיכל לפני ייבושו.

מיכל אלומיניום יש לפתוח לפחות פעמיים בשנה, לגרז את הברז בסיליקון גריז על מנת למנוע אלקטרוליזה.

מיכל שנחשף לטמפ' גבוהה (אש או צביעה בתנור) פסול לשימוש.

5. מנגנון רזרבה:

מנגנון רזרבה צריך לפעול כאשר הוא תקין בלחץ 40 אטמ' במיכל בודד או בלחץ של 20 אטמ' במיכלים כפולים. במידה וקיימות הנחיות אחרות של היצרן, יש לעבוד עפ"י הנחיות היצרן. כאשר מנגנוני הרזרבה אינם פועלים עפ"י ההנחיות, יש להחליפם. הבדיקה תעשה ע"י הרכבת הברז ע"י מתקן המיועד לבדיקת ברזים והזרמת אויר בצורה מבוקרת ומדידתו, כך שאת כניסת מנגנון הרזרבה לפעולה נוכל לראות על מד הלחץ.

לאחר הטיפול בברזים - יש להקפיד על סגירת המיכל וגירוזו - הדחיסה של המיכל ללחץ של 10% מעל ללחץ העבודה ובדיקת נזילות במיכל סגור וכן בדיקת נזילות עם ווסת מורכב על הברז.

הסכנה העקרית לגרימת נזק למכל / ביקוע בשעת דחיסה הנה: מהירות / כמות גדולה של אויר בפרק זמן קצר. על פי הוראות יצרני המכלים, מהירות / כמות האויר בדחיסה הנו: 20 - 40 אטמוספירות לדקה ולא יותר!

מאזני ציפה

1. **נזילות אויר** - יש לבדוק נזילות אויר ע"י מילוי המאזן דרך הפה (לא דרך האינפלטור). הפעלת לחץ אויר אשר לא יפעיל את פורק הלחץ. במידה וישנה נזילה יש לבדוק בתוך מים, לאתר את הנזילה ולתקן.
2. **פורק לחץ** - יבדק בשתי בדיקות:
 - א. האם פורק הלחץ אינו דולף.
 - ב. האם הפורק - פורק בלחץ גבוה במידה ופורק הלחץ דולף, יש לפרקו ולתקנו.
3. **אינפלייטור:**

בדיקות לאינפלייטור:

 - א. ברזים לחצנים - האם עובדים.
 - ב. האם הם נוזלים. במידה והברזים דולפים או נוזלים יש לפתוח ולתקן. יש לבדוק את המילוי דרך אויר המיכל ודרך הפה. לאחר המילוי יש לנתק את צינור האינפלטור ולודא שאין נזילות אויר גם מ"הזכר" וגם מ"הנקבה".
4. **אבזמי שחרור מהיר.**

נהלי זיהוי וטיפול - ברזים ומיכלי צלילה.

מיועד למורשה טיפול בציוד מטעם הייצרן או נציגו

להלן הוראות הרשות בנדון:

1. נוהל החלפת ברז מיכל צלילה:

1. זיהוי תוצר (פירמה).
2. זיהוי הטבעות ע"ג הברז/ המיכל.
3. זיהוי ואישור תברגי בעזרת קליבר מדויק, מד תברגים תקין בברז ובמיכל.
4. זיהוי ואישור התברגים בעזרת מדידי GO-NOGO מאושרים.
5. וידוא שלמות ותקינות כריכות/צפירות ברצף בברז ובמיכל.
6. וידוא שלמות ותקינות כל הברז כולל תושבות האטמים.
7. ניסוי: הרכבת הברז למיכל לצורך בדיקת צמידות (חופשים).
8. מילוי המיכל בשלבים במתקן ריסון.

2. נוהל טיפול תקופתי במיכל אלומיניום, עפ"י הגדרת עומסי עבודה של luxfer

1. בדיקה חזותית פנימית וחיצונית כל שנה - מומלץ כל חצי שנה.
2. בדיקת מצב השיתוך והבלאי בתברגי, בתושבת האטם, דופן חיצונית ופנימית של המיכל.
3. ניקוי התברגי במידת הצורך במברז מתאים.
4. ספירת כריכות/צפירות שלמות ותקינות בתברגי.
5. מדידת התברגי עפ"י ס"ק 3-4 שלעיל.
6. בדיקת שלמות תושבת האטם.
7. בדיקת צוואר המיכל מבפנים.
8. ניקוי (מכני במידת הצורך), שטיפה ויבוש פנים המיכל.
9. גירוז תברגי המיכל והברז.
10. מילוי המיכל בשלבים במתקן ריסון.

3. נוהל טיפול תקופתי במיכלי פלדה עפ"י מכון התקנים הישראלי. BS5430:1990

1. בדיקה חזותית פנימית וחיצונית כל שנה - מומלץ כל חצי שנה.
2. בדיקת חלודה ובלאי בתברגי, תושבת האטם ובאזור מגף הגומי בתחתית המיכל.
3. ניקוי תברגי במידת הצורך בעזרת מברז מתאים.
4. ספירת כריכות/צפירות שלמות ותקינות בתברגי.
5. בדיקת שלמות תושבת האטם.
6. מדידת התברגי עפ"י ס"ק 3-4 שלעיל.
7. בדיקת צוואר המיכל מבפנים.
8. ניקוי פנימי (מכני במידת הצורך) שטיפה ויבוש המיכל.
9. גירוז תברגי המיכל והברז.
10. מילוי המיכל בשלבים במתקן ריסון.

4. נוהל מבדק הידרוסטטי למיכלי צלילה עפ"י הגדרתם לפי מכון התקנים הישראלי שמבוסס על

התקן הבריטי BS 5430:1990.

1. מבדק הידרוסטטי יערך למיכל כל 4 שנים. מומלץ כל 3 שנים משום שאין התייחסות בתקן לעומסי העבודה שמאפיינים מיכלי צלילה במועדונים.
2. לאור הנאמר בסעיף הנ"ל מומלץ להגביל את אורך חיי המיכל ל 15 שנות עבודה בלבד.
3. עפ"י התקן אין הבדל במבדקים בין מיכלי אלומיניום לפלדה למרות ההבדל הברור. לאור הניסיון המצטבר יש בלאי ניכר ועיוותים בתברגי מיכלי האלומיניום בהשוואה למיכלי הפלדה.
4. לא יוגש מיכל למבדק הידרוסטטי אלא אם עבר קודם כל את המבדקים הבאים:
 - א. בדיקה חזותית פנימית וחיצונית.
 - ב. שקילה.
 - ג. חידוש תברגי ומדידה במדידי GONOGO.
 - ד. במידה ולא יעבור באחד הפרמטרים הנ"ל יפסל ולא יוכל להמשיך לשלב הבא.
 - ה. פסילה עפ"י התקן הנה יצירת 3 חורים בעלי תצורה אי רגולרית בכיפת המיכל המכסה שטח העולה על 10% משטח כיפת המיכל.

טופס טיפול – מדחס

מרכז צלילה _____

דגם _____ מס' יצרן _____ מס' סידורי _____

הטיפול הבא	שעות עבודה לפי מד זמן	תאריך	טיפול תקופתי כל _____ שעות
			1. החלפת שמן – סוג השמן
			2. החלפת פחם
			3. החלפת פילטר אויר
			1. החלפת שמן – סוג השמן
			2. החלפת פחם
			3. החלפת פילטר אויר
			1. החלפת שמן – סוג השמן
			2. החלפת פחם
			3. החלפת פילטר אויר
			1. החלפת שמן – סוג השמן
			2. החלפת פחם
			3. החלפת פילטר אויר

טופס טיפול במיכל צלילה

מרכז צלילה _____

דגם _____ מס' יצרן _____ מס' סידורי _____

שם המטפל	תאריך הבדיקה	טסט	מהות הטיפול

נוהל בדיקת תחנת מילוי לתערובות נייטרוקס ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בישראל

1. מגע עם חמצן נקי:

- ייצור תערובת נייטרוקס, יעשה אך ורק ע"י מערבולת/ת גזים שהוסמך/ה על ידי ארגון מתמחה.
- החדרת חמצן נקי למכלי צלילה או מערכת דחיסה שאינם מוגדרים על ידי היצרן כמותאמים לחמצן נקי בלחץ המילוי, יעשה על פי נוהל ארגון צלילה מוכר כאן אשר לא סותר את תקן 712 של מכון התקנים.
- כל תערובת נשימה המכילה עשרים ושלוש וחצי אחוז (23.5%) חמצן או יותר, תחשב כתערובת עשירה בחמצן ותחייב תאום וניקוי לחמצן של כל האלמנטים הבאים במגע עם התערובת בלחץ גבוה.
- כל תערובת המכילה חמישים אחוז (50%) חמצן או יותר, תחשב כחמצן נקי ותחייב מבנה הנדסי לחמצן, תאום וניקוי לחמצן.

2. איכות גז הנשימה:

- תערובת נייטרוקס תיוצר בעזרת חמצן בתקן רפואי בלבד.
האוויר שנועד לערבול עם חמצן חייב לעמוד לפחות בתקן הבא:
- Co לא יותר מ-2PPM (חלקים למיליון).
 - CO2 לא יותר מ-500PPM.
 - אדי שמן לא יותר מ-2.5PPM.
 - שמן לא יותר מ-0.1 מ"ג לקוב.
 - אדי מים / לחות נקודת עיבוי C.4.40.
 - סך הכול חלקים מוצקים לא יותר מ-2 מיקרון.

3. חובת סימון ויזואלי:

- כל ציוד מערכת הנשימה (מיכל, וסת) המיועד לשימוש בנייטרוקס חייב להיות מסומן בצבע צהוב/ ירוק ובמלל דוגמא: נייטרוקס / SAFEAIR, אויר מעושר וכד.....
- "תג תכולה" – כל מיכל נייטרוקס חייב להיות מסומן על ידי תג תכולה המציין את תכולת הגז שבמיכל.

4. תאום וניקוי ציוד לנייטרוקס:

- תאום וניקוי ציוד לנייטרוקס יכול להיעשות על ידי היצרן או על ידי טכנאי נייטרוקס מוסמך.
- מאחר וזהו שמן מצטבר על דפנות המיכל, יש להנהיג טיפול וניקוי תקופתי.

5. בדיקת תכולת הגז:

- כל תחנת מילוי והשכרת מכלי נייטרוקס חייבת להיות מצוידת באנלייזר לאבחון אחוזי החמצן בתערובת הנשימה.
- כל משתמש חייב לבצע בדיקת תכולת חמצן עם קבלת המכל לרשותו.
- רישום – מומלץ לתחנות מילוי נייטרוקס לנהל יומן בו ירשמו כל המכלים שהועברו לשימוש בצלילה. הרישום יכול לפחות את: שם הצולל, מספר סידורי של המכל ותכולת הגז.

טופס בדיקת תחנת מילוי לתערובות נייטרוקס על ידי רשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בישראל.

לא

כן

אזור עמדת המילוי ודחיסת הגז נקי מחומרים שומניים.

מפעיל העמדה מוסמך ע"י ארגון מתמחה (תעודת מפעיל).

מילוי חמצן נקי (מעל 50% חמצן) ישירות לתוך מכלי הצלילה
על פי הוראות ארגון הצלילה באין סתירה לתקן 712 - מכון התקנים.

החמצן בתקן רפואי.

האוויר שנועד לערבול מתאים לתקן שנקבע
(ראה בצידו השני של דף זה סעיף 2).

קיים סימון ויזואלי - מיכל, וסת על פי התקן שנקבע
(ראה בצידו השני של דף זה סעיף 3).

הציוד מטופל על ידי מורשה טיפול בחמצן.
(תעודת מורשה טיפול).

קיים ספר טיפולים תקופתיים לכל ציוד הנייטרוקס- מכלים, וסטים,
פילטרים, מדחס וצנרת.

קיים מאבחן חמצן (אנלייזר) תקין.

קיים יומן רישום ללקיחת מכלים.

מכשיר צלילה אישי

1. כל אחד מן הפריטים הנקובים להלן נקבעו כפריט אחר המתווסף למכשיר צלילה עצמאי הניזון מגז דחוס:
 - א. מאזן-ציפה (ניפוח מהיר בלחץ נמוך מהווסת).
 - ב. אבזמי-שחרור מהיר המותקנים על חגורות מכשיר הצלילה העצמאי והמשקולות.
 - ג. מכשירים למדידת זמן ולמדידת עומק.
 - ד. מכשיר מדידה המתריע על כלות הגז הדחוס במיכל.
 - ה. מחשב צלילה, (לכל מדריך ומוביל קבוצה).
 - ו. וסת ובנוסף וסת משני (אוקטופוס).
 - ז. מצוף ודגל לסימון אתר הצלילה (ביום תיכון חובה) בעת ביצוע צלילה מודרכת בכניסה מהחוף.

מחלות ומצבים רפואיים הפוסלים לצלילה ספורטיבית

מעודכן לספטמבר 2004

הקדמה:

צלילה ספורטיבית הנה ספורט בטוח ומהנה, המתאים לגילאים צעירים ומבוגרים כאחת. עם זאת, צלילה מתבצעת, מטבעה, בסביבה עוינת וזרה לאדם, התווך המימי. כדי לצלול בבטחה, פותחו לאורך השנים ציוד ונהלים מדויקים ומפורטים, אשר הביאו אותנו למצב הבטיחות הגבוה השורר היום. שאלת הערכת כושרו הגופני והנפשי של הצולל להתמודד עם המים הנה מורכבת יותר, בעיקר משום היעדר מידע בדוק מדעית שיסייע לרופאי הצלילה לקבוע מדדים. המדדים שנקבעו לאורך השנים מבוססים על כן כל שלושה מרכיבים:

- מידע מדעי הקיים בספרות,
- ניסיון מצטבר בקהילה הרפואית והצלילית,
- הבנה פיזיולוגית של השהייה בתווך המימי.

מתוך בסיסים אלה, התפתחו תורות שונות של מיון רפואי של צוללים ספורטיביים. התורה הישראלית התפתחה לפני כמעט שלושים שנה ומיושמת בהצלחה מאז, תוך מעקב אחרי הספרות העולמית, דיונים בין המומחים השונים בארץ ועדכון מתמיד של הקריטריונים בהתאם להתפתחויות המקצועיות בארץ ובעולם. הקריטריונים הרפואיים לאישור ולפסילה של צוללים פותחו יחדיו על ידי היועץ הרפואי של הרשות לצלילה ספורטיבית (להלן "הרשות") וועדת הצלילה של החברה הישראלית לרפואה ופיזיולוגיה היפרבארית וצלילה (להלן "החברה").

השאיפה הכללית של המיון הרפואי של צוללים, אינה להגביל אנשים מצלול, אלא, להפך, לאפשר לכל אחד היכול לצלול בבטחה לעשות זאת. המטרות המוצהרות הן:

- לזהות את האנשים המסכנים עצמם או אחרים בעליל בכך שהם צוללים, ולמנוע מהם לצלול
- לזהות את הצוללים הזקוקים להגבלות או להדרכה ספציפית כדי לצלול בבטחה
- לאפשר למירב הצוללים לצלול תוך ידיעה כי בריאותם אינה נפגעת.

כללי

1. הערכה ראשונית של מצבו הרפואי של מועמד לקורס צלילה ספורטיבית דרגה א' או דרגה ב', תיעשה על ידי מילוי טופס אנמנזה מפורט, בנוכחות פיזית של רופא צלילה מורשה. קודם מילוי הטופס, יובטחו רמת ידע ותובנה מתאימה של הצולל, על ידי סרט וידאו והרצאה מובנית (מורשית על ידי הרשות והחברה), מפי רופא צלילה.
2. מועמד לצלילה, שענה בשלילה על כל השאלון, יתחקר אותו רופא הצלילה הנוכח במקום קצרות ויחתום על נכונות התשובות. בכך הסתיימה ההערכה הרפואית של המועמד והוא יכול להתחיל בקורס הצלילה.
3. מועמד אשר השאלון גילה אצלו בעיה רפואית, יעריך רופא הצלילה את משמעותה על סמך תחקור נוסף. א. אם היא איננה פוסלת על פניו, בלא צורך בבדיקה גופנית או בבדיקות עזר, הוא ירשום ממצאיו בטופס ויאשר את המועמד.
- ב. אם נדרשת בדיקה גופנית ו/או בבדיקות עזר או יועץ מומחים, יפסל המועמד זמנית ויונחה לפנות למרפאה מתאימה, אשר איננה במועדון הצלילה.
- ג. מצא רופא הצלילה, כי הממצא שהצהיר עליו המועמד פוסל בבירור, ירשום כך בטופס וידאג להעביר הודעה על כך לרשות לצלילה ספורטיבית תוך שבוע מיום הבדיקה.
- ד. מצא רופא הצלילה, כי הממצא או הפרט האנמנטי אינם מאפשרים לו להחליט על דעת עצמו, יפנה טלפונית או בכתב או אישית לרופא צלילה בכיר או ליועץ הרפואי של הרשות. תוצאת ההתייעצות יתועד בטופס הבדיקה והודעה על פסילה תועבר כאמור לעיל.
- ה. החלטתו של היועץ הרפואי לרשות תהיה סופית.
4. צוללים מעל גיל 45 חייבים בבדיקת רופא צלילה מלאה מדי שנתיים. הבדיקה תכלול גם בדיקת אק"ג במאמץ (ארגומטריה). רופא הצלילה רשאי לדרוש ביצוע בבדיקות נוספות.
5. מבצע הבדיקות הרפואיות יהיה רופא צלילה המורשה מטעם הרשות.
6. הגיל המזערי לצלילה ספורטיבית יהיה 12 שנה. על אף זאת, ישקלו הרופא הבדוק והמדריך את כשירותו של המועמד הקטין מן ההיבט הפיזי והנפשי והם רשאים לפסולו או לדחות את כשירותו למועד מאוחר יותר. עד גיל 18 שנה יש צורך באישור בכתב ע"י שני ההורים.
7. תוקף הבדיקה הרפואית: 5 שנים עד גיל 45 שנה ושנתיים לאחר גיל 45, או קצר יותר – לפי שיקול דעתו של רופא הצלילה הבדוק.

8. כשירות רפואית לאחר תאונת צלילה (למעט חבלת לחץ באוזן התיכונה), תחודש רק ע"י רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות. עד אז, הצולל בלתי כשיר רפואית לצלול.
9. כשירות רפואית של נכים ושל הסובלים ממצבים רפואיים חריגים תינתן ע"י רופא צלילה בכיר או על ידי היועץ הרפואי של הרשות.
10. הבדיקה הרפואית לקראת קורס הצלילה תתבצע לפני תחילת הקורס, ובכל מקרה לפני שלב אוויר דחוס.
11. לא יאשר רופא הצלילה בדיקה רפואית על תנאי ולא יחתום על אישור תקינותה, אלא אם כן בדיק את כל המסמכים הנחוצים, המעידים גם הם על תקינותה של הבדיקה.
12. רופא צלילה המבקש לשקול כשירות לצלילה של נבדק הסובל ממצב רפואי הפוסל לצלילה לפי מסמך זה, יכתוב חוות דעת מנומקת, יצרף אישורים מתאימים ויציגם בפני רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות. הרופא הבכיר או היועץ יחליטו באם לבדוק את המועמד באורח אישי או אם לקבוע החלטתו על סמך המסמכים הכתובים בלבד.
13. לאחר כל פגיעה, מחלה או אשפוז העלולים לפסול מצלילה (שאינם עקב תאונת צלילה) על הנבדק להציג את המסמכים הנוגעים בדבר בפני רופא צלילה, שיחליט על כשירותו.
14. לאחר אישור הנבדק לצלילה, ייתן רופא הצלילה בידו אישור כשירות לצלילה. את טופס הבדיקה עצמו ועליו חוות דעתו ישמור רופא הצלילה בתיוק אצלו למשך 7 שנים לפחות.
15. על הנבדק להציג בפני מועדון הצלילה את אישור הבדיקה הרפואית, לפני תחילת קורס הצלילה ולהצהיר אם חל שינוי כל שהוא במצבו הבריאותי מאז הבדיקה.
16. נבדק שנפסל לצלילה, רשאי לערער על כך בפני רופא צלילה בכיר או בפני היועץ הרפואי של הרשות. רופא צלילה בכיר רשאי לפנות ליועץ הרפואי של הרשות לחוות דעת. היועץ יבקש מסמכים רפואיים כהבנתו, יתייעץ עם מומחים בתחום הספציפי באם ימצא לנכון, ומשקבע את החלטתו, תהיה זו סופית וללא זכות לערעור נוסף.

מערכת העצבים המרכזית:

פסילה תמידית:

1. כל מחלה היכולה להביא לאובדן ההכרה או להגבלה תפקודית פתאומית חולפת או קבועה.
2. כל סיפור של התכווצויות (CONVULSIONS) במהלך 5 השנים האחרונות. חולה אפילפסיה ראשונית, אשר אינו מקבל טיפול זה 5 שנים, מציג EEG תקין מעודכן וחופשי מהתקפים – כשיר.
3. מיגרנה הגורמת להפרעות תפקודיות או המלווה בהפרעות בתרשים גלי המוח (EEG).
4. כל חסר נוירולוגי קבוע הגורם להפרעה תפקודית אשר לדעת רופא הצלילה או מדרוך הצלילה פוגע בבטיחות הצלילה של הצולל או בני זוגו (לשיקול דעת רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות). שאלה: אם הנזק הנוירולוגי וההפרעה התפקודית קבועים למה זו פסילה זמנית?
5. מחלות עצבים הגורמות להפרעות תפקודיות כגון: POLIOMYELITIS NEUROSYPHYLLIS, CNS TUMORS, DEMYELINATING DISEASES וכד': לשיקול דעתו של רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות.
6. סיפור של פגיעה ישירה ברקמת המוח או בחוט השדרה, כולל בניתוח, עם שאריות נוירולוגיות – לשיקול דעתו של רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות.

פסילה זמנית:

1. סיפור של דימום תוך מוחי או CVA, למעט אם לא נשאר נזק שיורי המפריע תפקודית לצלילה.
2. סיפור של שבר בבסיס הגולגולת עם otorrhea או rhinorrhea עד שנה לאחר החלמה מלאה.
3. מצב לאחר זעזוע מוח (brain concussion) ואובדן הכרה למשך פחות מ-24 שעות: פסילה למשך שישה חודשים לפחות, לאחר החלמה מלאה הכוללת בדיקה נוירולוגית קלינית ותרשים EEG תקינים.
4. Transient Ischemic Attack (TIA) אינו פוסל אם הייתה סיבה הפיכה (טיפול בגלולות, למשל).
5. סיפור של איבוד הכרה ליותר מ-24 שעות מחייב חוות דעת נוירולוג או ניירו כירורג מומחה ואישור רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות.
6. מצב לאחר דימום אפידוראלי או תת דוראלי: לפחות שנה לאחר החלמה מלאה, ובתנאי ש-CT מוחח, EEG ובדיקה נוירולוגית בידי נוירולוג מומחה הנם תקינים.
7. מצב לאחר מחלה זיהומית של מערכת העצבים המרכזית עד להחלמה מלאה, ובתנאי שבדיקה נוירולוגית ו-EEG הנם תקינים.
8. אירועי syncope מכל סיבה – להכרעת רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות.

מחלות נפש:

פסילה תמידית:

1. פסיכוזת כרונית, דיכאון אנדוגני קשה, מצבים מאניים עם הפרעה תפקודית משמעותית – תמונה ועדת מומחים אד הוק להחלטה אם הפסילה הנה קבועה או מותנית במצבו של המועמד.
2. קלאוסטרופוביה קשה עם הפרעות תפקודיות.
3. אלכוהוליזם עם הפרעות תפקודיות משמעותיות או מחלות אורגניות שנגרמו בעקבותיו.
4. התמכרות לסמים.
5. הפרעות חרדה עם הפרעות תפקודיות ניכרות.

פסילה זמנית:

1. פסיכוזת טוקסית או שלאחר לידה, עד 6 חודשים לאחר החלמה מלאה.
2. מקרים קלים, עם תפקוד שמור – לחוות דעת רופא צלילה בכיר או היועץ רפואי של הרשות.

מערכת קרדיווסקולרית:

פסילה תמידית:

1. כל מחלת לב המגבילה את מצבו של הנבדק לעמוד במאמצים גופניים קשים.
2. מחלת לב איסכמית או מצב לאחר אוטם שריר הלב, למעט אם התקיימו כל התנאים הבאים (לאישור רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות):
 - בדיקת מאמץ תקינה עד 12 מטס לפחות
 - אקו לב או מיפוי או צינטור מראה תפקוד תקין של מיוקרדיום
 - מיפוי טאליום אינו מראה איסכמיה הפיכה
 - החולה אסימפטומטי לחלוטין (אינו סובל מכאבים בחזה או מקוצר נשימה, גם במאמץ)
 - חוות דעת קרדילוג בכיר, המאשרת הנ"ל וכשירות לצלילה
 - חוות דעת חוזרת של קרדילוג כנ"ל, מדי שנה
 - בחולה שעבר ניתוח לב פתוח לביצוע מעקפים: גם צילום בית החזה תקין או לכל היותר מראה סגירת סינוסים קוסטופרניים, ללא נזק פלויירלי נרחב וללא כל נזק פרנכימטי ריאתי.
3. מומי לב מולדים (כגון מומים במחיצות הלב, דוקטוס ארטריזיס PDA, דלף עורקי ורידי ריאתי, הצרות אבי העורקים), עם אקו לב תקין ויכולת מאמץ תקינה – לדיון בפני רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי לרשות.
4. מחלת לב מסתמית הגורמת להפרעות קליניות ו/או המודינמיות. מחלה מסתמית אסימפטומטית, עם תפקוד לב תקין – אינה פוסלת, אך נדרש אישור מחודש של קרדילוג מדי שנה או שנתיים, לפי פסיקת רופא הצלילה.
5. צניחת מסתם מיטרלי סימפטומטית. ניתן לאשר נבדקים ללא כל סיפור של הפרעות קצב או הפרעות תפקודיות, וארגומטריה ואקוקרדיוגרפיה תקינים. אקו לב כל שנתיים חובה.
6. קוצב לב: ניתן לאשר אם מתקיימים כל התנאים הבאים:
 - תפקוד מיוקרדיום תקין
 - קוצב תקין
 - אין מחלה כלילית פוסלת
 - הקוצב אושר רשמית ובכתב על ידי היצרן, לצלילה עד עומק נתון
 - אישור רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות
7. מצב לאחר ניתוח לב מכל סוג או קרדיומיופטיה מכל סוג: לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות. הערכה תפקודית תכלול לפחות מבחן מאמץ ואקו לב.
8. מחלת כלי דם היקפיים (PVD) המגבילה תפקודית (גם לאחר טיפול כירורגי או אנדו-ווסקולרי מוצלח) ו/או מלווה בפגיעה ווסקולרית באברי מטרה אחרים. נבדקים ללא עדות לפגיעה כזאת, לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות.
9. מצב לאחר מאורע תסחיפי עורקי או ורידי – לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות.
10. אק"ג פתולוגי, למעט:
 - חסם ידוע בצרור ההולכה הימני (ICRBBB) בנבדקים צעירים אסימפטומטיים,
 - חסם פרוזדורי חדרי מדרגה ראשונה (1st AVB) ללא עדות קלינית למחלת לב ואקוקרדיוגרפיה תקינה,
 - סינוס ארטמיה ללא סיבה מטבולית או אחרת הפוסלת לכשעצמה,
 - פעימות מוקדמות הנעלמות במאמץ,
 - תסמונת Wolf Parkinson White – במצב קל ללא סימפטומים המפריעים תפקודית, או לאחר טיפול אלקטרו פיזיולוגי מוצלח. אישור קרדילוג חובה וכן אישור חוזר מדי שנתיים.

11. הפרעות קצב מהירות או איטיות (Brady arrhythmia או tachy), עם סיפור של איבוד הכרה או הפרעה תפקודית משמעותית בעת האירוע. מקרים אסימפטומטיים מחייבים בדיקת אקו לב ומאמץ ואישור קרדילוג ורופא צלילה בכיר.
12. יתר לחץ דם עורקי לא מאוזן ו/או מלווה בפגיעה משמעותית באברי מטרה. בכל מקרה – לאישור רופא צלילה בכיר. טיפול בחוסמי רצפטור ביטא וחוסמי תעלות סידן – מחייב ארגומטריה תקינה עד 12 מטס לפחות.

פסילה זמנית:

1. דלקת ורידים עמוקה: להחלטת רופא צלילה בכיר או היועץ הרפואי של הרשות 6 חודשים לאחר החלמה מלאה וללא סיפור של תסחיף לריאות.
2. מבחן Ruffier עם ציון הגבוה מ-15, עד לשיפור הכושר הגופני. מבחן Ruffier כולל מדידת דופק בסיסית P0, ביצוע 30 כפיפות ברכיים מעמידה לכריעה שלמה עם כפות רגליים שטוחות על הרצפה וללא משענת, מדידת דופק חוזרת 60 שניות P1 ו-120 שניות P2 לאחר הכפיפות, תוך המבדק וחישוב לפי הנוסחה:

$$\text{Index} = [(P0+P1+P2)-200]/10$$

- במבחן זה נחשב ציון 0 למצוין, עד 5 לטוב מאד, עד 10 לטוב, עד 15 לממוצע, מעל 15 לגרוע.
3. מצב לאחר myocarditis, pericarditis או SBE, לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות.

מערכת הנשימה ובית החזה:

פסילה תמידית:

1. עיוות צורת בית החזה הגורם להפרעות משמעותיות בתפקודי הריאות. לאחר ניתוח לתיקון – להחלטת רופא צלילה בכיר או רופא הרשות.
2. מצב אחר ניתוח בבית החזה עם פתיחת הפלויורה, או חבלה לבית החזה, למעט אם בדיקת high resolution CT אינה מראה פתולוגיה משמעותית בפרנכימת הריאות ו/או הצטלקות פלויירלית נרחבת.
3. מצב לאחר חזה אוויר עצמוני (ספונטני) או מיצד אוויר עצמוני (Pneumo mediastinum).
4. מחלות ריאה כרוניות כגון:
 - א. כל מחלה גרנולומטוטית (שחפת, פטריות, סרקואידוזיס וכו'), גם לאחר החלמה, למעט אם בדיקת high resolution CT אינה מראה פתולוגיה משמעותית בפרנכימת הריאות ו/או הצטלקות פלויירלית נרחבת.
 - ב. פנוימוקוניוזיס או לייפת הריאות (pulmonary fibrosis).
 - ג. נפחת הריאות (emphysema).
 - ד. ברונכיאקטזיות.
5. ברונכיטיס כרונית.
5. מצב לאחר תסחיף לריאות (pulmonary thromboembolism): להערכת רופא צלילה בכיר או רופא הרשות, עם תפקודי ריאות מלאים כולל הערכת תקינות דיפוזיה (DLCO) ועם חוות דעת המטולוג.
6. גנחת הסימפונות (אסטמה) לסוגיה. ניתן לאשר בחולה שהנו אסימפטומטי ולא נזקק לכל טיפול משך 3-5 שנים בהתאם לחומרת המחלה. כל אנמנזה של שימוש במרחיבי סימפונות פוסלת לצלילה. אישור החולה האסמפטומטי מחייב תפקודי ריאות תקינים, כולל מבחן מאמץ ומבחן מטאכולין.
7. ממצא בצילום רנטגן של בית החזה:
 - א. מורסה
 - ב. cavity
 - ג. ציסטה
 - ד. bulla
 - ה. תהליך תופס מקום
 - ו. גוף זר שאינו ניתן לסילוק ברונכוסקופי
 - ז. הדבקויות פלויירליות משמעותיות
 - ח. תמט קבוע של אזור ריאה (atelectasis)
 - ט. primary complex הגדול מ-1 ס"מ או קשרי לימפה מסוידים או מוגדלים בשער הריאה, לבד אם בדיקת CT של בית החזה אינה מראה לחץ על סימפון או עיוות פרנכימטי משמעותי

פסילה זמנית:

1. זיהום בדרכי הנשימה העליונות עד להחלמה מלאה.
2. דלקת ריאות או דלקת של קרום הריאה עד 6 חודשים לאחר החלמה, בתנאי שצילום בית החזה תקין. אם CT בית החזה ותפקודי ריאות תקינים, ניתן לאשר לאחר חודשיים.

מערכת השלד והשרירים:

פסילה תמידית:

1. עקמת קשה הגורמת להפרעות בתפקודי הריאות.
2. משתלים מלאכותיים: ללא הגבלה.
3. נמק עצם אווסקולרי (Avascular Bone Necrosis) שעקב צלילה.
4. מחלת שרירים כרונית: מחלות ניווניות, דיסטרופיות, מיאסטניה גראוויס: לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות.

פסילה זמנית:

1. שבר בעצם גדולה עד לאיחוי רנטגני מלא.
2. כאב גב תחתון הגורם להגבלה בתנועה – עד להחלמה.

עיניים:

פסילה זמנית:

1. דלקת חריפה של העין או הלחמית או העפעפיים.
2. מצב לאחר ניתוח עיניים:
 - הסרת ירוד (cataract) בשיטת פאקו שלושה חודשים לאחר הניתוח.
 - הוצאת ירוד בשיטה אחרת – שישה חודשים.
 - ניתוח עקב טראומה לעין – שישה חודשים לאחר ניתוח שיקום העין האחרון.
 - השתלת קרנית – שישה חודשים לאחר הוצאת תפר אחרון.
 - בכל מקרה נדרש אישור רופא עיניים.
3. דלקת כרונית או פעילה של העין כגון: uveitis, iritis, iridocyclitis, choroiditis, chorioretinitis כשיר לאחר שישה חודשים אסימפטומטיים.
4. ניתוחי קרנית לתיקון חדות ראייה:
 - א. ניתוח: LASIC כשיר לאחר חודש מהניתוח ובדיקה תקינה של רופא עיניים.
 - ב. לאחר RK: לאחר שעברו 6 חודשים מהניתוח ייתכן אישור צלילה לאחר בדיקה תקינה של רופא עיניים.
5. הפרדות רשתית לאחר תיקון – שישה חודשים לאחר ניתוח או שלושה לאחר תיקון באמצעות לייזר בלבד.
6. גלאוקומה לאחר ניתוח סינוני: לאחר שעברו 6 חודשים מהניתוח ייתכן אישור צלילה לאחר בדיקה תקינה של רופא עיניים. גלאוקומה המאוזנת בתרופות בלבד אינה מגבלה לצלילה.

שיקולים נוספים:

1. חולה המטופל ב-topical beta-blockers יבצע בדיקת מאמץ תקינה עד 12 METS או מבחן כושר קרדיוסקולרי מתאים אחר, כתנאי לאישור צלילה.
2. מצב לאחר enucleation עם orbital implant, יש לוודא שהשתל אינו חלול לפני אישור צלילה.

מערכת העיכול

פסילה זמנית:

מחלות הוושט:

1. א. מחלות וושט המאופיינות בהקאות חוזרות (למשל Reflux חמור, Achalasia, דיברטיקולום ע"ש Zenker וכו') פוסלות עד לטיפול מוצלח.
- ב. Para esophageal hernia עד לתיקון כירורגי.
2. מחלה פפטית: מחלה פפטית עם סימפטומים קשים או סיבוכים עד לטיפול מוצלח.
3. IBD: Inflammatory Bowel Disease (כגון: מחלת CROHN, ULCERATIVE COLITIS) פסילה זמנית בזמן התקף חריף.
4. מחלות חריפות של דרכי העיכול.
5. מצב לאחר ניתוח בטן (LAPAROTOMY) עד 3 חודשים לאחר החלמה מלאה.

פסילה תמידית:

1. שחמת הכבד עם יתר לחץ דם בווריד השער מכל סיבה.

דרכי השתן והמין:

פסילה זמנית:

1. גלומרולונפריטיס, פיילונפריטיס, עד החלמה מלאה.
2. סיפור של הפרעות במתן השתן או עצירת השתן – עד לברור אצל אורולוג.
3. המטוריה או אלבומינוריה עד לברור ע"י אורולוג או נפרולוג
4. מצב לאחר ניתוח כולל השתלת כליה מוצלחת, פציעה בכליה או בשופכן, 3 חודשים לאחר החלמה.
5. חולה דיאליזה, עד לאישור רופא צלילה בכיר.
6. הריון. ניתן לחזור צלילה חודש לאחר לידה רגילה וחודשיים לאחר ניתוח קיסרי.

עודף משקל:

עודף משקל עד כדי Morbid Obesity לפי $BMI > 04$

BMI מחושב כך: $Weight (kg)/height^2 (m)$

מערכת אנדוקרינית:

פסילה תמידית:

1. הפרעה אנדוקרינית המחייבת טיפול ואינה ניתנת לאיזון.
2. סוכרת המחייבת טיפול תרופתי. ניתן לאשר אם התקיימו התנאים הבאים כולם:
 - לחולה אין נזק end-organ משמעותי
 - החולה מאוזן היטב זה ששה חודשים לפחות כולל היעדר אירועים של היפוגליקמיה סימפטומטית
 - החולה יציב מנטלית ופסיכולוגית ולדעת הרופא המטפל (בכתב) מסוגל להתמודד עם הדרישות המיוחדות שיוטלו עליו כצולל
 - החולה עובר קורס במסגרת מיוחדת לחולי סוכרת והוא צולל בהתאם לתנאים שמנה קורס הצלילה לחולי סוכרת

מחלות מפרקים וקולגן:

פסילה תמידית:

1. מחלת מפרקים כרונית עם כאבים ו/או עיוות המפריעים משמעותית לתפקוד.
2. מחלת קולגן – לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות.

מערכת הדם והלימפה:

פסילה תמידית:

1. אנמיה סימפטומטית שאינה ניתנת לתיקון קבוע.
2. מחלת דמם עם דימומים משמעותיים קלינית.
3. טחול מוגדל יותר מ- 5 ס"מ מתחת לקשת הצלעות.

פסילה זמנית:

1. מחלות ממאירות של מערכת הדם והלימפה – לאישור רופא בכיר או רופא הרשות בהתאם למצב הקליני.
2. אנמיה סימפטומטית – עד לתיקון.

הפה והשיניים:

1. מצב המונע החזקה תקינה של ווסת הצלילה בפה – יעוץ רופא צלילה בכיר והמדריך הראשי של הרשות (מסכת פנים שלמה ובקבוק פוני עם מסכה נוספת).

אף ומערות האף:

פסילה זמנית:

1. סינוסיטיס או ריניטיס חריפה עד להחלמה מלאה.
2. ניתוח באף או במערות האף עד להחלמה מלאה.
3. הפרעה משמעותית באזור האוזן התיכונה או מערות האף – עד לתיקון הבעיה.

פסילה תמידית:

1. דלקת כרונית של האוזן התיכונה.
2. הפרעה במעבר האוויר דרך תעלת האוזן החיצונית, שאינה ניתנת לתיקון.
3. מצב לאחר ניתוח באוזן:
- א. mastoidectomy למעט simple mastoidectomy עם אורור תקין של האוזן.
- ב. Tympanoplasty פרט ל-Type I עם תופית תקינה וניידת.
- ג. Stapedectomy לאישור רופא אף אוזן וגרון ורופא צלילה בכיר.
4. פיסטולה של הלבריינט גם לאחר החלמה.
5. ירידה חד צדדית בסף השמיעה מתחת לגבולות כדלהלן:

4000	3000	2000	1000	500	תדירות: ב-Hz
60	45	30	30	30	סף ב-dB

פסילה זמנית:

1. דלקת חריפה באוזן חיצונית, תיכונה או פנימית.
2. חסימה הפיכה או הניתנת לתיקון של מעבר אוויר באוזן החיצונית או התיכונה, עד לתיקונה.
3. ניתוח באוזן (כזה המאפשר צלילה), עד לאחר החלמה ואישור רופא א"ג.
4. כל פגיעה ווסטיבולרית סימפטומטית.

הערות:

2. חירשות מוחלטת באוזן אחת – לאישור רופא צלילה בכיר או רופא הרשות. בכל מקרה מוגבל לצלילה עד 15 מטר באוויר, או שווה ערך חנקן בניטרוקס, ובכל מקרה ללא דקומפרסיה.
3. חירשות מוחלטת בשתי האוזניים – כשיר לצלילה עם בן זוג שומע או לפחות צולל אחד שומע לכל שני צוללים חרשים.

טופס הצהרת הורי מועמד/ת לקורס צלילה על מצב בריאות תקין והסכמתם לצלילה

לכבוד מדריך צלילה

1. אנו החתומים מטה הוריו/ה של _____ שם משפחה _____ שם פרטי _____
מס' ת.ז. _____ שם האב _____ שם האם _____

מסכימים כי בנו/בתנו ישתתף בקורס צלילה.

2. הננו מאשרים כי למיטב ידיעתנו בנו/בתנו איננו/ה סובל/ת ממחלת לב, ריאות, אוזניים, מחלת נפילה, מחלת דם, סוכרת, אסטמה או ברונכיטיס ספסטית, מחלת כליות, סינוסיטיס, שבר בעצמות או התעלפויות כמו כן לא אושפז/ה בבי"ח, לא נותח/ה, לא נוטל/ת תרופות או סובל/ת ממחלה רצינית והשתתף/ה עד היום בשיעורי החינוך הגופני ללא הגבלה רפואית.

3. אנו מצהירים בזה כי כל הפרטים שנמסרו לעיל הם נכונים.

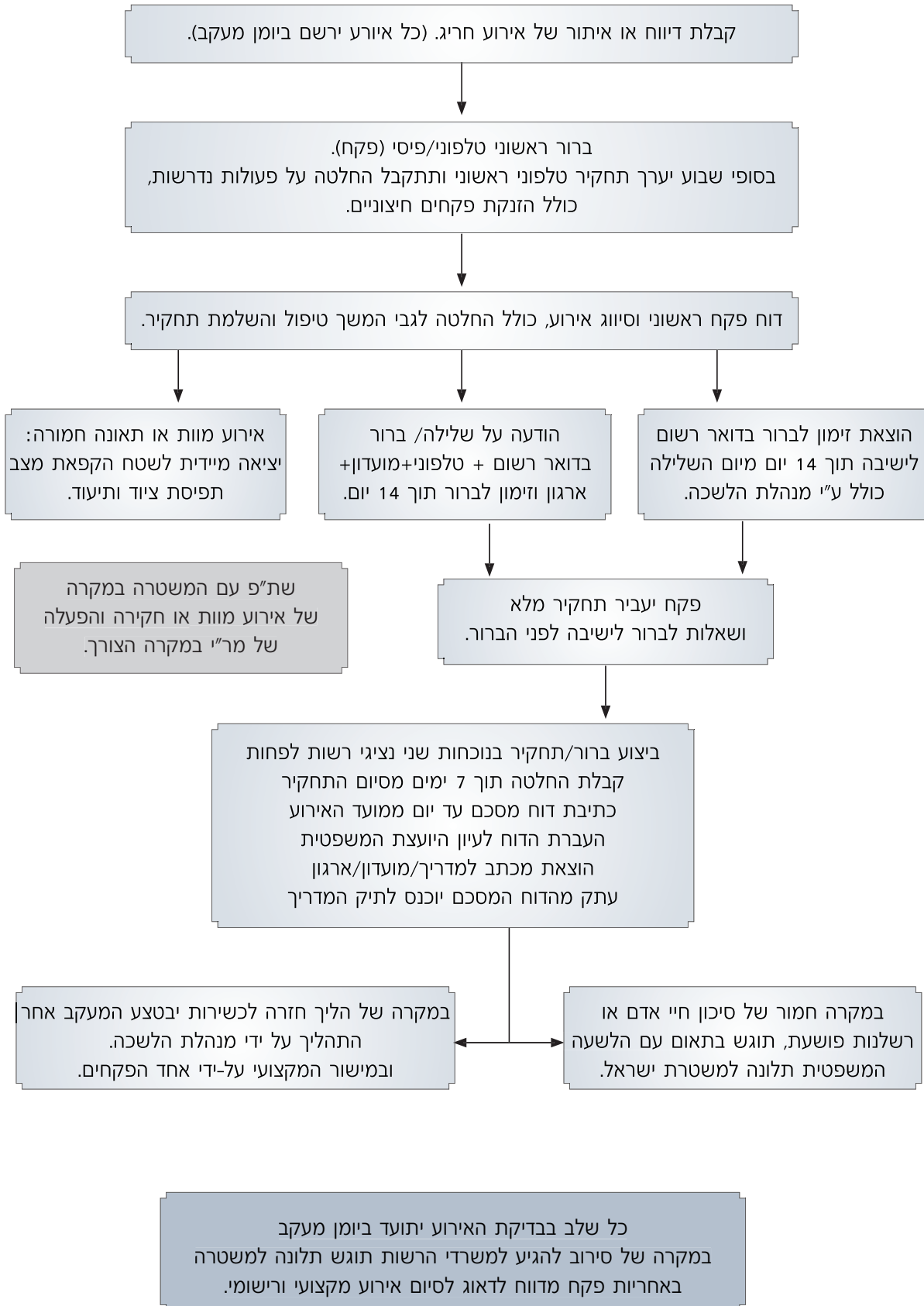
חתימת האם

חתימת האב

חתימת המועמד

תאריך

תרשים זרימה אירוע חריג

נוהל פינוי - אירוע בעת צלילת גז דחוס.

בכל אירוע של פגיעה או חשש לפגיעה עקב צלילת גז דחוס יש לתת לנפגע חמצן בהקדם האפשרי. רצוי לתת 100% חמצן.

4. עזרה ראשונה - במידה והנפגע אינו נושם ואין דופק יש לבצע פעולות החייאה כמקובל.

- בכל מקרה - יש להקפיד על שמירת נתיב אויר פתוח.
- בנפגע בהכרה המסוגל לשתות-יש לתת לשתות ככל יכולתו.
- יש לשמור על הנפגע מחשיפה לקור או לחום קיצוניים ולהרחיקו מקו המים. יש להרחיק סקרנים מן האזור.

5. פינוי באמבולנס - יש להזעיק אמבולנס מד"א מיידית (טלפון 101, גם בסלולרי) בתיאום עם מוקד

מד"א יוחלט אם יש צורך באמבולנס רגיל או בנט"ן.

- יש לדווח למד"א עובדות בלבד: מיקום האירוע, סוג הפגיעה המשוערת, מצב הנפגע, שמו של הצולל ושמו של המדווח.
- יש לתאם נקודת מפגש מוסכמת עם מד"א.
- במקרה של אירוע בלב ים, יש לתאם עם מד"א נקודת מפגש בחוף שיש בו גישה נוחה הן לאמבולנס והן לסירה.
- רצוי ליצור קשר גם עם משטרת החופים (דרך טלפון 100).
- יש למסור למד"א מספר טלפון או ערוץ קשר אחר.
- במקרה של צלילה במסגרת מועדון, יש להודיע מיידית גם למועדון.
- בן הזוג של הצולל או כל עד אחר לאירוע חייב ללוות את הנפגע עד בית החולים או הרופא הקרוב, לצורך מסירת מידע חיוני.

מרגע שהופעל נוהל פינוי, רק רופא צלילה מורשה לבטלו!

6. דיווח למר"י - יש לתזכר את מד"א בצורך לדווח בהקדם האפשרי לכוון מר"י (ראה טלפון להלן).

במידה ודיווח לא הועבר ע"י מד"א, יש לתזכר בכך את הרופא האחראי בחדר המיון אליו פונה הנפגע.

7. טיפול בציוד של הנפגע - בצלילה דרך מועדון מוטלת על המועדון האחריות לאסוף את ציוד הצלילה

של הנפגע בהקדם האפשרי ולשמור אותו באחסון מוגן במועדון עד שיועבר לביקורת של הרשות המוסמכת לצלילה או המשטרה. בצלילה פרטית, ישתדלו בן הזוג או שותפים אחרים לצלילה לשמור את הציוד במצבו המקורי וייתיעצו עם הרשות המוסמכת לצלילה בהקדם בקשר להמשך הטיפול בו.

8. צלילה חריגה ללא פגיעה - מודגש כי על הצולל להיוועץ עם רופא בכל מקרה של צלילה חריגה,

גם אם אינו סובל מכל סימנים או תלונות. צלילה חריגה הנה כל צלילה החורגת מגבולות טבלאות דקומפרסיה או מנתוני מחשב הדקומפרסיה, או שהסתיימה בעליה במהירות בלתי מבוקרת.

9. דיווח לרשות הצלילה הדיווח כולל את הפרטים הבאים - שם המדווח, שם הנפגע, כתובותיהם

ומספרי הטלפון שלהם, מקום מדויק של האירוע, תאור האירוע, מועדון הצלילה והמדריך המעורבים (אם רלוונטי), לאן פונה נפגע. הדיווח יבוצע, באחריות בן הזוג/מועדון הצלילה (ראה לעיל), תוך 12 שעות מן האירוע. טלפון הרשות: 03-6367214

מספרי טלפון לדיווחים:

מד"א	101
משטרה	100
כוון מר"י	04-8693090 (לבקש להודיע לכוון)
בי"ח יוספטל	08-6358011
בי"ח איכילוב - מיון	03-6973686/410
בי"ח אסף הרופא	08-9779395

קורס מים פתוחים - דרגה א'

הצגה כללית

מדריך נכבד - קרא בעיון את כל הרשום בפרק זה.

קורס מים פתוחים/דרגה א' הנו ההכשרה הבסיסית לצלילה ב- מ.צ.ע. (מערכת צלילה עצמאית).

מטרת הקורס:

הקורס נועד ללמד ולהסביר את השפעות הסביבה התת מימית על גוף האדם (הצולל), ללמד כללי התנהגות, ולהקנות הרגלי עבודה נכונים מתחת למים - כאלה שיאפשרו ביצוע צלילה מהנה ובטוחה. במקביל, עליך כמדריך מוטלת חובת חינוכו של הצולל באמצעות הסברת חשיבותם של החומר הנלמד, רכישת ידע ומיומנויות נוספים בקורסי המשך, כללים לשמירה על הבטיחות והנאה ושמירה על החי התת ימי.

תנאי קבלה:

א - גיל 12 ביום תחילת הקורס (מתחת לגיל 18 יש להצטייד באישור הורים).

ב - הצהרה על בריאות תקינה.

ג - מעבר מבחני כניסה בהצלחה (ראה מערך מעשי).

מבנה כללי:

הקורס, בעיקרו, מתבסס על מדד ביצועי - כלומר, התקדמות החניך נקבעת בהתאם לרמה אותה הוא משיג.

ביצע החניך את התרגיל בהצלחה - רשאי לעבור לשלב הבא. נכשל - עליו לחזור על התרגיל עד לביצועו בהצלחה. עם זאת, למשך שהייה תחת המים ולתרגולים החוזרים חלק חשוב בהטמעת החומר הנלמד, ולכן עליך לאפשרם לחניך גם אם בוצע התרגיל בהצלחה.

הקורס נחלק לשני חלקים המשולבים זה בזה - מעשי ועיוני. הזמן המזערי הנדרש על מנת להשלים את הקורס הינו 5 ימים. אין לבצע יותר משני שעורים מעשיים מתוך המערך ביום אחד.

החלק המעשי:

כולל 10 שעורים על פי החלוקה הבאה:

- שיעור קמ"ס בבריכה או במים שקטים (לא כולל מבחן כניסה). שיעור זה הינו שיעור רשות - מומלץ ביותר.
- 3 שעורי מ.צ.ע בבריכה או במים שקטים (עומק מירבי 3 מ').
- 6 שעורי מ.צ.ע במים פתוחים (ים) (עומק מירבי 20).
- * שיעור ים מס' 1 ניתן להמיר בשעור בריכה/מים שקטים בהתאם לשיקול המדריך.

החלק העיוני:

כולל את הנושאים הבאים: (פירוט הנושאים יוצג בהמשך).

1. הצגת מבנה קורס וחשיבות החומר הנלמד.
2. הסביבה החדשה.
3. מערכת הנשימה והשפעות הסביבה התת מימית עליה.
4. כללי התנהגות בסביבה החדשה.
5. ציוד צלילה - שימוש, בחירה, בדיקה וטיפול.
6. תכנון צלילה ושימוש בטבלאות דקומפרסיה.
7. סיכוני צלילה - זיהוי, טיפול ומניעה.
8. מצבי חירום והחיה.
9. הסובב והחי הימי ושמירת טבע.
10. מסלול התקדמות וקורסי המשך.
11. מבחן ידע מסכם.

הסמכה:

החניך יוסמך רק לאחר שעמד בכל הדרישות המעשיות של הקורס, עבר מבחן עיוני בהצלחה וקיבל את חתימתו של המדריך וחותרת בי"ס.

היתרים:

רשאי לצלול לעומק מירבי של 20 מ'.

הגבלות:

חייב לבן זוג בדרגה אחת לפחות מעליו.

חייב להיות מצויד בכל ציוד החובה המופיע בגוף המערך (כולל דו ווסת).

צולל צעיר Junior Scuba Diver

צולל צעיר רשאי לצלול בלוויית צולל מבוגר (גיל 21) מוסמך כצולל דרגה ב' לפחות, לעומק מירבי של 20 מטר.

מעקב ובקרה:

תהליך הקבלה, ההצהרה הרפואית, וביצוע הקורס, חייב להיות מלווה ברישום מדוייק בתיק החניך לקורס.

דגשים למדריך

לפני שתיגש להצגת המערכים ואופן השימוש בהם, הענק מעט מחשבה לשורות הבאות: זכור כי למרבית החניכים מהווה הצלילה עולם חדש לחלוטין. שלבי הלימוד השונים מלווים לא פעם בחששות ופחדים, התקדמות בצד דריכה במקום, ולעיתים אף נסיגות זמניות. כמדריך, עליך להיות קשוב לכל החניכים ללא הפליה וללא משוא פנים. אמנם לא ניתן להבטיח שכל אדם מסוגל בפרק הזמן שעומד לרשותך, להסתגל לסביבה החדשה ולעמוד בדרישות אשר יאפשרו את הסמכתו, אולם עבודתך עשויה להשפיע רבות על סיכויי הצלחתו או כשלונו של החניך, ויתרה מזאת, על התייחסותו לצלילה ורצונו להמשיך ולעסוק בה גם בעתיד.

חשוב גם לדעת, שלא פעם עומד הדימוי העצמי של החניך ביחס ישיר להצלחתו או כשלונו. חשוב, אם כן, לתת לחניך "חיזוקים" בעתות משבר, על מנת שישאף לחזור ולנסות להשלים את הקורס במועד אחר. בנוסף לכך, עליך להבהיר לחניך שהקורס הבסיסי רחוק מלהקיף את כל החומר והידע הנדרש. בכל מהלך הלימוד וההכשרה יש להציג ולהדגיש את החשיבות שבלימודי המשך - הן ככלי לשיפור הבטיחות, והן ככלי להגברת העניין וההנאה מהצלילה.

התייחסות מיוחדת לצולל צעיר

יש להתייחס לצולל הצעיר בתשומת לב מירבית, להתאים את נושאי הלימוד הן בתחום העיוני והן בתחום המעשי ליכולותיו של הצולל הצעיר, מבלי לוותר על הרמה הנדרשת. כמו כן, חשוב ביותר להתאים את ציוד הצלילה לגודלו הפיזי של הילד. (חליפה מתאימה, קמ"ס, מיכל ופית הווסת). מומלץ לשלב בני זוג בוגרים עם צוללים צעירים במהלך הקורס. בגמר הקורס יש לציין ע"ג מעטפת ההסמכה **בעט אדום** "צולל צעיר" בכל המקומות הרלוונטיים.

אופן השימוש במערכי ההדרכה

המערך המעשי:

הינו המינימום הנדרש על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. המדריך הוא אשר יחליט אם יש צורך להוסיף על הרשום במערך זה; ובתנאי שלא הופרו התנאים לקיומו של השעור, כפי שיוצגו בהמשך.

מטרות השעור:

בראש כל מערך מצויינת מטרת השעור. המטרה מגדירה את המינימום הנדרש. אם לא הושגה המטרה - יש לבצע השלמות בשעור הבא עד להשגתה. כאשר המטרה מהווה תנאי מעבר לשיעור הבא - אין להעביר את החניך לשלב הבא אלא לאחר השגתה.

תנאי השעור:

עבור כל מערך מתוארים תנאי השעור וציוד הצלילה הנדרש. אלה מהווים תנאי הכרחי לקיומו. אין לחרוג מתנאים אלו! תנאי השעור והיחס בין המדריך למספר החניכים מתייחסים לתנאי סבירים המאפשרים את קיומו של השעור. תנאי ים שונים, לדוגמא, אינם מפירים את תנאי השעור הבסיסיים, אולם עשויים להשפיע על יכולת השליטה בקבוצה, ועל כן אין להצמד למערך באופן עיוור. חשוב לזכור כי הקורס מכין את החניך לחייו האמיתיים כצולל - מקומות שונים מציבים תנאי ים שונים, ועל המדריך לקחת גורמים אלו בחשבון בטרם יחליט כיצד לנהל את השעור.

שלבי השעור:

המערך כולו מהווה שלד בלבד. עליך להפיח בו רוח חיים. לסדר התרגילים חשיבות משנית. ניתן להוסיף או לגרוע מהתרגילים הרשומים במערך כל עוד הושגה מטרת השעור, בוצעו תרגולי החובה ולא היו חריגות מתנאי השעור. כל שעור מהווה יחידה נפרדת. ללא כל קשר לזיקה או הרצף ההגיוני ביניהם. אין לבצע שעורים כפולים! כל שעור יתחיל ויסתיים מחוץ למים ובין שעור לשעור יחליפו החניכים מיכלים, יבצעו התחגרות ובדיקת זוגות ויתודרכו לשעור הבא. * אין לבצע יותר משני שעורים מעשיים ביום, אולם ניתן לחזור על אותו השעור במהלך אותו יום בתנאי שאינו מהווה חריגה מהטבלאות.

משך השעור:

כפי שהוצג בפתיחה, מדד ההתקדמות הינו ביצועי מעיקרו. מספר החזרות על תרגיל מסויים עשוי להיות בעל חשיבות גדולה ממשיך השהיה במים, אולם זמן מים (צלילה) מהווה חלק ממטרות השעור ולכן יוגדר עקרונית בהתייחס למטרת השעור. עם זאת, עליך לזכור כי שעור שבו מספר המטלות על החניך גדול מדי, עשוי להיות בבחינת "תפסת מרובה לא תפסת". עליך כמדריך למצוא את האיזון הנכון בין "זמן מים", ומספר החזרות על ביצוע מסויים.

סיכום:

ההבנה הכללית, ההתייחסות לנושא הבטיחות, ההנאה, הכרת הסביבה החדשה ויצירת הרצון להמשיך ולהתקדם גם בעתיד, חשובים לא פחות מהביצועים עצמם.

מבחני כניסה

כללי:

מבחני הכניסה נועדו לאפשר למדריך להעריך את היכולת וסיכויי ההסתגלות של החניך לסביבה התת מימית. המבחנים כשלעצמם אינם מטרה, אלא אמצעי אשר נועד לנבא התאמה להתרשמותך האישית מרכיב חשוב בהחלטה הסופית ולכן אין לנתק מהדרישות היבשות.

מטרת המבחנים:

הכרות ראשונית עם החניכים - סווג החניכים על פני רמתם.
בגמר המבחנים יקבע המדריך: עבר בהצלחה - רשאי להתחיל את הקורס. נכשל - אינו רשאי להתחיל את הקורס (ראה כוכבית *1).

תנאי השעור:

מים שקטים/ בריכה
עומק - עומק מירבי 3 מ'
הדרכה - מדריך עוזר לפחות

מהלך השעור:

1. שחייה חפשית 100 מ' בשילוב מספר סגנונות שחיה (בטן, גב, צד).
 2. יכולת ציפה וביסוס על פני המים ללא עזרת ידיים למשך דקה אחת לפחות. (התרגיל יבוצע כאשר החניכים נמצאים במים עמוקים מגובה עמידה).
 3. עצירת נשימה ל - 20 שניות לפחות (ראש שקוע במים).
 4. התרשמות כללית.
- (*1) במקרה של ספק ניתן להעביר את החניך לשעורי קמ"ס להתרשמות נוספת וקבלת החלטה סופית.
- (*2) היחס בין מדריך למספר החניכים ייקבע על ידי המדריך על פי תנאי המים ויכולת השליטה על החניכים.

הוראות מיוחדות להדרכה

המדריך ישמור על קשר עין רצוף עם החניכים וימנע התפתחות של מצבים מסוכנים.
- ניתן להמשיך ברצף לשעור קמ"ס מס' 1 על פי שיקול המדריך.

שעור מעשי מס' 1 (מומלץ)

הנושא: שעור קמ"ס מס' 1

מטרת השעור:

מפגש ראשוני עם המים והסתגלות, תוך שימוש בציוד הקמ"ס, מיון חניכים לקראת השלב הבא - שימוש באוויר דחוס.
השגת שליטה בטכניקות הבאות: נשימה מקנה ומסיכה במשולב עם התקדמות במים, ריקון קנה, ריקון מסיכה מתחת למים בנשיפה אחת, שחיית סנפירים - בטן, גב (100 מ' לפחות), שליטה עצמית ועבודה רגועה במים, נשימה מקנה ללא מסיכה.

תנאי השעור:

אזור התרגול - מים שקטים/בריכה.
עומק מירבי - קרקעית בעומק עמידה.
הדרכה - מדריך עוזר או מדריך. מספר החניכים בקבוצה יקבע ע"פ שיקול דעת המדריך בהתבסס על התנאים במקום.

ציוד חובה:

קנה, מסיכה, סנפירים.

שלבי השעור:

1. הסבר על ציוד הקמ"ס - התאמה, חגירה ואופן השימוש.
2. כללי התנהגות והוראות בטיחות.
3. כניסה למים.
4. תרגולים במים:
 - א - תרגילי התרגלות ושליטה עצמית במים (ללא שימוש בקמ"ס).
 - ב - שימוש במסיכה ונשימה מקנה - הדגמה ותירגול "יבש".
 - ג - על הבטן - שכיבה עם מסיכה ללא תנועה ונשימה רגועה מהקנה.
 - ד - שחייה חופשית תוך שימוש בקנה ובמסיכה (להנאה בלבד).
5. שחיית סנפירים - בטן, גב, צד.
6. ריקון קנה על פני המים (שיטה 1).
7. ריקון מסיכה בשלבים:
 - א - הסבר והדגמה יבשה מעל פני המים.
 - ב - הצפה חלקית של המסיכה וריקונה.
 - ג - הצפה מלאה של המסיכה וריקונה.
 - ד - חבישת המסיכה וריקונה.
8. נשימה מקנה בלבד (ללא מסיכה), משך דקה לפחות.
9. תרגילים משולבים - שחייה עם מסיכה, נשימה מקנה וריקון על פני המים.
10. סיכום שעור, הערות והצעות לשיפור.

הוראות מיוחדות להדרכה

א - זכור כי זהו המפגש הראשון של החניכים עם הצלילה. גישה חיובית וסבלנות מצד המדריך יעודדו את החניך ויגבירו את רצונו להתאמץ ולהתקדם. הקדש את הדקות הראשונות של השייה במים להנאה בלבד, ללא כל מטלות מחייבות.
ב - הסברים והדגמות על אופן ביצוע התרגיל יינתנו בנפרד לפני כל תרגיל.
ג - חניכים שרמת ביצועם נמוכה יקבלו תרגילים נוספים לעבודה עצמית.
ד - יש לראות בכל שלב הקמ"ס אמצעי מיון והסתגלות של החניכים. לאיכות הביצועים חשיבות משנית.
ה - הצגת יכולת הסתגלות והשגת המטרות הרשומות בראש המערך מהווים תנאי מעבר לשלב הבא - מיכלים.
* זמן תרגול מזערי במים - 45 דקות.

שעור מעשי נפרד (מומלץ)

הנושא: שעור קמ"ס מס' 2

כללי:

שעור קמ"ס מס' 2 אינו שעור בפני עצמו, והוא נועד לתת למדריך כלי נוסף לשיפור המיומנות והביטחון של הצולל במים. את התרגילים הרשומים בגוף המערך ניתן לבצע ברצף או לשלבם במהלך שעורי המיכלים בהתאם לשיקול המדריך. מאחר ששעור זה אינו מנוהל בהכרח כשעור נפרד, ינתנו הוראות, הסברים והדגמות לתרגילים, כחלק מהתדריך של השעור/ים בהם בחר המדריך לשלבם.

מטרת השעור:

שכלול היכולת והביטחון במים. החניכים ידעו ויוכלו לבצע: צלילת ברווז, שחיה ל-100 מ' תוך שימוש בקנה, מסיכה וסנפירים, שהייה ומנוחה על פני המים (מים עמוקים מגובה עמידה), ריקון קנה (שיטה אחת לפחות), ריקון מסיכה מתחת למים, בדיקת משקולות ואיזון.

תנאי השעור:

את התרגילים הרשומים במערך זה ניתן לשלב בכל אחד משעורי הקורס.

ציוד חובה:

קנה, מסיכה, מאזן ציפה, חגורת משקולות, חליפה על פי צורך.
* (ראה הערה)

תרגילים לביצוע:

1. בדיקת משקולות ואיזון.
2. ציפה למנוחה בעזרת מאזן ציפה (על הגב ו"בעמידה").
3. שחיית גב ובטן תוך שימוש במאזן ציפה.
4. צלילת ברווז.
5. גילגולים.
6. שחיה על הבטן משולבת בצלילות ברווז.
7. הסרה וחבישת מסיכה וקנה תוך ציפה "ראש למעלה" (בעמידה).
8. תרגיל מסכם הכולל: שחייה, צלילה, ריקון קנה, ציפה ומנוחה. ריקון מסיכה (יבוצע בנפרד), נשימה מקנה ללא מסיכה (5 מעגלי נשימה לפחות).

הוראות מיוחדות להדרכה

- א - הסבר והדגמת תרגיל יבוצעו עבור כל תרגיל בנפרד (הקפד לתת תיקון וחיוזוק לכל חניך).
- ב - עבודה רגועה והסתגלות חשובים לא פחות מהביצועים עצמם.
- ג - הדגש את חשיבות הפימפום בעת הירידה מתחת לפני המים, ואת העובדה כי אין להעמיק כאשר חשים בכאב.
- ד - תירגול במים עמוקים מגובה עמידה מחייב תשומת לב מיוחדת.
- ה - תן דגש מיוחד על בחירה ובדיקת משקולות ואיזון.
- ו - יש לראות בכל שלב הקמ"ס אמצעי מיון והסתגלות של החניכים יותר מאשר לימוד לשמו.
- ז - מומלץ לשלב את התרגילים הרשומים לעיל בשעורי בריכה/מים שקטים.
- * שימוש במאזן מיועד בעיקר לשלב הציפה והמנוחה ע"פ המים, שימוש במאזן ישקל בהתאם לתנאים: עומק, משקולות ואיזור התירגול.

שעורי מיכלים - מים שקטים/בריכה - מבוא

כללי:

שעורי המיכלים במים שקטים נועדו לאפשר לחניכים להסתגל לסביבה החדשה, תוך חשיפה מיזערית לסיכונים הנובעים מנשימת אויר דחוס מתחת למים. אופי ואזור התרגול מאפשרים למדריך לבצע את כל התרגולות שיידרשו מאוחר יותר במים פתוחים, בתנאים נוחים ומבוקרים. יכולת ההסתגלות של החניך ורמת ביצועיו בשלב זה הנם המדד למעבר לשלב הבא - מים פתוחים. הסעיפים הבאים מתייחסים לציוד החובה, תנאי השעור, ושלבי השעור בכל שלבי הלימוד של חלק זה. במקביל, מצויינות הנקודות שמתייחסות לכל שעור באופן נפרד בראש כל מערך.

תנאי קבלה:

החניך הציג יכולת הסתגלות ועבודה רגועה במים.

ציוד:

בכל השעורים החניך חייב להיות מצויד בפרטי הציוד הבאים: קנה, מסיכה, סנפירים, מיכל אויר, וסת הכולל "אוקטפוס" ומד לחץ תת מימי, מאזן ציפה הכולל מתקן ניפוח מהפה ומתקן ניפוח מהיר (אינפלייטור), חגורת משקולות בעלת אבזם שחרור מהיר, חליפה (החליפה ע"פ צורך).

תנאי השעור:

תנאי בריכה/מים שקטים.
(מים שקטים/בריכה - מוגדרים כמקווה מים מוגן מהשפעות סביבתיות, גלים, זרמים וכו', עומק קרקעית ידוע ואינו עולה על 4 מ', אפשרות לתרגול בעומק עמידה, תנאי ראות המאפשרים שליטה והדגמה נוחים, ותיחום ברור של איזור התרגול).

הדרכה:

מדריך מוסמך - יחס חניך מדריך - 1:6
מדריך מוסמך + מדריך עוזר - יחס חניך מדריך - 1:10
* שיעורי מיכלים שיתקיימו בבריכת שחיה בלבד! (בריכת ים, לגונה ומים שקטים אינם נכללים בהגדרה זו) ניתן לקיים ביחס של מדריך ל - 8 חניכים. מדריך ומדריך עוזר רשאים להדריך קבוצה של עד 12 חניכים.

שלבי השעור:

1. כל שעור יחל בתדריך (התדריך מפורט בגוף המערך).
2. בכל שעור הגדר לחניכים לחץ מיכל עליו יש לדווח למדריך ע"מ להרגילם לעבודה עם מד הלחץ.
3. בסיום כל שעור החניכים יפשטו את הציוד (למעט חליפה) ויתרגלו הרכבה וחגירת ציוד.
4. כל שעור מהווה יחידה נפרדת ואין לבצע שני שעורים ברצף. אין לבצע יותר משני שעורים ביום.
5. זמן מים - זמן מים מתייחס לזמן התרגול במים בפועל. זמן זה אינו כולל את השלבים המתודיים של השעור. מאחר ששעורי מים שקטים/בריכה דורשים עליות תכופות אל פני המים לצורך הסברים, ההתייחסות אינה לזמן תחתית, אלא לזמן התרגול והשהייה מתחת למים.
6. זמן מים לכל שעור יהיה 40 דקות לפחות. יחד עם זאת עליך לזכור - שעור ארוך מדי, עלול להיות בבחינת "תפסת מרובה לא תפסת" ועליך להיות ער למצב של עייפות ואובדן ריכוז אצל החניכים.

שעור מעשי מס' 2

הנושא: שעור מיכלים מס' 1 - מים שקטים

מטרת השעור:

הכרות ראשונית עם מערכת הצלילה (מ.צ.ע) ונשימת אויר דחוס מתחת למים.
התרגלות ותרגילים בסיסיים.
בסוף השעור החניכים יוכלו לבצע: נשימה מווסתת מתחת למים, הוצאה והכנסה של ווסת, ריקון מסיכה בעת הנשימה מווסתת, נשימה מווסתת ללא מסיכה, שילוב של הוצאת ווסת מהפה וריקון מסיכה, שחיה על פני המים עם ציוד הצלילה - בטן, גב.

תנאי השעור:

בריכה/מים שקטים.
עומק - עומק מירבי - קרקעית בעומק עמידה.
תרגילים המסומנים בכוכבית - ניתן לבצע בעומק מירבי של 3 מ'.

שלבי השעור:

שלב א - מחוץ למים (שלב זה יתבצע לאחר הסבר והכרות ראשונית עם הציוד בכיתה).

1. הכנת הציוד.
2. בדיקות תקינות, התאמה, לחץ אויר.
3. הרכבת הציוד.

שלב ב - תדריך:

1. הסבר על מהלך השעור.
2. כללי התנהגות.
3. הוראות בטיחות.
4. סימנים מוסכמים.

שלב ג - במים

1. התחגרות תוך עזרה הדדית ובדיקת זוגות.
2. בדיקת חניכים ע"י המדריך.
3. כניסה למים (עד גובה מתניים, מאזן מנופח).
4. הסבר על אופן הנשימה מהווסת (דגשים): תירגול ב"בש"/"רטוב".
דגש על קצב הנשימה כבקרה עצמית.
5. שקיעה נכונה תוך ריקון מאזן (תרגול זה ישמש גם לצורך בדיקת משקולות).
6. ישיבה על הברכיים ונשימה מהווסת.
7. הוצאה והכנסת ווסת לפה (ריקון בנשיפה וריקון ע"י כפתור הדרישה).
8. ריקון מסיכה בשלבים:
א - בשלב ראשון, הצפה חלקית וריקון.
ב - בשלב שני, הסרת המסיכה, חבישה וריקון.
9. תירגול מציאת ווסת שנשמט מהפה (שתי שיטות). סריקה מאחור תוך הטיית גוף, סריקה מהברז לאורך צינור הביניים.
10. גילוי ווסת וריקון מסיכה במשולב (הווסת יוחזר לפני המסיכה) דגש על חשיבות האויר לפני הכל.
11. נשימה מווסתת ללא מסיכה (דקה אחת לפחות).
12. הסבר על אופן השמוש במאזן במהלך תנועה בעומקים משתנים (ניפוח המאזן בפה או באינפלטיטור ייקבע ויוגדר ע"י המדריך).
13. * תנועה ראשונה מתחת למים, 15 דקות לפחות. על פי צורך, העלה את החניכים להסבר, תיקון וחיזוק.
14. * עליה וניפוח מאזן.
15. * שחייה על פני המים - מאזן מנופח, בטן/גב 100 מטר לפחות.
16. סיכום שעור והערות אישיות.
17. טיפול בציוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. כל תרגיל יודגם בנפרד ע"י המדריך.
- ב. ע"פ צורך - העלה את הקבוצה לפני המים לשאלות ותשובות.
- ג. מאחר שהצלילה מבוצעת בעומק עמידה, ניתן לתרגל מספר חניכים בעת ובעונה אחת, בתנאי שהנך מסוגל לראות ותקן במידת הצורך.
- ד. מנע התדרדרות לפאניקה.
- ה. וודא פליטת אויר רצופה בכל פעם שהווסת נמצא מחוץ לפה.
- ו. יש לבצע מספר חזרות על כל תרגיל גם אם הושגה המטרה.
- ז. זכור כי עליך להקנות לחניכים הרגלי עבודה נכונים החל מהשעור הראשון.
- ח. התרגילים שניתנים לביצוע בעומק מירבי של 3 מ' מחייבים תשומת לב מיוחדת.
- ט. דאג לתמוך ולתת חיזוקים לחניכים מתקשים.
- י. על פי צורך, תן המלצות לשינוי המשקולות וציוד שאינו מתאים.
- יא. השגת שליטה על האיזון הינה נקודת מפתח ויש להתחיל ולהקנותה כבר מהשעור הראשון.
- יב. זמן מים - 40 דקות לפחות.

שעור מעשי מס' 3

הנושא: שעור מיכלים מס' 2 - מים שקטים

מטרת השעור:

שיפור המיומנות, רכישת ידע נוסף והגברת הבטחון העצמי מתחת למים. בסוף השעור החניכים יכירו ויוכלו לבצע: הנשמת חבר בעזרת "דו ווסת" עם מסיכה וללא מסיכה, הנשמת חבר בווסת אחד, שימוש ושליטה ראשוניים במאזן מתחת המים בשילוב של תנועה ושחייה נכונים.

תנאי השעור:

מים שקטים/בריכה.
עומק - מים בגובה עמידה.
את התרגילים המסומנים בכוכבית ניתן לבצע בעומק מירבי של 3 מטר.

שלבי השעור:

1. תדריך:
 - א. בדיקה והכנת ציוד.
 - ב. הסבר על מהלך השעור.
 - ג. חזרה על כללי התנהגות במים.
 - ד. הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
2. חגירת ציוד וביקורת (בתוך הזוגות וע"י המדריך).
3. שקיעה וחזרה על תרגולים מהשעור הקודם.
4. עלייה והדגמת ביצוע הנשמה ב"דו ווסת" (הדגש את חשיבות התרגיל. תרגול חניכים ב"בש".
5. שקיעה וביצוע הנשמה (כל זוג יתרגל מנשים ומונשים).
6. ריקון מסכה במהלך ביצוע הנשמה, חבישת המסיכה וריקונה תוך ביצוע הנשמה.
7. * תנועה ואיזון במים עמוקים (3 מ'), תירגול בתנועה ובמצב ניח - ריחוף (15 דקות לפחות).
8. הסבר והדגמה של הנשמת חבר "ווסת אחד". תירגול חניכים ב"בש" (מים בגובה מתניים).
9. שקיעה ותרגול הנשמה (כל זוג יתרגל מנשים ומונשים). יבוצע בעומק עמידה.
10. תירגול ריקון מסכה (הצפה חלקית) במהלך הנשמה (עומק עמידה).
11. * גילגולים.
12. * עלייה מבוקרת על פני המים וציפה למנוחה (הקפד על נוהל עלייה - ריקון מאזן, יד מעל הראש ותצפית לפני הגעה לפני המים).
13. סיכום שיעור והערות אישיות.
14. טיפול בציוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. וודא פליטת אויר רצופה אצל החניך כשהווסת אינו בפיו.
- ב. הסבר את מגבלות הנשמה מווסת אחד מול יתרונות השימוש ב - "דו ווסת".
- ג. החלף תפקיד מנשים/מונשים מספר פעמים בין בני הזוג.
- ד. הקפד על נשימה סדירה אצל החניכים במהלך תרגיל הריחוף.
- ה. הדגש את השפעת הנשימה על הציפה ה"עדינה" (איזון איפוס).
- ו. הסבר את הבדלי האיזון במהלך תנועה ובמצב ניח.
- ז. זכור כי האיזון הינו נקודת מפתח בבטיחות ובהנאה מצלילה ויש להרבות בביצוע תרגילים להשגתו.
- ח. העלה את החניכים לפני המים במהלך התרגול לצורך תיקון והסברים.
- ט. זמן מים 40 דקות לפחות.

שעור מעשי מס' 4

הנושא: שעור מיכלים מס' 3 - מים שקטים

מטרת השעור:

מיון חניכים לפני המעבר לשלב הבא - מים פתוחים.
בסוף השעור החניכים ידעו ויראו יכולת לבצע: הסרה וחבישת המסיכה תוך כדי ביצוע הנשמה, עלייה בהנשמה (ב"דו ווסת"), עלייה בהנשמה (ווסת אחד), תנועה ואיזון נכונים מתחת למים, פתרון בעיות מתחת למים בעזרת הטכניקות שנלמדו בשעורים הקודמים, שחיה על פני המים עם ציוד צלילה ל-100 מ' לפחות.

תנאי השעור:

מים שקטים/בריכה.
עומק - עומק מירבי 3 מטר, אלא אם מצויין אחרת בגוף המערך.

שלבי השעור:

1. תדריך:
 - א. בדיקה והכנת ציוד.
 - ב. הסבר על מהלך השעור.
 - ג. כללי התנהגות במים.
 - ד. הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
2. חגירת ציוד וביקורת (בתוך הזוגות וע"י המדריך).
3. שחייה על פני המים ושקיעה.
4. תירגול תנועה ואיזון (15 דקות לפחות), "ריחוף" בישיבה בעזרת המאזן בלבד ("תנוחת בודהה").
5. מעומק 2-3 מטר - עלייה בהנשמת חבר ווסת אחד (כל זוג יתרגל בנפרד).
6. חזרה על השלבים בתרגיל מס' 5 עם "דו ווסת".
7. תוגול הצלה עצמית:
 - א. מציאת חגורת משקולות, הסרתה והשלכתה (יבוצע מעל פני המים).
 - ב. הסרת חגורת משקולות וחגירתה. (התרגיל יודגם ע"י המדריך. החניכים יתרגלו בעומק עמידה).
8. הסרת מאזן ולבישתו (תרגיל זה מיועד להגברת הביטחון ויכולת החשיבה מתחת למים, המדריך יאפשר לכל זוג להגיע לפתרון הבעיה באופן עצמאי וללא התערבות) התרגיל מבוצע בעומק עמידה.
9. תרגיל "תקלות" מסכם - במהלך התרגיל על החניכים להתמודד עם מים במסיכה, מציאת ווסת שנשמט מהפה, (ווסת ומסיכה במשולב), מצב של אין אויר עם וללא מסיכה, חגורת משקולות שנשמטת. ביצוע מושלם של התרגיל - החניך פתר את כל הבעיות בלי לעלות לפני המים. יבוצע בעומק עמידה.
10. צלילה, עלייה לפני המים, הסרה והנחת חגורת משקולות הזהירות על שפת הבריכה (אין להשליך חגורה אל קרקעית הבריכה), ניפוח המאזן בפה. (כל חניך יתרגל בנפרד).
11. עליה לפני המים, שחיה עם הציוד ל-100 מטר.
12. השלמות על פי צורך.
13. סיכום שעור והערות אישיות.
14. טיפול בציוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

1. עליה בהנשמה תבוצע כאשר המדריך מלווה את הזוג המתרגל לפני המים.
2. תרגול השלכת חגורת משקולות יבוצע כאשר המדריך מלווה את החניך המתרגל ומוודא שהחגורה המושלכת לא תפגע בדבר. מיקום הקבוצה בעת התרגול ייקבע ע"פ שיקול המדריך, בהתאם לתנאים הסביבתיים.
3. תרגיל תקלות יוסבר לחניכים באופן עקרוני לפני תחילתו. כל התקלות אותן מביים המדריך תהיינה הגיוניות ומתאימות לשלב זה.
4. במידת הצורך חזור על תרגול בו לא הושגה רמה מניחה את הדעת.
5. השגת המטרות הרשומות בראש המערך מהווה תנאי מעבר לשלב הבא - מים פתוחים.
6. חניך שלא השיג את הרמה הנדרשת לא יעבור לשלב הבא לפני השגתה.
7. חניך אשר השלים שלב זה בהצלחה אולם נמנע ממנו מכל סיבה שהיא להמשיך בקורס, יקבל אישור מהמדריך על השלמת שלב מים שקטים/בריכה ע"ג טופס מעקב חניך.
8. זמן מים - 40 דקות לפחות.

שעורי מיכלים - מים פתוחים/ים - מבוא

כללי:

לשלב מים פתוחים/ים יגיעו רק חניכים שעברו בהצלחה את שלב הבריכה/מים שקטים. הצלילות במים פתוחים נועדו להפוך את החניך מאדם שהתוודע לצלילה, לצולל "אמיתי". בחלק זה של הקורס יבואו לידי ביטוי כל התרגולות שנלמדו במים שקטים. תרגולות אלה מהוות את הכלים אשר בעזרתם מתמודד הצולל עם תנאים משתנים (תנאי ים, עמוק, מצבי חרום), שמציבה בפניו הצלילה בים פתוח. עליך לזכור כי לאחר הסמכתו עומד החניך ברשות עצמו ולכן עליך להיות ישר כלפיו וכלפי עצמך בטרם תחליט על הסמכתו. גם כאן, כמו בשלבים הקודמים, לנסייך ושיפוטך חשיבות שאינה נופלת מהביצועים "היבשים". התנאים ושלבי השעור המתוארים בהמשך מתייחסים לכל מערכי מים פתוחים. הוראות המתייחסות לכל שעור בנפרד יינתנו בגוף המעריך.

תנאי שעור:

הדרכה - מדריך מוסמך. מס' חניכים מירבי למדריך - 6.
מס' חניכים מירבי למדריך מוסמך ומדריך ע. - 10.
עומק - יצוין לפני כל שעור בנפרד (העומק המירבי מתייחס לעומק הקרקעית) עומק מיזערי - 5 מ'.
זמן תחתית - יצוין עבור כל שעור. השלמת זמן התחתית מהווה חלק מהתנאים ההכרחיים לקיום השעור.
* את שעור הים הראשון (בלבד!) ניתן להמיר גם בשעור בריכה נוסף, בהתאם לשיקול המדריך.

תנאי קבלה:

החניך השיג את המטרה הרשומה בשעור מים שקטים מס' 4 והראה יכולת ביצוע של: נשימה מווסתת ללא מסיכה, ריקון מסיכה, ריקון מסיכה תוך ביצוע הנשמה, עליה תוך הנשמה (דו ווסת ווסת אחד), תנועה ואיזון נכונים מתחת למים, פתרון בעיות, שחיה על פני המים עם הציוד ל - 100 מ' לפחות.

שלבי השעור:

שלבי השעור המתוארים כאן מתייחסים לכל שעורי המים הפתוחים גם אם לא צוינו לפני כל מערך בנפרד.

1. כל שעור יחל בתכנון צלילה ע"פ טבלאות (תכנון צלילה אישי).
2. כל שעור יחל בתדריך מפורט הנוגע למטרות השעור והתנאים המיוחדים לו.
3. כל שעור יחל כאשר המיכל נבדק והוא מלא ללחץ העבודה המירבי (לחץ אויר של 170 אט' יחשב למיכל מלא אם על פי צריכת האויר הוא מאפשר לשהות את משך הזמן הנדרש לשעור).
4. התחגרות ובדיקת ציוד וזוגות הנם חלק בלתי נפרד מהשעור. (בין שעור לשעור יסירו החניכים את הציוד למעט החליפה).
5. אין להכנס למים עם לחץ נמוך מ - 170 אט'.
6. בכל שעור יתרגלו החניכים תרגילים בסיסיים, תנועה ואיזון.
התדריך לפני כל שעור יתייחס לנקודות הבאות:
 - א. "צפה - תכנן - פעל" כמבוא לכל צלילה.
 - ב. בדיקה של תוכנית הצלילה האישית.
 - ג. התייחסות למצב האויר בכל מהלך הצלילה.הגדר לחניך לפחות 3 לחצים (150 אט', חצי מיכל ורז') בהם עליו לדווח לך, כדי להבטיח התייחסות למד הלחץ ומצב האויר במיכל.
 - ד. התייחסות למד עומק ושעון.
 - ה. שמירת הנוף והחי התת מימי.
 - ז. בגמר כל צלילה ירשמו החניכים את פרטיה ביומן הצלילה ויקבלו את חתימת המדריך.

ציוד חובה:

(זהו הציוד המיזערי הנדרש לצלילה) - קנה, מסכה, סנפירים, מיכל אויר, ווסת+מד לחץ+"דו ווסת", מאזן - ציפה כולל ניפוח מהיר מהמיכל, חגורת משקולות עם אבזם שחרור מהיר, מד עומק, שעון (לפחות אחד לכל זוג), וחליפה ע"פ הצורך.

שעור מעשי מס' 5

הנושא: שעור מיכלים מס' 1 - ים

מטרת השעור:

הכרות ראשונית עם ים פתוח ויישום הידע שנרכש עד כה בתנאי מים שקטים. בסוף השעור החניכים יראו יכולת: לבצע את התרגולות הבסיסיות במים פתוחים (ים), תנועה נכונה והתקדמות תוך העמקה, שליטה על האיזון בעומק משתנה, שחיה על פני המים עם ציוד הצלילה.

תנאי השעור:

ים פתוח (ראה גם הערה).
עומק - עומק מירבי 8 מטר.

שלבי השעור:

1. תדריך:
 - א. תדריך כללי (ראה מבוא).
 - ב. הסבר על ההבדלים שבין מים שקטים לים פתוח.
 - ג. שלבי השעור.
 - ד. כללי התנהגות.
 - ה. הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
2. חגירת ציוד וביקורת (בתוך הזוגות וע"י המדריך).
3. בדיקת משקולות (אם היה שינוי בציוד או מעבר ממים מתוקים). שחיה ע"פ המים ושקיעה לעומק 3 מ'.
 4. גילוי ווסת שנשמט מהפה.
 5. תרגול הורדת מסיכה (התרגיל יבוצע בשלבים - הצפה חלקית, מלאה, והסרת מסיכה).
 6. שילוב של ריקון מסיכה ווסת שנשמט.
 7. הנשמת חבר - "דו ווסת", עם וללא מסיכה.
 8. הנשמת חבר - ווסת אחד, עם וללא מסיכה.
 9. תנועה נכונה תוך העמקה ושליטה על האיזון (20 דקות לפחות).
 10. עליה מעומק של 3 מ' לפני המים, ניפוח מאזן ושחיה על פני המים.
 11. סיכום שעור והערות אישיות.
 12. טיפול בציוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. השינוי בתנאים עלול לגרום לנסיגה זמנית אצל החניכים - נדרשת תשומת לב מיוחדת מצד המדריך.
- ב. תן דגש מיוחד לנושא העבודה בזוגות, מצב אויר ופימפום.
- ג. הקדש לפחות 20-15 דקות ממהלך השעור לנושא התנועה והאיזון.
- ד. חניכים שמתרגלים בים לראשונה, יבצעו את תרגילים 4-8 בעומק עמידה.
- ה. זמן תחתית - 30 דקות לפחות.

שעור מעשי מס' 6

הנושא: שעור מיכלים מס' 2 - ים

מטרת השעור:

המשך התרגולות לתנאי מים פתוחים, הגברת הביטחון העצמי ושיפור המיומנות. בסוף השעור החניכים יראו יכולת לבצע: תרגולים בסיסיים, שחיה מתחת למים ללא מסיכה, שליטה על האיזון במהלך ההעמקה, שליטה על איזון תוך ביצוע עליה, ושהיה בריחוף לצורך ביצוע חניה.

תנאי השעור:

ים פתוח.

עומק - עומק מירבי 8 מ'

- עומק מיזערי 5 מ'

שלבי השעור:

1. תדריך:

א. ראה תדריך כללי.

ב. הסבר על מהלך השעור.

ג. כללי התנהגות.

ד. הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.

2. חגירת ציוד וביקורת (בתוך הזוגות וע"י המדריך).

3. תרגול איזון ותנועה תוך העמקה (עד 8 מ') במהלך התנועה - של ב תרגילים בסיסיים.

4. צלילה ללא מסיכה משך דקה לפחות.

5. בסיום הצלילה מעומק 5 מ':

א. העלאת החניכים לעומק 3 מ' עד שהנך מוודא שליטה טובה באיזון.

ב. המשך עלייה לפני המים תוך הקפדה על יד מעל הראש ותצפית.

ג. ריכוז החניכים על פני המים עם מאזנים מנופחים לצורך הערות והמשך שחייה עד לנקודת יציאה מהמים.

6. סיכום שעור והערות אישיות.

7. טיפול בציוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

א. וודא שהחניכים בודקים לחץ אויר במיכל - הגדר 150 אט', חצי מיכל ורז' (50) אט' כנקודות דיווח למדריך. בסיכום השעור על כל חניך לדעת את לחץ האויר שלו ושל בן זוגו.

ב. הקפד על העבודה בזוגות.

ג. וודא פימפום יעיל בכל מהלך ההעמקה.

ד. חזור על חשיבות מד העומק ובדיקתו לעיתים תכופות.

ה. הקדש לפחות 15-20 דקות לתרגולי תנועה ואיזון.

ו. הסבר והדגש את הנקודות החשובות בביצוע עליה ישירה לפני המים.

ז. תרגיל העלול להסתיים ב"ריצה למעלה", יבוצע תוך אחיזת החניך המתרגל. אין לתרגל יותר מחניך אחד בו זמנית.

ח. זמן תחתית - 30 דקות לפחות.

* אם החניכים מתרגלים לראשונה בים, התייחס גם להוראות להדרכה מהשעור הקודם.

שעור מעשי מס' 7

הנושא: שעור מיכלים מס' 3 - ים

מטרת השעור:

שיפור המיומנות והביטחון העצמי בצלילה במים פתוחים ותנאי ים שונים.
בסוף השעור החניכים יראו יכולת: פתרון בעיות ועבודה רגועה מתחת למים, תנועה נכונה ושליטה על האיזון במים עמוקים.

תנאי השעור:

ים פתוח.
עומק - עומק מינימלי 10 מ' ועומק מירבי 12 מ'.

מהלך השעור:

1. תדריך:
 - א. תדריך כללי (ראה מבוא).
 - ב. הסבר על מהלך השעור.
 - ג. הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
2. תנועה למים עמוקים, 12 מ', ותרגול "תקלות" במהלך התנועה.
3. תרגיל "ריחוף" בעומק -
 - א. על החניכים לשמור על העומק שקבע המדריך ללא עזרת סנפירים או ידיים.
 - ב. אפשר לחניכים לתרגל מספר תנוחות כגון ישיבה, עמידה, עמידת ראש.
 4. שחיה על פני המים לחוף (או כלי שייט) - 100 מ' לפחות.
 5. סיכום שעור והערות אישיות.
 6. טיפול בצידוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. תרגול תקלות יבוצע עם כל חניך בנפרד כאשר המדריך במגע יד עם החניך המתרגל.
- ב. הקדש לפחות 20 דקות לתרגולי תנועה ואיזון. וודא שהחניכים מגיעים לרמת שליטה טובה באיזון בטרם תמשיך לתרגיל הבא. עמוד על ההבדלים בין איזון בתנועה לאיזון במצב נייח, עמוד על הבדלי נשימה מהווסת בתנוחות שונות (קושי נשימה, חדירת מים וכו').
- ג. וודא בדיקת מצב אויר ע"י החניכים ודיווח למדריך.
- ד. הדגש את החשיבות המיוחדת של מד העומק במים פתוחים.
- ה. תרגיל הריחוף יבוצע כאשר עומק הקרקעית אינו גדול מעומק הצלילה המירבי.
- ו. זמן תחתית - 30 דקות לפחות.

שעור מעשי מס' 8

הנושא: שעור מיכלים מס' 4 - ים

מטרת השעור:

להכיר את התקלות אשר עלולות להתפתח למצבי חרום וללמוד כיצד לעזור לצולל במצוקה. בסוף השעור החניכים יראו יכולת: שליטה טובה "בהנשמת חבר", עזרה והעלאת צולל באפיסת כוחות אל פני המים, טיפול בכיוצי שרירים ומניעתם, גרירת צולל באפיסת כוחות על פני המים, הסרת ציוד במים.

תנאי השעור:

ים פתוח.

עומק - עומק מנימלי 6 מ' ועומק מירבי 10 מטר.

שלבי השעור:

1. תדריך:

- א. תדריך כללי (ראה כללי).
- ב. הסבר על מצבים העלולים להתפתח למצבי חרום (נשמת כווצי שרירים, אפיסת כוחות, הקאה ופאניקה). הצג דרכי מניעה שיתורגלו במהלך השעור.
- ג. חזור והדגש את חשיבות השליטה על האיזון כאמצעי למניעת תאונות.
- ד. הסבר על מהלך השעור.
2. תנועה למים עמוקים (עד 10 מ') ושיפור השחיה והאיזון.
3. חזרה לעומק 4 מ' ותירגול עליה בהנשמת "דו ווסת".
4. הדגם שחרור כווצי שרירים ואפשר לחניכים לבצע בעצמם, כולל שינוי סגנונות שחיה.
5. הצלה עצמית - תרגול השלכת חגורת משקולות עם ההגעה אל פני המים, (טרם ניפוח המאזן).
6. העלאת צולל לפני המים - הצג והדגש את הנקודות החשובות: שליטה על מהירות עליה, הסרת משקולות במקרה הצורך, שמירה שהווסת אינו נשמט מהפה של הצולל והוא נושם ברציפות. על פני המים - "המציל" יראה יכולת להציף את בן זוגו ולשמור על ראשו מחוץ למים (התייחסות לצולל בהכרה).
7. גרירה של הצולל על פני המים תוך שמירה על ראשו מחוץ למים (התייחסות לצולל באפיסת כוחות).
8. הסרת ציוד הדדית (יבוצע בסמוך לחוף, למניעת אובדן ציוד ומנהלות מיותרות).
9. סיכום שעור והערות אישיות.
10. טיפול בציוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. הסבר והדגש את המגבלות שבהגשת עזרה במים, עקב תנאים סביבתיים ומגבלות התפקוד במים.
- ב. הדגש כי חלק זה מהווה הצגה ראשונית ואינו בא לענות על כל המצבים האפשריים.
- ג. הדגש את החשיבות של תרגולים נוספים ורכישת ידע בקורסי המשך.
- ד. הדגש את היתרונות של ההנשמה ב"דו ווסת" על כל החלופות (עליה חופשית, הנשמה בווסת אחד).
- ה. תרגולי עליה בהנשמה יבוצעו ע"י כל זוג בנפרד כשהמדריך מלווה כל זוג.
- ו. חניכים שאינם מתרגלים ישבו על הקרקעית ויעקבו אחר המתרגלים.
- ז. העומק לתרגולי עליה לא יעלה על 4 מ', על מנת למנוע חריגה מהטבלאות.
- ח. עומק קרקעית מירבי לתרגולי הנשמה 4 מ'. בראות לקויה השתמש בחבל ובמצוף סימון.
- ט. הקדש לתנועה ואיזון 15-20 דקות לפחות.
- י. בתרגול הצלה עצמית יש לוודא שחגורת המשקולות לא תושלח על צולל אחר ולא על אלמוגים.
- יא. זמן תחתית 30 דקות לפחות.

שעור מעשי מס' 9

הנושא: שעור מיכלים מס' 5 - ים

מטרת השעור:

תכנון וביצוע צלילה לעומק 20 מטר.
במהלך הצלילה החניכים יראו יכולת: עבודה רגועה תחת המים, תנועה נכונה ושליטה על האיזון תוך כדי העמקה ועליה, ביצוע חניית ביטחון.

תנאי השעור:

עומק - עומק מירבי 20 מטר.
עומק מיזערי 15 מטר.

שלבי השעור:

1. תדריך:
 - א. תדריך כללי (ראה מבוא).
 - ב. הדגשת ההבדלים שבין צלילת עומק לצלילה רדודה (דגשים על צריכת אויר ופתרון בעיות).
 - ג. דגשים על איזון, פימפום, בדיקת לחץ ומד עומק וזמן צלילה.
 - ד. כללי התנהגות במים.
 - ה. הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
2. כניסה למים והעמקה הדרגתית.
3. במהלך ההעמקה -
 - א. עצור כל מספר מטרים ובדוק פימפום ואיזון.
 - ב. וודא שהחניכים ערים לבן הזוג ומד העומק.
 - ג. הגעה לעומק הצלילה המתוכנן.
 - ד. תרגול תנועה וצפייה בחי התת מימי ללא פגיעה.
 - ה. עליה מבוקרת עד לעומק החניה.
 - ו. ביצוע חניית ביטחון ועליה לפני המים.
 - ז. סיכום שעור והערות אישיות.
 - ח. טיפול בצידוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. רק חניכים אשר השיגו את מטרות השעורים הקודמים והראו רמה סבירה רשאים לבצע את הצלילה.
- ב. במהלך הירידה וודא שליטה באיזון ומנע בעיות אזוריים.
- ג. בדוק תכנון מול ביצוע ועמוד על חריגות אם היו במהלך הצלילה.
- ד. הדגש שהעומק אינו מהווה מדד ליכולת הצלילה.
- ה. עמוד על החשיבות שברכישת ידע וניסיון נוסף בקורסים מתקדמים.
- ו. בראות לקויה תתבצע הצלילה לאורך אנך ירידה/חבל עוגן ומצוף סימון.
- ז. זמן תחתית - 20 דקות לפחות.

שעור מעשי מס' 10

הנושא: שעור מיכלים מס' 6 - ים

מטרת השעור:

ביצוע צלילה מסכמת אשר תאפשר הערכה של רמת החניכים. בסוף השעור המדריך יקבע אם החניך השיג את מטרת החלק המעשי של הקורס או שעליו להמשיך ולתרגל עד להשגתו. במהלך השעור החניכים יראו יכולת: לתכנן צלילה, לשלוט על האיזון בצלילה "ללא קרקעית", התקדמות נכונה, התמודדות עם תקלות במהלך הצלילה, שליטה על האיזון בעת עליה ישירה לפני המים ועצירה לצורך ביצוע חניה, תיפקוד על פני המים, מעקב אחר העומק ומצב האיור.

תנאי השעור:

עומק - עומק מירבי 15 מטר.
עומק מיזערי 13 מטר.
וודא שעומק הקרקעית אינו עולה על 18 מטר.

שלבי השעור:

1. תדריך:
 - א. תדריך כללי (ראה מבוא).
 - ב. הסבר על ביצוע צלילה "במים כחולים" (צלילה ללא קרקעית).
 - ג. דגשים על איזון בעת ביצוע ירידה ועליה ישירות לפני המים.
 - ד. הערות והצעות לשיפור נקודות חלשות.
 - ה. כללי התנהגות, הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
2. תחילת שקיעה (קרקעית בעומק 15 מ').
 - א. שקיעה ואיזון בעומק 3 מ'.
 - ב. המשך שקיעה וביצוע "ריחוף" בעומק 12 מ'.
 - ג. המשך העמקה לעומק 15 מ'.
3. עליה לפני המים.
 - א. כל החניכים מרוכזים מסביב למדריך ועולים ביחד לפי סימן.
 - ב. בעומק 10 מ' נעצרים לדקה (ללא עזרת ידיים או סנפירים).
 - ג. המשך עליה עד לעומק החניה וביצוע חניה.
4. עליה לפני המים, ביסוס ללא אויר במאזן וניפוח המאזן בפה.
5. סיכום שעור והערות אישיות.
6. טיפול בצידוד.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. צלילה זו נועדה לקבוע אם החניך סיים את השלב המעשי בהצלחה. אם הנך בספק לגבי נושא מסויים, ניתן להוסיפו לשעור אם הוא עשוי לעזור לך בגיבוש החלטה סופית לגבי החניך.
- ב. הירידה הישירה מפני המים דורשת שליטה טובה על האיזון ואין לצפות מחניך שלא שלט בכך עד כה שיצליח בכך דווקא עכשיו.
- ג. המנע מהעמקה אם הירידה איננה מבוקרת והחניכים מתקשים בשליטה על האיזון. במידת הצורך חזור על צלילה זו.
- ד. תן דגש מיוחד לשלב העליה והשליטה על מהירות עליה מבוקרת.
- ה. יש להמנע מעליה ישירה לפני המים אם קיימת סכנת כלי שייט.
- ו. יש לתת תשומת לב מיוחדת לבעיות אזניים כתוצאה מירידה בלתי מבוקרת.
- ז. וודא שהחניכים עוקבים אחר מד העומק ומד הלחץ כל מהלך הצלילה.
- ח. בכל מקרה בסס את החלטתך הסופית על הביצועים והרושם הכללי. זכור כי מכאן ואילך החניך ברשות עצמו ועליך להבטיח שברשותו הכלים לכך.
- ט. קרקעית בעומק מירבי 18 מטר הנה תנאי הכרחי לביצוע הצלילה.
- י. בראות לקויה - הצלילה תתבצע לאורך אנך ירידה/חבל עוגן ומצוף סימון.
- יא. וודא שכל צלילות הים רשומות וחתומות ביומן הצלילות.
- יב. זמן תחתית - 25 דקות לפחות.

מעריך שיעורי כיתה - מבוא

כללי:

המעריך העיוני נועד להקנות לחניך, את בסיס הידע הנדרש על מנת לבצע צלילה מהנה ובטוחה. מאחר שהחומר המתאים להגדרה זו הינו רב ביותר, נועדו המערכים ונושאי השיעור שיוצגו כאן לתת למדריך את החומר ההכרחי אותו עליו להעביר לחניכים במסגרת קורס דרגה א'. בהתחשב בכך שהחומר העיוני משמש בסיס לרכישת כללי התנהגות, אותם על החניכים ליישם במהלך השיעורים המעשיים והיותם צוללים עצמאיים בעתיד, עליך כמדריך להגדיר לעצמך לפני כל שיעור מה על החניכים לדעת לעשות, לבנות את השיעור בהתאם, ולוודא שהמסר ההכרחי אכן נקלט. מומלץ לבצע את השיעורים העיוניים ב"זמן אמיתי". כלומר במקביל להתקדמות במים, בכל מקרה אין לבצע שיעור מעשי ללא הרקע העיוני המהווה בסיס לקיומו.

מבנה השיעור:

מבנה השיעור ואופן ניהולו הינם המלצה בלבד והם בבחינת כלי עזר, בהעברת החומר. בראש כל מעריך מופיעה מטרת השיעור, ולכל נושא עיקרי מבנה שיעור, המהווה את השלד שבעזרתו ניתן להעביר את המסר ההכרחי אולם עליך להפיח בשיעור רוח חיים ולקשור את החומר הנלמד ככל הניתן למצבי צלילה אמיתיים. מומלץ להפנות את החניכים לספרות עזר, אשר תשמש להם חומר רקע ואמצעי לחזרה על החומר הנלמד.

תנאי השיעור:

כל השיעורים יתקיימו במקום המאפשר תנאי לימוד סבירים כולל אפשרות לרשום את דברי המדריך. לרשות המדריך יעמדו עזרי לימוד בסיסיים שיאפשרו את העברת המסר של כל שיעור ושיעור.

אמצעי המחשה:

ככל שניתן להרבות בהם כן יקל עליך להשיג את מטרת השיעור (מובן כי עליהם לתאם את מטרת השיעור) בהעדר אמצעים מתוחכמים ניתן לעשות שימוש בלוח וגיר כאמצעי המחשה בסיסי. גם כאן מומלץ לעשות שימוש בספרות עזר.

משך השיעור:

משך השיעור הינו בגדר המלצה בלבד והוא נועד לעזור למדריך בקביעת מסגרות הזמן הנדרשות עבור כל נושא ונושא.

הערות להדרכה:

מופיעות בשולי המעריך ובצמוד לראשי הפרקים של נושאי הלימוד. מטרתן לכוון את המדריך לנקודות החשובות ולהפוך את המידע לשימושי.

הצגת הקורס (זמן מומלץ 30 ד')

מטרת השעור:

הכרות עם תכנית הקורס והבנת החשיבות של החומר הנלמד.
בסוף השעור: החניכים יכירו את מבנה הקורס והדרישות בהן עליהם לעמוד, יבינו את חשיבותו של החומר הנלמד ככלי לשמירה על הבטיחות וההנאה מהצלילה.

נושאים להעברה:

1. מבנה ותכנית הקורס:

- א - אישור רפואי, אישור הורים, טופס קבלה.
- ב - מבחני כניסה, שיעור מים, שעורי כיתה, מבחני הסמכה.
- ג - טופס מעקב, יומן צלילות, נוהלי הסמכה, נוהל השלמת קורס.
- ד - הוצאת תעודה, ביטוח ואגרה.
- ה - חובת ביצוע 20 צלילות.
- ו - הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, קורסי המשך.

2. חשיבות החומר הנלמד:

- א - צלילה מתבצעת בסביבה שאינה הסביבה הטבעית ולכן מחייבת ידע ומיומנות שיאפשרו לצולל לתפקד במים.
- ב - לימוד ויישום כללי התנהגות יאפשרו ביצוע צלילה מהנה ובטוחה.
- ג - החומר הנלמד מהווה את בסיס הידע ההכרחי ע"מ שניתן יהיה לצלול בבטחה.

הערות להדרכה:

- הצג יומן צלילות, תעודה, "סולם התקדמות"
- הדגש את העובדה כי הקורס נועד להבטיח צלילה מהנה ובטוחה, ולכן השגת המטרה בכל שיעור מהווה תנאי מעבר.

הצולל והסביבה החדשה (זמן מומלץ 30 ד')

מטרת השעור:

להציג ולהסביר את השפעות הסביבה החדשה - המים - על הצולל ותיפקודו. בסוף השעור: החניכים ידעו מהו לחץ והשפעותיו הראשוניות על תיפקוד הצולל, השפעות הסביבה החדשה על תיפקוד הצולל, ההבדלים בין צלילה חופשית וצלילת מכשירים.

נושאים להעברה:

הערות להדרכה:

- שעור זה מהווה רקע כללי בלבד, אין להכנס לפירוט תופעות, אלו יוסברו בהרחבה בשעור "כללי התנהגות" ותאונות צלילה

1. הלחץ הסביבתי:

- א - שכבת האויר (אטמוספירה) כיוצרת לחץ.
- ב - לחץ - כוח/יחידת שטח, מידות למדידת לחץ: אט', BAR, P.S.I
- ג - הלחץ בגבהים, בגובה פני הים.
- ד - שכבת המים כסביבה יוצרת לחץ.
- ה - שינויי הלחץ עם ההעמקה.

2. המים כסביבה חדשה והשפעתם על תיפקוד הצולל:

- א - נשימה.
- ב - ציפה - מרחב תלת מימדי.
- ג - תנועה.
- ד - גריעה מהחושים - ראייה שמיעה (תקשורת).
- ה - תפקוד כללי.

3. השפעות הלחץ על הצולל:

- א - השפעת הלחץ על מוצקים, נוזלים, גזים.
- ב - חללי הגוף המושפעים משינויי הלחץ הסביבתי.

4. צלילה חופשית.

5. צלילת מכשירים.

עמוד על ההבדלים המהותיים בין צלילה חפשיית לצלילת מכשירים.

מערכת הנשימה (זמן מומלץ 15 ד')

מטרת השעור:

הכרת מערכת הנשימה והגורמים המשפיעים על הנשימה מתחת למים.
בסוף השעור: החניכים יכירו את מנגנון הנשימה, את הקשר בין הריאות, הלב ומחזור הדם, המשפיעים על תפקוד הנשימה מתחת.

נושאים להעברה:

1. תפקידי מערכת הנשימה:
 - א - הובלת חמצן, פינוי CO₂.
 - ב - הקשר בין מחזור הדם ולב.

2. מנגנון הנשימה:

- א - גירוי מנגנון הנשימה.
- ב - מסלול נשימה עליון.
- ג - מסלול נשימה תחתון.
- ד - מבנה הראות.
- ה - מעגל נשימה (שאיפה נשיפה)
- ו - נאדיות, חילוף הגאזים.

3. השפעות הסביבה התת מימית על הנשימה:

- א - נשימת אויר דחוס מווסת.
 - ב - מגבלות לחץ, צפיפות, אורור.
 - ג - מגבלת התפקוד מתחת למים.
 - ד - אמצעים לשמירה על תפקוד אופטימאלי מתחת למים.
- ירידה ל"עומק" בשעור תאונות.
- הצג את הנושא ברמה כללית בלבד, המנע מירידה לפרטים, השעור נועד לאפשר הבנה כללית ביותר של מערכת הנשימה כבסיס להבנת כללי ההתנהגות.
- הערות להדרכה:
- המנע מירידה לפרטים מיותרים, התרכז בהצגת התהליך והנקודות העיקריות להבנת מנגנון הנשימה.
- התרכז במנגנונים אשר מושפעים ישירות מהצלילה.

כללי התנהגות (זמן מומלץ 3 ש')

מטרת השעור:

הצגה ולימוד של כללי התנהגות ראשוניים אשר יאפשרו לחניך לבצע צלילה בטוחה ולרכוש הרגלי חשיבה והתנהגות לצורך תפקוד נכון במים.
בסוף השעור: החניכים יכירו ויבינו את היישום המעשי בצלילה של 10 כללי התנהגות ראשוניים.

נושאים להעברה:

מידע כללי:

- א. חשיבותם של כללי ההתנהגות ככלי לשמירה על הבטיחות. כללי ההתנהגות הנם בבחינת "נעשה ונשמע" והצולל חייב להבינם ולקיימם.
- ב. השפעת הלחץ על חללי האויר - "נדנדת" נפח/לחץ, חוק בویل.

הערות להדרכה:

- הצג את חוק בویل כלשונו רק לצורך "גיבוי" ההמחשה של ה"נדנדה".
- בהמשך, השתמש בכל אחד ממרכיבי החוק המתייחס לכלל ההתנהגות שהנך מציג.
- רשום את החוקים וכללי ההתנהגות כך שישארו בכל מהלך השעור ובסופו מרוכזים לפני החניך.
- הגש את הידע ברמה של הצגה בלבד.

1. לפני כל צלילה: צפה - תכנן - פעל!

- א - מגבלת הראיה - (צלילת, עכירות, העלמות צבעים, גודל) כמשפיעים על יכולת הראיה וההתמצאות בצלילה.
- ב - מגבלת השמיעה - (זיהוי כוון ומרחק) הקושי בזיהוי סכנות (כלי שייט).
- ג - בים פתוח - שמירה על עומק מיזערי של 3 מ', עליה זיהיה לפני המים (סכנת כלי שייט).
- ד - סימון אתר הצלילה במצוף/דגל צוללים.
- ה - תכנון מסלול הצלילה ע"פ: מצב הים, גלים, יכולת התמצאות ועצמים בולטים, עומק, מדרון, זרמים, גאות ושפל, תנאי כניסה ויציאה, אויר, יכולת אישית ויכולת בן הזוג

2. בחירת משקולות ושימוש במאזן ציפה - חובה!

- א - חשיבות השליטה על הציפה לצולל.
- ב - "הציפה" - משפט ארכימדס.
- ג - משפיעי הציפה: נתונים אישיים (שומן, נפח, ראות, משקל) ריכוז מלחים במים (משקל סגולי) ציוד הצלילה (מיכל חליפה ועומק).

- הרחבה תינתן בשעור "תאונות"

3. בחירת חליפה ושתיה - חובה!

- א - חשיפת הצולל לתנאי קור/חום.
- ב - חשיבות החליפה בשמירה על החום.
- ג - חשיבות השתיה לפני ולאחר הצלילה.

4. "פמפום תוך כדי העמקה"

- א - מעיכה - הבדל בין חללי האויר:
 - חללי אויר גמישים.
 - חללי אויר קשיחים.
 - חלל אוזן התיכונה.
- ב - מניעת המעיכה - ע"י השוואת לחצים ("פמפום")
- ג - תרגול פעולת הפמפום ע"י החניכים.
- ד - מקרים ותגובות.

5. עם העליה בקצב הנשימה - עבור למנוחה!
- א - עמוד על המשפיעים על איכות האוויר של הראות:
בצלילה חופשית - נפח מת (קנה) ומאמץ.
בצלילת מכשירים - צפיפות האויר והמשפיעים עליה (עומק, מאמץ)
- ב - קצב הנשימה כבקרה עצמית (שמירה על נשימות עמוקות ורגועות).
6. לעולם אין לעצור נשימה -המנע מעליות חרום!
- א - נשימת אויר דחוס מווסת והשפעתו על נפח הראות:
- בהעמקה.
- בעליה.
- ב - הסכנה של עצירת נשימה בעת נשימת אויר דחוס.
- ג - המנע מעצירת נשימה, מעליה בלתי מבוקרת ומעליות חרום.
7. תכנון חלוקת אויר ומד לחץ - חובה!
- א - נפח ולחץ המיכל קובעים כמות אויר נתונה.
- ב - הלחץ הסביבתי ומאמץ הנשימה כמשפיעים על צריכת אויר.
- ג - מד לחץ כאמצעי בקרה על מצב האויר.
- ד - תכנון מסלול הצלילה ע"פ חלוקת האויר במיכל.
8. אין לצלול עמוק מ- 30 מטר!
- א - אויר הנשימה כתערובת גזים (חמצן חנקן) "חוק דלתון".
- ב - השפעת הלחץ הסביבתי על הלחץ החלקי של מרכיבי האויר.
- ג - השפעת הלחץ על איכות האויר (גבול "רעילות" חנקן 30 מ').
9. תכנון צלילה ע"פ טבלאות ושימוש במד עומק וזמן - חובה.
- א - השפעת הלחץ הסביבתי על התמוססות החנקן - "חוק הנרי".
- ב - עומק וזמן כמשפיעים על קליטה ושחרור חנקן במהלך הצלילה.
- ג - עומק וזמן כנתוני יסוד לשימוש בטבלאות.
- ד - עקרונות פעולה ואופן השימוש במחשב הצלילה.
10. אין לצלול לבד! בחירת בן זוג - חובה!
- א - החושים כמשפיעי תפקוד.
- ב - מגבלת החושים בצלילה.
- ג - בן הזוג - "עזר כנגדו" במים בעזרה הדדית ושיתוף.
- ד - החשיבות של בחירת בן הזוג.
- ה - שיטות צלילה בזוגות: "המוביל" וחבל התקשרות.
- המנע מהרחבה בנושא נשמת והרעלת CO2 הסבר על כך יינתן בשעור "תאונות" - תן הצעות מעשיות וקשור את המידע למצבי צלילה אמיתיים.
- הדגש כלל זה בתור כלל מס' 1 ועמוד על כך כי לא ניתן להפריז בחשיבותו.
- אין להכנס ל"קרעים בראות" הרחבה תינתן בפרק "תאונות".
- קשור את הכלל למצבי צלילה אמיתיים.
- הדגש את החשיבות של בקרה רצופה על מצב האויר.
- תן לחניך הצעות מעשיות לביצוע.
- המנע מגלישה לעודף מידע, פשוט את החומר ככל הניתן.
- שכרון עומקים יוסבר בשעור "תאונות".
- המנע מהרחבה על התופעה, הסבר מפורט יובא בשעור "תאונות".
- הצג את הטבלאות מבלי להכנס לאופן השימוש.
- קשור את השימוש במדה עומק והשעון לכללי התנהגות שכבר הוצגו.
- הצג את הנקודות העיקריות בלבד.
- הרחבה בשעור מצבי חרום, תכנון צלילה.

תכנון צלילה ע"פ טבלאות (זמן מומלץ 4 ש')

מטרת השעור:

הכרה, לימוד ושימוש בטבלאות הדקומפרסיה וההבטים השונים של תכנון הצלילה ע"פ טבלאות. בסוף השעור: החניכים יכירו את הטבלאות, ידעו לתכנן צלילה בודדת, סידרת צלילות, יכירו את גורמי הסיכון האישיים ואופן יישומם בתכנון הצלילה, ידעו לתכנן את מסלול הצלילה ע"פ לחץ האויר במיכל.

נושאים להעברה:

1. הצגת הטבלאות (טבלאות שהוכרו ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית).
 - א. רקע כללי.
 - ב. מגבלות.
2. טבלה 1 (הצג והסבר את ההגדרות).
 - א - "פרפיל צלילה".
 - ב - עומק.
 - ג - זמן תחתית.
 - ד - מהירות עליה.
 - ה - חניית בטחון.
 - ו - קבוצת צלילה חוזרת.
 - ז - זמן מירבי ללא דקומפ' - NDL
 - ח - צלילה בודדת.
3. תכנון צלילה בודדת. בצע מס' תרגולים של צלילה בודדת עם החניכים.
 - א.-
 4. טבלה 2 (הצג והסבר).
 - א - זמן הפסקה.
 - ב - קבוצת צלילה לאחר הפסקה.
 - ג - מציאת קבוצת צלילה לאחר הפסקה.
 5. טבלה 3 (הצג והסבר).
 - א - צלילה חוזרת.
 - ב - חוב חנקן.
 - ג - זמן תחתית כללי.
 - ד - חישוב חוב חנקן.
 - ה - זמן תחתית חדש.
 - ו - קבוצת צלילה חוזרת.
 6. גורמי סיכון עיקריים (הצג והסבר).
 7. יישום גורמי הסיכון במערך התכנון (הסבר).
 - א - צלילה חריגה.
 - ב - ביצוע סדרת צלילות.
 - ג - טיסה לאחר צלילה.
 - ד - נוהל למקרה של חריגה.
 8. צלילות דקומפרסיה.
 - א - מגבלות.
 - ב - סיכונים.
 - ג - אין לתכנן ולבצע.
 9. תירגולים בתכנון צלילה.
 10. התייחסות לתכנון חלוקת האויר בהתאם לתכנית הצלילה.
 11. מחשבי צלילה - יתרונות וחסרונות.

הערות להדרכה:

- כל חניך יהיה מצויד בטבלה. במקביל, השתמש בטבלאת הדגמה.
- הקפד להציג את הגדרות כלשונן.
- הדגם תכנון של מערכי צלילה שונים.
- הדגם תכנון סדרת צלילות ובעיות שונות.
- שתף את החניכים ואפשר להם תרגול החומר על הלוח ובעבודה עצמית

הצג בקצרה

נושא 6

תאונות צלילה - זיהוי, טיפול, מניעה (זמן מומלץ 4 ש')

מטרת השעור:

להרחיב את הידע שהוצג בשעור "כללי התנהגות" ואת הבנת החניך בתאונות שעלולות להגרם עקב הפרת כללים אלו. בסוף השעור: החניכים יכירו את הסימנים, הטיפול והמניעה של תאונות שעלולות להתרחש במהלך הצלילה.

כללי:

- חזור והדגש את חשיבותם של כללי ההתנהגות ככלי למניעת תאונות.
- הקפד להציג את הזיקה בין התאונות השונות והגורמים המשפיעים על אופי וחומרת הפגיעה.
- התרכז בהעברת מידע שימושי והמנע מהרחבות שעשויות להיות בבחינת "תפסת מרובה לא תפסת".
- הקפד לתת לכל תאונה את המשקל הראוי לה בהתייחס לחומרתה ושכיחותה.
- הדגש את חשיבות המצב הבריאותי, השמירה על הכושר והתזונה הנכונה.
- עמוד על אחריותו האישית של כל צולל בהפעלת שיקול דעת, שכל ישר ושמירה על כללי ההתנהגות על מנת למנוע תאונות.
- הנושאים להעברה הינם התוכן העיקרי בלבד. לכל תאונה יש לתת את הרקע המקדים של השפעת הסביבה התת ימית על הצולל.

תאונות המתרחשות בעת ההעמקה

נושאים להעברה:

הערות להדרכה:

1. מערכת אוזן תיכונה.
 - א - סימנים: לחץ, כאב קרע באוזן בעור התוף, ורטיגו.
 - ב - טיפול: אחיזה בעצם מוצק, הפסקת צלילה, טיפול רפואי.
 - ג - מניעה: הצג מס' שיטות מעשיות לפימפום, מניעת פימפום אגרסיבי, שליטה באיזון, לא לצלול מצוננים.
 2. אוזן הפוכה (מערכת אוזן חיצונית).
 - א - סימנים: כמו באוזן תיכונה.
 - ב - טיפול: כמו באוזן תיכונה.
 - ג - מניעה: אין לצלול עם פקקים באזניים או כובע הדוק.
 3. מערכת סינוס.
 - א - סימנים: לחץ, כאב, דם במסיכה.
 - ב - טיפול: הפסקת צלילה, רופא ע"פ צורך.
 - ג - מניעה: לא לצלול מצוננים אין להעמיק כשחשים בכאב.
 4. מערכת מסיכה.
 - א - סימנים: שטפי דם על הלחמית, סימנים אדומים על הפנים.
 - ב - טיפול: אין טיפול מיוחד.
 - ג - מניעה: השוואת לחצים בחלל המסיכה.
 5. מערכת שן.
 - א - סימנים: כאבי שיניים, כאב מקרין בלסת.
 - ב - טיפול: ע"י רופא שיניים.
 - ג - מניעה: טיפול שיניים.
 6. מערכת חליפה.
 - א - סימנים: צביטות, שטפי דם.
 - ב - טיפול:
 - ג - מניעה: למנוע כסי אויר בין הגוף והחליפה.
 7. שיכרון עומקים.
 - א - סימנים: הקצנה בתחושות נפשיות, פגיעה ביכולת מוטורית, סחרחורת, תחושת נמנום, אבדן שיקול דעת אבדן הכרה.
 - ב - טיפול: עליה עד לעומק שבו חולפים הסימנים.
 - ג - מניעה: אין לצלול עמוק מ- 30 מ', חינוך נכון, משמעת עצמית.
- הדגש את הגורמים - עמוד על חשיבות רכישת ידע נוסף בקורסי המשך.

תאונות המתרחשות במהלך השהייה

נושאים להעברה:

הערות להדרכה:

1. הרעלת CO
א - סימנים: סחרחורת, כאבי ראש, שפתיים בצבע דובדבן, אובדן הכרה.
ב - טיפול: הפסקת צלילה, נשימת חמצן, החיאה ופינוי ע"פ צורך.
ג - מניעה: מילוי אויר מקום מורשה, שימוש נכון במדחס.
2. נשמת (הרעלת CO₂)
א - סימנים: נשימה מהירה ורדודה, כאבי ראש, סחרחורת, תחושת מחנק
ב - טיפול: הפסקת פעילות, הרגעת הנפגע, נשימה עמוקה ואיטית ועזרה ע"פ ההתפתחויות.
ג - מניעה: המנעות ממאמץ, שמירה על נשימה רגועה, המנעות מצלילות עמוקות, שמירה על כושר גופני וכושר צלילה, ציוד תקין.
3. פאניקה
א - סימנים: עיניים מבוהלות, נשימה מהירה, תגובות בלתי שקולות, חוסר תפקוד נסיון להגיע לפני המים בכל מחיר.
ב - טיפול: הרגעת הנפגע, מניעת המשך הדרדרות, עפ"י ההתפתחויות.
ג - מניעה: נסיון ויכולת צלילה, הבנת הגורמים, הכרת היכולת האישית המנעות מ"הליכה על המגבלות".
4. התכווצות שרירים
א - סימנים: התקשות וכאב חד באזור באזור הכיווץ.
ב - טיפול: מתיחת השריר, מנוחה.
ג - מניעה: המנעות ממאמץ יתר, שינוי סגנון שחיה.
5. אבדן חום (היפותרמיה)
א - סימנים: רעידות, אבדן תחושה בקצות הגפיים, כחלון, אדישות, אובדן הכרה.
ב - טיפול: הפסקת צלילה, חימום הנפגע, פינוי.
ג - מניעה: שימוש בחליפה מתאימה, תכנון מוקדם.
6. התייבשות.
א - סימנים: עור חם ויבש מיעוט שתן, כאב ראש דופק חלש ומהיר.
ב - טיפול: שתיה, עירוני נוזלים פינוי.
ג - מניעה: הקפדה על שתיה מרובה לפני ואחרי הצלילה, שהיה בצל.
7. פגיעות בעלי חיים ימיים.
א - נשיכות וחתכים.
סימנים: חתכים ודימום.
טיפול: ניקוי הפצע, חבישה, פינוי ע"פ צורך. מניעה: לא להתגרות או לגעת בבעלי חיים, לא להכניס ידיים למחילות.
ב - ארס
סימנים: כאב, נפיחות ושינוי בצבע המקום הפגוע, קשיים בנשימה, פירכוסים.
טיפול: טבילת האיבר הפגוע במים חמים, פינוי.
מניעה: להמנע מנגע עם בעלי החיים, זהירות בכניסה ויציאה.
8. טביעה:
א - סימנים: העדר תגובה, העדר נשימה ודופק, הקאות.
ב - טיפול: התחלה מידית של החיאה ופינוי.
ג - מניעה: שמירה על כללי ההתנהגות.

נושאים להעברה:

1. עילפון מים רדודים (לאחר ביצוע אוורור יתר).
 - א - סימנים: אובדן הכרה על או מתחת לפני המים לאחר ביצוע אוורור יתר בצלילה חופשית.
 - ב - טיפול: החיאה.
 - ג - מניעה: לא לבצע אוורור יתר לפני צלילה חופשית.

 2. אוזן הפוכה.
 - א - סימנים: לחץ כאב באוזן.
 - ב - טיפול: להאט את העליה.
 - ג - מניעה: לא לפמפם בעליה, תרופה נגד הצטננות רק באישור רופא.

 3. קרעים בריאות.
 - א - סימנים: קשיי נשימה, כאב בחזה, כיח דמי, ערפול חושים, שיתוקים, פירכוסים, אובדן הכרה, מוות.
 - ב - טיפול: פינוי מידי לתא לחץ, החיאה, מתן חמצן.
 - ג - מניעה: לא לעצור נשימה, עליה מבוקרת, שליטה על האיזון.

 4. מחלת הדקומפרסיה - (BENDS) TYPE I
 - א - סימנים: כאב ממוקם בפרקים תחושת נימול, גירודים, שטפי דם תת עוריים.
 - ב - טיפול: נשימת חמצן, פינוי לתא לחץ.
 - ג - מניעה: צלילה ע"פ טבלאות, התייחסות לגורמי סיכון.

 5. מחלת דקומפרסיה - TYPE II
 - א - סימנים: חולשה, אובדן תחושה בגפיים, שיתוקים פירכוסים, אובדן הכרה, מוות.
 - ב - טיפול: כמו בתסחיף אויר.
 - ג - מניעה: צלילה ע"פ טבלאות. המנעות מצלילות עמוקות, שמירה על כללי ההתנהגות.
- הסבר מהו אוורור יתר כרקע להבנת התופעה.
- התייחס לכל התופעות הקשורות לקרעים בריאות כאל חשד לתסחיף אויר. הדגש את החשיבות שבמהירות הגשת העזרה והפינוי לתא הלחץ. חזור והדגש הסכנה שבעצירת נשימה בכל עומק וכן בעליות בלתי מבוקרות, אם כתוצאה מפאניקה ואם כתוצאה מבעיות שליטה באיזון. חזור והדגש את הסכנה שבעומקים הרדודים. עמוד על מהירות הופעת הסימנים והחמרתם.
- עמוד על הזמן שעשוי לחלוף עד הופעת הסימנים והקושי בזיהוי הסימנים.
- הדגש את החשיבות של הטיפול גם אם לכאורה חלפו הסימנים. הדגש את הגורמי הסיכון.
- עמוד על מהירות הופעת הסימנים והחמרתם.
- הדגש את החשיבות שבמתן חמצן ומהירות הגשת הטיפול.
- הדגש את הסכנה שבצלילות עומק.

מצבי חרום (מומלץ 2 ש')

מטרת השעור:

הכרה הגורמים העשויים להוביל למצב חרום, לימוד דרכים למניעה ופיתרון. הנ"ל, יכירו את סדר הפעולות הנדרשות להעלאת צולל פגוע וידעו לבצע החיאה באדם מחוסר הכרה.

נושאים להעברה:

1. עלויות חרום.

- א - הסכנה שבביצוע עלויות חרום.
- ב - טכניקות לביצוע עלויות חרום (הנשמת חבר "דו ווסת")

2. תקלות ווסת

- א - זרימה חופשית (FREE FLOW)
- ב - קרעים בצינור.
- ג - פריצת אטם (O RING)

3. תקלות מאזן

- א - תקלה באינפלייטור.
- ב - מאזן המתנפח ללא שליטה.

4. נפילת משקולות.

5. הקאה מתחת למים.

6. הגעה לרזרבה.

7. הפרדות בן בני הזוג.

8. צולל בפאניקה.

9. הצלה עצמית.

נוהל הסרת חגורת משקולות בעת מצוקה, בעומק ו/או על פני המים.

10. נוהל פינוי במקרה חרום.

11. העלאת צולל מחוסר הכרה לפני המים.

- א - הסבר את שרשרת ההדרדרות וקשיי העזרה.
- ב - תאר את השלבים עד להגעת העזרה.

12. סדר פעולות החיאה - (C.A.B.C הסבר והדגם)

הערות להדרכה:

- הקפד לקשור את כל הבעיות למצבי צלילה אמיתיים.

- הדגש כי לא קיים פתרון אחד בלבד ולכל מצב עשויה להדרש החלטה ופעולה שונים.

- הדגש את החשיבות של צפה- תכנן על מנת להגיע לפתרון נכון.

- עמוד על החשיבות של הנסיון ורכישת מידע ומיומנות בקורסי המשך.

- מומלץ לנהל את השיעור כדיון פתוח, ושיתוף מירבי של החניכים.

תרגל את החניכים בהחיאה עד להשגת רמה סבירה.

נושא 8

תכנון צלילה (זמן מומלץ 30 ד')

מטרת השעור:

להציג את תכנון הצלילה כחלק בלתי נפרד ממערך הצלילה.
בסוף השעור: החניכים יבינו וידעו לפעול על פי הכלל: צפה - תכנן - פעל, בהתייחס לתנאי הים, החי התת מימי והמגבלות האישיות.

נושאים להעברה:

הערות להדרכה:

1. צפה - הגורמים המאפשרים לחזות את אופי הצלילה.
א - יכולת בן הזוג ויכולת אישית.
ב - ציוד הצלילה.
ג - תנאי הים: עומק, נקודת כניסה ויציאה, מבנה קרקעית, ראות, זרמים, ושפל, בעלי חיים, תנועה כלי שייט.
2. תכנון - יישום הגורמים שנצפו מראש.
א - תכנון הצלילה ע"פ טבלאות ומחשב צלילה אישי.
ב - בחירת מיכל, חליפה, משקולות.
ג - קביעת מסלול הצלילה.
ד - מקרים ותגובות.
3. פעל -
א - ביצוע ע"פ התוכנית.
ב - שינוי התוכנית והביצוע בהתאם לנסיבות.
- הדגש כי אין להצמד לתוכנית באופן עיוור.
- הדגש את החשיבות של רכישת נסיון וידע נוסף בקורסים מתקדמים.

נושא 9

הצולל והסובב הימי - שמירת טבע (זמן מומלץ 45 ד')

מטרת השעור:

להכיר את הסביבה הימית ובעלי החיים עמם בא הצולל במגע וחשיבות השמירה עליהם.
בסוף השעור: החניכים יוכלו לזהות ולהכיר בעלי חיים מסוכנים וידעו את העקרונות לשמירה על הסובב הימי.

נושאים להעברה:

הערות להדרכה:

1. בעלי חיים ימיים.
א - אלמוגים.
ב - דגים ארסיים.
ג - דגים נושכים.
2. שמירת הטבע.
א - הצולל כמפגע סביבתי (שבירה, העלאת אבק).
ב - איסור האכלת דגים.
ג - איסור דייג ברובים, הוצאת אלמוגים.
ד - מניעת זיהום.
- השתמש במערך שיקופיות.
- סרט וידאו.
- כל אמצעי שברשותך להמחשת הנושא.

נושא נפרד

ציוד צלילה (זמן מומלץ 2 ש')

מטרת השעור:

הכרת ציוד הצלילה הבסיסי ואופן השימוש בו.
בסוף השעור: החניכים ידעו שימוש, דרך פעולה, בחירה, בדיקה וטיפול של פירטי הציוד הנדרשים לצורך צלילה בטוחה.

נושאים להעברה:

1. קנה
2. מסיכה.
3. סנפירים.
4. חגורת משקולות.
5. מאזן ציפה.
6. חליפה.
7. מיכל.
8. ווסת + "אוקטפוס".
9. מד לחץ.
10. מד עומק.
11. שעון.
12. מחשב צלילה אישי - תכנון צלילה עפ"י מחשב.

13. ציוד עזר:

א - סכין

ב - לוח רישום

ג - טבלת דקומפרסיה תת מימית.

14. מצוף ודגל סימון צוללים.

15. שרוול ניפוח לעת מצוקה

16. צופר - משרוקית במאזן הציפה

17. מצפן תת מימי

18. פנס צלילה

19. אור כימי

20. תיק נשיאה - ציוד צלילה

הערות להדרכה:

- הצג את כל אחד מהפריטים ע"פ המאפיינים הבאים: שימוש, דרך פעולה (מבנה) בחירה ובדיקה וטיפול.

- אפשרות לחניכים "לגעת" בפריט הציוד עליו אתה מסביר.

- הדגש את חשיבות הבדיקה המוקדמת, ההתאמה, הנוחות.

- הצג כל פריט ע"פ קצב ההתקדמות בשלב המעשי, ולפני שהחניכים עושים בו שימוש מעשי במים.

למקרה היסחפות על מימית - ניתוק מגע למקרה של היסחפות רחוק מכלי השיט הדגש חשיבות להתמצאות צלילת לילה - חובה מומלץ לסימון אתר כניסה / יציאה

נוהל הסמכה

1. החניך יוסמך רק לאחר שעמד בכל דרישות הקורס - מעשי ועיוני.
2. לכל חניך יפתח גליון מעקב אשר ימולא ע"י המדריך במהלך הקורס ויתויק בתיק הקורס (ראה נספח).
3. טופס המעקב ישמש לחניך גם טופס השלמה במקרה שהחניך הפסיק את הקורס מסיבה כל שהיא.
4. טופס ההשלמה תקף לשנה והוא יהיה בתוקף רק עם הוחתם ע"י המועדון והמדריך בכל המקומות המיועדים לכך.
4. יש לשמור את תיק מעקב החניך וגליון הציונים במשך 7 שנים לפחות.

טופס מעקב חניך

קורס דרגה א'

תמונה

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____ ת.ז.: _____ ת. לידה: ____/____/____

כתובת: _____ טל': _____

מבקש לעבור קורס צלילה בדרגת: _____ במועדון: _____

הנני מצהיר בזאת כי לפי מיטב ידיעתי הנני בקו הבריאות וכל הפרטים שמסרתי הינם נכונים ושלמים. הנני מקבל על עצמי להישמע לכל הוראות המדריכים ומקבל על עצמי אחריות מלאה לכל תאונה או נזק העלולים להגרם לי כתוצאה מאי ציות להוראות בכל הקשור לקורס הנ"ל. במקרה שתמצאו אותי כלא מתאים לקורס הנ"ל מכל סיבה שהיא, הינכם רשאים להפסיק את השתתפותי בקורס.

חתימת המבקש: _____ תאריך: ____/____/____ (מתחת לגיל 18 יש לצרף אישור הורים)

מבחני כניסה – עבר / נכשל

כן / לא

החניך עומד בתנאי הקבלה:

שעור קמ"ס מס' 1 תאריך ____/____/____
שעור קמ"ס מס' 2 תאריך ____/____/____

חותמת וחתימת המדריך: _____

כן / לא

רשאי לעבור לשיעורי מיכלים

שיעור מיכלים מס' 1 (בריכה) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 2 (בריכה) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 3 (בריכה) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 4 (בריכה) תאריך ____/____/____

חותמת וחתימת המדריך: _____

כן / לא

רשאי לעבור לשיעורי ים

שיעור מיכלים מס' 1 (ים) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 2 (ים) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 3 (ים) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 4 (ים) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 5 (ים) תאריך ____/____/____
שיעור מיכלים מס' 6 (ים) תאריך ____/____/____

סיים את החלק העיוני – מבחן תאוריה – עבר / נכשל

ציון שלב מעשי – עבר / נכשל

החניך מוסמך / אינו מוסמך חתימה וחותמת המדריך: _____ חותמת המועדון: _____

* החניך לא יוסמך אלא אם סיים בהצלחה את החלק המעשי ועבר בהצלחה מבחן תאוריה (נא לצרף את גיליון התשובות).

** חניך שלא השלים את הקורס במשך שנה חייב בקורס חדש.

חותמת החניך _____

כללי בטיחות

מדריך: מסמך זה הנו משלים את הנלמד בקורס, אינו סותר ואינו תחליף ללימוד מלא לכל נושא, המסמך מכון להתייחסות כללית, חשיבה לצלילה נכונה ואפשרי לדיון במסגרת שעור בכיתה.

כלל: צלילה מהנה, הנה צלילה בטוחה, צלילה בטוחה הנה צלילה מהנה.
תכנון מוקדם, שקול, המשלב ידע נהלי צלילה על פי נהלים / תקנות הצלילה, הנו ערובה לצלילה בטוחה.
חשוב להיות מעודכנים בכל עת, לשפר את יכולת הצלילה – קורסי העשרה ולהיוועץ רק עם מי שהוסמך לכך.
בטיחות בצלילה מתקיימת כאשר שומרים על נהלים ועל רצף של צלילות בטוחות ומהנות

תכנון הצלילה

1. בריאות תקינה, בדיקה רפואית תקופתית.
2. בדיקת תוקף ביטוח ותעודת הצלילה
3. עדכון תחזית מצב הים ליום הצלילה
4. בחירת שותף לצלילה
5. קביעת מטרת הצלילה – **תואם לדרגה וניסיון בצלילה**
6. קביעת מקום / אתר הצלילה
7. התקשרות למרכז צלילה באזור הצלילה לפרטים
8. קביעה לאופן הגעה לאתר הצלילה
9. הודעה לגורם נוסף על ביצוע צלילה – מקום – זמן צלילה

ציוד הצלילה – מתאים לאופי ומטרת הצלילה

בעת הצלילה, הציוד שותף כחלק אורגני מגוף הצולל, לכן חשוב מאוד שיהיה תקין

1. תוקף לבדיקה תקופתית אם אכן נעשתה
2. בדיקה חזותית לציוד הצלילה – פגמים, שברים, סדקים, קרעים
3. בדיקת שלמות המאזן: אבזמים, שסתומים, נזילות
4. בדיקת שלמות ואטימות הוסת – כולל רשתית, צנרת ופיה
5. במידה ויש מכל צלילה, בדיקת תאריך הטסט, תפעול הברז, זמן אחסון אויר/גז- עד שלושה חדשים.
6. בדיקת פעילות מחשב הצלילה – סוללה
7. בדיקת אבזמי שחרור מהיר: מאזן – סנפירים – מסיכה
8. בדיקת חגורת המשקלות – אבזם החגורה
9. בדיקת רוכסני חליפת הצלילה – אם מתאימה לטמפרטורת המים באתר הצלילה.
10. ציוד נוסף – בטיחות: מצוף ודגל צלילה, שרוול סימון מתנפח, צופר (למאזן) משרוקית, אור כימי, מצפן, סכין, קשר (סלולארי), מים, עזרה ראשונה, חלקי – פריטי חילוף לציוד (אטמים, צנרת, סוללות).
11. הגנה לגוף: משחת שיזוף, כובע, בגדי מגן (בקייץ).
12. תיק נשיאה לציוד הצלילה

באתר הצלילה – טרם צלילה

כספורטאים, אתר הצלילה הנו זהה ל"משחק חוץ" ולכן יש להכירו היטב

1. נתונים אחרונים למצב הים – תחזית לשעות הקרובות (גלים, זרמים, ראות)
 2. תכנון דרך הגעה למקום הצלילה – סירה / שחיה.
 3. תכנון זמני כניסה / יציאה – טבלאות: פרופיל הצלילה – צלילות חוזרות: תכנון מוקדם חובה!
 4. בדיקת מכלי הצלילה – שלמות, לחץ גז, האם מתאים לעומק / תכנון הצלילה?.
 5. בדיקה הדדית של ציוד הצלילה.
 6. שתיית מים
 7. יש להימנע מצלילה באזורי שייט של גלשנים – גלשני רוח – אופניים. **הגולשים לא מודעים לחוקי השייט!**
- צלילה עם צולל שלא מוכר:** שיחה מקדימה על צלילה, בדיקת תעודות, בדיקת יומן צלילות (מתי ביצע צלילה אחרונה), הכרות עם ציוד הצלילה, בדיקת סימנים מוסכמים. (רצוי צלילה ראשונה: רדודה).

תחילת הצלילה

1. כניסה למים – מאזן מלא אויר (על פי נהלים נלמדים).
2. ישום שיטות כניסה, על פי גלי החוף, משטח חולי או סלעי וכו'.
3. שמירת מרחק מגע עם בן/ת הזוג לצלילה
4. לקיחת נקודות ציון בחוף
5. התחברות לצידוד הצלילה – מסיכה – ווסת
6. עדכון שעון הצלילה – מחשב
7. סימנים מוסכמים
8. תחילת "פמפום",
9. בצוע צלילה
10. השגחה הדדית – "פמפום" השוואת לחצים, במשך העמקה – תצפית למד העומק – תצפית לסביבה
11. באזור שייט יש להקפיד להשתמש במצופי סימון ודגל A תקני (לבן כחול).

במשך הצלילה

1. יש לשמור על קשר עין רצוף עם הצולל/ים
 2. לבדוק לעיתים תכופות את מד העומק
 3. לבדוק את יתרת הלחץ – גם של בן/ת הזוג בצלילה
 4. להימנע ממאמץ ולנשום ברגיעה
 5. סימון "בסדר" לבן/ת הזוג לעיתים תכופות
 6. לשמור את תכנון הצלילה ולסיים בהתאם לכך את הצלילה
 7. להימנע מנגיעה בבעלי חיים או צמחים
 8. במקרה של הרגשת מאמץ – נשימה מהירה: סימון לבן/ת הזוג ועצירה לרגיעה.
 9. לשמור על כוון צלילה אחיד (שמש, גלי חול, מצפן) – רצוי נגד הזרם בתחילת הצלילה.
 10. אין להמשיך צלילה כאשר לחץ האוויר במכל מגיע ל 50 אטמוספרות
 11. לקראת סיום הצלילה: יש לעצור, לבדוק את הסביבה, העומק, לסמן לבן/ת הזוג לסיום הצלילה
 12. תצפית מסביב ולכוון פני המים, סימון תחילת עליה, מהירות עליה נכונה, ריקון מאזן לפי הצורך.
 13. חובה לבצוע חניית בטיחות ונשימה רגועה
 14. ציפה – יד מעל הראש – תצפית, עם ההגעה אל פני המים: ניפוח מלא של מאזן הציפה
- במקרה חרום: אפיסת כוחות או סכנת טביעה על פני המים: יש לזרוק מיד את חגורת המשקלות!**
15. תצפית ושחיה יחד לכוון נקודת היציאה – או נקודה אלטרנטיבית
 16. יציאה מהמים: הסרת סנפירים נכונה, מאזן מלא אויר, עזרה הדדית
 17. במידה ויש גלי חוף גבוהים ביציאה, יש לנוע (אפילו בזחילה) עד החול היבש עם מסיכה על הפנים ונשימה מוסת הצלילה ורק על קרקע מוצקה, אפשר להתנתק מהמסכה, מוסת הנשימה ולהוריד סנפירים.
 18. אם יש לחצות כביש, לבצע זאת בבטחה

סיום הצלילה

האם השגנו את מטרות הצלילה והיית הנאה מלאה? שווה בדיקה.

1. דווח לסיום הצלילה
2. בדיקת שלמות הציוד – שטיפה
3. בדיקת הרגשה כללית – עצמית, לבן/ת הזוג בצלילה – שתית מים
4. איסוף הציוד ובדיקה ואו: תכנון לצלילה הבאה
5. רישום ביומן הצלילות

צלילה מסירה

1. רצוי להיות בעל תעודה /הסמכה: התמחות לצלילה מסירה
2. יש לאכול מאכל קל זמן מה לפני היציאה לים עם סירה
3. רק לאחר התייעצות עם רופא, אפשרי לקחת תרופות נגד מחלת ים
4. לפעמים רצוי להפליג בלבוש מלא וציוד הצלילה
5. **אין להפליג חגורים עם חגורת המשקלות בלבד ללא מאזן ציפה מלא באוויר!**
6. יש לנקוט בכל אמצעי ועזרה בשלב ההתחברות לציוד הצלילה למנוע נפילה עקב טלטול הסירה
7. יש לרדת למים בבטחה: מאזן מלא אויר, סנפירים, וסת ומסיכה: רק על פי אופן הכניסה למים
8. יש לשים לב לקרבת צוללים אחרים בנקודת הכניסה, שלא לפגוע בהם
9. בעת ההתחברות לציוד: יש לשים לב לחרטום הסירה ולשמור מרחק צמוד לסירה
10. במידה ויש זרם חזק: יש לפרוש "חבל סחיפה"
11. רצוי לצלול בקרבת הסירה או לכוון המנוגד לזרם ולגלים (לפעמים הגלים והזרם, מנוגדים)
12. לפני עליה לסירה: יש להסיר את המשקלות תחילה.
13. **מנוע הסירה חייב להיות כבוי משך כל זמן שיש צוללים במים.**
14. **אין להפעיל גלאי קול / עומק (ECHO SOUNDER) משך שהיית צוללים במים.**
14. חייבים לספור ולוודא את נוכחות כל נוסעי הסירה לפני ההפלגה חזרה
14. חובת המצאות: מים, עזרה ראשונה, חמצן רפואי וקשר בסירה
15. כל תפעול הסירה, כולל עגינה, קשירות, גישות בחוף, יעשה רק ע"י הצוות המקצועי – המשיטים!

צלילת לילה

1. רצוי עם בן/ת זוג מוכרים
 2. רצוי מאוד עם הציוד שאתו צוללים ביום
 3. צלילת לילה נעשית באתר צלילה שצללו בו ביום
 4. יש לסמן ברור את מקום הכניסה / יציאה
 5. חובה פנס צלילה לכל צולל, רצוי פנס נוסף ואורות כימיים (STICKLIGHT)
 6. שקיעה: רגליים כלפי מטה, כוון האור: כלפי הקרקעית
 7. מומלץ עומק רדוד: 6 – 12 מטרים
 8. אין לצלול בלילה בראות לקויה!
 9. בצוע מסלול צלילה קל לביצוע (הלוך ושוב)
 10. להימנע מסנוור
 11. להקפיד על קשר עין עם יתר הצוללים
 12. לבדוק לחץ אויר, מד עומק, כוון (מומלץ בשימוש מצפן)
 13. עליה אל פני המים: יחד, כוון פנסים מעלה.
 14. בסיום הצלילה: בדיקת נוכחות
 15. יש מקומות אשר הצלילה מחויבת אישור מגורמי צבא!
- סימון אתר הצלילה: אין לצלול באזור שייט – הסימון בסירה, אורות: אדום
לבן
אדום אנכי

בכל מקרה לחשש על צלילה **חריגה*** או הרגשת אי נוחות, יש לפנוול לבדיקה / השגחה רפואית.

* חריגה: בעומק / זמן, עליה מהירה, אי פליטת אויר בעליה, אזהרת מחשב הצלילה לחריגה.

חובת ביצוע 20 צלילות

מטרה:

מטרת המסמך לחדד ולהבהיר את התחולה, סטנדרט והליך לביצוע ההשלמה ל- 20 צלילות.

מהות ההוראה:

כל צולל יבצע לפחות 20 צלילות מים פתוחים מודרכות כולל מניין הצלילות בקורסים אותם עבר טרם שיצול ללא ליווי. הצלילות המודרכות תרשמה ביומן הצלילות וכל צלילה תאושר בחתימת המדריך או מוביל הקבוצה ובחתימת וחותמת המועדון.

הגדרות והבהרות:

כל צולל - משמעו: כל צולל בדרגה א' ו-ב' כמשמעם בחוק הצלילה הספורטיבית ומקביליהם בארגוני הצלילה הפועלים בישראל open water diver, advanced open water diver, scuba diver, advanced scuba diver, צולל דרגה א', צולל דרגה ב', צולל בסיסי, צולל מתקדם.

מניין הצלילות:

20 כולל כל צלילות הים הפתוח שבוצעו בקורסים (קורס ראשון 6 צלילות וקורס שני 6 צלילות ים פתוח סה"כ 12 צלילות)
** להסרת הספק מובהר ומודגש כי שעורי המים המוגנים אינם נכללים במניין הצלילות.

מניין הצלילות להשלמה:

14 צלילות חובה לצולל בדרגה א'.
8 צלילות חובה לצולל בדרגה ב'.

כמות צלילות מרבית:

לא יותר מ- 3 צלילות ב- 24 שעות.

מינימום זמן צלילה:

30 דקות (או מגבלת טבלה - זמן חנקן) הנתון המחמיר קובע.

מוביל הצלילה המודרכת:

מוביל קבוצת צוללים (Dive Master, Dive Controller, צולל 3 כוכבים) שהוסמך לכך באמצעות ארגון צלילה עפ"י תוכנית שאישרה הרשות.

אחריות על ביצוע הצלילה:

מנהל מקצועי מורשה ומרכז הצלילה כמשמעו בחוק הצלילה.

צלילות במסגרת קורסי העשרה וקורסי התמחות בארגונים השונים

כאמור - יחשבו כצלילות מודרכות למניין 20 הצלילות המודרכות. לדוגמה - צלילות התמחות במסגרת קורסי התמחות כגון ניווט סריקה לילה, צלילה מסירה, או קורס הצלה.
לצורך זה מניין של 4 צלילות נוספות על 12 הצלילות הבסיסיות של הקורסים כאמור המשלימות לסה"כ 16 צלילות ייחשבו כמשלימות את חובת הצלילות המודרכות כאמור עקב היותן צלילות קורס בעלות תוכן, מפוקחות ומבוקרות.

תחולה:

הוראה זו חלה על כל הצוללים שלהם אין 20 צלילות רשומות וחתומות ביומן הצלילות שלהם. צוללים אשר הוסמכו לפני יום 01 אוגוסט 2002 ואין ברשותם יומן צלילות יוחתמו על יומן צלילות חדש שיתחיל מהצלילה האחרונה עליה דווח הצולל ויצוין ביומן הצלילה על פי דווח הצולל. וייחתם בחותמת מרכז הצלילה.

קורס מים פתוחים מתקדם - צולל דרגה ב'

מדריך נכבד,

אנא קרא בעיון!

קורס מים פתוחים מתקדם דרגה ב' הנו הקורס השני בצלילת מכשירים והוא מיועד לצוללים שהנם בעלי הסמכה של צולל דרגה א'.

מטרת הקורס:

שיפור יכולת הצלילה ויכולת ההתמודדות עם מצבי צלילה שונים, רכישת ידע נוסף, עיוני ומעשי, כפי שמפורט בנושאי החובה, פיתוח יכולת חשיבה וקבלת החלטות בהתייחס לצלילה נתונה.

תנאי קבלה:

1. צולל בדרגת דרגה א' - צולל צעיר שמלאו לו 15 שנים.
2. גיל 15 ביום תחילת הקורס (מתחת לגיל 18 - אישור הורים).
3. בעל אגרה וביטוח בתוקף.
4. הצהרה על בריאות תקינה.
5. עבר בהצלחה צלילת רענון אם חלפו מעל 6 חודשים מאז צלל לאחרונה.

מבנה הקורס:

הקורס בנוי בעיקרו על תרגולים מעשיים ורכישת נסיון במים, אולם לכל נושא ישנו שעור עיוני מקדים המשמש כרקע לתירגול המעשי. ככלל, כל נושא מהווה שעור בפני עצמו וללא זיקה ישירה לנושא הבא אחריו. עם זאת, ע"מ להשיג את המטרה בצורה הטובה ביותר, מומלץ לשמור על מבנה הקורס כפי שהוא מוצג כאן.

תכנית הקורס(נושאי חובה):

1. הצולל והסובב הימי.
2. תכנון צלילה (עקרונות בבחירה האתר וקביעת מסלול הצלילה בהתייחס לתנאי הים, טבלאות וזמן האויר).
3. התמצאות (בעזרת גורמים טבעיים ומצפן).
4. צלילת לילה.
5. צלילת עומק 30 - 24 מ'.
6. עזרה לצולל במצוקה.
7. נושא חלופי - (ניתן לבצע במקום צלילת לילה בלבד).

משך הקורס:

- הזמן המזערי הנדרש לצורך ביצוע התוכנית הינו 2 ימים.
- * ניתן לבצע 3 צלילות ביום (ראה הערה)
 - * הערה: אין לבצע 2 צלילות עמוקות מ- 20 מ' באותו יום!

הסמכה:

1. מעבר כל הנושאים המעשיים בהצלחה וקבלת חתימה מהמדריך ביומן הצלילות.
2. מעבר מבחן עיוני בהצלחה (ציון 75%).

התרים והגבלות:

חניך אשר יעמוד בדרישות הקורס (דרישות אלו הן המינימום הנדרש ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית), רשאי לצלול עד לעומק 30 מ' עם בן זוג בדרגה מקבילה או יותר. רשאי ללוות צולל אחד בדרגת דרגה א' (מגבלת עומק של דרגה א').

סיכום:

קורס זה מיועד להפוך את הצולל המתחיל לצולל בעל "זווית ראייה" רחבה יותר בהקשר לצלילה ובעל יכולת להפעלת שיקול הדעת וקבלת החלטות ואחריות. כפועל יוצא יש בכך כדי להעלות את רמת הבטיחות וההנאה מהעיסוק בצלילה.

אופן השימוש במערכי ההדרכה

המערך העיוני/המעשי:

מופיעים כיחידה אחת ובראשי פרקים בלבד, עליך לצקת תוכן לתוכו ולקשרו למצבי צלילה אמיתיים.

מטרת השעור:

עבור כל מערך מתוארים תנאי השעור המהווים תנאי הכרחי לקיומו, ואין לחרוג מהם. בכל מקרה יש לזכור כי תנאי ים שונים עשויים לחייב הערכות שונה ולכן אין להצמד למערך באופן עיוור.
- עומק מירבי מתייחס לעומק קרקעית.

הדרכה:

מדריך מוסמך ביחס של מדריך לכל 6 חניכים.
מדריך מוסמך ומדריך ע. רשאים ללוות 10 חניכים.
מדריך ע. רשאי להוביל 4 צוללים (לאחר שקיבלו שעור עיוני מקדים ממדריך מוסמך).
מדריך מוסמך וצולל בכיר רשאים ללוות 8 חניכים.
עומק מיזערי 5 מ'.

מהלך השעור:

לכל שעור מעשי שעור עיוני מקדים המהווה תנאי לקיומו.
סדר התרגילים הינו הצעה בלבד כל עוד לא הופרו תנאי השעור והושגה המטרה.

הוראות להדרכה:

מופיעות בגוף המערך ונועדו לתת הוראות נוספות ודגשים למדריך. יש לראות בהן חלק בלתי נפרד מהמערך כולו.

ציוד חובה:

כל חניך יהיה מצויד בפריטי הציוד הבאים:
קמ"ס, מיכל (לחץ מזערי בתחילת הצלילה 180 אטמ'), ווסת הכולל מד לחץ ו"אוטפוס", מד עומק (לא קאפילארי), שעון זמן, אחד לכל זוג מאזן ציפה כולל ניפוח מהיר, לוח רישום תת מימי.
טבלת דקומפ' תת מימית, חליפה ע"פ צורך.
מצפן לצלילת "התמצאות" וצלילת לילה.
פנס לצלילת לילה.

נושא - 1 הצולל והסובב הימי

מטרת השעור:

הכרות ראשונית בין המדריך לחניכים וחזרה על תרגילים בסיסיים לצורך קביעת הרמה האישית. תצפית ולימוד הסובב הימי.
בסוף השעור - החניכים יראו יכולת צלילה ברמה של דרגה א', ויוכלו להגדיר ולזהות בעלי חיים ימיים ותנאים סביבתיים המשפיעים על אופי הצלילה.

רקע עיוני נושאים להעברה:

1. התנאים הסביבתיים (הסבר)
 - א - התפתחות רוחות והשפעתן על התפתחות גלים.
 - ב - התפתחות זרמים (קבועים ומקומיים)
 - ג - גאות ושפל.
 - ד - ראות.
 2. בעלי חיים ימיים.
 - א - בעלי חיים ימיים נפוצים (לאזור התרגול).
 - ב - שימור החי בים (חזרה על הנקודות העיקריות).
- הערות להדרכה:**
- הידע העיוני צריך להנתן ברמה כזו שניתן יהיה להפכו למידע שימושי.
 - תן את ההסברים ברמה העקרונית והדגש את הנקודות החשובות לאזור בו הנך מתרגל.

תרגול מעשי

תנאי השעור:

עומק - עומק מירבי 15 מ'.

מהלך השעור:

1. חלוקה לזוגות.
2. תכנון צלילה אישי (ע"פ צורך בצע רענון).
3. תדריך - (התדריך יכלול):
 - א - התייחסות למטרות הצלילה.
 - ב - תאור מהלך הצלילה.
 - ג - הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
 - ד - שמירת טבע.
4. תצפית על האתר לזיהוי: רוח, גלים, זרמים.
5. התחגרות ובדיקת זוגות (בין בני הזוג וע"י המדריך).
6. כניסה למים וחזרה על תרגילים בסיסיים (עומק מירבי 3 מ').
7. סיור ורישום נתונים של תנאי הים.
8. תצפית על חי הימי.
9. סיכום צלילה.

הוראות מיוחדות להדרכה:

- אין להעמיק אם רמת החניכים נמוכה, המשך לתרגול עד להשגת הרמה הנדרשת.
- ע"פ צורך חזור על הצלילה.

נושא 2 - תכנון צלילה

מטרת השעור:

תכנון הצלילה ע"י החניכים בהתייחס לתנאי הים ולנתונים האישיים.
בסוף השעור - החניכים יראו יכולת להבין את המשפיעים על תכנון הצלילה בהסתמך על תצפית מוקדמת על האתר והבנת המגבלות האישיות, יתכננו ויבצעו את הצלילה ע"פ הנתונים המוקדמים של הצלילה.

דיון מקדים בנושא:

הערות להדרכה:

1. עקרונות בבחירת אתר הצלילה.
 - א - הצולל עצמו (נסיון צלילה, יכולת אישית, בן זוג).
 - ב - תנאים סביבתיים (אופי האתר, מצב ים, מזג אוויר).
 - ג - החי והסובב הימי.
2. תצפית על האתר ולימוד התנאים המיוחדים למקום.
3. בניית טבלה: צפה - תכנן - פעל.
 - א - רישום כל המשפיעים של הצלילה הנתונה.
 - ב - תכנון הצלילה ע"פ מרכיבים אלו (קביעת מסלול הצלילה, עומק, תכנון ע"פ טבלאות, בחירת ציוד ומיכל).
- ג - תכנון צלילה באמצעות מחשב.
- ד - חישוב נפח מיכל לצלילה נתונה.
- ה - שילוב זמן אוויר עם תכנון ע"פ הטבלה.
- ו - קביעת מסלול הצלילה ע"פ חלוקת האוויר במיכל.
- ז - מקרים ותגובות.

הצג והסבר על הלוח תרגל את החניכים

השלב המעשי

תנאי השעור:

עומק - עומק מירבי 15 מ'

מהלך הצלילה:

1. חלוקה לזוגות.
2. תדריך (התדריך יכלול):
 - א - התייחסות לתכנית הצלילה (ע"י החניכים)
 - ב - תכנית צלילה אישית.
 - ג - הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
3. התחגרות ובדיקת זוגות (בין הזוגות וע"י המדריך).
4. ביצוע הצלילה ע"פ התוכנית.
5. בדיקת תכנון מול ביצוע.

הוראות מיוחדות להדרכה

- צלילה זו מיועדת לפתח את החשיבה של החניכים.
- הקפד לשתפם בכל מהלך התכנון וקביעת מהלך הצלילה.

נושא 3 - התמצאות

מטרת השעור:

הכרת העקרונות להתמצאות מתחת למים בעזרת מצפן ועזרים טבעיים.
בסוף השעור - החניכים יראו את עקרונות השימוש במצפן ובגורמי עזר טבעיים לצורך התמצאות מתחת למים, יראו יכולת לתכנן ולבצע מסלול צלילה פשוט.

רקע עיוני

נושאים להעברה:

1. החשיבות של ההתמצאות מתחת למים.
 2. שימוש בעזרים טבעיים להתמצאות (הצג והסבר).
 - א - השמש, אור וצל.
 - ב - תבליט ותכסית (מבנה קרקעית ועצמים בולטים).
 - ג - גלוני חול.
 - ד - כיוון גלים, זרמים קצף, משברים.
 3. שימוש במצפן (הצג והסבר)
 - א - יתרונות וחסרונות של השימוש במצפן.
 - ב - הצגה כללית ועקרון פעולה.
 - ג - בחירת מצפן תת מימי.
 - ד - עקרונות השימוש במצפן (שושנת הרוחות, אזימוט).
 - ה - עקרונות השימוש במצפן מתחת למים (צורת אחיזה והתקדמות).
 - ו - קביעת מיקום על פני המים (שיטת התכווניהם).
 4. כללים באומדן מרחק (הסבר)
 - א - החשיבות של אומדן המרחק לצורך ההתמצאות.
 - ב - שיטות לאומדן מרחק:
 - חלוקה לקטעי זמן.
 - ספירת תנועות סנפיר.
 - חבל מדידה ואורכי יד.
 - חלוקה ע"פ לחץ המיכל.
- הערות להדרכה:**
- הצג מס' סוגי מצפנים ועמוד על הבדלים ביניהם.
 - תן לכל חניך מצפן בזמן הצגתו.
 - הצג את החומר ברמה של הצגה בלבד.
 - תן המלצה לרכישת ידע ותירגולים נוספים בקורס מתקדם.

תרגיל מעשי

תנאי השעור:

- עומק - עומק מירבי 8 מ'.
- עומק מיזערי 3 מ'.

מהלך השעור:

1. על החוף:
 - א - תרגיל "יבש" של לקיחת כיוון והתקדמות על פיו.
 - ב - תוכנית צלילה אישית.
 - ג - חלוקה לזוגות והתחגרות.
 - ד - בדיקת זוגות (בין בני הזוג וע"י המדריך).
2. תדריך (התדריך יכלול):
 - א - חלוקת תפקידים בתוך הזוגות.
 - ב - הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
 - ג - הסבר על מסלול הצלילה.
 - ד - התייחסות לתנאים הסביבתיים.

3. במים:

- א - שחיה על פני המים ותרגול לקיחת תכוונים אל החוף.
- ב - שקיעה ותנועה בעזרת מצפן ועצמים בולטים בשטח.
- ג - ביצוע תבנית צלילה פשוטה, מנקודה אל נקודה ובחזרה.
- ד - סיכום שיעור.

הוראות מיוחדות להדרכה

- הדגש את הקושי בשמירה על העומק בזמן השימוש במצפן.
- אפשר לכל חניך לתרגל צלע אחת לפחות (50 מ').
- החניכים ירשמו את הכיוונים והעצמים הבולטים ע"ג לוחות הרישום.
- השעור יתנהל ברמה של הצגת הנושא והכרות בלבד.
- בחר מסלול פשוט בו יש עצמים בולטים המאפשרים לחניך להצליח.
- תרגול זוג אחד בכל פעם ושמור על המבנה הקבוצתי.
- לכל זוג מצפן אחד לפחות.

נושא 4 - צלילת לילה - לא חובה!

מטרת השעור:

הכרות עם הגורמים המשפיעים על ביצוע צלילת לילה, הכרות עם האמצעים לביצוע צלילת לילה. בסוף השעור - החניכים יכירו את האמצעים לביצוע צלילת לילה ויראו יכולת לתכנן ולבצע צלילה כזו.

רקע עיוני

נושאים להעברה:

- 1. מגבלות הצלילה בלילה.
- 2. תכנון צלילת לילה (הצג והסבר).
- א - הכרות מוקדמת עם האתר.
- ב - קביעת מסלול ותוכנית הצלילה.
- ג - לימוד תנאי הים ובעלי חיים.
- ד - אמצעי עזר(פנס, מצפן, "סטיק ליט", חבל התקשרות).
- ה - שמירה על קשר ונוהל היפרדות.
- תחילת צלילה: 20 דקות לאחר שקיעת השמש.
- אין לצלול בלילה בראות לקויה.
- הביצוע יהיה רק באותו אתר שצללו בו ביום.
- מסלול קל לביצוע - הלוך ושוב.
- תן דגש למגבלות הראות, התמצאות והתקשרות.
- פנס חובה לכל חניך! שני פנסים ואור כימי למדריך.
- הצג פנסים שונים, בחירה בדיקה ושימוש.

הערות להדרכה:

תרגיל מעשי

תנאי השעור:

- עומק - עומק מירבי 6 מ'
- סימון אור בולט על החוף.
- נוכחות של אדם נוסף בנקודת הכניסה / יציאה

מהלך השעור: (בחוף)

- 1. הכרות מוקדמת ותצפית על האתר
 - א - לימוד מצב הגאות/שפל.
 - ב - בחירת נקודת כניסה ויציאה.
 - ג - הכרות עם בעלי החיים האופייניים ללילה.
- 2. הכנה ובדיקת פנסים (חבל התקשרות אפשרי בנוסף).
- 3. קביעת תכנית הצלילה.
- 4. חלוקה לזוגות וקביעת תפקידים.
- 5. תדריך (התדריך יכלול):
 - א - חזרה על תכנית ומסלול הצלילה.
 - ב - הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים (סימנים בפנס, סימני ידיים).
 - ג - נוהל הפרדות וחבירה (תן דגש מיוחד).
- 6. סימון נקודות כניסה ויציאה (באופן בולט). שקיעה: רגליים כלפי מטה, פנסים לכוון הקרקעית.
- 7. כניסה למים וביצוע הצלילה. סימון עלייה, פנסים מכוונים אל פני המים.
- 8. סיכום שעור. ידווי נוכחות של כל הצוללים.

הוראות מיוחדות להדרכה

- הקפד על מרחקים קטנים בין בני הזוג ושמור על מבנה הקבוצה.
- הקפד על שמירה על העומק ומצב האויר.
- בחר מסלול צלילה פשוט ומוכר שבוצעה בו צלילה בעבר ביום.
- מומלץ להשתמש ב"סטיק לייט" שיוצמד לכל חניך במקום בולט.
- הדגש את הסימנים, מניעת סינוור ונוהל חבירה.
- המנע מביצוע הצלילה באזור שבו יש תנועת כלי שייט.
- אין סימון "רשמי" המגן על הצוללים בצלילות לילה (כדוגמת דגל צוללים ביום) המבוצעות מהחוף. בעת צלילת לילה מסירה, הסימון הינו באורות אדום לבן אדום אנכית.
- * ניתן לבצע כצלילה שלישית באותו יום.

נושא 5 - צלילת עומק

מטרת השעור:

ביצוע צלילת עומק בהתייחס לגורמים המשפיעים על הצולל בעת ביצוע צלילת עומק.
בסוף השעור - החניכים יראו יכולת לתכנן ולבצע צלילת עומק תוך שמירה על כל מרכיבי התכנון.

נושאים להעברה:

1. השפעת העומק על הצולל (הסבר):

- א - העומק כמשפיע על הנשימה וצריכת האויר.
 - ב - העומק כמשפיע על תופעת השכרון.
 - ג - העומק כגורם סיכון בהתפתחות מחלת הדקומפ' תפקוד כללי.
 - ד - הסיכונים בביצוע צלילה ב"מים כחולים" (ללא קרקעית)
 - ה - חזרה על שימוש בטבלאות.
 - ו - חישוב אויר - זמן אויר, נפח מיכל, תכנון מסלול הצלילה ע"פ חלוקת אויר במיכל.
- התייחס לנקודות המפתח בכל סעיף תוך שימת הדגש על הפיכת המידע לשימושי.

הערות להדרכה:

תרגיל מעשי

תנאי השעור:

- עומק - עומק מירבי 30 מ'.
- עומק מיזערי 24 מ'.
- קרקעית בעומק מירבי של 30 מ' הינה תנאי לקיום השעור.

מהלך השעור: (בחוף)

1. תכנון הצלילה ע"פ אופי האתר.
2. תכנון ע"פ טבלאות וצריכת אויר.
3. חלוקה לזוגות.
4. התחגרות ובדיקת זוגות (בין החניכים וע"י המדריך).
5. תדריך - (התדריך יכול):
 - א - תוכנית הצלילה בהתייחס לתנאי הים.
 - ב - דגש על בדיקת אויר ובדיקת עומק.
 - ג - דגש על איזון, מהירות עליה, חניית ביטחון.
 - ד - הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים. (במים)
6. שחיה ע"פ המים ולקחת תכונים אל החוף.
7. איפוס שעונים ושקיעה.
8. עצירה בעומק 3 מ' לבדיקת איזון ומניעת בעיות אזניים.
9. שקיעה עד 20 מ' ובדיקת איזון.
10. המשך שקיעה ועצירה כל 5 מ' לבדיקת איזון.
11. עליה מבוקרת עד לעומק 5 מ' ועצירה מוחלטת.
12. עליה ל- 3 מ' וביצוע חניה.
13. עליה לפני המים וסיכום שעור.

הוראות מיוחדות להדרכה

- וודא בדיקת עומק ומצב אויר ע"י החניכים בכל מהלך הצלילה, 100 אטמ' לחץ מיזערי לתחילת עליה.
- 50 אטמ' הגעה לפני המים.
- אין להעמיק כאשר רמת האיזון אינה טובה, במקרה זה המשך לתרגל ובצע את הצלילה שנית במידת הצורך.

נושא 6 - עזרה לצולל במצוקה

מטרת השעור:

זיהוי ועזרה לצולל במצוקה (בהכרה ומחוסר הכרה).
בסוף השעור - החניכים יכירו את הסימנים המעידים על התפתחות של פניקה, יראו יכולת מעשית להתמודד עם פניקה של בן הזוג מעל ומתחת למים, יראו יכולת לסייע לצולל באפיסת כוחות, יראו יכולת להוציא מהמים צולל מחוסר הכרה ומתן טיפול החיאה ראשוני על החוף.

רקע עיוני

נושאים להעברה:

- מצבים המחייבים הגשת עזרה לבן הזוג (רענון ודיון)
 - א - "אין אויר" - סוגי הנשמות - יתרונות וחסרונות.
 - ב - הגורמים המובילים לפאניקה.
 - ג - אפיסת כוחות מעל ומתחת למים.
 - ד - אובדן הכרה מעל ומתחת למים ואפשרויות הטיפול.
 - ה - מגבלות הטיפול והפינוי במים.
- נוהל פינוי ודיווח במקרה תאונה.
 - א - נהל את השעור כדיון פתוח תוך הצגת דוגמאות אמיתיות והצעות מעשיות לפיתרון.
 - ב - עמוד על תנאי הים כמשפיעים על יכולת התפקוד והעזרה.
 - ג - על פי צורך, חזור על סדר פעולות ההחייאה (C.A.B.C)
 - ד - חזור והדגש את חשיבות הנסיון "צפה תכנן ופעל" ורכישת ידע נוסף בקורסים מתקדמים.

הערות להדרכה:

תרגול מעשי

תנאי השעור:

עומק - עומק מירבי 5 מטר.

מהלך השעור:

- תכנון הצלילה.
- חלוקה לזוגות.
- התחגרות ובדיקת זוגות (בין החניכים וע"י המדריך).
- תדריך - (התדריך יכלול):
 - א - הסבר כללי של מהלך השעור.
 - ב - חזרה על סימנים של צולל במצוקה (נשמת, פאניקה, אפיסת כוחות).
 - ג - הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
- תרגולי עליות בהנשמה (עומק מירבי 5 מטר).
- תרגול של פתרון בעיות - נשמת, פאניקה.
- הצפת צולל (שאינו מסוגל לתפקד) והסרת משקולות.
- תרגול הצלה עצמית.
- גרירה לעבר החוף (צולל בהכרה).
- הסרת ציוד והוצאה מהמים של צולל מחוסר הכרה.
- ביצוע תרגיל החיאה מלא ונוהל פינוי ודיווח.
- סיכום שעור.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א - הצג פתרונות אפשריים לבעיות נשמת ופאניקה מעל ומתחת למים (שילוב הרגעה עליה בהנשמה וכו').
- ב - הדגם והסבר הוצאת נפגע מחוסר הכרה מהמים. התייחס למבנה חוף, מצב הים והמציל עצמו בהתייחס לטכניקות השונות.
- ג - הסבר הוצאת נפגע לכלי שייט.
- ד - מבלי לסכן את החניכים - בצע את התרגולים ככל הניתן בדומה למצב אמיתי.

נושא 7 - סריקה תת מימית

(נושא חלופי לצלילת לילה)

מטרת השעור:

הכרות ראשונית עם העקרונות לאירגון וביצוע של סריקה תת-מימית.
בסוף השעור - החניכים יכירו אמצעים בסיסיים לתיחום וסימון שטח הסריקה, אמצעי עזר לביצוע סריקה תת-מימית ושיטת סריקה בסיסיות.

רקע עיוני

נושאים להעברה:

הערות להדרכה:

1. סיבות לביצוע סריקה תת-מימית.
2. מגבלות הסריקה מתחת למים.
 - א - קושי בתיחום והגדרת שטח החיפוש.
 - ב - ראות מוגבלת ומיעוט נקודות ייחוס.
 - ג - קושי בביצוע חיפוש שיטתי.
 - ד - מגבלות עומק.
 - ה - מגבלות אויר ודקומפרסיה.
3. שיטות סריקה וחיפוש
 - א - מעגל מוקד נייד (אחד מבני הזוג משמש כנקודת ציר מרכזי).
 - ב - "מחוג" (מעגל) בעזרת אנך קבוע ומצופי סימון.
 - ג - "תבניות" בעזרת מצפן.
4. אמצעי עזר (אמצעים בסיסיים) הצג:
 - א - מצופי סימון, סינקרים, דגל צוללים.
 - ב - חבלים ומצופי סימון אישיים.
 - ג - מצפן ולוח רישום תת-מימי.
 - ד - בים פתוח - כלי שיט.

השלב המעשי

תנאי השעור:

ים/מקווה מים (לא בריכה)
עומק: עומק מירבי - 15 מטר.

ציוד עזר:

- א. מצפן (אחד לכל זוג).
- ב. "אנך" הכולל סינקר לקיבוע האנך ומצופי סימון ודגל צוללים.
- ג. חבל מחוג (באורך כ- 5 מטר) כולל "טבעת סנפלינג".
- ד. חבל מחוג לביצוע מעגל מוקד נייד (מומלץ גם מצופי סימון אישי).
- ה. "סינקר" נייד לסימון גבול המעגל.
- ו. לוח רישום תת-מימי.

מהלך הצלילה:

1. בחוף
 - א. תצפית על האתר ואיסוף מידע.
 - ב. הגדרת מטרת ואזור החיפוש.
 - ג. הכנת ציוד עזר.
 - ד. חלוקה לזוגות וחלוקת תפקידים.

2. תדריך:

- א. קביעת שיטת החיפוש.
- ב. תכנית הצלילה.
- ג. דגשים על שמירת העומק ומניעת העלאת אבק.
- ד. מקרים ותגובות.
- ה. סימנים מוסכמים.

3. במים:

- א. תיחום אזור החיפוש (בעזרת מצופים).
- ב. רישום תכוינים של נקודת תחילת החיפוש.
- ג. פריסת מערכת אנך קבוע.
- ד. תירגול שיטות סריקה שונות (שתי שיטות לפחות).
- ה. קיפול ואיסוף ציוד.
- ו. רישום ממצאים.
- ז. סיכום תכנון מול ביצוע.

הוראות מיוחדות להדרכה

- חזור והדגש את החשיבות של צפה - תכנן - פעל.
- הצלילה תתנהל ברמה של הכרות והצגה בלבד.
- שתף את החניכים בכל שלבי התכנון והביצוע.
- הצב מטרת חיפוש הניתנת להשגה.
- חזור והדגש את החשיבות של קביעת תפקידים מראש וביצוע סריקה שיטתית.
- תן תשומת לב מיוחדת לשמירה על האיזון והעומק במהלך ביצוע הסריקה.

נוהל הסמכה

- 1. לכל חניך ייפתח גליון מעקב (ראה נספח) המהווה תנאי להסמכה.
- 2. החניך יוסמך רק לאחר שעמד בכל דרישות הקורס, עיוני ומעשי.
- 3. רישום פרטי הצלילות ביומן הצלילות וקבלת חתימה מהמדריך מהווים תנאי להסמכה.
- 4. חניך שלא השלים את הקורס במשך שנה מיום תחילתו חייב בקורס חדש.

טופס מעקב חניך

קורס דרגה ב'

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____ ת.ז.: _____ ת. לידה: ____/____/____

כתובת: _____ טל': _____

מבקש לעבור קורס צלילה בדרגת: _____ במועדון: _____

הנני מצהיר בזאת כי לפי מיטב ידיעתי הנני בקו הבריאות וכל הפרטים שמסרתי הינם נכונים ושלמים. הנני מקבל על עצמי להישמע לכל הוראות המדריכים ומקבל על עצמי אחריות מלאה לכל תאונה או נזק העלולים להגרם לי כתוצאה מאי ציות להוראות בכל הקשור לקורס הנ"ל. במקרה שתמצאו אותי כלא מתאים לקורס הנ"ל מכל סיבה שהיא, הינכם רשאים להפסיק את השתתפותי בקורס.

חתימת המבקש: _____ תאריך: ____/____/____

(מתחת לגיל 18 יש לצרף אישור הורים)

החניך עומד בתנאי הקבלה עפ"י האוגדן: כן / לא

_____ חותמת וחתימת המדריך:	____/____/____	תאריך (מעשי)	הצולל והסובב הימית
_____ חותמת וחתימת המדריך:	____/____/____	תאריך (מעשי)	תיכנון הצלילה
_____ חותמת וחתימת המדריך:	____/____/____	תאריך (מעשי)	התמצאות
_____ חותמת וחתימת המדריך:	____/____/____	תאריך (מעשי)	צלילת עומק
_____ חותמת וחתימת המדריך:	____/____/____	תאריך (מעשי)	עזרה לצולל במצוקה

החניך נכח בכל שיעור עיוני מקדים לנושא המעשי ועבר מבחן תאוריה בהצלחה בתאריך ____/____/____

החניך מוסמך / אינו מוסמך

* החלק העיוני חייב להתבצע על ידי מדריך מוסמך.

** כל הצלילות חייבות להרשם ביומן הצלילות על ידי החניך ולקבל את חתימת המדריך.

*** חניך שלא השלים את הקורס במשך שנה חייב בקורס חדש.

חתימת החניך _____ חתימה וחותמת המדריך: _____

חותמת המועדון: _____

השתלמויות לשיפור היכולת - קורסי התמחות לתעודה

מטרת ההשתלמויות:

שלב הלימוד אינו מסתיים לעולם וכל תוספת ידע ומיומנות משפרים את בטיחותו של הצולל והנאותו מצלילה. מאחר שקורסים ארוכים מרתיעים לא פעם מועמים פוטנציאליים, ניתן, לאחר רכישת מיומנות וההכשרה במסגרת הקורסים הבסיסיים, להמשיך ולהתקדם "נקודתית" בנושאים שמעניינים את הצולל, ומבלי להתחייב למסגרת זמן מגבילה.

תכנית ההשתלמויות המובאת להלן, נועדה לתת לצולל כלים נוספים, ואמצעי להעשרת הידע ויכולת הצלילה בנושאים שאינם נלמדים ל"עומק" במסגרת הקורסים הבסיסיים. תכנית ההשתלמויות מיועדת לצוללים המעוניינים להתקדם לקראת הכשרתם כצולל בכיר ומוביל קבוצת צוללים, כמו גם לצוללים המעוניינים להתמחות בנושא מסויים מבלי להמשיך ולהתקדם. השלמת כל ההשתלמויות מהווה גם תנאי קבלה לקורס צולל בכיר/מוביל קבוצה.

מבנה ההשתלמויות:

תכנית ההשתלמויות מורכבת מנושאים שונים, אשר כל נושא מהווה יחידה נפרדת ושאינה קשורה לנושא אחר. לכל השתלמות מסגרת זמן והנחיות מעשיות. ניתן לבצע כל השתלמות בנפרד או ברצף, בהתאם לבחירת החניך. למדריך אפשרויות בחירה לגבי סדר הנושאים (למעט הכרות/שכלול היכולת), והתכנית כולה מאפשרת גמישות מירבית והתאמתה לצרכי החניכים. את מרבית ההשתלמויות (כל השתלמות בנפרד) ניתן להשלים ביום אחד.

תנאי קבלה:

1. הצהרה על בריאות תקינה.
2. ביטוח בתוקף.
3. גיל 15.
4. צולל דרגה ב' (למעט במקרים בהם יצויין אחרת במערך ההדרכה).

תכנית ההשתלמויות:

1. שכלול היכולת (השתלמות זו מהווה תנאי קבלה לכל ההשתלמויות למעט ציוד).
2. ניווט - סריקה - הצפה.
3. ציוד - (מתאים גם לצולל בדרגת דרגה א').
4. ימאות בסיסית וצלילה מסירה.
5. הצלה - ע"ר - מתן חמצן.

הסמכה:

בגמר מעבר השתלמות בהצלחה, יקבל החניך חתימה ביומן הצלילות בפרק - השתלמויות מיוחדות. עבור נושא הצלה תנפיק הרשות תעודה מיוחדת.

התרים והגבלות:

כל ההתרים וההגבלות של צולל דרגה ב'.

אופן השימוש במערכי ההדרכה

כללי:

תכנית ההשתלמויות (כחלק מתכנית קורס צולל בכיר), נועדה להקנות לחניך מיומנות ברמה הגבוהה ביותר. מאחר שתכנית זו הנה תכנית ההדרכה "הרשמית" הגבוהה ביותר, ולאחריה על החניך למצוא את מקורות המידע באופן עצמאי, יש לשאוף להעמיק ולתרגל עד להשגת המטרה באופן מושלם.

המערך העיוני מעשי:

מערכי ההדרכה הנם בראשי פרקים בלבד ונועדו להציג את הנקודות העיקריות להדרכה. עליך כמדריך לזכור, כי אין מדובר בצוללים חדשים, וכי הידע חייב להיות מועבר ברמה גבוהה, תוך התייחסות לנסיון הצלילה של הצוללים, לצד השגת מטרות ההשתלמות. עליך אם כן להבטיח שהנך מוכן על מנת להעביר את החומר ברמה הנדרשת, ולעשות ככל הניתן, שימוש בספרות עזר וידע להעשרה.

מטרת השעור:

מטרת השעור מצויינת בראש כל מערך, עיוני ומעשי. המטרה מגדירה את הנושא והנקודות החשובות אותן יש להשיג במהלך השעור. מטרת השעור הנה המינימום הנדרש. למרות האמור לעיל, ניתן להשלים מטלות של שעור קודם, ובלבד שהשגת המטרה אינה מהווה תנאי מעבר לשעור הבא ושהחניך לא יוסמך אלא אם עמד בכל מטרות ההשתלמות.

תנאי השעור:

מצויינים לכל השתלמות באופן כללי, וכל שעור בנפרד. תנאי השעור נועדו לאפשר את קיום השעור במקסימום בטיחות ובהתייחס למטרות המיוחדות לאותו השעור. שינוי בתנאי השעור ישקל על ידי המדריך לגופו של עניין ובתנאי שאין בו כדי לפגוע בטיחות או למנוע את השגת המטרות. בכל מקרה, אין לחרוג ממגבלת העומק הנובעת מדרגת הצולל.

הדרכה:

על ידי מדריך מוסמך לפחות. במקרים בהם מצויין מפורשות אחרת, ההדרכה תעשה על ידי מומחה. המדריך יודא שההדרכה נעשית על פי מערך ההדרכה. למרות העובדה שהחניכים הנם צוללים מוסמכים ורשאים לצלול ללא פיקוח מדריך, נקבע יחס מדריך חניך לחלק מהנושאים. יחס זה נקבע משיקולים מתודיים, ונועד להבטיח תשומת לב והתייחסות סבירים לכל חניך.

מהלך השעור:

מהלך השעור הינו השלד שמאפשר את השגת המטרה. סדר הנושאים והתרגילים הינם הצעה בלבד. המדריך רשאי להוסיף או לשנות ובתנאי שמטרות השעור יושגו במלואן.

הערות להדרכה:

הערות והוראות להדרכה המופיעות בצמוד למערך מהוות חלק בלתי נפרד ממנו ונועדו לתת למדריך דגשים ונקודות חשובות.

ציוד:

מומלץ, אך לא חובה, שהחניכים יהיו מצויידים בציוד אישי (לא מהשכרה). ציוד הצלילה יכלול את כל פרטי הציוד ובכלל זה: דו ווסת מד עומק ושעון/מחשב וחליפה לפי צורך. בנוסף על הציוד האישי, לכל השתלמות ציוד נוסף המיועד לאותה השתלמות, פירטי הציוד הנלווים יופיעו במערך ההדרכה.

שכלול היכולת

הצגה כללית:

"תמיד ניתן לשפר" - איננה רק סיסמה אלא גישה שדוחפת להשתפר ולהתקדם. צוללים רבים, מתחילים ומנוסים כאחד, מזניחים תרגולות חשובות ואינם מקדישים די זמן לשיפור המיומנות. שליטה טובה בטכניקות בסיסיות ובעיקר באיזון, לא זו בלבד שהופכות את הצולל לבטוח יותר לו ולסביבה התת-מימית, אלא מגדילה את ההנאה מהצלילה. שכלול היכולת הנה השתלמות שראוי שכל צולל יעבור וזאת ללא כל קשר לכונתו להתקדם או שלא להתקדם לקורסים מתקדמים יותר.

מטרת ההשתלמות:

שיפור היכולת והשליטה בטכניקות החשובות לביצוע צלילה בטוחה. בגמר ההשתלמות החניכים יציגו יכולת ביצוע ברמה גבוהה בהנשמות חבר, שליטה בציוד ומצבים שונים מתחת למים. שליטה ברמה הגבוה ביותר באיזון ותנועה מתחת למים.

תכנית ההשתלמות:

השתלמות זו הנה מעשית מעיקרה ונשענת על מדד הצלחה ביצועי, אולם כבכל שלבי הלימוד, אין להסתפק בהצלחה חד פעמית. יש לחזור ולתרגל את החניך לצורך הטמעת הידע. במהלך ההשתלמות יבצעו החניכים 2 צלילות לפחות כשהמדריך הוא שיחליט באם להוסיף על הרשום במערך אם לא הושגה המטרה. במהלך ההשתלמות יחזרו החניכים על הנקודות החשובות של החומר העיוני הנלמד בקורס דרגה א' ודרגה ב'.

הדרכה:

מדריך מוסמך לפחות.
יחס מדריך חניך 1:8

ציוד:

ציוד צלילה מלא כולל מד עומק לכל חניך.

מהלך ההשתלמות

א. היכרות:

- 1 - כינוס ומפגש ראשוני עם החניכים, בדיקת תעודות, ביטוח ויומני צלילות.
- 2 - הסבר על מטרת ההשתלמות ומהלכה.
- 3 - שאלות ותשובות.

ב. שיעור מעשי מספר 1

מטרת השיעור:

צלילת הכרות ורענון תרגילים בסיסיים, הגדרת הנושאים הדורשים שיפור. בגמר השיעור: החניכים יציגו יכולת צלילה ברמה של דרגה ב'.

תנאי השיעור:

ים.

עומק: עומק מירבי 20 מטר (קרקעית בעומק מירבי של 20 מטר).

מהלך השיעור:

1. חלוקה לזוגות.
2. תכנון צלילה אישי.

3. תדריך - (התדריך יכלול):
 - א - התייחסות למטרות הצלילה.
 - ב - תאור מהלך הצלילה.
 - ג - הוראות בטיחות, מקרים ותגובות, וחזרה על סימנים מוסכמים.
4. חזרה על תרגילים בסיסיים: ריקון מסיכה, גילוי ווסת, ריקון מסיכה וגילוי ווסת במשולב, נשימה מווסת ללא מסיכה (30 שניות לפחות), הנשמת חבר ווסת אחד, עם וללא מסיכה, הנשמת חבר דו ווסת, עם וללא מסיכה, הסרה וחגירה של חגורת משקולות.
5. תנועה למים עמוקים (10 מטר לפחות) - בדיקה ותרגול של תנועה ואיזון, תרגול ובדיקה של איזון "בריחוף" (שהייה בעומק נתון ללא קרקעית). הקדש לפחות 15 דקות לתרגול זה.
6. במים עמוקים - חזרה על תרגילים בסיסיים: ריקון מסיכה, גילוי ווסת וריקון מסיכה במשולב, תרגולי הנשמות במשולב.
7. עליה ישירה לפני המים והפגנת שליטה במהירות עליה, עצירה בריחוף לביצוע חנייה.
8. שחיה על פני המים עם ציוד 200 מטר לפחות.
9. סיכום שעור והמלצות לשיפור.
10. רישום צלילה ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה

1. זכור כי החניכים הנם צוללים מוסמכים. אפשר לחניכים לבצע את כל ההכנות ותכנון הצלילה באופן עצמאי.
2. בחזרה על תרגילים בסיסיים, ניתן לתרגל מספר חניכים בעת ובעונה אחת, בהתאם ליכולת המדריך לבדוק ולפקח על ביצועי החניכים.
3. תרגולי איזון מהווים מטרה בפני עצמה ובמידה ורמת הקבוצה מאפשרת - מומלץ לשלב תנוחות שונות ו"משחקים" לשיפור השליטה והיכולת.
4. תרגול חניכים במים עמוקים יבוצע רק עם חניכים שלא נתקלו בבעיות. תרגל כל זוג בנפרד ומנע התפתחות של מצבי חרום.
5. בגמר הצלילה עמוד על כל הנקודות הדורשות שיפור כולל המלצות לביצוע, ועל פי צורך, תן לחניכים תכנית לעבודה עצמית (עם בן זוג ברמה טובה).
6. מומלץ להגביל את עומק הצלילה ל - 20 - 15 מטר כדי שניתן יהיה לתרגל ללא מגבלת זמן תחתית וביצוע צלילה חוזרת.
7. על פי צורך - תן דגש לבחירת משקולות והתאמתן לציוד הצלילה.

ג. נושא עיוני מספר - 1 (זמן מומלץ - 1:30 שעות)

הנושא:

חזרה על חומר עיוני ונקודות מפתח מהקורסים הבסיסיים.
מטרת השעור:
לחזור ולחזק את נקודות המפתח והידע ההכרחי לצולל בדרגת דרגה ב'.
בסוף השעור: החניכים יציגו ידע ברמה הנדרשת מצולל דרגה ב'.

נושאים להעברה:

1. מבחן ידע מסכם של קורס דרגה א' או שאלון ברמה דומה.
2. לאחר מילוי השאלון/מבחן בדוק את התשובות ביחד עם החניכים לצורך הבהרות ורענון.
3. חזור והדגש את הנקודות החשובות וכללי ההתנהגות.

הערות להדרכה:

מבחן הידע נועד לחזרה על החומר וחיזוק נקודות חלשות.
השעור כולו נועד לרענון בלבד.
נהל את השעור כדיון פתוח ושתף את כל החניכים.

מטרת השיעור:

שיפור יכולת שליטה טובה באיזון - במהלך שקיעה, תנועה, "ריחוף" ועליה.
בסוף השיעור החניכים: יציגו יכולת לשלוט במהירות הירידה, לשהות ב"ריחוף" ללא עזרת ידיים או סנפירים, תנועה נכונה מתחת למים בעומק קבוע ומשתנה ושליטה במהירות עליה ועצירה לצורך ביצוע חניית בטיחות.

תנאי השיעור:

ים.

עומק: עומק מירבי 25 מטר (קרקעית בעומק מירבי של 25 מטר).

מהלך השיעור:

1. חלוקה לזוגות ותכנון צלילה.
2. תדריך:
- א. הסבר על מהלך השיעור - דגש על טכניקות לשליטה נכונה באיזון.
- ב. מקרים ותגובות, הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
3. על פי אזור התרגול - שחייה למים עמוקים (20-10 מטר) או יציאה בכלי שייט.
4. שקיעה לעומק 3 מטר ועצירה ל"ריחוף".
5. המשך שקיעה ותנועה, כאשר החניכים שומרים על מרחק של 2-1 מטר מעל הקרקעית.
6. ריחוף בתנוחות שונות - "בודהה", עמידה ראש למעלה, גוף במצב אופקי.
7. עליה לפני המים - במהלך העליה החניכים עושים שימוש מזערי בספירים. מהירות העליה נשלטת על ידי המאזן.
8. עצירה בעומק 3-5 ריחוף למשך 3 דקות לפחות.
9. סיכום והערות.
10. רישום צלילה ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה

1. יש לוודא בחירת כמות משקולות נכונה כחלק מנושאי השיעור.
2. כל שלב משלבי הצלילה יתורגל עד להשגת שליטה טובה על ידי החניכים.
3. המנע מביצוע עליות וירידות במהלך הצלילה (שיני משור).
4. שלב ככל הניתן "משחקים" שיוסיפו עניין לשיעור ויעזרו בהשגת המטרה.
5. בכל מהלך הצלילה, וודא שהחניכים שולטים באיזון בעזרת המאזן בלבד ואינם נעזרים בעבודת רגליים (למעט לצורך התקדמות) או ידיים.
6. הקפד על סגנון תנועה והתקדמות נכונים.
7. הצג את השליטה באיזון כאמצעי להמנע מפגיעות באלמוגים והעלאת אבק.
8. על פי צורך - חזור על נקודות חלשות עד להשגת המטרה.

הסמכה:

בגמר ההשתלמות יקבל החניך חתימה ביומן הצלילות על מעבר בהצלחה של ההשתלמות.

ניווט, סריקה, הצפה

הצגה כללית:

יכולת ההתמצאות מתחת למים, מעבר לכך שהיא מאפשרת לצולל חזרה על מסלול צלילה נבחר, מהווה גם כלי בטיחותי חשוב ביותר. היכולת לבצע מסלול מתוכנן, לחסוך באויר יקר ולשמור על תכנית הצלילה, תלויה לא במעט ביכולת הצולל להתמצא מתחת למים. בנוסף לכך משמשת השתלמות זו מבוא להקניית מיומנות כמוביל צוללים. למותר לציין שמין הראוי כי מוביל קבוצה יהיה מסוגל להתמצא ולבצע מסלול צלילה מתוכנן מראש. מרכיב נוסף בהשתלמות זו הינו ביצוע סריקה שיטתית (המותנית בשליטה במצפן ויכולת התמצאות), לצורך איתור "עצם" אבוד ובמקרה הצורך - הצפתו אל פני המים.

מטרת ההשתלמות:

שיפור המיומנות בשליטה במצפן וטכניקות להתמצאות מתחת למים. הכרות עם האמצעים והשיטות לביצוע סריקה והצפה. בגמר ההשתלמות החניכים: יראו יכולת לתכנן ולבצע מסלול צלילה מורכב (המחייב מספר שינויי כיוון), יכירו שיטות לאומדן מרחק מתחת למים, ידעו להכין מפה של מסלול צלילה וביצוע צלילה על-פיה, יכירו וידעו לתכנן ולבצע סריקה תת-מימית ויכירו וידעו את העקרונות של הצפה והשימוש באביזרי עזר לשם כך.

תכנית ההשתלמות:

1. ההשתלמות מורכבת מ - 3 צלילות לפחות הכוללות:
 1. שתי צלילות בנושא - התמצאות וניווט תת-מימי (ניתן לבצע את הצלילה המסכמת כצלילת לילה).
 2. צלילה בנושא - סריקה והצפה.
 2. שני שעורים עיוניים:
 - א. חזרה על עקרונות ההתמצאות, הכנת מפה תת-מימית.
 - ב. עקרונות סריקה והצפה.
 - ג. שאלון בדיקת ידע.

הערה: מומלץ לבצע את נושא הניווט בנפרד בנושא סריקה והצפה!

תנאי קבלה:

צולל בדרגה ב'.

הדרכה:

מדריך מוסמך לפחות. יחס מדריך חניך 1:8 (יחס מדריך חניך נובע משיקולים מתודיים ויכולת המדריך לבקר ולתקן על-פי צורך).

תנאי השעור:

ים (אפשר גם מקווה מים, לא בריכה).

ציוד:

ציוד צלילה הכולל מצפן אחד לפחות לכל זוג צוללים, לוח רישום לכל צולל, בצלילת לילה פנס צלילה אישי לכל צולל. ציוד נוסף: מצופים וסינקרים לסימון, דגל צוללים, מצנח הרמה וחבלים על פי צורך. ניתן להוסיף מצופן סימון מאולתר לכל זוג צוללים.

מהלך ההשתלמות

א. שיעור עיוני מספר 1 - חזרה על עקרונות ההתמצאות

(זמן מומלץ 60 דקות)

מטרת השיעור:

לחזור לרענן ולהעמיק את הבנת העקרונות של הניווט התת-מימי. בסוף השיעור החניכים יציגו ידע והבנה בעקרונות ההתמצאות מתחת למים, בשיטות שונות להתמצאות, כללים באומדן מרחק ושילוב כל הגורמים הנ"ל בתכנון הצלילה.

נושאים להעברה:

1. חזרה ורענון של כללי ההתמצאות מתחת למים בעזרת גורמי עזר טבעיים ומצפן.
2. חזרה ורענון של שיטות באומדן מרחק.
3. מילוי דף עבודה בנושא התמצאות, ובדיקה משותפת עם המדריך.
4. תפקידי בן הזוג במהלך הצלילה וההתמצאות כאמצעי לשמירה על תכנית הצלילה.
5. תכנון מפה תת-מימית.
6. חזרה או הגעה לאתר צלילה בעזרת חיתוכים ("פיקס"), בעזרת GPS (איכון ע"י לווינים).

הערות להדרכה:

שתף את החניכים ככל הניתן לצורך בדיקת הידע. העזר בנקודות הרשומות בנושא 3 בפרק קורס דרגה ב'. תן לכל חניך דף לעבודה עצמית ובצע בדיקה משותפת. שלב בשיעור ככל הניתן דוגמאות מעולם הצלילה ונסיון הצוללים.

ב. שיעור מעשי מספר 1

מטרת השיעור:

שיפור המיומנות בנושא התמצאות מתחת למים, איסוף נתונים לצורך הכנת מפה תת-מימית. בסוף השיעור החניכים יראו יכולת לשמור על כיוון, להגיע בעזרת מצפן לנקודות שנבחרו מראש, לבצע שינויי כיוון מתחת למים, לאסוף ולרשום את הנתונים, ולחזור לנקודת ההתחלה באמצעות טכניקות של התמצאות.

עומק:

עומק מומלץ 8 - 4 מטר. (רצוי לבחור עומק שבו לא יושפעו החניכים מתנאי הים מצד אחד, מהצד האחר, עומק הצלילה לא יגביל את החניכים בעליה לפני המים לצורך הזדהות.

מהלך השיעור:

1. חלוקה לזוגות ותכנון צלילה.
2. קביעת תפקידים בין בני הזוג ובדיקת ציוד.
3. תדריך:
 - א. הסבר על מהלך הצלילה.
 - ב. מקרים ותגובות (דגשים על הפרדות מהקבוצה ועליה לצורך הזדהות).
 4. תרגול ובדיקת הקבוצה.
 - א. בדיקת אחיזת מצפן, קביעת אזימוט, שמירה על כיוון והתקדמות נכונה על-פיהם.
 - ב. ביצוע תבניות צלילה - ריבוע, משולש (לכל תבנית צלעות של כ - 50 מטר).
 - ג. בדיקת אומדן מרחק על פי זמן, תנועות סנפיר.
 5. תרגול שמירה על כיוון בעזרת מצפן במהלך התקדמות ב"ריחוף".
 - א. בדוק את יכולת החניכים לשמור על עומק נתון במהלך השימוש במצפן וללא שימוש בגורמי עזר טבעיים.
 - ב. בדוק את עבודת הזוגות וחלוקת התפקידים בין בני הזוג - אחד מניווט והשני שומר על עומק זמן.

6. העלה את הקבוצה לצורך הערות.
7. תרגיל ניווט עצמאי לכל זוג:
 - א. תן לכל זוג נקודות ציון שניתן לראות מהחוף.
 - ב. כל זוג ירשום את נקודות הציון ואומדני מרחק בין נקודה לנקודה.
 - ג. תכנין ראשון ילקח מהחוף ולאחר מכן, בין נקודה לנקודה.
 - ד. שלח את הזוגות במדורג.
 - ה. במקרה של אי הגעה אל נקודת הציון לאחר תום הזמן המתוכנן - יעלה הזוג אל פני המים לצורך הזדהות.
 - ו. חזרה לנקודת הכניסה וסיכום תרגיל.
8. סיכום שיעור והערות.
9. רישום ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. הקפד על החלפת תפקידים בין בני הזוג.
2. וודא שהחניכים עובדים בשיתוף פעולה ולא נוצר נתק ביניהם.
3. אין לבצע את התרגיל באזור תנועת כלי שייט או גלשנים.
4. בתרגיל 7 - מומלץ למקם מצופים מבעוד מועד או להשתמש בנקודות ציון הנמצאות על פני המים, דוגמת שובר גלים מצופים וכו'. המדריך ישאר על החוף וכל זוג יתרגל עצמאית.
5. מומלץ לצייד כל זוג במצוף סימון קשור בחבל למוביל.

ג. נושא עיוני 2 - סריקה והצפה

מטרת השיעור:

- לימוד שיטות חיפוש תת-מימי, שיטות להצפה והכרת אמצעי העזר הנדרשים.
 בסוף השיעור החניכים: יכירו וידעו שיטות לחיפוש תת-מימי, יכירו את אמצעי העזר לביצוע חיפוש תת-מימי, יכירו עקרונות של הצפה וסריקה.

נושאים להעברה:

1. מגבלות הסריקה מתחת למים.
2. איסוף מידע ותכנון מקדים.
3. שיטות סריקה - יתרונות וחסרונות של כל שיטה:
 - א. מעגל מוקד נייד (זוג צוללים ללא אמצעים).
 - ב. מסלול מעגל קבוע (באמצעות אנך, סינקר ומצוף סימון).
 - ג. תבניות סריקה בעזרת מצפן.
 - ד. סריקה מפני המים באמצעות כלי שייט או שחיה.
4. תיחום שטח, וסימון.
5. אמצעים להצפה (הצג והסבר):
 - א. מאולתרים.
 - ב. מצנחי הרמה.
 - ג. אמצעי עזר.
6. חישוב נפח אמצעי הצפה וכמות אויר נדרשת (חוק ארכימדס וחוק בویل).
7. שלב שמירת העצם על פני המים והוצאה אל החוף או כלי שייט.
8. שאלון בדיקת ידע.

הערות להדרכה:

- הצג מצבים המחייבים שימוש בטכניקות של סריקה והצפה. העזר ככל הניתן בדוגמאות מעולם הצלילה ונסיון העבר של החניכים.

ד. שיעור מעשי מספר 2 תרגיל סריקה והצפה

מטרת השיעור:

תרגול שיטות סריקה וביצוע תרגיל הצפה פשוט.
בסוף השיעור החניכים: יראו יכולת ביצוע סריקה שיטתית, סימון עצם, שימוש במצנח הרמה, שליטה על הצפתו של העצם המוצף.

עומק:

עומק מומלץ לביצוע - 4-8 מטר.

ציוד:

מצפן לכל זוג צוללים, מצופי סימון, חבלים, אמצעי הרמה הכולל שסתום פריקת לחץ (מומלץ מצנח הרמה מקורי), מיכל הכולל צינור אויר ואפשרות לשלוט על יציאת האויר.

מהלך השיעור:

1. הכנת ציוד עזר לתרגיל.
2. תכנון שיטת הסריקה וקביעת תפקידים.
3. תכנון צלילה, חלוקה לזוגות ובדיקת ציוד.
4. תדריך והוראות בטיחות (דגש על חלוקת תפקידים ומיקום הצוללים בשלב ההצפה).
5. ביצוע תרגיל סריקה.
6. סימון העצם המוצף במוצף.
7. קשירת מצנח הרמה והדגמה:
 - א. בדיקת הקשרים/ טבעות קשירה.
 - ב. מיקום הצוללים בשלב מילוי האויר.
 - ג. צולל אחד שולט על הכנסת האויר ושסתום הפריקה, צולל שני אחז מיכל ומשגיח.
 - ד. ניתוק מהקרקע והורדה.
 - ה. חזרה על שלבים ג-ד על ידי שאר הזוגות.
8. קיפול ואיסוף ציוד.
9. סיכום שיעור.
10. רישום ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. מומלץ לשלב את החפץ המוצף בתרגיל הסריקה. אם לא ניתן - מקם חפץ להצפה ובצע תרגיל סריקה מקדים. תכנן את תרגיל הסריקה כך, שבסיומו נמצא החפץ להצפה.
2. שלב את החניכים ככל הניתן בכל שלבי הצלילה. המדריך ישמש כבקר ומנחה.
3. מומלץ לבחור חפץ במשקל מדומה שאינו עולה על 100-150 ק"ג.
4. הדגם את אופן הקשירה או העיגון, מיקום כל צולל במהלך ההצפה ושליטה על מהירות ההצפה בעזרת שסתום פריקת הלחץ.
5. אפשר לכל זוג לתרגל את שלב ההצפה. רצוי לבצע עד שלב ההתנתקות מהקרקע על מנת למנוע מצב של עליות מרובות אל פני המים וסכנה של שקיעה בלתי מבוקרת של העצם המוצף.
6. בכל מהלך ההצפה המדריך יהיה ממוקם כך שיוכל לעצור את התרגיל אם נוצר מצב מסוכן. וודא שהצוללים המתרגלים ממוקמים נכון ואין סכנה של הסתבכות וציפת בזק.
7. בצע את התרגיל באזור בו הקרקעית נקייה מאלמוגים או ערכי טבע שעלולים להפגע.

ה. שיעור מעשי מספר 3 - תרגיל התמצאות מסכם

מטרת השיעור:

ביצוע תרגיל התמצאות מסכם.
בסוף השיעור החניכים: יציגו יכולת לאסוף נתוני מסלול צלילה, בניית מפה תת-מימית על פי נתוני סיור מקדים, ביצוע מסלול הצלילה בהתייחס לנתוני המפה התת-מימית.

עומק:

עומק מומלץ לביצוע 4-8 מטר (קרקעית בעומק 10 מטר הנה תנאי לביצוע השיעור).

ציוד:

(בנוסף לציוד הצלילה) מצפן אחד לפחות לכל זוג, מד עומק ומד זמן לכל צולל. מומלץ להוסיף מצוף סימון אישי לכל זוג צוללים.

מהלך השיעור (השיעור נחלק לשני שלבים):

שלב א.

1. תצפית על האתר והסבר על מסלול הצלילה.
2. חלוקה לזוגות והגדרת מסלול לכל זוג.
3. בדיקת זוגות והוראות בטיחות.
4. הוצאת זוגות לביצוע מסלול ראשוני לאיסוף נתונים ואומדן זמנים.
5. יציאה מהמים ובדיקת רישום הנתונים והמפה התת-מימית.

שלב ב.

1. ביצוע מסלול הצלילה על ידי החניכים בהתאם לנתונים שנאספו. מסלול הצלילה יבוצע מנקודת הסיום להתחלה (שימוש באזימוט חוזר).
2. בדיקת תכנון מול ביצוע.
3. סיכום שיעור.
4. רישום ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. בצלילה זו משמש המדריך בעיקר כמנחה ובקר.
2. תן לחניכים לפעול עצמאית ובדוק שהם פועלים בהתאם להנחיות.
3. מסלול הצלילה יהיה בן 3 צלעות לפחות, כ - 100 מטר לכל צלע.
4. בחר מסלול שמחייב שימוש במצפן ובמידת הצורך מקם מצופים כנקודות ציון לצורך ביצוע התרגיל.
5. ניתן לבצע את השלב השני בשעת דמדומים לקבלת יתר אפקטיביות של השימוש במצפן (במקרה זה ההתייחסות היא לצלילת לילה).
6. חזור והדגש את חשיבות חלוקת התפקידים ושמירה עליהם. מומלץ להחליף תפקידים במהלך הצלילה.
7. וודא שהראות הבטיחות ברורות. קבע הנחיות ברורות וחד משמעיות למקרה הפרדות בין בני הזוג, ואובדן כיוון.
8. הגדר זמנים אחרונים ליציאה מהמים גם אם לא הושלם התרגיל.
9. זמן מומלץ לכל שלב - 15-20 דקות.
10. התרגיל הינו אישי. אם לא הושגה המטרה קבע לחניכים מתקשים תכנית אישית וחזור על שלבים נדרשים.

הסמכה:

בגמר ההשתלמות יחתום המדריך ביומן הצלילות על מעבר ההשתלמות בהצלחה.

קורס הצלה - התמודדות עם מצבי חרום

הצגה כללית:

היכולת להתמודד עם מצבי חרום מעלה את בטחונו של הצולל והנאתו מהצלילה. במקביל לשיפור ושכלול היכולת המיועדים למנוע התפתחות מצבים מסכני חיים, ישנה חשיבות רבה לפיתוח יכולת להתמודד עם מצבי חרום בלתי צפוי. למרות העובדה שאת מרבית המצבים בהם יש להגיש לצולל עזרה ניתן היה למנוע על ידי מיומנות, תרגול והפעלת שיקול דעת נאותים, עדיין יתכן מצב בו נזקק הצולל לסייע, וסיכויי הצלתו תלויים לחלוטין ביכולתו ומיומנותו של בן הזוג.

מאחר שיכולת התפקוד במצבי חרום נשענת בראש ובראשונה על יכולת תגובה "אוטומאטית", הרי שכלל שמספר התרגולים יהיה רב יותר תהיה תגובתו של המציל מהירה ואפקטיבית יותר. למרות האמור לעיל, חשוב להזכיר לצולל שלעולם לא ניתן לתת תשובה לכל מצב ועליו להתאים את תגובתו לנסיבות ולהתבסס על יכולתו ונסיונו. המוטיבציה העיקרים לתרגול נהל הצלה הנה בתמורה של היכולת להציל חיים. מומלץ לקיים השתלמות זו לאחר השתלמות בנושאים - שכלול היכולת וסריקה והצפה.

מטרת ההשתלמות:

שיפור ושכלול היכולת להגיש עזרה לצולל פגוע, צולל מחוסר הכרה, בכל שלבי הצלילה ובכלל זה פינוי אל החוף / כלי השייט, הגשת עזרה ראשונה והחייאה ופינוי לבית חולים. בגמר השתלמות החניכים: יציגו יכולת להעלות צולל פגוע / מחוסר הכרה אל פני המים, לבצע פעולות החייאה ראשוניות, להוציא את הנפגע לחוף / כלי השייט, לבצע את פעולות ההחייאה והעזרה הראשונה הנדרשות, כולל שימוש בחמצן ולארגן את פינוי הנפגע.

תכנית ההשתלמות:

ההשתלמות כוללת 3 שעורים מעשיים ועיוניים בנושאים הבאים:

1. מצבים מסכני חיים בצלילב (עיוני).
2. החייאה ועזרה ראשונה (חזרה ותרגול מעשי).
3. שימוש בחמצן (תרגול).
4. העלאת נפגע אל פני המים (מעשי).
5. גרירות ופעולות החייאה בסיסיות על פני המים (מעשי).
6. הוצאת נפגע מהמים בתנאי ים שונים כולל העלאה לכלי השייט (מעשי).
7. דיון בנושא הצלה (עיוני).
8. תרגול הצלה עצמי.
9. תרגיל הצלה מסכם (מעשי).

תנאי קבלה:

צולל דרגה ב' לפחות.

הדרכה:

מדריך מוסמך לפחות.
יחס מדריך חניך - 1:8 (יחס מדריך חניך נובע משיקולים מתודיים של יכולת המדריך לפקח ולתקן במידת הצורך).

תנאי שיעור:

ים או מקווה מים (לא בריכה) המאפשר להגיש את תנאי השיעור (למעט במקרים בהם יצוין במפורש אחרת).

ציוד:

ציוד צלילה מלא כולל חליפה.

מהלך ההשתלמות:

2. שיעור עיוני מס' 1 - מצבים מסכני חיים.

מטרת השיעור:

חזרה על המצבים העלולים להוביל לצולל פגוע.
בסוף השיעור: החניכים ידעו ויכירו את המצבים העיקריים העלולים להוביל לפגיעה בצולל, יכירו את הנהלים למניעת התפתחות מצבי חרום, יכירו את דרכי הפעולה אם מצב חרום התפתח.

נושאים להעברה:

1. מצבים מסכני חיים בצלילה:
 - א. תאונות ומחלות צלילה.
 - ב. טביעה - שיקול זריקת המשקולות - דיון.
2. הגורמים להתפתחות מצבי חרום ומצבים מסכני חיים.
 - א. לחץ נפשי ופניקה.
 - ב. אפיסת כוחות - שיקול לזריקת משקולות - על מיימי.
 - ג. גמר אוויר ועליית חירום.
 - ד. ציפת בזק.
 - ה. התייחסות לחגורת משקולות - משקולות, מיקום, אורך, אבזם (סוגים), שיטות שחרור ומתי.
3. יכולת הצולל כגורם בהתפתחות / מניעה של מצבי חירום.
4. דרכי פעולה למניעה ופתרון בעיות:
 - א. שיפור יכולת צלילה.
 - ב. אמצעי זהוי על ותת מיימיים: שימוש במצוף זהוי, שרול מתנפח – לזהוי מרחוק, צופר / משרוקית, מראה, פנס ואור כימי לצלילות לילה.
 - ג. תרגול מצבי חירום.
5. כללי הגשת עזרה ראשונה וטיפול בנפגע תאונות צלילה:
 - א. העלאה אל פני המים של צולל מחוסר הכרה.
 - ב. הפעולות שניתן לבצע על פני המים.
 - ג. הוצאה מהמים והחייאה.
 - ד. פינוי ודיווח.
6. נוהל צולל נעדר:
 - א. לקיחת תכוונים.
 - ב. סריקה של פני המים.
 - ג. דיווח וארגון חיפוש.

הערות להדרכה:

הידע המוקדם של החניכים מאפשר לקיים את השיעור כדיון.
שיעור זה דן בהיבטים המעשיים של מצבי חירום ותאונות העלולות להתפתח כתוצאה מכך, המנע מ"גלישה" לשיעור תאונות. שלב ככל הניתן מצבי צלילה אמיתיים והמבוססים על ניסיון החניכים ופתרונות מעשיים. הקדש שיעור נפרד לתרגול שלבי החייאה.

ב. שיעור מעשי מספר 1 - העלאה ופינוי צולל נפגע

מטרת השיעור:

תרגול נוהל העלאת נפגע מחוסר הכרה, פעולות החייאה ראשוניות על פני המים והוצאה מהמים. בסוף השיעור החניכים יציגו יכולת הצפת נפגע מחוסר הרכה, הסרת ציוד במים, הנשמה על פני המים והוצאת נפגע.

תנאי השיעור:

ים או מקווה מים.

עומק:

עומק מזערי לתרגול 3 מטר. עומק מירבי 5 מטר.

מהלך השיעור:

1. חלוקה לזוגות ובדיקת ציוד.
2. הסבר על מהלך השיעור והוראות בטיחות.
3. כניסה למים לנקודת התרגול.
4. הדגמה של העלאת נפגע הכוללת:
 - א. ווסת.
 - ב. אחיזה.
 - ג. שחרור משקולות נפגע.
 - ד. פתיחת נתיב אוויר.
 - ה. עלייה.
 - ו. הצפה ושחרור משקולות מציל.
 - ז. אחיזה חגרירה והנשמה.
5. תרגול חניכים.
 - א. בשלב ראשון - תרגול עד להשגת שליטה בכל שלב.
 - ב. בשלב שני - ביצוע כל השלבים ברצף.
6. תרגול הסרת ציוד.
7. גרירות והנשמות.
8. הוצאה מהמים.
9. סיכום שיעור והערות.
10. רישום ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. על מנת להמנע מבעיות דקומפרסיה כתוצאה מעליות רבות אל פני המים, אי לעבור את העומק המירבי.
2. וודא שהחניכים בודקים שבזמן הסרת המשקולות אין צוללים מתחתם.
3. יש לחזור על הנוהל מספר פעמים גם לאחר השגת המטרה.
4. בעת הגרירה על פני המים, וודא שהצולל מודע לתנאי הים ומקפיד לשמור את ראש הנפגע מעל המים.
5. הגרירה תתבצע למרחק של 100 מטר לפחות.
6. תרגל מספר טכניקות להוצאה מהמים ותן הצעות מעשיות לתנאי ים וחוף שונים ובכלל זה כלי שייט.

ג. שיעור מעשי מספר 2 - עזרה ראשונה והחייאה

מטרת השיעור:

לימוד ותרגול עזרה ראשונה, החייאה ושימוש בחמצן.
בסוף השיעור החניכים: יראו יכולת ביצוע נוהל החייאה מלא, ידעו שימוש במסיכת כיס וחמצן, ידעו טיפול ועזרה ראשונה בפצעים פתוחים, שטפי דם, חבלות, שברים ובעלי חיים ימיים ארסיים.

נושאים להעברה: (זמן מומלץ – 1:30 שעות)

1. חזרה על נוהל החייאה - CABG.
2. תרגול חניכים.
3. הצגת אמצעי עזר - מסיכת כיס, נתיב-אוויר, מיכל חמתן ואביזרים נלווים.
4. תרגול חניכים באמצעי עזר.
5. טיפול בשטפי דם, חתכים, קיבוע איבר פגוע.
6. עזרה ראשונה לפגיעה של ארס בעל חיים ימי.

הערות להדרכה:

הקפד על כל שלבי ההחייאה בהתאם לכללים.
תרגול חניכים יעשה ע"ג בובות הדגמה. לאחר שליטה טובה יתרגלו החניכים החייאה איש על רעהו.
הצג דוגמאות שונות לווסתי חמצן, ברזים והאביזרים הנלווים. תרגל את החניכים עד להשגת שליטה טובה.
הצג פריטים מצויד הצלילה שיכולים לשמש לצורך עזרה ראשונה.
תן המלצה לציוד בסיסי שרצוי להצטייד בו לכל צלילה.

חומר עזר:

החייאה לכל הוצאת מט"ח עמ' 9-33.

ד. שיעור מעשי מספר 3 - תרגיל הצלה מסכם

מטרת השיעור:

ביצוע תרגיל הצלה מלא.
בסוף השיעור החניכים: יציגו יכולת ביצוע של נוהל הצלה מלא הכולל: העלאת נפגע מחוסר הכרה, הצפת נפגע, ביצוע פעולות החייאה ראשוניות על פני המים, גרירת נפגע תוך ביצוע הנשמה והסרת ציוד, הוצאה מהמים (בהתייחס לתנאים), ביצוע מושלם של פעולות החייאה ואירגון פינוי נפגע.

תנאי השיעור:

ים - עומק מומלץ 4-6 מטר.

מהלך השיעור:

1. הסבר על מהלך השיעור וחזרה על שלבי הביצוע.
2. חלוקה לזוגות והוראות בטיחות.
3. תרגול נוהל הצלה מא על ידי החניכים.
4. מבחן הצלה מלא בהתאם לכללים הרצ"ב.
5. סיכום שיעור.
6. רישום ביומן צלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. על מנת לנהל שיעור זה ביעילות, תן לחניכים לבצע לצורך הכנה נוהל מלא עצמאית ותקן על פי צורך.
2. במהלך ביצוע תרגיל מסכם, קבע מראש חלוקת תפקידים (מציל, נפגע ואוספי ציוד).
3. על מנת להמנע מאובדנים, קבע את נקודת הסרת הציוד ואיסופו בהתאם לתנאי הים.
4. ערוך את המבחן בתנאים מציאותיים ככל הניתן.
5. שלב שימוש בחמצן במהלך פעולות ההחייאה.
6. חניכים שלא הישיגו את הרמה הנדרשת יתרגלו עד להשגתה.
7. אין לבצע תרגולי הצלה ביום ביצוע צלילת עומק.

ה. שיעור מעשי מספר 4 – משלים: התייחסות להצלה עצמית – חגורת המשקלות.

1. אורך, אבזם, שארית (זנב), מיקום המשקלות ומשקל כולל.
2. חגירה נכונה תוך תשומת לב לגורמים המפריעים להסרה מהירה (סכין, אוקטופוס, רצועות מאזן).
3. בדיקה הדדית נכונה – התייחסות למשקלות מאזן אם יש. שיטות מציאת אבזם
4. תרגולי הסרה – יבש / רטוב ימים בגבה המתניים.
5. הדגמת המדריך
6. בצוע עליית חרום – זריקת משקלות על פני המים, ניפוח מאזן בפה.

בטיחות:

1. אין לבצע תרגולי הצלה / הצלה עצמית, לאחר ביצוע צלילת עומק באותו יום.
2. במשך התרגול, המדריך צמוד / ליד החניך המתרגל משך כל התרגול (עליה ועל פני המים)
3. להקפיד על נשימה / פליטת אוויר של החניך כאשר הווסת נשאר בפיו.
4. מהירות עליית: מבוקרת ומתונה.
5. התרגול יתבצע לאורך חבל – עוגן / מצוף (סינקר).
6. התחברות חזרה(חגירה) אל חגורת המשקלות, תעשה תוך הקפדה על השוואת לחצי אוזניים ובעזרה צמודה של המדריך.
7. עומק קרקעית: כ 5 מטרים.
8. חובה לשמור על קשר עין ברור ורציף משך כל שלבי התרגול עם החניכים בקרקעית הים.
9. לוודא שאין חניכים מתחת לצולל המתרגל.

ו. מבחן ידע מסכם

הסמכה: בגמר ההשתלמות בהצלחה יחתום המדריך על מעבר ההשתלמות ביומן הצלילות.

ציוד צלילה

הצגה כללית:

חיי ובטיחותו של הצולל תלויים לא במעט באיכות ותקינות הציוד שברשותו. בקורסי הצלילה הביסיסיים נלמד רק אופן השימוש בציוד אולם דרך פעולתו נסתרת למרבית הצוללים. היכולת להבין את הבדלי האיכויות בין פרטי הציוד השונים, להבין את דרך פעולתו של פריט ציוד זה או אחר, ולהכיר תקלות אופייניות ומידת חומרתן - תסייע לצולל בהפעלת שיקול דעת נכון ותתרום להנאתו ובטיחותו. למרות האמור לעיל, ההשתלמות אינה מיועדת להכשיר את החניכים כטכנאים ומתקני ציוד צלילה ואין הם רשאים לעסוק בכך בגמר ההשתלמות.

מטרת ההשתלמות:

הכרת ציוד הצלילה "לעומק", לטובת יכולת הפעלת שיקול דעת וטיפול בבעיות פשוטות. בגמר ההשתלמות החניכים: יכירו את סוגי הווסתים העיקריים (דרגה ראשונה ושניה) וההבדלים ביניהם, יכירו את דרך הפעולה והמבנה של ברז המיכל, מתקן ניפוח מהיר של המאזן, שסתומי פריקת לחץ, מדי עומק ומדי לחץ, ויכירו את הבעיות השכיחות לפירטי הציוד השונים.

מבנה ההשתלמות:

- ההשתלמות נחלקת לשני חלקים:
1. שעורים עיוניים.
 2. עבודה מעשית.

תכנית ההשתלמות:

זמן מומלץ - 8 שעות).
ניתן לבצע את ההשתלמות אחה"צ ומקביל להשתלמויות אחרות.

1. הווסת כחלק ממערכת הנשימה (עיוני).
2. מיכלי צלילה וברז המיכל (עיוני).
3. מדי עומק, מדי לחץ ומחשבים (עיוני).
4. מאזני צלילה ו"אינפליטור" (עיוני).
5. אטמים, גומי נאופרן, סיליקון, טיפול ותחזוקה.
6. פרוק וסת, פרוק ברז, אינפליטור, המיכל מבפנים (מעשי).
7. תקלות אופייניות - "עשה ואל תעשה".
8. המדחס - מבנה, דרך פעולה, הפעלה ותחזוקה.
10. בדיקת ידע.

הדרכה:

מדריך צלילה מוסמך/מומחה לציוד צלילה.

תנאי קבלה:

ללא הגבלה.

אמצעי עזר להדרכה:

ציוד צלילה מסוגים שונים, חתכים של פירטי ציוד, חדר עבודה וכלי עבודה.

מהלך ההשתלמות

א. מבוא

1. הסבר על מטרות ותכנית ההשתלמות.
2. שאלות ותשובות.

ב. שיעור עיוני 1 - מיכל, ברז, מאזן ופריטים שונים

מטרת השיעור:

להכיר ולהבין את ההבדלים בין סוגי המיכלים השונים, את המבנה ודרך הפעולה של ברזים שונים, מאזן ציפה ואינפלייטור, אטמים, וציוד הגומי/סיליקון.
בסוף השיעור החניכים ידעו ויכירו את ההבדלים בין סוגי המיכלים השונים, מבנה ודרך פעולה של ברזים שונים, אינפלייטור, אטמים, ואביזרי גומי/סיליקון, ומדי לחץ ועומק.

נושאים להעברה:

1. מיכלי צלילה:
 - א. מיכלי פלדה - מבנה, סוגים שונים, ציפה ותחזוקה.
 - ב. מיכלי אלומיניום מבנה, סוגים שונים, ציפה ותחזוקה.
2. ברזים מבנה ודרך פעולה:
 - א. ברז K
 - ב. ברז J
 - ג. ברז כדורי.
 - ד. תקלות ברז ותחזוקה מונעת.
3. מאזן ציפה - מבנה ודרך פעולה:
 - א. סוגי המעטפת החיצונית, פנימי, שסתום פריקת לחץ וחיבורים.
 - ב. אינפלייטור - מבנה, סוגים שונים, תקלות אופייניות ותחזוקה.
 4. אטמים - מבנה, דרך פעולה ובדיקה.
 5. אביזרי גומי וסיליקון - הבדלים, טיפול ותחזוקה.
 6. מדי עומק: מבנה דרך פעולה, תקלות, יתרונות וחסרונות.
 - א. מד עומק קפילרי.
 - ב. מד עומק שמן.
 - ג. מד עומק דיאפרגמה.
 - ד. מדי עומק דיגיטאליים/מחשב.
 - ה. מד לחץ אויר.
 - ו. מחשבי דקומפרסיה.

הערות להדרכה:

הצג מידע מעשי בהתייחס לסוגי המיכלים.
הצג והסבר את המידע המופיע על המיכל.
הצג תרשימי חתכים של הציוד.
השיעור מהווה הכנה לעבודה מעשית.

ג. שיעור מעשי 1 טיפול בציוד

מטרת השיעור:

הכרות מ"בפנים" עם פירטי הציוד שהוצגו בשיעור הקודם.
בסוף השיעור החניכים יכירו את המבנה הפנימי של פירטי הציוד השונים, ידעו לזהות פגיעות חיצוניות ופנימיות במיכל, ידעו לבצע פעולות פשוטות הכוללות: בדיקה והחלפת אטמים, חיבור מד לחץ ואינפלייטור ללוסת, ידעו לזהות תקלות ברז שעלולות לגרום לבעיות באספקת האויר, זיוף במדי עומק ומדי לחץ. יכירו כלי עבודה וחלקי חילוף המשמשים לטיפול בציוד.

מהלך השעור:

1. פתיחת מיכל, התבוננות לתוך מיכל (פלדה ואלומיניום) והצגת גורמים שפוגעים במיכל.
2. פרוק ברז - הצג: חבינה, המשמעות של חבינה פגומה, הצינורית בבסיס הברז ותפקידה, דיסקית פריצת לחץ, אטימת צירים, מנגנון רזרבה, נקודות רגישות לדליפת אוויר.
3. מאזן ציפה - הצג פרוק והרכבה: של צינורות מילוי, שסתום פריקת לחץ, אינפלייטור, תקלות הגורמות לאינפלייטור תפוס ודליפות אוויר והסיבות לכך, חיבור צינור ההזנה של האינפלייטור לווסת.
4. הצג והסבר - תיקון וטיפול בחליפות צלילה.
5. הצג - פרוק והרכבה של מד עומק קאפילארי, מנגנון פנימי של מד עומק שמן, דיאפרגמה, מד לחץ, חיבור מד לחץ לווסת והחלפת אטמים בנקודות החיבור.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. המלצה - השעור יבוצע בחדר עבודה ובשיתוף טכנאי המועדון.
2. שתף את החניכים ככל הניתן במהלך השעור ותן להם "לגעת" במידת האפשר.
3. המנע מצפיפות בחדר העבודה על מנת לאפשר לכולם לראות.
4. הדגש - אין לנסות ותקן לבד או לאלתר.
5. השתמש רק בכלי עבודה מתאימים.

ד. שיעור עיוני 2 - הוסת כחלק ממערכת הנשימה

מטרת השעור:

הבנת תפקידי הוסת ומגבלותיו כחלק ממערכת הנשימה מתחת למים. בסוף השעור החניכים יכירו את הדרישות מווסת לנשימה מתחת למים, יכירו מאפייני ביצועים של ווסת, יכירו את ההבדלים בין סוגי הווסתים, את דרך הפעולה של הווסתים השונים ואת היתרונות והחסרונות של סוגי הווסתים.

נושאים להעברה:

1. מגבלות הנשימה מתחת למים:
 - א. לחץ סביבתי הגדל בהעמקה.
 - ב. איכות זרימת הגז בלחץ וצפיפות גבוהים.
 - ג. יכולת אספקת אוויר בהתייחס לדרישה.
 - ד. מאמץ עבודה - שאיפה נשיפה.
2. פתרונות טכניים לדרישות מערכת הנשימה מתחת למים.
 - א. הוסת - דרך פעולה.
 - ב. מאפייני ווסת מול דרישות הצולל.
 - ג. הוסת המושלם.
3. דרגה ראשונה - שיטות להפחתת לחץ:
 - א. לא מאוזן.
 - ב. מאוזן.
 - ג. בוכנה.
 - ד. דיאפרגמה.
 - ה. השיטות השונות - תקלות אופייניות, יתרונות מול חסרונות.
4. דרגה שניה:
 - א. מבנה.
 - ב. "במורד הזרם".
 - ג. "במעלה הזרם".
 - ד. דרגה שניה מאוזנת.
 - ה. שיטות שונות - תקלות אופייניות, חסרונות ויתרונות.
5. צינורות ואביזרים נלווים.
 - א. אביזרים שניתן לחבר ליציאות הוסת.

הערות להדרכה:

העזר בתרשימים טכניים לצורך המחשה.
השתמש בדפי העבודה המצורפים.
במידת האפשר - השתמש בחתכים אמיתיים.
התמקד בהבדלים בין הווסתים השונים, תוך שימת דגש על דרישות הצולל ותנאי הצלילה האופייניים.
השעור משמש כרקע והכנה לעבודה מעשית.

ה. שעור מעשי 2 - טיפול בווסת

מטרת השעור:

הכרות עם הווסת מ"בפנים" ולימוד בעיות פשוטות ופתרון.
בסוף השעור החניכים: יכירו פרוק והרכבה של דגמי ווסתים שונים, יכירו את הגורמים לתקלות ווסת, ידעו לטפל בבעיות פשוטות.

מהלך השעור:

1. הצג והסבר - פרוק דרגה ראשונה והצגת תפקידו של כל חלק, תקלות אופייניות בדרגה ראשונה דיאפרגמה (עליית לחץ ביניים), בוכנה (נזילות עליה/ירידת לחץ ביניים), כיוון לחץ ביניים.
2. הצג והסבר - פרוק דרגה שניה והצגת תפקידו של כל חלק והתקלות האופייניות לו (דיאפרגמה, שסתום אל חוזר, מנוף דרישה וקפיץ).

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. ראה שעור מעשי 1.
2. הדגש את התקלות שעלולות לסכן את הצולל כגון: חדירת מים עקב דיאפרגמה קרועה, שסתום אל חוזר פגום, פיה קרועה, פגם בחביונה בווסת דיאפרגמה, קרע בפיה.
3. אפשר לחניכים לעמוד מקרוב על כל השלבים ולקחת חלק פעיל בשעור.

ו. שעור מעשי 3 - מדחס

מטרת השעור:

הכרת המדחס, דרך פעולה והפעלה.
בסוף השעור החניכים: יכירו את מבנה המדחס ודרך הפעולה, יכירו את סדר הבדיקות והפעולות להפעלת מדחס ומערכת מילוי האוויר.

מהלך השעור:

1. הצג - המבנה ודרך הפעולה של המדחס.
2. הדגם - סדר הבדיקות להפעלת המדחס.
3. הסבר - מאפיינים לקביעת מיקום המדחס, מיקום יניקת אוויר.
4. הסבר - סוגי שמן להפעלת מדחס, מסנן הפחם, לוח טפולים ומעקב.
5. הצג - מערכת מילוי אוויר.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. ניתן לבצע את כל השעור בחדר מדחסים או לחקלו לשלב עיוני ומעשי.

ז. מילוי דפי עבודה

הסמכה:

בגמר ההשתלמות ומעבר כל הנושאים, יחתום המדריך בספר ההסמכות בסעיף השתלמויות מיוחדות.

ימאות בסיסית - צלילה מסירה

הצגה כללית:

אחד המרכיבים החשובים של צלילה בטוחה הוא תכנון הצלילה. אחד המרכיבים החשובים בתכנון צלילה הוא היכולת לשלב את תנאי הים והצלילה האמיתיים בתוכנית. העובדה שתנאי הים מושפעים מגורמים רבים, חלקם בעלי מחזוריות קבועה וחלקם משנתיים עקב גורמים סביבתיים שאינם קבועים, מחייבת את הצולל להכיר את מכלול הגורמים על מנת שניתן יהיה לחזות את תנאי הצלילה ברמת דיוק ואמינות סבירים.

ככל שהצלילה המבוצעת תהיה רחוקה יותר מהחוף, היא תהיה מורכבת יותר, תחייב את הצולל בשימוש באמצעי עזר להגעה אל אתר הצלילה וממנו והתחשבות בתנאי הים העכשוויים ואלו שעלולים להתפתח במהלך הצלילה.

השתלמות זו תציג את השימוש בכלי שייט כאמצעי להגעה אל אתר הצלילה וחזרה ממנו, את אופן אירגון כלי השייט והצלילה ממנו, ואת השילוב של חיזוי והתייחסות לתנאי הים כחלק מתכנון וביצוע הצלילה הכולל.

וממלך לתרגל את נושא הימאות לאחר תרגול התמצאות וסריקה.

מטרת השתלמות:

הכרות עם חיזוי מזג האוויר כאמצעי לחיזוי תנאי הצלילה, הכנת כלי שייט לצלילה, ועקרונות הצלילה מכלי שייט.

בסוף השתלמות החניכים: יכירו מושגים בסיסיים בחיזוי מזג אוויר והשפעתם על תנאי הצלילה עתידיים. יכירו את משטר הזרמים, הרוחות והגלים האופייניים לחופי הארץ (ים תיכון וים סוף). יכירו מושגים בסיסיים בימאות ובכלל זה - הכנה וארגון כלי שייט לצלילה, עגינה, וביצוע נכון של צלילה מכלי שייט. השתלמות זו משמשת גם כמבוא לנושא - ארגון והובלת קבות צוללים מסירה בקורס צולל בכיר.

תכנית ההשתלמות:

ההשתלמות מורכבת מנושאים עיוניים ומעשיים המשולבים זה בזה וכוללים:

1. חיזוי מזג אוויר - מושגי יסוד.
2. התפתחות רוחות, גלים זרמים גאות ושפל.
3. ימאות בסיסית - מושגי יסוד בהפעלת כלי שייט, שימוש בחבלים עוגנים וקשרים.
4. ארגון כלי שייט לצלילה.
5. צלילה מסירה - כללי התנהגות.
6. חזרה לסירה בים פתוח.
7. נהלי חירום.
8. מבחן ידע.

תנאי קבלה:

צולל דרגה ב' לפחות.

הדרכה:

מדריך מוסמך או מדריך לימאות ושייט.

ציוד עזר:

כלי שייט מורשה (כולל ציוד כושר שייט ודגל צוללים), חבלים ועוגנים (בהתאם לצורך), מערכת חמצן, אמצעי קשר.

מהלך ההשתלמות

א. הכרות ומבוא:

1. הסבר על מטרת ההשתלמות.
2. הסבר על מהלך ההשתלמות.
3. שאלות ותשובות.

ב. שיעור עיוני 1 - ימאות ומזג האוויר

מטרת השיעור:

הכרות עם מושגים בחיזוי מזג האוויר וימאות בסיסית.
בסוף השיעור החניכים יכירו מושגים בסיסיים בחיזוי מזג האוויר ואת השלכתם על תנאי הים והצלילה.

נושאים להעברה (זמן מומלץ - שעה):

1. מפה סינופטית - הסבר:
 - א. רכס, רמה, שקע, חזית.
 - ב. ברומטר, לחץ ברומטרי.
2. התפתחות רוחות ומשטר רוחות אופייני לעונות השנה וחופי הארץ.
3. טבלת "בפור" - הצג והסבר.
4. גלים וזרמים - הסבר:
 - א. השפעת הרוח על התפתחות גלים וזרמים מקומיים.
 - ב. השפעת מבנה החוף על התפתחות גלים וזרמים מקומיים.
 - ג. גלים וזרמים אופייניים לחופי הארץ.
 - ד. גאות ושפל.
5. תכנון הצלילה בהתייחס לרוח, הגלים, הזרמים, מבנה החוף.
6. תכנון הצלילה בהתייחס לתחזית מזג האוויר.

הערות להדרכה:

השתמש ככל הניתן במושגים מוכרים מחיי היום יום.
השתמש בנסיון האישי ונסיון הצוללים לצורך המחשה.
הבא דוגמאות מעשיות מעולם הצלילה.

נושא עיוני 2 - צלילה מסירה

מטרות השיעור:

הכרות עם כלי השייט כאמצעי להגעה אל אתר הצלילה וחזרה ממנו.
בסוף השיעור החניכים יכירו מושגים בסיסיים ועקרונות בהפעלה וארגון כלי שייט לצלילה, יכירו את ההבדלים הסיסיים בין כלי שייט קטנים וגדולים בהתייחס לצלילה, יכירו כללי התנהגות בארגון ויציאה בכלי שייט לצלילה, יכירו כללי התנהגות לצלילה מכלי שייט.

נושאים להעברה (זמן מומלץ - שעה):

1. כלי שייט - מבנה ועקרונות פעולה.
2. הצג והסבר - כלי שייט המשמשים לצלילה:
 - א. סירות קטנות - מתנפחות וקשיחות.
 - ב. כלי שייט גדולים.
 - ג. חוקי השייט - מי רשאי להפעיל כלי שייט.
3. אירגון סירה לצלילה (בהתייחס לסוגי כלי שייט שונים):
 - א. הכנה וארגון ציוד הצלילה.
 - ב. ציוד נלווה - חמצן, עזרה ראשונה, ציוד כושר שייט, דגל צוללים, חבל עוגן, מכשיר קשר.
 - ג. מיקום הצוללים בסירה.

4. יציאה לים - בהתאם לכלי השייט - חוף או מעגן.
5. הכנה לירידה לצלילה (בהתייחס לסוגי כלי השייט שונים).
 - א. מציאת אתר הצלילה באמצעות: מצוף סימון, שיטת התכווניה, GPS.
 - ב. הכנה מוקדמת והתחגרות (בהתייחס לסוג כלי השייט).
 - ג. התמקמות ועגינה בהתייחס לסוג כלי השייט ותנאי הקרקע. הדגש - אין להוריד עוגן באזור אלמוגים אלא להשתמש בסינקר שמיקומו אושר על ידי רשות שמורות הטבע.
 - ד. תדריך לפני ירידה למים, חגירת ציוד ובדיקה.
 - ה. השארת תכנית הצלילה לפקח הצלילה.
6. ירידה למים:
 - א. שיטות ירידה וכללי ירידה למים בהתאם לסוג כלי השייט (גלגול, צעד לפני, סולם). אין לרדת כאשר מנועים עובדים וללא אישור מפורש).
 - ב. מיקום צוללים במים - על פני המים, או בעומק רדוד מסביב לחבל העוגן.
7. חזרה לסירה - הצג והסבר:
 - א. עליה במים פתוחים, עליה לאורך חבל עוגן.
 - ב. מציאת כלי השייט במקרה של התרחקות.
 - ג. שיטות עליה בהתאם לסוג כלי השייט, שימוש בחבל ירכתיים ו"גישות" לאיסוף צוללים.
8. ארגון סירה לאחר הצלילה וספירת צוללים.
9. שחרור עוגן ואיסוף חבלים.

הערות להדרכה:

הדגש את ההבדלים שבין כלי השייט השונים והדרישות השונות בשיטות הארגון והצלילה. עמוד על הקושי במציאת אתר צלילה במים פתוחים. הדגש את תנאי הים כמשפיעים על התפתחות מחלת ים, זרמים ורוחות המקשים על חזרה לסירה. הדגש את הסכנה של אובדן התמצאות במים פתוחים והקושי בזיהוי ומציאת כלי השייט. תן המלצות למניעה כגון: שימוש במשרוקית, מצוף סימון אישי. הדגש את החשיבות שבהשארת פקח על הסירה וההצטיידות במכשיר קשר כמניעה ופתרון של מצבי חרום. הבא דוגמאות למצבים אמיתיים מעולם הצלילה. אין להפליג ללא מפעיל שאינו צולל וללא מכשיר קשר או טלפון סלולרי! הדגש - ימאות אמיתית מחייבת צבירת נסיון מים והתנסויות אמיתיות.

נושא מעשי 1 - ארגון, הכנה וצלילה מסירה

מטרות השעור:

הכרה וביצוע הכנות מקדימות לצלילה מסירה, ביצוע צלילה מסירה.
בסוף השעור החניכים: יכירו וידעו את השלבים בהכנת כלי השייט, ארגון חבלים מצופים ועוגנים, הכנה ובדיקת ציוד נלווה, נוהל קשר, תדרים ודיווח וביצוע צלילה מסירה.

תנאי השעור:

ים

עומק קרקעית מירבי של 30 מטר.
עומק מומלץ לתרגול - 20 - 10 מטר.

מהלך השעור:

1. הכרות ראשונית עם כלי השייט.
2. פריסה והכנת חבלים מצופים ועוגן.
3. קשרים בסיסיים:
 - א. קשר שטוח (חיבור בין חבלים בעובי שווה).
 - ב. קשר הצלה (קשר שאינו מתהדק).
 - ג. קשר אורגים (חיבור שני חבלים בעוביים שונים).
 - ד. קשר מוט (קשירה למוט או קורה).
4. הצגה והכנה של ציוד עזר - חמצן, אביזרי כושר שייט ציוד חרום, קשר והכרת תדרים חשובים.
5. ארגון ציוד צלילה.
6. ארגון כלי השייט והכנתו לצלילה.
7. חלוקה לזוגות, ותכנון צלילה.
8. תדריך ונוהל צלילה מסירה.
9. ביצוע צלילה מסירה:
 - א. הגעה לאתר, הורדת עוגן ורישום תכנונים על ידי החניכים.
 - ב. חגירת ציוד ובדיקה. הדגמת ירידה למים וירידה למים.
 - ג. במים - מיקום הצוללים בהתאם לתנאי הים וירידה לאורך חבל העוגן.
 - ד. סיור מתחת למים וחזרה לחבל עוגן.
 - ה. ריכוז צוללים מסביב לעוגן ועליה לאורך חבל העוגן.
 - ו. ביצוע חנייה בריחוף ועליה אל פני המים.
 - ז. עליה לסירה בהתייחס לתנאי הים וסוג כלי השייט.
 - ח. ספירת צוללים והעלאת חבל עוגן.
10. סיכום שעור.
11. רישום ביומן הצלילות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. הצלילה בשעור זה מהווה מטרה משנית. ארגון הצלילה וכללי ההתנהגות, הם המטרה הראשונית של השעור. לכן, יש להציג כל שלב ושלב גם לצוללים שצללו מסירה בעבר.
2. שתף את החניכים ככל הניתן במהלך שלבי השעור וההכנה.
3. הדגש את ההבדלים בכללי הביצוע הנובעים מסוגי כלי השייט ותנאי ים שונים.
4. הדגש את הנקודות החשובות בירידה: פימפום ושליטה על האיזון.
5. במהלך הצלילה הצוללים ישארו במסגרת קבוצתית.
6. נצל את הצלילה לתרגולי איזון ותנועה נכונים.
7. שעור זה מהווה הכנה לצלילה עצמאית של החניכים.

נושא מעשי 2 - ביצוע צלילה מסירה על ידי החניכים.

מטרות השעור:

ארגון וביצוע צלילה מסירה על ידי החניכים.
בסוף השעור החניכים: יראו יכולת לתכנן ולבצע צלילה מסירה בהתייחס לתנאי הים וסוג כלי השייט.

תנאי השעור:

ים

עומק קרקעית מירבי של 30 מטר.

עומק מומלץ לתרגול - 20 - 10 מטר.

מהלך השעור:

1. חלוקה לזוגות והכנת תכנית צלילה.
2. ארגון ובדיקת ציוד צלילה והעמסתו על הסירה.
3. יציאה לים, הגעה לאתר ורישום תכוונים על ידי החניכים.
4. ירידה למים:
 - א. כל זוג ישאיר למדריך את תכנית הצלילה.
 - ב. כל זוג יבצע מסלול צלילה של כ- 30 דקות.
 - ג. כל זוג יתכנן את מסלול הצלילה האופטימלי בהתייחס לתנאי הים (רוח, זרם, גלים) ויחזור לסירה עצמאית.
5. ארגון סירה לחזרה אל החוף.
6. סיכום צלילה.
7. רישום ביומן הצלילה.

הוראות מיוחדות להדרכה

1. שעור זה נועד לאפשר לחניכים לעמוד ברשות עצמם ולבצע את הצלילה באופן עצמאי על פי הכללים והעקרונות שנלמדו במהלך ההשתלמות.
2. הקפד שכל זוג מבצע את הצלילה על פי הכללים.
3. הגדר לכל זוג זמן אחרון ליציאה מהמים (זמן צלילה מומלץ - 30 דקות). עומק מירבי 20 מטר.
4. הצלילה תבוצע באתר צלילה מוכר לחניכים ונוח להתמצאות.
5. הדגש נוהל הפרדות מבין הזוג ונוהל עליה.
6. המדריך יהיה אחראי לבטיחות הצלילה (לא מפעיל כלי השייט) ויוכל לרדת למים במקרה הצורך.
7. במהלך הצלילה, החניכים ישלבו שיטות התמצאות שנלמדו בשעורים קודמים.
8. המדריך יהיה אחראי להמצאותם ותקינותם של כל אביזרי הבטיחות הנדרשים.

הסמכה:

בגמר ההשתלמות החניכים יקבלו מהמדריך חותמת ביומן הצלילות, בפרק השתלמויות מיוחדות.

צלילות עומק (עמוק מ - 30 מטר)

הסמכה: דרגה ג'

תנאי קבלה:

1. גיל 16
2. צלל 40 צלילות רשומות ביומן צלילות כצולל דרגה ב'. (נחשבות רק שלוש צלילות ביממה)
3. הוסמך כצולל הצלה (מצבי חרום והצלה) ע"פ תכנית שאושרה ע"י רשות הצלילה.

הצגה כללית:

העומק בצלילה ספורטיבית אינו מהווה מטרה בפני עצמה. מגבלת העומק נקבעת ע"פ מאפיינים שונים אשר העיקרי שבהם הינו מניעת סיכון חריג מהצולל (בהתייחס למגבלת הטבלה שכרון עומקים מורכבות הצלילה ועוד). מאחר שלכולת הצולל מרכיב עיקרי בבטיחות, חשיפת הצולל הבכיר לעומק גדול מ - 30 מטר, באופן מוגבל והדרגתי, מהווה אמצעי נוסף לשכלול היכולת, וליכולתו להתמודד עם מצבי צלילה מורכבים בעתיד.

חשוב להדגיש, תרגול צלילות העומק לא נועד לעודד את הצולל לבצען לשם תחביב או אתגר, אלא להרחיב את גבולות יכולתו, ולאפשר לו התמודדות טובה יותר במקרי חרום והצלה אם ידרש. צלילות העומק מחייבות, הן הכנה וחשיפה הדרגתיים, והן מרווח זמן מספק בין צלילה לצלילה על מנת להמנע ממגבלת הטבלאות. ריכוז מערכי ההדרכה נועד לצרכי נוחות בלבד. על המדריך להחליט כיצד לנהלן במהלך הקורס בהתאם לנקודות שהובאו כאן ויוצגו בהמשך.

תנאים כלליים לביצוע צלילות עומק:

תכנון וביצוע צלילות עומק מחייב משנה זהירות, מחשבה, והתייחסות לסיכונים שאינם אופייניים לצלילות רדודות. חשוב שהצולל המבצע צלילות עומק, ידע ויכיר את הסיכונים והמגבלות, יוכל להעריך לפני הצלילה ואף לשנות את תכנית הצלילה במקרה של התפתחות מצבים בלתי צפויים. למרות שלא ניתן לקבוע כללים מדויקים עקב השינויים האפשריים ומספר המשתנים הגדול בהם יש להתחשב, ניתן להמליץ על מספר עקרונות שיגבירו את הבטיחות.

* כללים אלה תקפים לכל צלילה לעומק גדול מ - 30 מטר במהלך הקורס.

1. כל הצוללים חייבים להיות במצב בריאותי טוב וללא סימני חרדה חיצוניים.
2. צלילות העומק יבוצעו לעומקים גדלים בהדרגה.
3. אין לשתף בצלילות צוללים שרמתם נמוכה. מומלץ להתחיל את סדרת צלילות העומק בצלילת תרגול לעומק 25-30 מטר.
4. גודל הקבוצה יקבע:
 - א. ביחס של מדריך אחד לכל ארבעה חניכים, אך בכל מקרה, לא פחות מ - 2 מדריכים.
 - ב. בהתאם לאפשרות השתלטות על מצבי חרום.
 - ג. בהתייחס לתנאי הים.
5. מוביל הצלילה יהיה מדריך מוסמך מתקדם ובעל נסיון צלילה קודם באתר המתוכנן.
6. בעת ביצוע הצלילות - אין להוסיף צוללים נלווים שאינם הכרחיים ושנוכחותם עלולה להפריע במהלך הצלילה.
7. גישה למים - יש להמנע מביצוע הצלילה באתרים המחייבים מאמץ מיוחד על מנת להגיע ולחזור מהם. אם אין ברירה, יש לאפשר לחניכים מנוחה לפני הירידה ולשקול היטב את אופן הפינוי במקרה חרום.
8. צלילה בים פתוח -
 - א. יש להשתמש בכלי שייט שיוביל את הצוללים לאתר הצלילה, על פי חוקי השיט.
 - ב. כלי השיט יופעל ע"י מפעיל מיומן שאינו אחד מקבוצת הצוללים.

- ג. כלי השייט יהיה מצויד באמצעי קשר המאפשר יצירת קשר מיידית עם החוף/משטרת החופים/חיל הים.
- ד. חובת המצאות ערכת חמצן להחייאה בסירה.
- ה. מומלץ להשתמש במצוף סימון וחבל ירידה. חבל הירידה צריך להיות מעוגן לקרקע בעזרת משקולת של 15 ק"ג לפחות/עוגן מתאים.
- המצוף יהיה מצוף קשיח בעל יכולת הצפה של 50 ק"ג לפחות. כמו כן מומלץ להשתמש בחבלי דקומפרסיה הקשורים למצופי עזר. כל המערך הנ"ל לא יושפע מזרמים ורוחות ובמקרה חרום יוכל לשמש לצוללים שימשכו עצמם כלפי מעלה.
- ו. ניתן להשתמש בכלי השייט כמצוף ובחבל העוגן כאנך ירידה. מומלץ עם זאת להשתמש במצוף סימון שאינו חלק ממערכת הירידה ושיאפשר את איתור הנקודה המדוייקת במקרה של צורך בפינוי חרום או צולל נעדר.
9. צלילות עומק בים פתוח מחייבות ידע מוקדם של מזג האוויר, תנאי הים, זרמים, ראות ומבנה הקרקעית. המדריך האחראי יכין את צלילה בהתאם לתנאים המשפיעים לעיל.
10. לפני כל צלילה יש לתדרך את הצוללים ולתת דגש מיוחד על:
- א. סכנות כלליות בצלילות עומק.
 - ב. שכרון עומקים - סימנים ודרכי תגובה.
 - ג. תנאים משפיעים - מזג אוויר, מצב הים, ראות.
 - ד. שליטה על האיזון והציפה.
 - ה. מצבי חרום ופינוי.
11. במהלך הצלילה - ההעמקה צריכה להיות הדרגתית. רצוי לבצע שקיעה מהירה עד לעומק של כ - 25 מטר. מעומק 30 מטר - יש לוודא שליטה מושלמת על האיזון ולבצע עצירות קצרות כל מספר מטרים נוספים של העמקה לבדיקת השפעות שיכרון אפשריות אצל הצוללים.
12. את העליה יש לבצע בקצב מבוקר כשהקבוצה כולה מרוכזת. רצוי לשים לב שלא חל עיקוב מיותר בתחילת העליה. בכל מקרה, אין להאיץ את קצב העליה לקראת סופה על מנת לפצות על עיקוב אפשרי.
13. מומלץ לבצע את חניית הבטיחות בעומק של כ- 5 מטרים על מנת למנוע ציפה מקרית אל פני המים.
14. תכנון פרופיל הצלילה - קיימות שתי אפשרויות:
- א. תכנון וביצוע הצלילה ע"פ הטבלה (טבלה ישראלית).
 - ב. בשימוש במחשב צלילה ובהתייחס להוראות המחשב.
- * בשני המקרים אין לתכנן או לבצע צלילות המחייבות חניית דקומפרסיה.
15. תכנון צריכת אוויר -
- א. יש לוודא שהמיכלים מלאים (200 אטמוספירות).
 - ב. אין לאפשר לחניכים לצלול עם מיכל קטן מ- 10 ליטר (כמות מזערית 2.000 ליטר אוויר חופשי).
 - ג. לחץ מזערי לתחילת עליה יהיה 120 אט' ללא קשר לזמן התחתית הנותר.

16. זכור! הצלילה הספורטיבית מיועדת להנאה ולכן הבטיחות קודמת לכל. עם כל חריגה מהמתוכנן (תנאי שטח או ביצוע), יש להפסיק את הצלילה ולפעול רק לסיימה הבטוח.
הערה: ניתן לעשות שימוש בניטרוקס ובתנאי שכל החניכים עברו הכשרה מתאימה בנושא והוסמכו להשתמש בתערובות מועשרות בחמצן, ושכל הציוד המשמש לצלילה הותאם לאוויר מועשר בחמצן.

א. נושא עיוני 1 - תכנון וביצוע צלילות עומק

מטרת השעור:

לימוד והכרת הגורמים המשפיעים על צלילות עומק.
בסוף השיעור החניכים יכירו את הגורמים המשפיעים על תכנון וביצוע של צלילת עומק.

נושאים להעברה:

1. סיכונים הנובעים מביצוע צלילות עומק:
 - א. שכרון עומקים.
 - ב. הגדלת הסיכון להפגע ממחלת הדקומפרסיה.
 - ג. העומק מקשה על התמודדות עם מצבי חרום.
 - ד. בעיות איזון.
 - ה. קשיי נשימה עקב צפיפות האויר.
 - ו. בעומקים גדולים במיוחד - סכנה של הרעלת חמצן אובדן הכרה ללא התרעה.
2. תכנון צלילות עומק:
 - א. בחירת האתר ואמצעי הגעה.
 - ב. הכרות עם תנאי הים מזא האויר ומבנה הקרקעית.
 - ג. בחירת בן זוג בעל יכולת ושיקול דעת.
 - ד. נוהלי חרום ופינוי.
3. תכנון פרופיל הצלילה (ניתן לבחור באחת משתי האפשרויות):
 - א. ע"פ טבלה שאושרה ע"י הרשות המוסמכת.
 - ב. ע"פ מחשב הצלילה ובהתאם לכללי השימוש במחשב.
 4. צלילה בתערובות גאזים כאמצעי להפחתת הסיכון.

הערות להדרכה:

הדגש את הבעיות של שכרון עומקים: לא ניתן לחיזוי, שונה מאדם לאדם ואצל אותו אדם מצלילה לצלילה.
הסבר את הסכנות של ציפת בזק או עליית חרום.
הדגש: צלילה במים כחולים ללא קרקעית מגדילה את הסכנה של שכרון עומקים ומקשה על שמירה על העומק המתוכנן.
הדגש כי אין לערב תכנון צלילה ע"פ טבלאות עם השימוש במחשב (הרחבה תינתן בשעור טבלאות ומחשבים).
השתמש בנסיון הצוללים לצורך המחשה.
הדגש: צלילת עומק באויר עלולות להיות מסוכנות ביותר.
חוקי הפיסיקה והמגבלות הפיסיולוגיות אינם ניתנים לשינוי.
הדגש: צלילה בתערובות גאזים מחייבת הכשרה וציוד מתאימים.

ב. נושא מעשי 1 - צלילת עומק 33-35 מטר

(קרקעית בעומק מירבי - 35 מטר)

מטרת השעור:

חשיפה ראשונה לעומק גדול מ- 30 מטר ותרגול מצבים שונים בעומק.
בסוף השעור החניכים יציגו יכולת לבצע ירידה מבוקרת, לשמור על עומק הצלילה המתוכנן, לבצע עליה מבוקרת ועצירה לחניית בטיחות.

מהלך השעור:

1. השעור יתנהל ע"פ ההנחיות הכלליות לביצוע צלילות עומק המופיעות בראש הפרק.
2. במהלך הצלילה:
 - א. רכז את כל הצוללים בעומק 2-3 מטר, מעומק זה החל בשקיעה מהירה אך מבוקרת.
 - ב. הגדר לחניכים להתאזן באופן מוחלט בעומק 25 מטר.
 - ג. המשך להעמיק עד 30 מטר ובדוק איזון.
 - ד. המשך להעמיק לעומק המתוכנן.

3. עליה -

- א. תחילת עליה עם תום זמן התחתית או ירידת לחת ל - 120 אט'.
- ב. העליה תתבצע בעזרת שליטה מושלמת על המאזן, ובשימוש מזערי ברגליים.
4. הגעה לעומק החנייה וביצוע חנייה בריחוף
5. עליה לכלי השייט או חזרה אל החוף (בהתאם לאתר).
6. סיכום צלילה ובדיקת תכנון מול ביצוע.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. תן דגש מיוחד לשליטה על האיזון.
2. וודא שהחניכים בודקים עומק וזמן בכל מהלך הצלילה.
3. חזור על השפעות אפשריות של שיכרון עומקים.
4. במקרה של בעיות פימפום המעקבות את הקבוצה יחזרו הצולל המתקשה וכן זוגו אל פני המים וישלימו את הצלילה במועד מאוחר יותר.
5. ניתן להוסיף תרגול מצפן בריחוף כחלק מחניה (עומק מירבי - 5 מטר).
6. בכל מקרה של ספק, יש להפסיק מיידית את הצלילה.

ג. נושא מעשי 2 - צלילת עומק 36-38 מטר (קרקעית בעומק מירבי - 38 מטר)

מטרת השעור:

המשך העמקה, חשיפה לעומק גדול מ - 35 מטר ותרגול מצבים שונים בעומק. בסוף השעור החניכים יציגו יכולת לבצע ירידה מבוקרת, לשמור על עומק הצלילה המתוכנן, לבצע עליה מבוקרת תוך ביצוע הנשמה ב"דו ווסת" ועצירה לחניית בטיחות.

מהלך השעור:

1. השעור יתנהל ע"פ ההנחיות הכלליות לביצוע צלילות עומק המופיעות בראש הפרק.
2. במהלך הצלילה:
 - א. רכז את כל הצוללים בעומק 2-3 מטר, מעומק זה החל בשקיעה מהירה אך מבוקרת.
 - ב. הגדר לחניכים להתאזן באופן מוחלט בעומק 30 מטר.
 - ג. המשך להעמיק עד 35 מטר ובדוק איזון.
 - ד. המשך להעמיק לעומק המתוכנן.
3. עליה -
 - א. תחילת עליה עם תום זמן התחתית או ירידת לחץ ל - 120 אט'.
 - ב. העליה תתבצע בעזרת שליטה מושלמת על המאזן, ובשימוש מזערי ברגליים.
 4. בעומק 25 מטר - עצור את הקבוצה והתחל בביצוע עליה בהנשמה ב"דו ווסת".
 5. הגעה לעומק החנייה וביצוע חנייה בריחוף תוך המשך תרגול ההנשמה.
 6. עליה לכלי השייט או חזרה אל החוף (בהתאם לאתר).
 7. סיכום צלילה ובדיקת תכנון מול ביצוע.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. תן דגש מיוחד לשליטה על האיזון.
2. וודא שהחניכים בודקים עומק וזמן בכל מהלך הצלילה.
3. חזור על השפעות אפשריות של שיכרון עומקים.
4. במקרה של בעיות פימפום המעקבות את הקבוצה יחזרו הצולל המתקשה וכן זוגו אל פני המים וישלימו את הצלילה במועד מאוחר יותר.
5. הגדר מראש תפקידי מנשים ומונשם.
6. הגדר למדריכי הקבוצה את הזוגות עליהם יהיו אחראים במהלך העליה.
7. וודא שהצוללים אינם שוקעים עם תחילת תרגיל הנשמה והם שולטים על מהירות העליה.
8. ניתן להוסיף תרגול מצפן בריחוף כחלק מהחניה (עומק מירבי - 5 מטר).
9. בכל מקרה של ספק, יש להפסיק מיידית את הצלילה.

ד. נושא מעשי 3 - צלילת עומק מסכמת 39-42 מטר (קרקעית בעומק מירבי - 42 מטר)

מטרת השעור:

תכנון וביצוע צלילת עומק מסכמת (39-42) מטר.
בסוף השעור החניכים: יציגו יכולת לתכנן ולבצע צלילת עומק, בהתייחס לכל הכללים.

מהלך השעור:

1. השעור יתנהל ע"פ ההנחיות הכלליות לביצוע צלילות עומק המופיעות בראש הפרק.
2. במהלך הצלילה:
 - א. רכז את כל הצוללים בעומק 2-3 מטר, מעומק זה החל בשקיעה מהירה אך מבוקרת.
 - ב. הגדר לחניכים להתאזן באופן מוחלט בעומק 30 מטר.
 - ג. המשך להעמיק עד 35 מטר ובדוק איזון.
 - ד. המשך להעמיק לעומק המתוכנן.
3. עליה -
 - א. תחילת עליה עם תום זמן התחתית או ירידת לחץ ל - 120 אט'.
 - ב. העליה תתבצע בעזרת שליטה מושלמת על המאזן, ובשימוש מזערי ברגליים.
 4. ביצוע חנייה ועליה אל פני המים.
 5. סיכום צלילה ובדיקת תכנון מול ביצוע.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. מומלץ לבצע את הצלילה המסכמת מכלי שייט, ע"פ הכללים לביצוע בים פתוח ובשיתוף החניכים בכל שלבי ההכנה והביצוע.
2. אין לשתף בצלילה צוללים שלא ביצעו את הצלילות המקדימות או שלא הציגו רמה מניחה את הדעת.
3. היה ער לאפשרות של שכרון עומקים.
4. בכל מהלך הצלילה, וודא שהחניכים עוקבים אחר מד העומק והשעון.
5. מומלץ לא לשלב תרגילים במהלך הצלילה ולאפשר לחניכים להתרכז בביצוע הצלילה עצמה.
6. אם לא הושגה רמה מניחה את הדעת יש לחזור על הצלילה עד להשגת המטרה.
7. בכל מקרה של ספק, יש להפסיק מיידית את הצלילה.

מערכ שיעורי כיתה

הצגה כללית:

המערכים העיוניים המועברים בקורס צולל בכיר מיועדים מעיקרם להעשרת הידע. הנושאים המובאים כידע הכרחי הוצגו בצמוד לשיעורים המעשיים הרלוונטיים. הנושאים להעברה המובאים להלן הינם בראשי פרקים בלבד ועל המדריך להחליט כיצד לשלבם במהלך הקורס. סדר השיעורים המופיע כאן הינו לצרכי נוחות בלבד.

שיעור עיוני 1 - פיזיקה:

מטרת השיעור:

הכרה והבנה מעמיקה של התהליכים הפיזיקליים הבאים לידי ביטוי בצלילה. בסוף השיעור החניכים יבינו בצורה מעמיקה את התהליכים הפיזיקליים הקשורים לצלילה והמשפיעים על הצולל.

נושאים להעברה:

1. מבנה האטום ואופן ההתקשרות של האטומים למולקולה:
 - א. האטום וחלקיו: גרעין ואלקטרונים ב"מעטפות".
 - ב. טבלת היסודות (עד וכולל השורה השניה - הניאון)
2. מצבי צבירה של החומר: גז; נוזל; מוצק.
3. הלחץ ומידותיו: ס"מ² / ק"ג; אטמ'; BAR; PSI; מ"מ כספית;
4. הרכב האוויר - הכללי והנשף.
5. חוקי הפיזיקליים הקשורים לצלילה:
 - א. חוק הגזים הכללי.
 - ב. חוק בויל והשלכותיו המעשיות.
 - ג. חוק צ'ארלס והשלכותיו המעשיות.
 - ד. חוק דלטון והשלכותיו המעשיות.
 - ה. חוק הנרי והשלכותיו המעשיות.
 - ו. חוק ארכימדס והשלכותיו המעשיות.
6. מעבר האור, והראיה במים:
 - א. השתברות קרני האור באוויר ובוזל. חוק סנל.
 - ב. הבלעות: העלמות הצבעים בעת העמקה.
 - ג. עכירות.
 - ד. גל וצל: רמת ההצלה ביחס לשיא הגל.
7. מעבר הקול, והשמיעה במים.
 - א. מעבר החום:
 - ב. סוגי העברת חום בין שני גופים: קרינה; הולכה; הסעה (זרימה בנוזל).
 - ג. רמת הבידוד של האוויר ביחס למים.
 - ד. אופני מדידה של טמפרטורה: צלזיוס; פרנאיט; קלווין.
8. רוחות, גלים וזרמים:
 - א. רוחות: כיוונים - שושנת הרוחות; עוצמה - טבלת בופור.
 - ב. גל: הגדרת גובה ורוחב; עוצמה - טבלת בופור.
 - ג. משתני הרוח היוצרים את הגל: עוצמת נשיבה, מרחק נשיבה, זמן נשיבה.
 - ד. תנועת האנרגיה בגל ותנועת המים בגל.
 - ה. סוגי גלים.

הערות: סעיף 8 אפשר להעביר בהשתלמות ימאות.

שיעור עיוני 2 - פיסיולוגיה, מערכות הגוף:

מטרת השיעור:

הכרה והבנה מעמיקה של המערכות הפיסיולוגיות המושפעות בצלילה, והתאונות הקשורות בהם. בסוף השיעור החניכים: יכירו ויבינו את המערכות הפיסיולוגיות המושפעות במהלך הצלילה, את התהליכים הגורמים לתאונות באותם אברים ואת התאונות עצמן: גורמים, זיהוי, טיפול ומניעה.

נושאים להעברה:

1. מערכת הנשימה - הראות:
 - א. תפקיד המערכת.
 - ב. ראות - מבנה.
 - ג. הנשימה - התהליך הפיסיולוגי בראות.
 - ד. פגיעות ריאה: תסחיף אויר; פנאומוטורקס; אמפיזמה מדיאסטנלית; אמפיזמה תת עורית.
2. מערכת הנשימה - הדם:
 - א. דם - תפקיד והרכב הדם.
 - ב. מבנה מערכת הובלת הדם.
 - ג. השפעת בועיות החנקן והאוויר על הדם.
3. מערכת השמיעה ושיווי המשקל:
 - א. מבנה האוזן - כללי.
 - ב. מבנה אבר השמע באוזן הפנימית, ואופן פעולתו.
 - ג. מבנה אבר שיווי המשקל באוזן הפנימית, ואופן פעולתו.
 - ד. מצבי פגיעה באוזן: מערכת אוזן תיכונה; מערכת אוזן פנימית.

שיעור עיוני 3 - פיסיולוגיה, תאונות צלילה:

מטרת השיעור:

הכרה והבנה מעמיקה של תאונות הצלילה. בסוף השיעור החניכים: יכירו ויבינו את התהליכים הגורמים לתאונות בצלילה, ואת התאונות עצמן - גורמים, זיהוי, טיפול ומניעה.

נושאים להעברה:

1. הרעלת חנקן
2. הרעלת חמצן:
 - א. הפעילות הפיסיולוגית של החמצן.
 - ב. מגבלות השימוש בחמצן.
 - ג. הרעלת חמצן ראיתית.
 - ד. הרעלת חמצן עצבית.
3. מחלת דקומפרסיה (ניתן לחבר לשיעור על הדקומפרסיה):
 - א. תאוריות המסבירות את היווצרותה: בועות - חוק הנרי ובויל; בועות שקטות; תופעות פיזיקליות מקומיות.
 - ב. גורמים המגדילים את הסיכון: גורמי סיכון פיסיולוגיים; פרופיל הצלילה הבודדת (שיני מסור) והחוזרת.
 - ג. סוגי פגיעות: בנדס; תופעות עוריות; פגיעה עצבית - מוחית; שוק; אוזן פנימית; נמק עצם.
4. CO₂:
 - א. השלכות של רמת CO₂ גבוהה על התפתחות הרעלות אחרות.
 - ב. הרעלת CO₂ - התופעה הפיסיולוגית, והקשר בינה ובין נשמת ופאניקה.
 5. תאונות צלילה - גורמים, זיהוי, טיפול ומניעה: חזרה על כל התאונות תוך הרחבה בכל תאונה.

הערות: הצג לחניכים מידע חדש וברמה גבוהה, במידת הצורך חזור על הנקודות שנשכחו.

שיעור עיוני 4 - תופעת הדקומפרסיה:

מטרת השיעור:

הכרה והבנה מעמיקה של תופעת הדקומפרסיה. בסוף השיעור החניכים יכירו ויבינו את התפתחות הטבלאות ומחשבי צלילה והשלכתם על אופן תכנון הצלילה.

נושאים להעברה:

1. ההיבט הקליני (ניתן להעברה בשיעור הקודם).
2. ההיבט ההיסטורי.
3. עקרונות המודל המתמטי למניעת מחלת הדקומפרסיה: רקמה תאורטית; זמן מחצית; יחס רוויה קריטי; M- Value; רקמה מובילה; זמן מרבי ללא דקומפרסיה.
4. טבלאות USN:
 - א. נתוני המודל המתמטי של טבלאות USN
 - ב. הצגת טבלאות USN 1970 ואופן השימוש בהן.
 - ג. הבהרת ההגדרות לשימוש בטבלאות USN.
 - ד. תרגול.
5. הטבלה "הישראלית": חזרה; קישור לטבלת USN; תרגול.
6. צלילה בגבהים - מגבלות וטכניקות חישוב.
7. טיסה לפני צלילה ואחר צלילה.
8. מחשבי צלילה: התפתחות; מבנה ודרך פעולה; בחירת מחשב; כללי שימוש.
9. מחשב צלילה (צלילת מדרגות) מול טבלאות (צלילת עומק אחיד): יתרונות וחסרונות של כל שיטה.
10. פתרונות חליפיים לבעיית הדקומפרסיה:
 - א. צלילה בתערובת שונה מאוויר.
 - ב. צלילה בתערובות משתנות במהלך הצלילה.
 - ג. חניות בתא לחץ.

הערות: הדגש שלימוד טבלאות U.S.N ותכנון חניות דקומפרסיה הינו לצורך העמקת הידע בלבד. צולל ספורטיבי בכל דרגה בישראל אינו רשאי לבצע צלילות עם חניית דקומפרסיה.

הסמכה:

- מעבר מבחן ידע מסכם.
מעבר בהצלחה של כל הנושאים המעשיים.
החניך עבר בהצלחה מבחן יכולת הכולל:
1. שחיית סנפירים למרחק 800 מ' בזמן מירבי של 20 דקות.
 2. שחייה חופשית למרחק 200 מ' בזמן מירבי של 8 דקות, צלילה לעומק 3 מ', הרמת גולם במשקל 2 ק"ג וביסוס של 2 דקות במים.
 3. צלילה חופשית לעומק 10 מטר.
- ההסמכה תתבצע ע"ג מעטפת הסמכה

קורס צולל בכיר

הצגה כללית:

דרגת צולל בכיר הינה הדרגה הגבוהה ביותר ברשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית לצולל שאינו מדריך. קורס צולל בכיר נועד להביא את הצולל לרמה מקצועית גבוהה, הן במישור המקצועי והן במישור העיוני. הקורס הינו סיכום תקופת חניכותו של הצולל (בפיקוח מדריך) ובסימו הצולל מצוייד בכלים המאפשרים לו התמודדות עם מרבית מצבי הצלילה האפשריים, כמו גם הפעלת שיקול דעת נכון בכל מצב והתפתחות נתונים. כישורים אלה מאפשרים לצולל לקחת אחריות גם על קבוצת צוללים (מוסמכים) ומציבים אותו בנקודת זינוק טובה למסלול הדרכה.

מסלול ההכשרה לצולל בכיר נחלק לשני חלקים:

האחד - השתלמויות מקצועיות שמיועדות לשכלול היכולת האישית בנושאים מקצועיים (ראה השתלמויות).

השני - לימוד הבסיס להובלת קבוצה ולקחת אחריות על צוללים אחרים, ומתן דוגמה אישית בהתנהגות מקצועית ושמירה על ערכי הטבע.

מבנה הקורס מאפשר גמישות מירבית הן לחניך והן למדריך בבחירת מסלול הכשרה רצוף או מפוצל.

מטרות הקורס:

1. לשכלל את יכולת הצולל ולהביאה לרמה המקצועית הגבוהה ביותר;
2. להעשיר את הידע העיוני ולהביא את החניך לדרגת ידע ברמת מדריך;
3. לחנך לאחריות ומתן דוגמה אישית;
4. להקנות את היסודות של הובלת קבוצת צוללים;
5. לפתח את יכולת החשיבה בהתייחס לתכנון ואירגון הצלילה, בהתייחס לתנאי הים ורמת הצוללים;
6. לפתח אצל החניך את היכולת לנתח מצבים מתחת למים, להבין דבר מתוך דבר ולהגיע לפתרון בעיות בנסיבות ותנאים משתנים.

תנאי קבלה:

1. צולל דרגה ג' או דרגה מקבילה מארגון בינלאומי מוכר (התמחות לעומק);
2. גיל 16 ביום פתיחת הקורס (מועמד שגילו נמוך מ - 18 חייב באישור הורים);
3. הצהרה על בריאות תקינה.
4. ביטוח בתוקף;
5. צלל 40 צלילות לפחות מיום הסמכתו כצולל דרגה ב' (עד 3 צלילות ביממה נחשבות) וביצע את ההשתלמויות הנדרשות (ראה פרק השתלמויות). הצלילות שיבוצעו במהלך ההשתלמויות הן חלק ממניין 40 הצלילות. לעניין ההתמחויות - הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית מכירה בתעודות התמחות שניתנו בחו"ל על ידי ארגון צלילה מוכר, ובכפוף לביצוע צלילת מבחן כפי שייקבע על ידי המדריך.

מבנה הקורס:

במישור המעשי מתמקד הקורס בתרגול מצבי חרום, הובלת קבוצת צוללים* והכרת תנאי הביצוע של צלילות עד עומק 42 מטר. התרגולים המעשיים משולבים זה בזה, ונועדו להקנות לחניך יכולת להתמודד עם מצבים משתנים, להעריך, לנתח ולהגיע לפתרון בעיות במהלך התרחשותן.

במישור העיוני מרחיב החניך את ידיעותיו בנושאי התאוריה של הצלילה לרמת הידע של מדריך צלילה.

* רשאי מגיל 18 ומעלה.

תכנית הקורס

מעשי:

1. השתלמויות (ראה פרק השתלמויות)
(צלילת היכרות והתרגלות תתבצע בקורס שההשתלמויות בוצעו במועד נפרד ובהתאם לשיקול המדריך).
2. מצבי חרום והצלה - 3 שעורים;
3. תרגול צלילות עומק 42 - 30. מטר - 3 שעורים;
4. הובלת קבוצה בתנאים משתנים - 3 שעורים;
5. מבחן יכולת במים (מבחן כניסה או מבחן מסכם);
6. מאמן קמ"ס - בריכה - 3 שעורים (אופציה).

עיוני:

1. חוקי הפיסיקה והקשרם לצלילה (חזרה ו"העמקה");
2. פיסיולוגיה - חזרה על מערכת הנשימה, דם, אזניים, סינוסים;
3. ירידה ל"עומק" בנושא תאונות, ניתוח תאונות צלילה;
4. דיון בנושא - הובלת קבוצת צוללים, מקרים ותגובות;
5. התפתחות טבלאות הדקומפרסיה, טבלאות שונות, מחשבי צלילה;
6. צלילות עומק - הערכות ובעיות אופייניות;
7. תפקידי מוביל הקבוצה, אתיקה ודוגמה אישית;
8. קמ"ס;
9. מבחן ידע;

הזמן המזערי הנדרש להשלמת תכנית הקורס הינו 4 ימים (כאשר מבצעים את הקורס וההשתלמויות ברצף, נדרשים 8 ימים לפחות להשלמת התכנית כולה).

- * אין לבצע יותר מ- 3 צלילות ביום.
- * יש להגביל את מספר הצלילות בימים שבהן מבוצעות צלילות עומק.

הסמכה: מעבר הנושאים המעשיים, העיוניים ומבחן ידע בהצלחה.

התרים:

- כל ההתרים של צולל דרגה ג'
- צולל דרגה ג' רשאי לצלול לעומק מירבי של 42 מטר;
- צולל בכיר רשאי להוביל קבוצת צוללים בשכר, במסגרת מרכז צלילה מגיל 18 בלבד.
- יחס מוביל / צולל - על-פי שיקול דעת ובהתייחס לדרגת הצלילה, יכולת הצולל ותנאי הים;
- צולל בכיר רשאי ללוות מדריך בקורס דרגה ב' (ראה הערה).
- * הערה - מדריך מוסמך רשאי בליווי צולל בכיר להוביל קבוצה של עד 8 צוללים בקורס דרגה ב'.
- * רשאי לשמש כמאמן קמ"ס ובלבד שעבר בהצלחה השתלמות מאמן קמ"ס;

הגבלה:

- אינו רשאי לבצע צלילות דקומפרסיה.
- אינו רשאי לעסוק בהדרכה.

צולל בכיר - אופן השימוש במערכי ההדרכה

כללי:

השימוש במערכי ההדרכה, מתבסס על ההוראות שהוצגו בפרק ההשתלמויות. מאחר שניתן לנהל את הקורס במספר אופנים (רצוף או מפוצל), "נקודת החיבור" של ההשתלמויות עם קורס צולל בכיר מחייבת את המדריך להבטיח שהחניך עומד בכל דרישות הקורס ובכלל זה רמת הצלילה והידע העיוני. מערכי השעור לכל נושא מופיעים במרוכז (דוגמת ההשתלמויות). עקב תרגול צלילות עומק ומגבלות הטבלה, מומלץ לשלב בכל יום מימי הקורס צלילות עומק (כצלילה ראשונה) ושעור מעשי נוסף מנושאי הקורס בהמשך היום.

מטרת השעור:

מטרות השעור שמוצבות בראש כל מערך, מתבססות על השגת יכולת מקצועית ברמה גבוהה. מדד זה אינו מדד ביצועי מובהק והוא ניתן לפרוש במספר אופנים. מאחר שכך - לרמתו, יושרו המקצועי והדוגמה האישית של המדריך, תפקיד מכריע בעיצובו של הצולל הבכיר. ככלל, מטרות השעורים מכוונות להשגת המטרה הסופית של הקורס - צולל ברמה הגבוהה ביותר ובעל יכולת להוביל ולקחת אחריות על צוללים נוספים. בהתחשב בכך שהדרכה בקורס מתנהלת על ידי מדריך בכיר, משאיר המערך למדריך מרחב בקביעת מטרות ביניים כאמצעי להשגת המטרה הסופית. יחד עם זאת, יש לשים לב לשעורים שבהם השגת המטרה מהווה תנאי מעבר לשעור הבא (ראה צלילות עומק).

המערך המעשי:

לכל נושא עיקרי מנושאי הקורס מערך שעורים מפורט. מערך זה מתייחס להשגת המטרה הסופית של אותו נושא. ריכוז כל מערכי השעור לנושא מסויים נועד לצרכי נוחות בלבד. המדריך הוא אשר ייקבע כיצד לשלב את הנושאים במהלך הקורס. לדוגמה: צלילות העומק מופיעות במערך ברצף, אולם יש לחלקן בין ימי הקורס, בהתייחס למגבלות הטבלה והתקדמות החניך.

תנאי השעור:

תנאי השעור במהלך הקורס נחלקים לשניים: האחד - צלילות עמוקות - בצלילות אלו תנאי השעור "קשיחים" ומחייבים את המדריך, למעט במקרים בהם הצמדות לתנאי השעור (כגון השגת העומק בכל מחיר) עלולה לסכן את החניכים. (במקרה שתנאי השעור מנעו את קיומו יש לחזור עליו במועד אחר). השני - מצבי חרום והובלת קבוצה - בשעורים אלה תנאי השעור מהווים המלצה בלבד ועל המדריך לתרגל את החניך במצבים הקרובים ככל הניתן למצבי אמת.

המערך העיוני:

מרבית השעורים העיוניים בקורס מיועדים להעשרה, ובניגוד לקורסים הבסיסיים ידע זה אינו מהווה בהכרח תנאי לקיומו של השעור המעשי. נושאי ההעשרה יובאו בראשי פרקים ויתייחסו לנקודות החשובות, על המדריך לצקת בהם תוכן ולהחליט כיצד לשלבם בתכנית הקורס. * נושאים המהווים חלק, או תנאי לקיומו של שעור מעשי, יוצגו במערך ההדרכה בצמוד לשעור המעשי האמור.

הדרכה:

ההדרכה בקורס מתבצעת על ידי מדריך מוסמך מתקדם. מדריך מוסמך רשאי לעזוב לבכיר בכל נושא מנושאי הקורס בהתאם לשיקול דעתו של המדריך הבכיר, ובתנאי שלא הופרו תנאי השעור. **עליך לזכור כי הצגת דוגמה אישית חיובית, שהינה לא פעם מודל לחיקוי, חשובה לא פחות מהתרגולים הטכניים.**

נושא 1 - מוביל קבוצת צוללים

הצגה כללית:

הובלת קבוצה, תפקידי המוביל, אחריותו והכשורים המקצועיים הנדרשים לכך, מתורגלים בכל מהלך הקורס. במקביל, מתמקדים מספר שעורים עיוניים ומעשיים בנושאים האופייניים להובלת קבוצה. נושאים אלה יוצגו מתחת הכותרת - "מוביל קבוצת צוללים" וישולבו במהלך הקורס. במסגרת מערכי ההדרכה מוצגים השעורים המעשיים והנושאים העיוניים הקשורים בהם כיחידה אחת.

א. נושא עיוני 1 - מוביל הקבוצה

מטרת השעור:

דיון בתפקידי מוביל הקבוצה, אחריותו וכללי התנהגות. בסוף השעור החניכים ידעו, יכירו ויבינו את תפקידי מוביל הקבוצה, כללים בארגון והובלת קבוצה. יכינו דף - תפקיד ואחריות מוביל הקבוצה.

נושאים לדיון והעברה:

1. תפקיד מוביל הקבוצה.
2. אחריות מוביל הקבוצה:
 - א. מחוץ למים.
 - ב. במים.
 - ג. לאחר הצלילה.
3. תכנון הצלילה בהתייחס:
 - א. לרמת הצוללים (איך לסווג תעודות ולהתייחס לרמת הצולל).
 - ב. התייחסות לצולל מההיבט האנושי ובהתייחס לצפיותיו של הצולל מהצלילה.
 - ג. אתר הצלילה ורמת הצוללים.
 - ד. תנאי הים ומזג האויר.
 - ה. הכרות המוביל עם אתר הצלילה.
 - ו. בעלי חיים באתר.
 - ז. שמירה על הנוף והסובב הימי.
4. ארגון הקבוצה:
 - א. חלוקה לזוגות ובדיקה.
 - ב. הסבר על הצלילה ומקרים ותגובות.
5. ארגון הקבוצה לפני הצלילה ובעיות אופייניות:
 - א. בעיות ציוד: ציוד לא תקין, בעיות התאמה, חוסרים.
 - ב. קיצור זמן ההתארגנות על מנת למנוע מכת חום (בקיצ), ומיקום הקבוצה במקום מוצל, מוגן מרוח.
6. ארגון הקבוצה מתחת למים ובעיות אופייניות:
 - א. שליטה על הקבוצה.
 - ב. בעיות של צוללים מתחת למים: פימפום, איזון, שחיה, ריקון מסיכה.
 - ג. גמר אויר מוקדם על ידי אחד הצוללים.
 - ד. נתק בין הצוללים.
 - ה. התנהגות לא אחראית כגון: העמקה מעבר לתכנון, פגיעה באלמוגים, התרחקות מהקבוצה או בן הזוג.
 - ו. נשמת, פאניקה, "ריצה למעלה".
 - ז. עליה לא מבוקרת ובעיות בשהייה על פני המים.
7. יציאה מהמים:
 - א. בחוף: בחירת נקודת יציאה נוחה ובטוחה.
 - ב. בכלי שייט: קביעת אופן העליה בהתייחס למצב הים וסוג כלי השיט.
 - ג. על פי הצורך - עזרה בהסרת הציוד.

8. בדיקת נוכחות ובדיקה שכל הצוללים בריאים.
9. סיכום צלילה, החלפת רשמים, הערות על פי צורך (בנוגע לשיפור ציוד או בעיה ייחודית לצולל). רישום צלילה ביומן הצלילות.
10. בהתייחס לנקודות הרשומות לעיל - בניית דף הנחייה למוביל הקבוצה על ידי החניכים (בעבודה עצמית).

הערות להדרכה:

נהל את השעור כדיון.
 הבא דוגמאות ומצבי צלילה אמיתיים.
 שעור זה מהווה רקע לתרגול ראשון במים ולאחריו יתנהל דיון נוסף.
 הדגש: המוביל אינו מדריך צלילה ואינו מלמד לצלול.
 הדגש את החשיבות של הכרות מוקדמת עם נסיון הצלילה של הצוללים.
 הדגש: בשלב ההתארגנות ניתן לזהות צוללים בעייתיים על פי גישתם לציוד, הפגנת אי שקט.
 הדגש את החשיבות של הכרות מוקדמת של מסלול הצלילה והתנאים המיוחדים לצלילה על ידי המוביל.
 הדגש: יש לנהוג בכבוד בצוללים ולזכור כי מוביל הקבוצה הינו בראש וראשונה "נותן שרות". יש לתת לכל צולל יחס אישי.
 למוביל הקבוצה אחריות גורפת לכל שלבי הצלילה ובכלל זה בטיחות הצוללים ושמירת טבע.
 הדגש את הצורך במציאת הגבול העדין של מתן חופש מירבי לצולל בקבוצה מצד אחד, ושמירה על מסגרת הצלילה ובטיחות הצוללים מהצד האחר.

ב. נושא עיוני 2 - תדריך לפני צלילה

מטרת השעור:

לימוד עקרונות של בנייה והעברת תדריך לפני צלילה.
 בסוף השעור החניכים: יכירו וידעו להכין תדריך לפני צלילה בהתייחס לאופי הצלילה והצוללים. יציגו יכולת לעמוד לפני קבוצה ולהעביר את התדריך.

נושאים להעברה:

1. מטרת התדריך:
 - א. הגדרת מטרת.
 - ב. יצירת "שפה משותפת" עם הצוללים.
 - ג. הפחתת חששות.
 - ד. קביעת כללים ברורים וכיסוי מצבים אפשריים במהלך הצלילה.
2. כללים בבניית תדריך:
 - א. ענייני ומתייחס לנקודות החשובות.
 - ב. מתאר את מהליך הצלילה ומגדיר מה יש לעשות במהלכה.
 - ג. קובע כללי התנהגות ברורים במהלך הצלילה.
 - ד. קובע ומחדד את הכללים לשמירה על החי והסובב הימי.
 - ה. מאפשר לצוללים לשאול ולקבל תשובות בנושאים הקשורים ישירות לצלילה.
3. תרגול חניכים בהכנה והעברה של תדריך לפני צלילה.

הערות להדרכה:

ניתן לשלב את העברת התדריך כחלק מהתרגול המעשי של הובלת הקבוצה.
 ניתן להשתמש בטופס הערכת תדריך (חוברת הכנה למדריך עוזר) לצורך ביקורת ובקרה.
 הקפד שהתדריך מתייחס לנושא ואופי הצלילה המתוכננת.
 אפשר לחנכים מספר תרגולים של העברת תדריך לפני קבוצה.
 * העזר בטופס הערכה - תדריך לפני צלילה.

ג. שיעור מעשי 1 - תרגול הובלת קבוצה

מטרת השיעור:

תרגול ראשוני של הובלת קבוצה והכרת הנושא.
בסוף השיעור החניכים יקבלו מושג ראשוני בהובלת קבוצת צוללים.

תנאי השיעור:

ים.

עומק:

עומק מומלץ 10-6 מטר.

הדרכה:

מדריך מוסמך מתקדם.

מהלך השיעור:

ניתן לבצע את השיעור בשני אופנים:

1. כאשר החניכים מצטרפים לקבוצת צוללים.
 - א. החניכים ילוו את הצלילה.
 - ב. המדריך ידגיש את השלבים החשובים.
 - ג. החניכים ירשמו הערות על אופן ביצוע הצלילה.
 - ד. בגמר הצלילה יתנהל דיון והסקת מסקנות לצורך תכנון וביצוע הובלת צלילה על ידי החניכים.
2. כאשר מבצעים שיעור לדוגמה והחניכים מחליפים תפקידים במהלך הצלילה.
 - א. ביצוע הכנות מקדימות: בדיקת תעודות, חלוקה לזוגות, בדיקת ציוד.
 - ב. תדריך על ידי החניכים.
 - ג. העמקה והובלה - תרגול שחיה ושליטה על הקבוצה עם הפנים אל הקבוצה (שחייה על הגב), עם הפנים לכיוון ההתקדמות (שחיית בטן).
 - ד. תרגול מצבים שונים מתחת למים.
 - ה. בגמר הצלילה יתנהל דיון והסקת מסקנות לצורך תכנון וביצוע הובלת צלילה על ידי החניכים.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. בסס את השיעור המעשי על הדיון המקדים בכיתה.
2. החלף תפקידי מוביל במהלך הצלילה ותרגל את כל החניכים.
3. המדריך יזום תקלות אופייניות והמוביל ינסה לפתור אותן מתחת למים.

ד. שיעור מעשי 2 - תרגול הובלת קבוצה

מטרת השיעור:

שיפור המיומנות והביטחון בהובלת קבוצה.
בסוף השיעור החניכים יראו יכולת להוביל ולשלוט בקבוצת צוללים, לשמור על כיוון מתחת למים תוך שליטה על הקבוצה. לזהות ולפתור בעיות אופייניות מתחת למים.

תנאי השיעור:

ים.

עומק:

עומק מומלץ 10-6 מטר.

הדרכה:

מדריך מוסמך מתקדם.

מהלך השעור:

- א. ביצוע הכנות מקדימות: בדיקת תעודות, חלוקה לזוגות, בדיקת ציוד.
- ב. תדריך על ידי החניכים.
- ג. תרגול הובלה, שמירה על כיוון (בעזרת מצפן ועזרים טבעיים) שליטה ופתרון בעיות מתחת למים.
- ד. העלאת קבוצה אל פני המים (במים פתוחים) ושחייה קבוצתית על פני המים.
- ה. סיכום שעור והערות.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. ניתן לתרגל את החניכים על קבוצת צוללים "אמיתית" או כשהחניכים עצמם משמשים כצוללים בקבוצה.
2. שעור זה מהווה חזרה ושיפור מיומנות משעור ההובלה הראשון.
3. וודא שהחניכים מיישמים את ההערות מהשעור הקודם.
4. וודא שהמוביל מתייחס לכל התנאים האמיתיים בשטח ובכלל זה: בחירת נקודות כניסה, אופן הכניסה למים, התייחסות לשמירת טבע ומניעת פגיעה באלמוגים, והצגת תגובה נכונה לבעיות שנוצרו במהלך הצלילה.
5. כל חניך יתרגל לפחות 10 דקות הובלה. מומלץ לחלק את הקבוצה במקרה הצורך (מדריך מוסמך ילווה את אחת הקבוצות) לשתי קבוצות (גודל מומלץ לתרגול 4-6 חניכים בקבוצה) על מנת לאפשר לכל חניך זמן תרגול סביר.
6. ניתן לבצע את השעור מהחוף או מכלי שייט.

ה. שעור מעשי 3 - שעור מסכם בהובלת קבוצה

מטרת השעור:

הצגת יכולת הובלת קבוצת צוללים.
בסוף השעור החניכים יציגו יכולת תדרוך, הובלה, שליטה, ופתרון בעיות בעיות של קבוצת צוללים מתחת למים.

תנאי השעור:

ים.

עומק:

עומק מומלץ 10-6 מטר.

הדרכה:

מדריך מוסמך מתקדם.

מהלך השעור:

- השעור יתנהל כמבחן מסכם ובמהלכו יציגו החניכים:
1. יכולת ארגון קבוצה (כולל בדיקת ציוד, חלוקה לזוגות בהתאם לרמת הצוללים).
 2. יכולת תדרוך לפני הצלילה (בהתייחס לתנאים ומטרות הצלילה).
 3. יכולת שליטה והובלה ובכלל זה: שמירה על הכיוון, מצב האויר, מבנה הקבוצה ותכנית הצלילה.
 4. פתרון בעיות ובכלל זה: עזרה לצוללים מתקשים, מניעת מצבי חרום ויכולת תגובה בהתאם להתפתחויות.
 5. החזרת הקבוצה אל החוף/כלי שייט.

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. כל חניך יבצע במהלך תרגיל ההובלה את כל השלבים הרשומים לעיל.
2. ניתן לבצע את התדריך בנפרד. משך התדריך (זמן מומלץ): 5-7 דקות.
3. לשלב המים יקבל כל חניך פרק זמן של 10-15 דקות.
4. המדריך ייזום תקלות אופייניות והגיבויות במהלך ההובלה.
5. הצגת יכולת הובלת קבוצה מהווה את אחת ממטרות הקורס ותנאי ההסמכה של החניך.
6. חניך שהפגין רמה ירודה יתרגל הובלת קבוצה עד להשגת הרמה הנדרשת.
7. מומלץ להשתמש במאפייני ההערכה מתוך חוברת הכנה למדריך עוזר.

נושא 2 - מצבי חרום

הצגה כללית:

נושא מצבי חרום הנילמד במסגרת צולל בכיר/מוביל קבוצה, נועד להשלים את הידע של החניך בטיפול במצבי חרום בכלל, וכאלה העלולים להווצר במהלך הובלת קבוצת צוללים בפרט. נושא מצבי החרום נלמד החל מהקורס הבסיסי ומתורגל גם במהלך ההשתלמויות. מאחר שההתמודדות (המוצלחת) עם מצבי חרום מתבססת על יכולת ונסיון, הרי שכל תרגול ורכישת ידע נוספים ישפרו את סיכויי ההצלחה במקרה של התפתות בלתי צפויה. אחריותו של מוביל הקבוצה מחייבת אותו לרכוש יכולת התמודדות עם מצבי חרום נוספים על אלו שנלמדו עד כה.

א. נושא עיוני 1 - מצבי חרום - מקרים ותגובות

מטרת השעור:

דיון במצבי חרום כלליים ומצבי חרום שעלולים להתפתח במהלך הובלת קבוצת צוללים לצורך קביעת דרכי תגובה.
בסוף השעור החניכים: יכירו את מצבי החרום האופייניים לצלילה בכלל, ואת מצבי החרום האופייניים להובלת קבוצה בפרט, ידעו להפעיל שיקול דעת ותגובה בהתייחס לכל אחד מהנ"ל.

נושאים להעברה:

דיון בנושאים הבאים:

1. זיהוי התפתחות של מצב חרום.
2. מניעה - "צפה תכנן", הטיפול הטוב ביותר.
 - א. תדריך כאמצעי ראשוני למניעת התפתחות של בעיות.
 - ב. איתור צוללים בעייתיים בשלב היבש, בכניסה למים ובמהלך הצלילה.
3. מצבים שעלולים להתפתח במהלך הובלת קבוצה (מקרים ותגובות):
 - א. גמר אויר.
 - ב. צולל בפאניקה, "ריצה למעלה".
 - ג. בעיות איזון.
 - ד. צולל נעדר - מתחת ועל פני המים.
4. הצג והסבר - הצורך להתגבר על מספר בעיות בעת ובעונה אחת.
5. דיון - ניתוח תאונות צלילה. מומלץ להביא דוגמאות אמיתיות המציגות דינמיקה אופיינית לתאונות צלילה, את התוצאה הסופית ואפשרויות הפעולה שבעזרתן ניתן היה למנוע את התאונה או להפחית את הנזק.

הערות להדרכה:

נהל את השעור כדיון פתוח ושתף את החניכים ככל הניתן.
בסס את השעור על מצבים אמיתיים.
תן דגש על הצורך להתמודד עם מספר מצבי חרום ועל "שרשרת התדרדרות" אופיינית.

ב. שיעור מעשי 1 - תרגול ופתרון מצבי חרום

מטרת השיעור:

תרגול והתמודדות עם מצבי חרום.
בסוף השיעור החניכים: יציגו יכולת מניעה וטיפול במצבי חרום פשוטים.

תנאי השיעור:

ים.
עומק - עומק מירבי מומלץ, 4 מטר.

מהלך השיעור:

1. תדריך והוראות בטיחות.
2. תרגול מצבי חרום מתחת למים על ידי החניכים:
 - א. שקיעה בלתי מבוקרת.
 - ב. ציפת בזק עקב - תקלות מאזן/אי שליטה באיזון/נפילת משקולות.
 - ג. צולל בפאניקה עקב - מים במסיכה/אין אויר/נשמת/לחץ נפשי.
 - ד. צולל נעדר - נוהל חיפש תת-מימי (סריקה ולימוד השטח).
3. על פני המים:
 - א. פאניקה על פני המים.
 - ב. אי יכולת לנפח מאזן ציפה.
 - ג. נשמת ואפיסת כוחות.
 - ד. חיפוש צולל - נוהל סריקה על-פני המים ולימוד נקודת ההגעה (רישום תכונים ושימוש בכל אמצעי שייאפשר חזרה אל הנקודה).

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. תרגל מצבים הדומים ככל הניתן למצבי אמת.
2. במידת הצורך הדגם והצע פתרונות.
3. השתלטות על צולל בפאניקה תתורגל בעומק עמידה בלבד. הקפד לוודא שהחניכים אינם עוצרים נשימה עקב "התלהבות יתר" במהלך הביצוע.
4. בשיעור זה - ההתמודדות תהיה עם לא יותר ממצב חרום אחד בו זמנית.

ג. שיעור מעשי מספר 2 - תרגול והתמודדות עם מצבי חרום

מטרת השיעור:

תרגול מצבי חרום מורכבים במהלך הובלת קבוצה.
בסוף השיעור החניכים: יראו יכולת להתמודד עם מצבי חרום מורכבים במהלך הובלת קבוצה, מעל ומתחת למים.

תנאי שיעור:

ים
עומק - עומק מירבי מומלץ, 4 מטר.

מהלך השיעור:

1. חזרה על השיעור הקודם בשילוב מספר מצבי חרום בעת ובעונה אחת.
2. על-פי צורך חזרה על תרגילים בהם לא הוצגה רמה נדרשת.
3. בוחן הצלה מסכם

טופס מעקב חניך - צולל בכיר

שם החניך _____ ת. לידה _____ מס.ת. צולל _____

נושא ההשתלמות	תאריך	חותמת וחתימת המדריך
שכלול היכולת		
נווט, סריקה והצפה		
הצלה ומצבי חירום		
ציוד צלילה		
ימאות וצלילה מסירה		

נושא ההשתלמות	תאריך	חותמת וחתימת המדריך
מוביל קבוצה		
מצבי חירום		
צלילות עומק		
מבחן יכולת - מים		
מבחן ידע מסכם		

התרשמות כללית _____

החניך מוסמך/אינו מוסמך

המדריך המסמך חותמת וחתימה _____

חתימת החניך _____

מדריך עוזר

מטרת הדרגה:

1. להעניק לצולל בכיר את הכלים והיכולות הנדרשים להובלת צלילות של צוללים שאינם מוסמכים לצלילה באופן עצמאי: קבוצת מוסמכים (דרגה א' ומעלה), צלילת רענון, צלילת הכרות.
2. הקניית ידע ראשוני בהדרכת צלילה לצולל בכיר (דרגה ג').

תנאים לקיום המבחנים

1. על כל מרכז צלילה להודיע על עריכת הקורס והמבחנים.
2. מד"ר תקופת המבחנים יאושר ע"י מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

תנאי קבלה להכנה

1. צולל בכיר.
2. ביטוח בתוקף.

תנאי קבלה לקורס

1. ביצע הכנה כנדרש.
2. ביטוח בתוקף.

תנאי קבלה למבחנים:

1. עבר הכנה וקורס מדריך עוזר.
2. ביטוח בתוקף.
3. מבחן כניסה - ראה מבחן כניסה מעשי.

תנאי הסמכה:

1. גיל 21 לפחות ביום במבחן.
2. לא חל לגביו האמור בפסקאות 1-3 משנה 28 (ב) בחוק הצלילה.
3. מעבר בהצלחה של תקופת מבחני מדריך עוזר.

נושאי חובה במבחנים:

1. הובלת קבוצת צוללים (כולל צלילות מקורס דרגה ב').
2. ביצוע צלילת בכורה/הכרות.
3. ביצוע צלילת רענון.
4. מבחן הצלה.
5. מבחני ידע ב: דקומפרסיה, נהלים, ידע כללי.

הערה: באם הקורס מתבצע במשולב עם קורס מדריכים, מבחן ההצלה ומבחני הידע בדקומפרסיה ונהלים יבוצעו בתקופת המבחנים של מבחני מדריך.

היתרים:

1. כל ההיתרים שלהלן במסגרת של ביה"ס המוכר ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. רשאי לסייע למדריך מוסמך בשיעורי המים של קורס צולל דרגה א' (מדריך מוסמך, בצרוף מדריך עוזר, יוכל לצלול עם 10 חניכים).
3. רשאי לבצע צלילת רענון לכל הדרגות.
4. רשאי להוביל קבוצה של צוללים בדרגה א'.
5. רשאי לבצע צלילת בכורה.
6. רשאי לבצע צלילות של החלק המעשי בקורס דרגה ב', ביחס חניך: מדריך של 1:4.
7. רשאי להצטרף למדריך מוסמך מתקדם, לביצוע צלילות עומק בקורס צולל דרגה ג'.

תקופת ההכנה והקורס:

הכנה וקורס נאותים הנם המפתח למדריך עוזר טוב ולמעבר תקופת המבחנים בהצלחה. הרשום בפרק זה הנו המינימום הנדרש. אולם במקביל להכנה ולקורס, על החניך לרכוש ניסיון מעשי במים בצד לימוד החומר העיוני הנדרש.

תקופת ההכנה והקורס יעשו רק במסגרת ביה"ס מוכר של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ובפיקוח של מדריך בכיר שיהיה האחראי על ביצועה התקין של ההכנה. ההכנה יכולה להתבצע תוך קביעת תוכנית עבודה אישית לחניך, ולאחר השלמת ההכנה יחל שלב הקורס והבחינות. חשוב לזכור שעל מנת לרכוש ניסיון מעשי וזמן מים יש להקדיש שעות נוספות שלא במסגרת ההכנה. במהלך ההכנה ישתלם המועמד בנושאים עיוניים כללים וזאת על פי רשימת הספרות הקובעת שלהלן.

הכנה: במסגרת ההכנה המועמד יצפה ויצבור ניסיון בנושאים הבאים:

1. ניהול והובלת קבוצת צוללים.
2. ניהול והובלת צלילת בכורה.
3. ניהול והובלת צלילת רענון.
4. צלילה מסירה וצלילה בתנאי ים שונים.

קורס: ראה תוכנית קורס מדריך עוזר להלן.

תהליך הכנה לקורס ולמבחני מדריך עוזר:

שם משפחה ופרטי:
ת"ז:
כתובת ומיקוד:
טלפון:

תמונה

ניסיון הכרחי:

הנושא:	שם מדריך מאשר	חתימה וחתימת	חותמת המועדון
השתתף כצופה בקורס דרגה ב'			
השתתף כצופה ב - 2 צלילות הכרות			
השתתף כצופה בצלילת רענון			
ביצע 5 צלילות לילה			
ביצע צלילת זרם (1 קשר)			
ביצע 5 צלילות הובלה ביים התיכון (כמוביל או סוגר שורות)			
ביצע 5 צלילות הובלה ביים סוף (כמוביל או סוגר שורות)			

הצהרת החניך:

אני החתום מטה מצהיר:

§ ביצעתי את כל ההכנה הנדרשת כרשום לעיל.

§ לא עברתי על אחד מהסעיפים של תקנות 28 א, ב, ג.

§ קראתי את מסמך מחויבות למדריך צלילה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ואני מסכים לפעול ולהדריך צלילה בהתאם למסמך האתיקה.

חתימת החניך: _____

הצהרת מדריך ההכנה:

אני החתום מטה הייתי אחראי על תקופת ההכנה של החניך שפרטיו רשומים לעיל. הנ"ל עבר את ההכנה בהתאם לכללי הרשות לצלילה ומצאתי אותו מתאים להשתתף בקורס מדריך עוזר.

תאריך: _____ שם המד"ר: _____

שם המועדון והחותמת: _____ חותמת וחתימת המד"ר: _____

הצהרת מד"ר הקורס:

אני החתום מטה העברתי קורס מדריך עוזר לחניך שפרטיו רשומים לעיל. הנ"ל עבר בהצלחה את הקורס בהתאם לכללי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ומצאתי אותו מתאים להשתתף בתקופת מבחני מדריך עוזר.

תאריך: _____ שם המד"ר: _____

שם המועדון והחותמת: _____ חותמת וחתימת המד"ר: _____

קורס מדריך עוזר

הצגה כללית:

קורס זה מיועד לצוללים בכירים המבקשים להשתלב בעבודה מעשית במועדונים בניהול וביצוע צלילות לצוללים שאינם עצמאים, וכעזר למדריכים מוסמכים בחלקים המעשיים של קורסי דרגה א' ב'. במהלך הקורס יכירו החניכים את סוגי הצלילות השונות המבוצעות עם צוללים שאינם מוסמכים וילמדו כיצד לבצעם באופן בטוח, מהנה ותוך שמירת הסובב הימי.

נושאי הלימוד:

- הובלת קבוצת מוסמכים (חזרה והעלאת רמה), תוך התמקדות בהובלת קבוצת צוללי דרגה א'.
- ניהול וביצוע צלילות של קורס דרגה ב'.
- ניהול וביצוע צלילת בכורה.
- ניהול וביצוע צלילת רענון.
- עקרונות המודל למניעת דקומפרסיה ע"י חניויות בעלייה ותכנון דקומפרסיה (כולל תכנון צלילה עם חניויות דקומפרסיה).
- אתיקה ואופן ההתנהגות הנדרש ממדריך עוזר, כאיש צוות במועדון, ובמצבים שונים.

מבנה הקורס:

הקורס בנוי בעיקרו על תרגולים מעשיים ורכישת ניסיון בניהול והובלת צלילות כנדרש ממדריך עוזר. אבל לכל נושא יש שיעור עיוני מקדים המשמש להרחבה והעמקה בחלק המתודי של הנושא. ככלל, עומד כל נושא בפני עצמו, ואין חובה לבצע את הנושאים על פי סדר הופעתם כאן.

תנאי קבלה:

- צולל בכיר.
- צבר ניסיון מעשי.

הדרכה:

- מד"ר הקורס: מדריך בכיר.
- על כל 6 חניכים - מדריך בוחן.

ציוד:

כל מועמד חייב להיות מצויד בפריטי הציוד הבאים: קמ"ס; מיכל; דו ווסת עם מד לחץ והתחברות לאינפלטור; מאזן ציפה כולל מתקן ניפוח מהיר; מד עומק; מחשב צלילה אישי; מצפן; סכין; פנס; טבלת דקומפרסיה תת ימית; לוח רישום תת ימי; חליפה; משקולות.

נושא I: ניהול והובלת קבוצת מוסמכים:

א. שיעור עיוני:

מטרת השיעור:

חזרה ויישור קו בנושא הובלת צלילה של מוסמכים, תוך התמקדות בהובלת צוללי דרגה א'.
בסוף השיעור - החניכים ידעו ויבינו:
כיצד לנהל ולהוביל צלילת מוסמכים, כללים בארגון והובלת קבוצה, וכיצד לפעול בתקלות אופייניות המתרחשות בעת הובלת קבוצה.

נושאים להעברה:

1. תפקידי ואחריות מוביל הקבוצה לפני הכניסה למים, במים ולאחר הצלילה.
2. תכנון צלילה.
3. ארגון הקבוצה לפני הצלילה, תקלות אופייניות ופתרון.
4. ארגון הקבוצה במים (כניסה, צלילה ויציאה מהמים), תקלות אופייניות ופתרון.
5. ארגון הצלילה לאחר הצלילה, תקלות אופייניות ופתרון.

הערות הדרכה:

1. העבר את השיעור כדיון תוך הסתמכות על ניסיונם כצוללים ומובילים.
2. ראה הרחבה בקורס צולל בכיר נושא הובלת קבוצה (עמ ג - 34, ג - 35).
3. ראה נספח מקרים ותגובות בהובלת קבוצה.
4. הדגש את מיקום וחשיבות התדריך בתהליך, והסבר שבגלל חשיבותו, התדריך מקבל שיעור ייחודי.

ב. שיעור מעשי:

מטרת השיעור:

חזרה ויישור קו בהובלת צלילת מוסמכים (בעיקר צוללי דרגה א').
בסוף התרגול - החניכים יראו יכולת טובה בארגון והובלת צלילת מוסמכים, ובפתרון תקלות אופייניות המתרחשות בעת הובלת קבוצה.

מהלך השיעור:

1. תרגול מעשי - ארגון קבוצה לפני הצלילה:
 - א. הכרות: בדיקת יומני צלילה וניסיון, ברור רצונות.
 - ב. חלוקה לזוגות.
 - ג. התלבשות ובדיקת ציוד.
 - ד. הגעה לקו החוף.
 - ה. תדריכון לצלילה (הבהר שמסיבות טכניות התדריך המלא מועבר בנפרד).
2. תרגול מעשי - ארגון קבוצה במים ולאחר הצלילה:
 - א. כניסה למים ותנועה לאתר הצלילה.
 - ב. שקיעה, תנועה מתחת למים, עליה וסיום הצלילה.
 - ג. תנועה לחוף, יציאה מהמים, הורדה ושטיפת ציוד, סיכום.

הערות הדרכה:

1. תרגול מעשי של תכנון צלילה יבוצע כחלק מתרגול התדריך.
2. בצע כל תרגיל כשאתה מתחיל בהדגמה. לתרגיל שלפני הצלילה - תן לכל חניך 10-15 דקות, לשלב הכניסה למים והצלילה - תן לכל חניך 15-20 דקות, לשלב היציאה והסיכום - תן לכל חניך 5-10 דקות.
3. ניתן לשלב שיעור זה עם השיעור המעשי של הובלת צלילת קורס דרגה ב'.

נושא II: תדריך:

א. שיעור עיוני:

מטרת השיעור:

חזרה ויישור קו בנושא הכנה ומתן תדריך.
בסוף השיעור החניכים ידעו להכין תדריך לפני צלילה המבוסס על תכנון הצלילה, וידעו כיצד עליהם להעביר את התדריך.

נושאים להעברה:

1. מטרת התדריך.
2. תכנון הצלילה כבסיס לבניית התדריך.
3. כללים בבניית תדריך.

הערות הדרכה:

1. ראה הרחבה בקורס צולל בכיר נושא תדריך לפני צלילה.
2. הסבר והבהר את מיקום וחשיבות התדריך בתהליך ניהול וביצוע הצלילה.
3. ניתן להעביר את השיעורים העיוניים של ניהול והובלת קבוצה והשיעור על התדריך אחד לאחר השני, ורק לאחר מכן את שני התרגולים המעשיים.

ב. שיעור מעשי:

מטרת השיעור:

בסוף השיעור החניכים יראו יכולת טובה בהכנת תדריך והעברתו לפני קבוצה.

מהלך השיעור:

1. תרגול מעשי - תכנון צלילה:
 - א. חלק לכל חניך דף הכולל את המידע הנדרש לו לתכנון צלילה.
 - ב. תן לכל חניך להציג את דף התדריך שלו ותקן את התכנון בהתאם לצורך.
2. תרגול מעשי - תדריך:

תן לכל חניך לתת תדריך מול שאר הקבוצה.

הערות הדרכה:

1. בתרגול - תכנון הצלילה תן את דף המידע לכל חניכים באותו זמן באם אתה יכול לתת להם מעל שעה לתכנון (מומלץ), או לכל חניך כ - 15 דקות לפני שהוא צריך להציג את תכנונו.
2. בתרגול - תדריך לכל חניך כ - 10 דקות להתכונן לפני שהוא צריך לתת את תדריכו.
3. אין חובה להשתמש בלוח במהלך התדריך.

נושא III: הובלת צלילות של קורס דרגה ב'.

א. שיעור עיוני:

מטרת השיעור:

הכרה והסבר מערך קורס דרגה ב', תוך התמקדות בחלק המעשי שלו. בסוף השיעור החניכים ידעו ויבינו כיצד לנהל ולהוביל כל אחת מצלילות הקורס דרגה ב', וכיצד לפעול בתקלות אופייניות המתרחשות בעת הובלת קבוצה באותן צלילות.

נושאים להעברה:

העבר לכל אחד מהנושאים הבאים את החומר המועבר ברקע העיוני, ואת אופן הביצוע של התרגול המעשי:

1. הצולל והסובב הימי.
2. תכנון צלילה.
3. התמצאות.
4. צלילת לילה.
5. צלילת עומק.
6. עזרה לצולל במצוקה.
7. סריקה תת מימית.

הערות הדרכה:

1. את החומר המועבר ברקע העיוני עליך להעביר בשני שלבים:
 - א. העברת הנושא ברמה הגבוהה ביותר שביכולתך - לצורך העלאת רמת המדריכים העוזרים העתידיים בנושא.
 - ב. הצגת הנושא כפי שהוא מועבר ברקע העיוני בקורס צולל דרגה ב'.
2. החומר המועבר על אופן הביצוע של התרגול המעשי צריך לכלול את המידע על מהלך התרגול, דגשים להעברה, ציוד ייעודי לתרגיל, בעיות ייחודיות לתרגיל זה.
3. בצע את השיעור כשהחניכים יושבים עם האוגדן למדריך והאוגדן לצולל, כשהם פתוחים בעמודים הרלוונטים לאותו נושא.

ב. שיעור מעשי:

מטרת השיעור:

בסוף השיעור יראו החניכים יכולת טובה בניהול והובלת קבוצה בחלק המעשי של קורס דרגה ב'.

מהלך השיעור:

1. תן לחניך להעביר את אחד הנושאים באופן הבא:
 - א. לפני הצלילה (כ- 10 דקות).
 - ב. כניסה למים וצלילה (כ- 15 דקות).
 - ג. סיכום בחוף (כ- 5 דקות).

הערות הדרכה:

1. הגדר לחניכך (עוזרי המדריך בפוטנציה) שתרגולם מתחיל לאחר שחניכיהם (צוללי שני הכוכבים) קבלו את הרקע העיוני ממדריך מוסמך.
2. בנושאים בהם התרגול המעשי מתבסס על סבב בין החניכים (ניווט, הצלה, סריקה) יש לתת לעוזר המדריך המיועד לתרגל לפחות "חניך" אחד בנושא כולו.
3. שיעור מעשי זה הוא שיעור המשך לשיעור ההובלה, תרגל את הנושאים האלה על חניכים שלא תורגלו עדין בהובלה, או כאלה הנדרשים לחיזוק בנושא זה.

נושא IV: ניהול וביצוע צלילת הכרות/בכורה.

א. שיעור עיוני:

מטרת השיעור:

לימוד עקרונות הניהול וההובלה של צלילת בכורה.
בסוף השיעור - החניכים ידעו ויבינו:
כיצד לנהל ולבצע צלילת בכורה, מה הם התנאים הנדרשים לביצוע צלילה זו, וכיצד למנוע תקלות היכולות להתרחש בצלילת בכורה.

נושאים להעברה:

1. רקע כללי על מטרת צלילת הכרות, תוך התמקדות בצד החוויתי ובמוטיבציה לקורס צלילה, שצלילה זו צריכה ליצור.
2. תנאים לביצוע צלילה.
3. לפני הכניסה למים:
 - א. הכרות: הכרות שמית וניסיון, הצהרה רפואית ובדיקת ציוד.
 - ב. תאור הצלילה: סיפור הצלילה ו"אזהרה".
 - ג. תדריך: כללי התנהגות, הוראות בטיחות וסימנים מוסכמים.
 - ד. התלבשות: התאמת ציוד ולבישתו.
4. במים:
 - א. בעומק עמידה: כניסה, התרגלות, תזכורת וריקוני מסכה ווסת (יבש בלבד).
 - ב. בעומק עד 6 מטר: סיור ותצפית תוך העמקה הדרגתית.
 5. ביציאה מהמים:
 - א. יציאה מעומק עמידה והליכה למועדון.
 - ב. הורדת ציוד.
 - ג. סיכום, כולל מתן תעודה והזמנה לקורס.

הערות הדרכה:

1. ראה הרחבה בנושא צלילת הכרות/בכורה.
2. השתמש בנספח: תבנית צלילת בכורה.
3. העזר בטופס הערכה - צלילת הכרות/בכורה.

ב. שיעור מעשי:

מטרת השיעור:

בסוף השיעור החניכים יראו יכולת טובה בניהול וביצוע צלילת הכרות.

מהלך השיעור:

1. הדגמת מדריך לניהול וביצוע צלילת הכרות על פי השלבים שלעיל.
2. תרגול חניך בביצוע כל השלבים שלעיל מההתחלה ועד הסיום במלואם.
3. חזור על סעיף 2 עם כל החניכים.

הערות הדרכה:

1. רצוי לבצע את התרגיל באתר אמת של צלילת הכרות.
2. החניך יוערך על סמך טופס הערכה, ותינתן לו אפשרות לתרגול חוזר עד להגעתו לרמה הנדרשת.
3. הקדש לחלק הסיור והתצפית לפחות 5 דקות לכל חניך.

נושא V: צלילת רענון.

א. שיעור עיוני:

מטרת השיעור:

לימוד עקרונות הניהול וההובלה של צלילת רענון.

בסוף השיעור - החניכים ידעו ויבינו:

כיצד לנהל ולבצע צלילת רענון, מה הם התנאים הנדרשים לביצוע צלילה זו, וכיצד לטפל בתקלות האופייניות בצלילת רענון.

נושאים להעברה:

1. יעוד הצלילה:

א. חשיבות הצלילה ומטרתה.

ב. מאפיינים לקביעת הצורך בצלילה.

ג. תנאים לביצוע הצלילה.

2. אופן הביצוע לפני הכניסה למים:

א. הכרות: בדיקת תעודה ויומן הצלילות, ותיחקור כללי.

ב. שיעור חזרה: כללי התנהגות כולל מקרים ותגובות, ותכנון צלילה כולל טבלאות.

ג. תדריך מלא.

חזרה על הכנת ציוד והכנתו, התלבשות, בדיקת ציוד.

3. אופן הביצוע במים:

א. כניסה והתרגלות בעומק עמידה, כולל תרגול הוצאת וסת וריקון מסכה.

ב. תנועה לעומק מתאים (עד 6 מטר) וחזרה על כל התרגילים הבסיסיים.

ג. המשך צלילה ותרגול תנועה ואיזון.

ד. עליה בעומק העולה על עומק עמידה, מילוי המאזן בפה, שחיה לחוף - 100 מטר לפחות, יציאה מהמים.

4. אופן ביצוע לאחר היציאה מהמים:

א. טיפול בציוד.

ב. סיכום והמלצות.

ג. חתימה ביומן על ביצוע צלילת רענון.

הערות הדרכה:

1. ראה הרחבה בנושא צלילת רענון.

2. הדגש את הצורך בצלילה זו למניעת תאונות של צוללים מוסמכים, ואת החשיבות בהעברת נקודה זו לצוללים העוברים תחת ידם.

3. השתמש בנספח: צלילת רענון - תבנית ביצוע.

4. העזר בנספח: מקרים ותגובות בהובלת קבוצה.

ב. שיעור מעשי:

מטרת השיעור:

בסוף השיעור החניכים יראו יכולת טובה בניהול וביצוע צלילת רענון.

מהלך השיעור:

1. הדגמת מדריך לניהול וביצוע צלילת רענון על פי השלבים שלעיל.

2. תרגול חניך בביצוע כל השלבים שלעיל מההתחלה ועד הסיום במלואם.

3. חזור על סעיף 2 עם חניך אחר.

הערות הדרכה:

1. החניך יוערך על סמך טופס הערכה, ותינתן לו אפשרות לתרגול חוזר עד להגעתו לרמה הנדרשת.

2. הקדש לחלק המימי לפחות 15 דקות לכל חניך. הכנס לתרגול תקלות רלוונטיות מתוך נספח מקרים ותגובות בהובלת קבוצה.

נושא VI: עקרונות המודל למניעת דקומפרסיה ע"י חניות בעת העלייה, ותכנון דקומפרסיה לצלילות הכוללות חניות דקומפרסיה.

מטרת השיעור:

העלאת הידע וההבנה של החניכים בתחום תכנון צלילה על פי דקומפרסיה. בסוף השיעור החניכים יכירו את המודל שבבסיס טבלאות הדקומפרסיה, יכירו את טבלאות USN 1970 וידעו להשתמש בהן, ויבינו את היתרונות והחסרונות של השימוש במחשב הצלילה (לעומת השיטה המסורתית).

נושאים להעברה:

1. חזרה: חוק הנרי, בוועות ובוועות שקטות, מחלת הדקומפרסיה - סימנים, NDL, חנית בטיחות וחנית דקומפרסיה.
2. מרכיבי המודל: רקמה תאורטית, זמן מחצית, יחס רוויה, M - Value, רקמה מובילה.
3. השפעת חניות הדקומפרסיה על רמת החנקן בגוף.
4. צלילה בעומק אחיד, מול Multi Level Dive.
5. טבלאות הדקומפרסיה המודפסות, מול מחשב הצלילה.
6. אופן השימוש בטבלאות הכוללות חניות.
7. תיחום הטבלאות: עד גובה 300 מטר, טיסה אסורה 12 שעות לאחר הצלילה, החמרות מבחינת קיצור זמנים, החמרות מבחינת הוספת זמן לחניות.

הערות הדרכה:

1. הדגש שצלילות דקומפרסיה כמוהן כשימת היד מעל אש פתוחה.
2. באם הקורס מועבר במשולב עם קורס מדריכים - ניתן לבצע שיעור זה במהלך קורס המדריכים.
3. שיעור זה היינו שיעור חזרה על השיעור בקורס דרגה ג'. לכן ניתן להעביר אותו כדיון תוך התמקדות ביתרונות והחסרונות של המודלים השונים, מחשב מול טבלה. כל זאת מנקודת המבט של מוביל קבוצה.

נושא VII: אתיקה ואופן ההתנהגות הנדרש ממדריך עוזר, כאיש צוות במועדון, ובמצבי חיכוך שונים:

מטרת השיעור:

להגדיר למדריכים בעתיד את כללי האתיקה המצופים מהם. בסוף השיעור החניכים יבינו את מסמך האתיקה ויחתמו עליו.

נושאים להעברה:

1. אתיקה:
 - א. הבהרת המושג - אתיקה.
 - ב. סביבת האחריות.
 - ג. מצבי חיכוך.
2. המדריך כאיש צוות במועדון:
 - א. כאיש מקצוע.
 - ב. כמיצג המועדון.
 - ג. כחלק מצוות המועדון.
 - ד. כמשווק פעילויות המועדון.
3. מסמך האתיקה למדריכים: הסבר וחתימה.

הערות הדרכה:

1. הבהר שאין פתרון בית ספר בנושאי אתיקה.
2. נהל את השיעור כדיון תוך שאתה מקדיש זמן לבעיות המדריך עוזר.
3. באם הקורס מועבר במשולב עם קורס מדריכים - ניתן לבצע שיעור זה במהלך קורס המדריכים.

מבחני מדריך עוזר

מטרת המבחנים:

מיון המועמדים לצורך קביעת - מוסמך/לא מוסמך - כמדריך עוזר.

כללי:

1. משך תקופת המבחנים - 1.5 ימים (או 1 באם זה הקדמה לקורס מדריכים).
2. מנהל תקופת המבחנים יהיה מדריך בכיר.
3. צוות הבוחנים יורכב ממדריכים בוחנים, ויקבע על ידי מנהל המבחנים.
4. יחס מועמדים/בוחן: עד וכולל 6 מועמדים/1 בוחן.

תנאי קבלה:

1. לפי האוגדן (ראה פרק זה - תנאי קבלה למבחנים).
 2. מעבר מבחן כניסה מעשי:
 - א. שחייה חופשית ל - 200 מ' בזמן מרבי של 8 דקות, צלילה חופשית ל - 3 מ', הרמת גולם במשקל 1.5 ק"ג וביסוס במים במשך 2 דקות.
 - ב. פעמיים עצירת נשימה ל - 20 שניות עם הפסקה בת 10 שניות.
 - ג. שחיית סנפירים למרחק 800 מ' בזמן מרבי של 20 דקות.
 - ד. צלילה חופשית עם ציוד קמ"ס לעומק 10 מ'.
 3. הצגת טופס הכנה חתום ומאושר על ההכנה והקורס.
- לא יתקבל מועמד שביום פתיחת המבחנים אינו עומד בכל תנאי הקבלה.

המבחנים:

על המועמד לעבור בהצלחה את המבחנים הבאים:

1. מבחנים עיוניים בנושאים הבאים:
 - א. מבחן נהלים וסטנדרטים.
 - ב. מבחן ידע כללי בנושאים: פיזיקה, פיזיולוגיה, ציוד צלילה, ימאות ומצבי חירום.
 - ג. מבחן טבלאות דקומפרסיה ותכנון צלילה.
2. מבחן העברת תדריך לצלילת מוסמכים/ רענון/ זכוכים.
3. מבחנים מעשיים:
 - א. ניהול והובלת צלילת הכרות/ בכורה.
 - ב. ניהול והובלת צלילת מוסמכים/ רענון/ דרגה ב'.
4. בחן הצלה והחייאה.

מעקב וניקוד:

1. לכל חניך יפתח "תיק חניך" שיכלול: טופס הכנה וקורס, תמונת פספורט, טופס ריכוז ציונים, דפי הניקוד והתשובות של המבחנים השונים והערות מדריכים.
2. ציון מעבר למבחן ידע כללי 80%. ציון מעבר למבחן נהלים וסטנדרטים 90%. יש אפשרות למבחן חוזר באחד משני נושאים אלו.
3. ציון מעבר למבחן טבלאות ותכנון צלילה 85%. אין אפשרות למבחן חוזר.
4. לצורך מבחן העברת התדריך יקבל כל נבחן 15 דקות הכנה ועד 15 דקות למבחן. יש אפשרות למבחן חוזר.
5. לצורך המבחנים המעשיים (למעט בחן הצלה) יקבל כל נבחן זמן כרשום במערך הקורס. אפשרות למבחן חוזר אחד למעט בחן הצלה.
6. ניקוד כל מבחן יהיה בהתאם לטופס מעקב וניקוד (ראה נספחים).

הערות:

1. באם מבוצע קורס מדריכים עוזרים ומוסמכי במשולב, המבחנים: עיוני - נהלים וסטנדרטים, עיוני - דקומפרסיה ומעשי - הצלה, יבוצעו בתקופת המבחנים של מדריך מוסמך בלבד. אבל חניך שלא עמד בדרישות למבחנים אלו - לא יוסמך כמדריך עוזר.
2. יש להעביר לרשות הצלילה תיק חניך הכולל את הטפסים הבאים:
 - א. טופס ההכנה והקורס.
 - ב. טופס ריכוז ציונים של המבחנים.
 - ג. הצהרת האתיקה של המדריך.

מדריך מוסמך

מטרת הקורס:

1. הקניית ידע מתקדם בהדרכת צלילה.
2. השלמת ידע ברמה גבוהה.
3. חינוך לאחריות ושמירה על כללי האתיקה המקצועית.
4. חינוך לבטיחות תוך מתן דוגמה אישית.
5. לקיחת חלק בקידום הצלילה הספורטיבית.

תנאים לקיום הקורס/מבחנים:

1. הקורס והמבחנים יאושרו ויפוקחו ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. כל מרכז צלילה העומד בתקן רשאי להודיע על עריכת המבחנים.
3. יש להודיע בכתב 30 יום מראש לרשות.
4. מנהל הקורס ותקופת המבחנים (מד"ר) יאושר על ידי מנכ"ל הרשות.
5. צוות הבוחנים יקבע על ידי המד"ר בתאום עם מנכ"ל הרשות.

תנאי קבלה לקורס:

1. גיל - 21 שנה לפחות ביום פתיחת הקורס.
2. בדיקה רפואית בתוקף.
3. לא חל לגביו האמור בפסקאות 1-3 בתקנת משנה 28 (ב) בחוק הצלילה.
4. עמד בתנאי ההכנה והגיש טופס הכנה חתום.
5. צולל מוסמך מזה שנה לפחות.
6. בעל תעודת מדריך עוזר.

תנאי קבלה לתקופת מבחנים:

1. עבר קורס מדריכים וקיבל את חתימת המדריך הראשי.
2. סיים את הקורס בפרק זמן שאינו עולה על שנה מיום תחילת המבחנים.
3. רשאי להתקבל לשתי תקופות מבחנים ללא קורס נוסף ובתנאי שלא חלפה יותר משנה מיום סיומו את הקורס.
4. מועמד שאינו עומד באחד מהתנאים הרשומים בסעיפים 1-3 חייב בקורס נוסף.

תקופת מבחנים (נושאי חובה)

1. מבחן יכולת במים הכולל:
 - א. שתי צלילות חופשיות לעומק 12 מ' עם הפסקה של 2 דקות ביניהן.
 - ב. שחיית קמ"ס למרחק 800 מ' בזמן מירבי של 15 דקות.
 - ג. התחברות לקמ"ס בעומק 3 מ'.
2. מבחנים בהעברת שעורי תאוריה ברמה של קורס צולל דרגה א'.
3. מבחנים בהעברת שעורים מעשיים ברמה של קורס צולל דרגה א'.
4. מבחני ידע כללי.
5. מבחנים בנושאי הצלה והחייאה.
6. הצגת דוגמה אישית, מנהיגות, אירגון ניהול ואחריות.

תנאי הסמכה:

1. מעבר תקופת המבחנים בהצלחה.

הגבלות:

1. רשאי לעסוק בהדרכה בהיותו מדריך "פעיל" בלבד.
2. הדרכה בקורס צולל בכיר ומבחנים לדרגות הדרכה - בפיקוח מדריך בכיר בלבד.

היתרים:

- (כל ההיתרים במסגרת בי"ס מוכר).
1. רשאי להעביר שעורי תאוריה בכל הרמות.
 2. רשאי להעביר שעורים מעשיים בכל הרמות.
 3. רשאי להדריך עד 6 חניכים בקורסי דרגה א' ו - דרגה ב'.
 4. רשאי בליווי מדריך עוזר להדריך עד 10 חניכים בקורסי דרגה א' ו - דרגה ב'.
 5. רשאי בליווי צולל בכיר להדריך עד 8 חניכים בקורס דרגה ב'.
 6. רשאי להסמיך עד דרגת צולל דרגה ב' (כולל התמחויות).
 7. רשאי לנהל בי"ס לצלילה.
 8. רשאי להשתתף בצוות הדרכה בקורסים בכל הרמות בהתאם לכללים שקבעה ו. הדרכה.
 9. רשאי להדריך בנושאי התמחות (חובה ובחירה) לקורס צולל בכיר. (ראה פרק צולל בכיר).
 10. רשאי לבצע צלילות מבחן. יחס מדריך/ חניך - מדריך לכל 6 חניכים.
 11. כל ההיתרים המוקנים למדריך עוזר.

מדריך מוסמך - תקופת הכנה וקורס מדריכים

כללי:

הרמה הנדרשת ממדריך מוסמך הן במישור ה"מתודי" והידע התאורטי והן במישור המקצועי מעשי, מחייבים תקופת הכשרה קפדנית. סיכום תקופת "חניכותו" של המדריך לעתיד נערכת במסגרת קורס מרוכז בן ששה ימים, שבו נלמדים יסודות ההדרכה והעברת הידע לחניך, כאשר התכנית (שתוצג בהמשך) היא מעין "מרתון" של תירגולים המשולבים בביצוע משימות הדרכתיות.

מאחר שהקורס עצמו אינו מאפשר לימוד מ"אפס" אלא שיפור בלבד, על החניך להגיע לאחר שרכש נסיון עבודה מעשי במסגרת מועדון ו"העשיר" את הידע במסגרת עבודה עצמית או כל דרך אחרת שתאפשר את השגת המטרה.

ניתן לחלק את פרק ההכנה לשלושה שלבים:

- א. רכישת נסיון עבודה מעשי כמדריך עוזר
- ב. העשרת הידע העיוני ועבודה עצמית
- ג. קורס מדריכים (המהווה את תקופת ההכנה הרשמית)
- ד. לכל 6 מועמדים מדריך בוחן/מכין:

תקופת הכנה

תקופת ההכנה תערך במסגרת בי"ס מוכר ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. במהלך ההכנה המועמד:

- א. יוביל לפחות 20 צלילות מודרכות (מומלץ בתנאי ים שונים), לפחות 2 מתוך צלילות אלו יתבצעו מכלי שיט. מאשר הצלילות יהיה מנהל בי"ס.
- ב. ישתתף באופן פעיל בהדרכת החלק המעשי של קורס דרגה א'. המדריך המאשר יהיה מדריך הקורס בפועל. האישור יינתן בתנאי שהמועמד נכח בכל השעורים המעשיים.
- ג. ישתתף באופן פעיל בהדרכת החלק המעשי של קורס דרגה ב'. המדריך המאשר יהיה מדריך הקורס בפועל. האישור יינתן בתנאי שהמועמד נכח בכל השעורים המעשיים.
- ד. יעבור רענון ויבצע תרגיל הצלה מלא. מאחר שבמהלך קורס המדריכים אין הזדמנות נוספת לתירגול והמועמד ייבחן על פי אותם מאפיינים במסגרת תקופת המבחנים, יש להקפיד להכינו בהתאם להנחיות ולהגיע לרמה גבוהה. מאשר התרגיל יהיה המדריך שחנך בפועל.
- ה. יעשיר את הידע העיוני ע"י קריאת ספרות ומאמרים מקצועיים, חזרה על החומר שנלמד בקורסים קודמים, וכפי שהוצג במבוא, בכל דרך שתשיג את המטרה.
- ו. בגמר תקופת ההכנה יקבל המועמד חתימה ממנהל בי"ס שבו נערכה ההכנה (האישור הנ"ל מהווה תנאי קבלה לקורס המדריכים).
- ז. לקורס המדריכים על המועמד להגיע כשהוא מצויד בכל האישורים הנדרשים (ראה גם תנאי קבלה) וכן, אוגדן צלילה מעודכן, מערכי שעורים מעשיים על לוחות לעבודה במים וספרות עזר כפי שיקבע מעת לעת.

קורס מדריכים

קורס מדריכים נערך ע"י מרכז צלילה ובפיקוח הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

מטרת הקורס:

הכנה והכשרת המועמד לשמש כמדריך מוסמך, הכנה לתקופת מבחני מדריך מוסמך.

תכנית הקורס:

הקורס נמשך 6 ימים (לא יתקיימו לימודים ביום שבת ע"מ לא לפגוע במועמדים שומרי מסורת). הקורס הינו לימודי מעיקרו ואינו כולל מבחני מיון או מעבר, אולם אין בכך כדי לפטור את החניך מהתנהגות הולמת ונוכחות בכל השעורים.

במהלך הקורס המועמדים משתלמים בנושאים הבאים:

- א. תכנית ההדרכה מעשית ועיונית (בהסתמך על מערכי השעור באוגדן הצלילה).
- ב. מתודיקה.
- ג. בניית דף תקציר.
- ד. אמצעי המחשה.
- ה. תירגול העברת שיעורים מעשיים (קמ"ס ומיכלים).
- ו. תירגולי העברת הרצאה.
- ז. קורס ריענון בעזרה ראשונה והחייאה (נערך ע"י מד"א).
- ח. ה"עשרה" ו"יישור קו" בנושא טבלאות.
- ט. הרצאה בנושא ציוד-צלילה (הוסת כחלק ממערכת הנשימה).
- י. ה"עשרה" בנושא הסביבה ושמירת טבע.
- יא. ניהול וביצוע צלילת עומק (42מ').
- יב. דיון בנושא - אתיקה מקצועית.

בגמר הקורס יקבל החניך מהמדריך הראשי, טופס אישור המהווה תנאי קבלה לתקופת המבחנים (ראה גם תנאי קבלה לתקופת מבחנים). בנוסף לכך ייקבל מהמד"ר המלצה בע"פ. ההמלצה תתייחס לרמה אותה הציג המועמד במהלך הקורס וסיכויי הצלחתו במבחנים. חניך אשר השלים את הקורס יהיה רשאי לגשת לתקופת המבחנים ע"פ שיקול דעתו גם אם היא בניגוד להמלצת המד"ר.

תקופת מבחנים למדריך מוסמך

מטרת המבחנים:

מיון המועמדים לצורך קביעת - מוסמך/אינו מוסמך כמדריך.

הדרכה:

מנהל הרשות ימנה מדריך בוחן לביצוע המבחנים.

תכנית תקופת המבחנים:

- משך תקופת המבחנים 3 ימים במהלכם ייבחן המועמד בנושאים הבאים:
1. מבחני ידע בנושאים הבאים:
 - א. חוק הצלילה ונהלים וסטנדרטים (עם אוגדן פתוח והגבלת זמן).
 - ב. הסביבה ומצבי חרום.
 - ג. פיסיקה.
 - ד. פיסיולוגיה.
 - ה. ציוד צלילה.
 - ו. טבלאות דקומפרסיה.

לנושאים א-ה ציון מעבר 80%. הציון ייקבע ע"פ ממוצע הציונים כולו אולם ציון נמוך מ - 60% באחד המבחנים מחייב מבחן חוזר ללא קשר לממוצע הכללי. אפשרות למבחן חוזר אחד. לנושא ו' ציון מעבר - 85%.

2. מבחני העברת הרצאה

- נושאי העברת הרצאה יינתנו מתוך המערך העיוני של קורס דרגה א'.
- במהלך המבחנים על המועמד להעביר 2 הרצאות של כ - 10 דקות כ"א ללא הכנה מראש.
- הרצאה אחת של כ- 20 דקות, נושא ההרצאה יינתן יום אחד מראש.
- אפשרות למבחן חוזר אחד.

3. מבחני העברת שיעור מעשי (מים)

- כל נושאי המבחן יהיו מתוך המערך המעשי של קורס דרגה א'.
- במהלך המבחנים ייבחן החניך על העברת שיעור קמ"ס אחד, ו - 3 שעורי מיכלים. בסה"כ 4 שעורים מעשיים.
- כל מועמד ייקבל לפחות 10 דקות לעבודה במים (לא כולל תדריך).
- במהלך המבחן על המועמד להציג יכולת תדרוך, הדגמה, שליטה, זיהוי בעיות, תיקון וחיזוק ועבודה ע"פ מערך ההדרכה.
- אפשרות למבחן חוזר אחד.

4. מבחן יכולת במים הכולל:

- שתי צלילות חופשיות לעומק 12 מטר עם הפסקה של 2 דקות בין צלילה לצלילה.
- שחייה עם קמ"ס בטן/גב (ללא עזרת ידיים) ל - 800 מטר בזמן מירבי של 15 דקות.
- חגירת ציוד קמ"ס בעומק 3 מטר.

5. מבחן יכולת הצלה

- התרגיל יכלול העלאת נפגע מחוסר הכרה, גרירה והנשמה, הסרת ציוד והוצאה מהמים, והחייאה (ABC).
- המד"ר יפקח על הבוחנים בשלבים השונים.
- בגמר התרגיל ייקבע עבר/נכשל, (אין אפשרות למבחן חוזר).

6. התרשמות כללית ע"פ המאפיינים הבאים:

- התנהגות
- ביצועים במים
- דוגמה אישית
- אירגון, שליטה בטיחות

7. הנתונים ירוכזו בתיק חניך שיפתח לכל מועמד.

כולל: טופס קבלה לקורס, טופס אישור השתתפות בקורס, גליון מעקב וריכוז ציונים הצהרה על מסמך האתיקה למדריכים.

הסמכה:

בגמר תקופת המבחנים ייקבע באופן חד משמעי - מוסמך/אינו מוסמך כמדריך מוסמך. למרות האמור לעיל, רשאי המד"ר להפעיל שיקול דעת נוסף וזאת באישור מנהל הרשות.

תהליך קבלה לקורס מדריך מוסמך

הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית

שם משפחה ופרטי:	תמונה
ת"ז:	
כתובת ומיקוד:	
טלפון:	

ניסיון הכרחי לקבלת דרגת מדריך:

הנושא:	תאריך סיום	החונך/מנהל הביה"ס	חתימה וחותמת
1. הוביל 20 צלילות מודרכות.			
2. הוביל 2 צלילות מודרכות מסירה (חלק מה - 20).			
3. ביצע 100 צלילות רשומות (לא כולל את הסטאז'ים שלהלן).			
4. הציג יכולת ביצוע של תרגיל הצלה מלא.			
5. ביצע סטאז' I (לפני קורס מדריכים) בקורס דרגה א' במלואו. בתקופה זו קבל הסבר על מבנה הקורס וצורת ההדרכה, ומצאתי אותו מתאים להמשיך לקורס מדריכים.			
6. ביצע סטאז' II (אחרי קורס מדריכים) בקורס דרגה א' במלואו. בתקופה זו העביר את הקורס במלואו ונמצא כמתאים להדרכה.			
7. ביצע סטאז' בקורס דרגה ב' במלואו.			

הערות: סעיפים 1 עד 5 יבוצעו לפני קורס המדריכים, וסעיפים 6-7 יבוצעו לאחר קורס המדריכים. במהלך ביצוע סעיפים 6-7, המועמד נמצא בדרגת מדריך עוזר (גם לאחר קורס משולב) בתוקף חתימת מד"ר המבחנים.

הצהרת המועמד:

אני החתום מטה מצהיר:

§ ביצעתי 100 צלילות רשומות לפני תחילת קורס המדריכים.

§ לא עברתי על אחד מהסעיפים של תקנות 28 א, ב, ג.

§ קראתי את מסמך האתיקה של הרשות ואני מסכים לפעול ולהדריך צלילה בהתאם למסמך האתיקה. חתימת החניך:

הצהרת חונך/ מנהל ביה"ס (מדריך בוחן לפחות):

אני החתום מטה מאשר בזאת כי המועמד שפרטיו רשומים לעיל, עמד בהצלחה בכל הנושאים הנדרשים למעלה, ומצאתי אותו מתאים להדריך באופן עצמאי.

תאריך: _____ שם המדריך הבוחן: _____

שם המועדון והחותמת: _____ חותמת וחתימת המדריך הבוחן: _____

טופס אישור השתתפות בקורס מדריכים

זאת לאישור כי מר/ת שם: _____ שם משפחה _____

מס' תעודת צולל: _____

השתתף בקורס מדריכים אשר נערך במועדון צלילה _____

מתאריך: _____ ועד תאריך: _____

מדריך ראשי: _____ חתימה וחותמת: _____

אישור זה, כוחו יפה לשנה מתאריך סיום הקורס.

הצהרת החניך:

אני החתום מטה, מצהיר בזאת כי תוכנית תקופת המבחנים והדרישות בהם עלי לעמוד במהלכה, ידועות ומובנות לי.
חתימת החניך: _____

הנני מאשר שהחניך שפרטיו רשומים לעיל השתתף בתקופת מבחנים למדריך מוסמך:

תקופת מבחנים (1) בתאריך: _____ מקום _____

חתימה וחותמת המדריך: _____

תקופת מבחנים (2) בתאריך: _____ מקום _____

חתימה וחותמת המדריך: _____

* אישור זה יש לצרף לתיק מעקב חניך

מדריך בכיר

מטרת הדרגה:

1. לקחת חלק פעיל בקידום הצלילה הספורטיבית.
2. לשמש דוגמה אישית, להראות מנהיגות, אירגון וניהול ברמה הגבוהה ביותר.
3. להיות אחראי לרמת ההדרכה והבטיחות.
4. לקחת חלק בהכשרת צוללים בכירים ומדריכים בכל הרמות.

תנאי קבלה:

1. ביטוח בתוקף.
2. מדריך מוסמך מזה 3 שנים לפחות ומדריך פעיל ביום הגשת הבקשה.
3. לא חל לגביו האמור בפסקאות 1-3 בתקנת משנה (ב28) בחוק הצלילה.
4. הסמיך לפחות 300 צוללים מיום הסמכתו כמדריך מוסמך.
5. השתתף בצוות הדרכה של לפחות 2 קורסי צולל בכיר וקיבל המלצות חתומות ומאושרות ע"י המדריך הראשי.
6. הוסמך לדרגת מדריך בוחן.
7. בעל תעודת ע"ר ראשונה של מוסד מוכר בארץ או בחו"ל.
8. בעל תעודת משיט סוג א'.
9. ביצע התמחות של לפחות 14 יום במועדון המספק שרותי צלילה.
10. ביצע והגיש עבודה בנושא צלילה.
11. דובר עברית.

מבחנים:

1. מבחן ברמה של מדריך בכיר.

תנאי הסמכה:

1. עמד בהצלחה בתנאי קבלת הדרגה.
2. עבר בהצלחה מבחן ברמה של מדריך בכיר.

היתרים:

1. רשאי להסמיך עד דרגת צולל בכיר, כולל.
2. רשאי לנהל צוות הדרכה בקורסי הדרכה ותקופות מבחנים למדריך עוזר ומדריך מוסמך.

בקשה לקבלת רישיון הדרכה חדש / הארכה

פרטים אישיים:

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____ מספר ת.זהות / דרכון: _____

רחוב: _____ עיר: _____ מיקוד: _____

טלפון בבית: _____ טלפון עבודה: _____ סולארי: _____

מספר מדריך: _____ ארגון: _____

מקום הסמכה: _____ מועד הסמכה: _____

דרגת הדרכה: (סמן במקום המתאים)

מוביל קבוצה מוסמך מדריך עוזר מדריך מוסמך מדריך בכיר

צילומים דרושים:

- צילום שובר תשלום האגרה חתום ע"י בנק הדואר.
- נספח לבקשה זו חתום בכל הסעיפים.
- טופס ביצוע סטאז'ים.*
- מסמך אתיקה.**
- צילום תעודת הזהות.**
- צילום תעודת/ות הדרכה מהארגון/ים בו/בהם הוסמכת.**
- אישור רופא צלילה***.

* פטור לבעלי תעודת מד"ר, מנהל מקצועי פעיל, ולפי החלטת המנכ"ל. (יש להציג אישורים מתאימים).

** רק לבקשה לרישיון חדש.

*** אחת לשנתיים.

הצהרת המדריך:

1. הריני מתחייב לצלול ולהדריך ע"פ כל חוק.
2. הריני מתחייב להדריך ולהסמך רק ע"פ אגודן וארגון צלילה במגבלות דרגת תעודת מדריך פעיל שברשותי.
3. הריני מתחייב לדווח לרשות הצלילה על כל אירוע צלילה חריג וכן אירוע בו נדרש טיפול אמבולטורי או מתן חמצן להחייאה.
4. הריני מאשר כי לא הורשעתי בעבירות שיש עימן קלון.
5. הריני מאשר כי אינני משתמש בסמים ולא הורשעתי בעבירות של הטרדה מינית.
6. הריני מאשר כי לא חל שינוי במצבי הבריאותי מאז הדיווח האחרון לרשות.

תאריך: _____ שם מלא: _____ חתימה: _____

נספח לבקשה לקבלת רישיון הדרכה

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____ מספר ת.זהות / דרכון: _____

אישור ביה"ס לצלילה:

שם ביה"ס בו יועסק: _____ שם המנהל המקצועי: _____

תאריך: _____ חתימת המנהל המקצועי + חותמת המועדון: _____

אישור ארגון: (סמן בעיגול את הרלוונטי)

- סטטוס פעיל בשנה שעברה, הדרכה והסמכת לפחות 6 חניכים או לחילופין מדריך בצוות קורס מדריכים, בכל ימי הקורס במלואם. (מדריך)
- סטטוס פעיל בשנה שעברה בדרגת מדריך עוזר.
- אישור מדריך פעיל ביום הגשת הבקשה.

תאריך: _____ שם נציג הארגון בארץ: _____ חתימה + חותמת הארגון: _____

חתימות נוספות ע"י הבוחנים:

המבחן	שם הבוחן	חתימת הבוחן	תאריך ביצוע המבחן
אישור מעבר מבחן חוק הצלילה בציון 80 ומעלה**			
אישור מעבר מבחן הצלה בהצלחה**	(ע"י מד"ר בלבד)		
אישור מעבר רענון החייאה בהצלחה***			

** רק לבקשה לרישיון חדש.

*** אחת לשנתיים.

טופס ביצוע סטאז'ים עבור בקשה לרישיון הדרכה.

שם פרטי: _____ שם משפחה: _____ מספר ת.זהות / דרכון: _____

כללי:

טופס זה נועד למועמד המעוניין בקבלת רישיון הדרכה חדש מהרשות, יש להקפיד ולמלא בו את כל הפרטים. הדרישות ע"פ טופס זה הן המינימום הנדרש ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בישראל. במידה ודרישות הקבלה של ארגון הצלילה בו את/ה מתכוון לעבור את קורס המדריכים מחמירות יותר, הרי שבמקרה זה הן אלו שמחייבות.

ביטוח.

על המועמד להיות בן 21 שנה ומעלה ובעל ותק של יותר מחצי שנה מיום הסמכתו כצולל. יש לצרף ביטוח צלילה אישי.

ניסיון וסטנדרטים:

חותמת ביה"ס	חותמת וחתימת המדריך	שם וחתימת המנהל המקצועי של ביה"ס	תאריך ביצוע	
				4 צלילות מכלי שייט * + **
				4 צלילות לילה * + **
				הובלה של 10 צלילות מודרכות* + **
				2 צלילות בים חלופי (ים סוף/תיכון) * + **

סטאז'ים:

חותמת ביה"ס	חותמת וחתימת המדריך	שם וחתימת המנהל המקצועי של ביה"ס	תאריך ביצוע	
				צופה בקורס צלילה בסיסי (דרגה א') **
				צופה בקורס צולל מתקדם (דרגה ב') **
				מדריך בקורס צולל מתקדם בפיקוח ישיר של מדריך מוסמך *
				צופה בצלילה הכרות * + **
				מוביל צלילת הכרות בפיקוח ישיר של מדריך מוסמך * + ** + ****
				עוזר בקורס צלילה בסיסי *
				מדריך בקורס צלילה בסיסי מלא בפיקוח ישיר של מדריך מוסמך **
				מדריך קורס צלילה מלא (עיוני ומעשי), דרגה א' בפיקוח ישיר של מדריך מוסמך ***
				מדריך בצלילת התמחות אחת או דרגה ב', בפיקוח ישיר של מדריך מוסמך * + ****

* מדריך עוזר חדש בלבד.

** מדריך חדש בלבד.

*** מדריך שקיבל רישיון בעבר, אך לא הסמיך בשנה החולפת.

**** מדריך עוזר שקיבל רישיון בעבר, אך לא הסמיך בשנה החולפת.

מסמך מחויבות למדריך צלילה.

מבוא:

1. מתוך הכרה בצורך לקבוע כללי התנהגות אחידים שלאורם יפעלו מדריכי הצלילה הפועלים, מכשירים ומסמיכים צוללים בתחומי מדינת-ישראל. נקבע בזאת כי הכללים המפורטים בחוק הצלילה הספורטיבית, באוגדן הארגון המוכר ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית והכללים הנוספים שיפורטו להלן מחייבים את כל מדריכי הצלילה לפעול על פיהם.
2. מדריכי הצלילה מודעים לאחריות המוטלת עליהם בהדרכה ובחינוך חניכים בצלילה בחשיפתם לסביבה בלתי מוכרת ובצורך להעניק להם הידע והכישורים הדרושים כדי לעסוק בפעילות תת – מימית באופן בטוח.
3. מדריכי הצלילה מקבלים על עצמם לקיים את הכללים המפורטים במסמך זה מתוך הכרה בעובדה שעליהם לשמש דוגמה ומופת בהתנהגותם כדמות מחנכת גם כשאינם בעת ביצוע של הדרכה פעולה.
4. כתנאי מוקדם לקבלת תעודת מדריך צלילה המדריך יצהיר כי הוא לא עבר עבירות אשר יש עמן קלון ובכלל זה עבירות בניגוד לפקודת הסמים המסוכנים, כמו כן המדריך יצהיר כי הוא לא צורך סמים כלל ולא צורך אלכוהול באופן מוגזם, המדריך יחתום על הרשאה, לפיה הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית תורשה לפנות למשטרה ולקבל פרטים אודות עברו.
5. תנאי מוקדם הוא כי המדריך שילם אגרת מדריך כחוק, בשיעור הנקוב וכפי שיתעדכן מעת לעת.

תחולה: כללים אלה חלים על כל מי שעוסק בהדרכת צלילה ספורטיבית.

מחויבות המדריך:

1. המדריך מתחייב להכשיר את הצוללים הפונים לקבלת תעודת צלילה אך ורק על פי הכללים הקבועים באוגדן הצלילה העדכני של הארגון שעל פי ההכשרה אמור החניך / ה לקבל את תעודת הצולל במסגרת הקורס הרלוונטי אך ורק במסגרת בית ספר לצלילה הנושא אישור כחוק מאת מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. א. בכל מהלך פעולתו המדריך מתחייב לשמור על כל כללי הבטיחות בצלילה ולהפעיל שיקול דעת מקצועי מרבי.
ב. המדריך מצהיר ומאשר בזאר כי אחריותו כמתוארת לעיל חלה עליו ללא כל סייג.
ג. המדריך מצהיר ומאשר בזאת כי מחויבותיו אלו חלות עליו באופן אישי גם כאשר הוא איננו עוסק בהדרכת צלילה ספורטיבית קרי כל עוד הינו צולל במסגרת צלילה ספורטיבית.
ד. מודגש ומובהר בזאת כי בעת ביצוע צלילה ספורטיבית המדריך מתחייב שלא לבצע צלילות החורגות מהעומק המותר על פי הכללים הקבועים בחוק הצלילה הספורטיבית התשל"ט, 1979 או התקנות על פיו או הוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית לגבי צלילות בגז דחוס כפי שיקבעו / או ישונו מעת ועת.
3. המדריך מתחייב לספק לחניכיו את שירותי הצלילה הטובים ביותר מבלי לפגוע ברמת הבטיחות ומבלי להפר את כללי ההדרכה הטובים כפי שאלה נקבעו באוגדן נהלים וסטנדרטים של הארגון שעל פי ההכשרה אמור החניך / ה לקבל את תעודת הצולל במסגרת הקורס הרלוונטי, או הוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, הכול פי המחמיר מביניהם. מובהר ומודגש כי רמת הבטיחות כוללת גם את חוקי הספנות וימאות.
4. המדריך מתחייב לא לבצע הדרכה בצלילה ספורטיבית אלא כאשר הוא מצויד באישור הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
5. אדם הנושא רישיון הדרכה תקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ורישיון ההדרכה שלו מאת ארגון צלילה אליו הוסמך (אחד או יותר) נפסל מכל סיבה שהיא חייב לדווח על כך לרשות בתוך 7 ימים.

6. מדריך צלילה מתחייב לדווח לרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, על כל תאונות צלילה ו / או אירוע בטיחות חמור בהן היה מעורב ונוכח ללא שיהוי.
תאונת צלילה: כל אירוע חריג אשר הצריך פינוי, טפול ו / או אשפוז.
אירוע בטיחות חמור: כל אירוע חריג אשר לא גרם לתאונה אך היה בכוחו לגרום לכך לתאונה קשה.
7. המדריך מתחייב לנהוג כלפי זולתו על פי עקרונות כבוד האדם וחירותו ויכבד כל אדם באשר הוא אדם ללא הבדל מין, גזע, דת או השתייכות עדתית וכן מתחייב לתת את שירותיו ללא כל הפליה ו/או משוא פנים.
8. מתוך מודעות לתפקידו כמחנך, המדריך מתחייב להקנות לחניכיו את כל הידע הנדרש להכרת הסביבה הימית כולל שמירה ואי פגיעה בערכי טבע ונוף התת ימי לרבות ממצאים ארכיאולוגיים.
9. המדריך מתבקש לשמור על הכושר הגופני הדרוש לכל פעילות הנוגעת לעיסוקו כמדריך צלילה והוא מתחייב להודיע לרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית על כל שינוי שיחול במצב בריאותו העלול להשפיע על כשירותו בהדרכה.
10. המדריך מתחייב להתעדכן מקצועית, מעת לעת, בין בהשתלמויות מטעם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ובין בכל דרך אחרת ובלבד שרמתו המקצועית תשמר ותשתפר בהתאם לחידושים והשינויים הנובעים מהרחבת הידע והחידושים שבמקצוע.
11. המדריך מתחייב להסמיך אך ורק אותם חניכים אשר הוא הדרוך ועמדו בכל הדרישות והמטלות של קורס הצלילה הן מהבחינה העיונית הן מהבחינה המעשית, כמפורט באוגדן הצלילה, וכן מתחייב המדריך להימנע מעשיית ויתורים, קיצורי דרך ו / או להתעלם, במקרים כגון אלו המדריך מתחייב ליידע את המנהל המקצועי ואת החניך באשר לפגמים ולהמליץ בפניו באשר לאופן שעליו להשלים את הכשרתו.

חתימת המדריך: _____

מדריך בוחן (מסלול ההתקדמות למדריך בוחן)

כללי:

הדרכה בקורס מדריכים, והערכת מועמדים בתקופת מבחנים למדריך עוזר ומדריך מוסמך מחייבת הכשרה מיוחדת. הדרכת מדריכים, למרות שנשענת על אותם כלים "מתודיים" של הדרכה בכלל, מחייבת הכרות והבנת ה"שורשים" של מערכי ההדרכה ועקרונות של תהליכי לימוד. כנציג הרשות כלפי מדריכי העתיד, על הבוחן להיות "נאמן" למערכת אותה הוא מייצג. עליו להיות נקי ממשוא פנים ולאפשר הזדמנות שווה והערכה הוגנת לכל המועמדים. כל אלו מחייבים רכישת נסיון הן במסגרת הדרכת צלילה שוטפת, והן במסגרת קורסי הכנה והדרכת מדריכים. מסלול ההתקדמות לקבלת ההרשאה לשמש כמדריך בוחן, מאפשר למדריך לרכוש את הנסיון הנדרש, כמו גם למערכת ההדרכה לבחור ולהכשיר את המדריכים המתאימים. קביעת סטנדרט גבוה ומחייב למדריך בוחן הנה תנאי לאיכות הכשרתם של מדריכי העתיד.

שלבים:

הכשרת מדריכים אשר יוכלו לשמש כבוחנים ומדריכים בקורסי מדריכים ומדריכים עוזרים. במסלול ההתקדמות לקבלת ההרשאה לשמש כמדריך בוחן מספר שלבים:

- א. צופה - המדריך שמשותף כצופה אינו חלק ממניין מדריכי הקורס, אינו רשאי להעיר הערות ואינו רשאי לתת ציונים. ה"צופה" יהיה נוכח בכל מהלך הקורס/מבחנים וילמד את התכנית ועקרונות מילוי דף הערכה. כמו כן יכיר את מערכי ההדרכה על בורים ויהיה מצוייד באוגדן, במערכי הדרכה של השעורים המעשיים על לוחות לעבודה במים, ובכל חומר העזר הרלוואנטי לתקופת המבחנים/קורס בהם הוא צופה. ההשתתפות כצופה מותנית בתאום עם מד"ר הקורס/מבחנים.
- ב. "סטזר" - סטזר הינו מדריך שהשתתף בעבר בקורס דומה כצופה (יציג אישור מד"ר על השתתפותו כצופה). הינו חלק ממניין מדריכי הקורס ורשאי לתת הערות וציונים. הסטזר יקבל משוב מהמד"ר והבוחנים על הערותיו לחניכים ועל איכות ותקפות הערותיו. עבודת הסטזר תהיה בפיקוחו ונוכחותו בפועל של מדריך בוחן. כמו כן יהיה מצוייד באוגדן, במערכי הדרכה של השעורים המעשיים על לוחות לעבודה במים, ובכל חומר העזר הרלוואנטי לתקופת המבחנים/קורס בהם הוא משתתף.
- ג. מדריך בוחן - מדריך בוחן הינו מדריך ששימש כסטזר בקורס דומה בעבר וקיבל את המלצת המד"ר ואישור מנכ"ל הרשות לשמש כמדריך בוחן (ראה אישור). מדריך בוחן הינו חלק ממניין המדריכים בקורס, רשאי להדריך, להעיר הערות ולתת ציון "קובע" בפיקוחו של מד"ר הקורס. כמו כן יהיה מצוייד באוגדן, במערכי הדרכה של השעורים המעשיים על לוחות לעבודה במים, ובכל חומר העזר הרלוואנטי לתקופת המבחנים/קורס בהם הוא משתתף.

* סטזר ומדריך בוחן חייבים להשתתף במפגש הכנה עם המד"ר לצורך עידכון ו"אישור קו" לפני הקורס/מבחנים בהם הם נוטלים חלק.

מדריך בוחן פעיל יהיה מי שעומד בתנאים הבאים:

- א. מדריך פעיל.
- ב. שימש כמכין או בוחן ב- 24 החודשים שקדמו לתקופת המבחנים.
- ג. מדריך שלא השתתף בקורס/מבחנים בתקופה של 24 עד 60 חודש יהיה עליו לעבור תקופת התמחות אשר תקבע ע"י מנכ"ל הרשות.
- ד. מעל 60 חודש יהיה עליו לעבור את כל המסלול מחדש.

מטרות:

- א. הרחבת ידע בנושאי ההדרכה ברמה העיונית - מתודיקת הדרכה.
- ב. הרחבת היכולת ברמת ההדרכה המעשית הכרת שיעורים מעשיים ועיוניים.
- ג. הכרת אוגדן הצלילה ומסלול ההתקדמות של הצולל הישראלי בדרגות השונות - סטנדרטים ונהלים.

תנאי קבלה:

1. מדריך מוסמך ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. מדריך במעמד מדריך פעיל - ביטוח בתוקף.
3. עברו שנתיים ימים מאז הסמכתו כמדריך צלילה.
4. הסמך 60 צוללים ברמת דרגה א' של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
5. הסמך 40 צוללים ברמת דרגה ב' ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
6. השתתף כצופה פעיל קורס מדריך עוזר ותקופת מבחנים למדריך עוזר.
7. השתתף כצופה פעיל בקורס מדריך מוסמך ותקופת מבחנים למדריך מוסמך.
8. השתתף כסטז'ר ב-2 קורסי מדריך מוסמך וב-2 תקופות מבחנים למדריך מוסמך.
9. השתתף בכל ההשתלמויות למדריכים בוחנים (מיום הסמכתו).

תנאי הסמכה:

- * מדריך מוסמך של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית במעמד מדריך פועל.
- * אישור על מספר הסמכות ברמת דרגה א' ודרגה ב' מהרשות.
- * אישור על סעיפים: 6, 7, 8 - חתומים על ידי המדריך המכין/ מד"ר הקורס.
- * אישור מנכ"ל הרשות.

מדריך בוחן במבחני מדריכים ותקופת מבחנים למדריך מוסמך ו "CROSSOVER" יהיה מי שעומד בתנאים הבאים:

תנאי הסמכה:

1. מדריך פעיל.
2. השתתף כמדריך בוחן בלפחות 10 קורסי מדריכים.
3. קבל המלצות מלפחות 2 מד"רים.
4. השתתף בהשתלמויות למדריכים בוחנים, כפי שיקבעו מעת לעת על ידי מנכ"ל הרשות.

בקשה להסמכה כמדריך בוחן:

שם משפחה ופרטי:	ת"ז:
כתובת ומיקוד:	טלפון:
תאריך הסמכה כמדריך:	

אישור על הסמכת לפחות 60 צוללים דרגה א ולפחות 40 צוללים דרגה ב'
--

תהליך ההכשרה:

חתימה וחותמת	שם המד"ר המאשר	תאריך הקורס ושם המועדון	הנושא:
		___/___/___	השתתף כצופה פעיל, והיה נוכח בקורס ומבחני מדריך עוזר. בתקופה זו קבל הסבר על מבנה הקורס וצורת ההדרכה, ואני ממליץ שימשיך במסלול ההכשרה למדריך בוחן.
		___/___/___	השתתף כצופה פעיל, והיה נוכח בקורס ומבחני מדריך מוסמך. בתקופה זו קבל הסבר על מבנה הקורס וצורת ההדרכה, ואני ממליץ שימשיך במסלול ההכשרה למדריך בוחן.
		___/___/___	השתתף כסטאז'ר, והיה נוכח בקורס ומבחני מדריך מוסמך. בתקופה זו השתמש בדפי הניקוד ונבדק כנגד ניקוד של בוחנים אחרים, ונמצא כמבין את שיטת הניקוד. אני ממליץ שימשיך במסלול ההכשרה למדריך בוחן.
		___/___/___	השתתף כסטאז'ר, והיה נוכח בקורס ומבחני מדריך מוסמך. בתקופה זו השתמש בדפי הניקוד ונבדק כנגד ניקוד של בוחנים אחרים, ונמצא כמבין את שיטת הניקוד. אני ממליץ שיוסמך כמדריך בוחן.
		___/___/___	השתתף בסמינר מדריכים בוחנים.

הערות:

- חובה להשלים את כל תהליך ההכשרה תוך שנתיים.
- על המועמד להיות מדריך פעיל בכל שלב במהלך תהליך ההכשרה.

אישור מנכ"ל הרשות:	תאריך:
_____	_____
חותמת וחתימה:	

מדריך ראשי (מד"ר)

כללי:

ניהול קורס מדריכים ותקופת מבחנים - מחייבים לצד ידע מעמיק ונסיון צלילה רב, גם הכרות והבנה "מוחלטת" של תכנית ההדרכה והרעיונות המתודיים עליהם היא נשענת, הבנה של תהליכי לימוד, יכולת הערכה והבחנה, יכולת ניהול צוות, ונאמנות לכל כללי האתיקה המקצועית ומערך ההדרכה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

מד"ר הינו מינוי הניתן למדריך בכיר שמסוגל להביא לידי ביטוי את כל הרשום לעיל על מנת שיוכל לנהל בהצלחה קורסי מדריכים ותקופת מבחנים.

המינוי לשמש כמד"ר בקורסי מדריכים ותקופת מבחנים הנו באחריותו הבלעדית של מנכ"ל הרשות.

מטרת המינוי:

קביעת סטנדרט ברור ומחייב למנהל קורסי הכשרה למדריכים ותקופת מבחנים ברמות השונות. ריכוז הסמכויות להכשרה ולהסמכת מדריכים בכל הרמות, אצל מי שנמצא מתאים לעניין זה, ולטובת פיקוח ובקרה מירביים של הרשות.

תנאים למינוי מד"ר (מאפיינים כלליים):

1. מדריך בכיר.
2. לא חל לגביו האמור בפסקאות 1-3 בתקנות משנה 28(ב) בחוק הצלילה.
3. רכש נסיון רב בהדרכה והערכת חניכים בקורסי מדריכים ותקופת מבחנים.
4. פעיל בקידום נושא הדרכת צלילה במדינת ישראל.
5. עבר השתלמות מד"ר כפי שיקבע מעת לעת.
6. מונה כמד"ר ע"י מנכ"ל הרשות.

אחריות וסמכויות המד"ר

1. בסמכותו ובאחריותו של המד"ר לקבוע את צוות הבחנים והסטז'רים.
2. המד"ר יקיים פגישה מקדימה עם צוות המדריכים לצורך עידכונים, קביעת מדיניות וחלוקת תפקידים ע"פ צורך.
3. המד"ר ייפקח ויבקר בפועל את פעולת המדריכים בקורס והוא יהיה הפוסק האחרון והבלעדי בכל מקרה של מחלוקת או ספק.
4. באחריותו ובסמכותו של המד"ר להמליץ על קידומו או אי קידומו של מדריך מסטטוס של סטז'ר למדריך בחן.
5. המד"ר יוודא יישום מדויק ומלא של תכנית הקורס/מבחנים, ובכלל זה עמידה בתנאי הקבלה של המועמדים, ניהול תיקי מעקב, העברת הרצאות "העשרה" ונושאי החובה - הכל בהתאם לנושא הקורס/מבחנים.
6. בכל מקרה של חריגה מהתכנית עקב אילוצים בשטח, המד"ר יידע את מנכ"ל הרשות ויפעל בהתאם להנחיותיו.
7. בתקופת המבחנים המד"ר ידאג למילוי כל התנאים הנדרשים לקיום המבחנים שיבוצעו על ידי מנכ"ל הרשות ו/או מדריכים בוחנים שישלחו מטעמו.
8. המד"ר יעביר למשרדי הרשות את תיקי החניך הכוללים: טפסי ריכוז ציונים, "הצהרת המדריך" ורשימת החניכים שהוסמכו. הנפקת התעודות ואשרור הרשימה מחייבים את אשור מנכ"ל הרשות.
9. בסמכות המד"ר להפעיל שיקול דעת לעניין הציון הסופי והוא יהיה רשאי להטיל על החניך מטלות נוספות לצורך קביעת מוסמך/אינו מוסמך, וזאת באישור מנכ"ל הרשות.

הגבלות: המד"ר רשאי לנהל תקופת מבחנים/קורס רק באישורו של מנכ"ל הרשות.

מדריך פעיל

כללי:

פרק זה יציג את הדרישות ממדריך מוסמך על מנת שיוכר כמדריך פעיל. דרישות אלה באות להבטיח שהמדריך מעודכן בתכניות הדרכה, עובר השתלמויות תקופתיות כפי שקבעה הרשות ושומר על כושרו להורות ולהדריך צלילה. דרישות אלה אינן חלות על מדריך עוזר מאחר שכל ההתרים המוקנים למדריך עוזר הנם בפיקוח מדריך מוסמך/מנהל בי"ס, ומתפקידם להבטיח שהוא ממלא אחר התנאים שקבעה הרשות.

הגדרות:

מדריך פעיל - רשאי להדריך צלילה בהתאם להתרים וההגבלות הנובעים מדרגתו.

מדריך לא פעיל - אינו רשאי להורות ולהדריך צלילה בהיותו במצב של מדריך לא פעיל.

1. מדריך פעיל יהיה מי שממלא אחר לפחות אחד מהתנאים הבאים:
 - א. הוסמך כמדריך צלילה במהלך השנה החולפת (לעניין זה תחשב שנה כשנת עבודה שוטפת דהיינו: מה - 31/12 - 1/1 של אותה השנה).
 - ב. הדריך קורס צלילה בדרגת א' והסמיך 4 חניכים לפחות.
 - ג. הסמיך 8 חניכים לפחות (ללא קשר לדרגת ההסמכה).
 - ד. השתתף באופן פעיל בהדרכה (אפשרי גם כצופה) של קורס מדריכים.
 - ה. עובד כמדריך צלילה במועדון צלילה והציג על כך אישור ממנהל בי"ס לצלילה שבו הוא מועסק.
 - ו. מדריך בכיר.

* למרות כל האמור לעיל מנכ"ל הרשות רשאי לאשר מעמד של "מדריך פעיל" על פי שיקול דעתו גם אם לא התקיים אף אחד מהתנאים הרשומים לעיל.
2. מדריך שלא יעמוד בדרישות המצויינות בסעיף אחד יראו אותו כמדריך לא פעיל.
3. על מנת לעבור ממצב של מדריך "לא פעיל" למדריך "פעיל" יש למלא אחר לפחות אחד מהתנאים הבאים:
 - א. להעביר קורס צלילה בדרגת דרגה א' בפיקוח מדריך מוסמך. המדריך המסמיך יהיה המדריך המפקח.
 - ב. להשתתף כצופה בקורס מדריכים ולקבל על כך אישור בכתב מהמד"ר.
 - ג. להשתתף בהשתלמות רענון כפי שתקבע הרשות.
4. מדריך פעיל חייב בתשלום אגרת רישיון הדרכה.
5. מדריך פעיל חייב להיות מנוי על אוגדן הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ולהתעדכן בשינויים החלים מעת לעת.

צלילות הכרות / בכורה

מטרת הצלילה:

צלילות הכרות מיועדת לאפשר לכל אדם בריא ללא כל ניסיון צלילה קודם, להתוודע אל העולם התת מימי. הצלילה מיועדת להעניק חוויה חד פעמית או יותר ללא הצורך בהדרכה ממושכת ומסגרת קורס. כמו כן מיועדת הצלילה ליצור אצל הצולל מוטיבציה להמשיך ולהתקדם לדרגת צולל מוסמך. הצלילות תבוצענה בים או בבריכה.

תנאים לביצוע הצלילה:

1. הצלילה תיערך במסגרת או חסות בי"ס הפועל ברשיון מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
2. מדריך הצלילה יהיה בדרגת מדריך לפחות, בבריכה ביחס של מדריך לכל 6 צוללים, בים ביחס של מדריך אחד על כל צולל.
3. על המבקש לבצע את הצלילה לחתום על טופס הצהרה בריאותית - ראה נספח.
4. בצלילות ים - עומק מרבי לצלילה - 6 מטר עומק קרקעית.
5. ציוד הצלילה של הצולל יכול מתקן ניפוח מהיר (לא CO2).
6. לפני הצלילה יינתן הסבר על מהלך הצלילה, מקרים ותגובות.
7. הערה: צלילות הכרות אינן מיועדות להסמכת צוללים ספורטיבית.
8. גיל הצולל נתון לשיקולו של המדריך (ראה גם הוראות מיוחדות להדרכה).

הסבר והצטיידות יכלול:

1. הכרות וחתימה על הצהרה בריאותית.
2. הסבר על מהלך הצלילה ו"חשוב לדעת" - ההסבר יתייחס בעיקר לנקודות הבאות: פימפום והשוואת לחצים במהלך הירידה, שחרור אויר לחלל המסכה, אופן הנשימה מתחת למים (נשימה רגועה ואין לעצור נשימה), אופן התנועה מתחת למים (תנועות איטיות ורגועות ללא שימוש בידיים), התייחסות לנוף והחי התת מימי. שימוש בציוד - אחיזת הווסת והשימוש במסכה והסנפירים, סימנים מוסכמים. הערה: צלילות הכרות אינן מיועדות להסמכת צוללים ספורטיבית.
3. התאמת ציוד - חליפה (עפ"י צורך) בחירת כמות משקולות, בחירת מכל (בהתאם למידות הצולל), מסכה (בדיקת אטימה והתאמת הרצועה).

מהלך הצלילה:

1. סיוע בכניסה למים - נעילת סנפירים וחגירת המכל תיעשה בהתאם לתנאים בשטח עפ"י שיקול המדריך.
2. בעומק עמידה, תרגול ריקון מסכה, הוצאה והכנסה של ווסת על מימי בלבד, סימנים מוסכמים ומקרים ותגובות.
3. נשימה מהוסת בעומק עמידה והתרגלות.
4. העמקה הדרגתית.
5. סיום הצלילה והוצאה מהמים, סיוע בהסרת ציוד.
6. מומלץ להשאיר זמן לשאלות ותשובות והכוונה לקורס צלילה. בתום הצלילה ניתן לתת לצולל תעודת "מעבר בהצלחה של צלילת הכרות" (תעודה זו אינה מהווה בסיס להסמכה כל שהיא בעתיד).

הוראות מיוחדות להדרכה:

1. זכור שהנך מלווה צולל שקרוב לוודאי שזהו מפגשו הראשון עם עולם הצלילה, תפקידך כמדריך להפחית את החששות המלווים את החניך ככל הניתן.
2. עומק הצלילה (6 מטר) הנו העומק המרבי לביצוע הצלילה, אולם ניתן לבצע צלילה מהנה גם בעומק קטן. המנע מלקיחת סיכונים מיותרים והעמקה כאשר הנך בספק.
3. ילדים צעירים מהירים ללמוד אולם עשויים להתנהג בפזיזות. שיקול הגיל המזערי נתון להחלטתו של המדריך, אולם מומלץ לוודא שהצולל מבין את עיקרי הדברים.
4. צוללים מבוגרים במיוחד או בעלי כושר ירוד "מועדים" יותר מאחרים למצבים של פאניקה ונשמת ומומלץ לנהוג בהם במשנה זהירות.
5. יש לתת תשומת לב מיוחדת לאזור שבו עשויה להיות פעילות של כלי שייט או גלשנים.
6. הדגש את העובדה שאין מדובר לימוד צלילה, ולבד מהחוויה אין צלילה זו מהווה בסיס להסמכה כלשהי.
7. המנע ככל הניתן מהרמת אבק ופגיעה בנוף והחי התת מימי.
8. צוללים שבצעו צלילת הכרות מהווים פוטנציאל לקורס צלילה בעתיד. הכוונה נכונה ויצירת מוטיבציה לגשת לקורס הנם הזדמנות להגדלת מעגל הצוללים.

טופס הצהרה - צלילת הכרות INTRO DIVE ELIGIBILITY

Dear Diver

In order to help make your dive a pleasant experience, you are kindly requested to fill in this form, and then sign your name in the appropriate space bellow.

צולל יקר/ה

כדי להנעים את חווית הצלילה שלך, הינך מתבקש למלא את הטופס ולחתום למטה.

I have a history of:

אני סובל/ת מ:

Respiratory problems _____

בעיות נשימה

Heart problems _____

בעיות לב

Sinus problems _____

בעיות סינוסים

Asthma _____

אסטמה

Ear infection _____

דלקת אוזניים

Recent operation or illness _____

ניתוח או מחלה לאחרונה

Claustrophobia _____

קלוסטרופוביה

Take drugs or medication _____

לוקח/ת תרופות

Any other limitation _____

הגבלות אחרות:

None of the above

לא סובל /ת מהנ"ל

I know that it is forbidden to fly 2 hours after the intro dive

ידוע לי שאסור לטוס שעתיים אחרי צלילת אינטרו/הכרות

Full name _____

שם מלא:

.I.D _____

ת.ז. או דרכון:

Signature _____

חתימה

Date _____

תאריך

צלילת רענון

מטרת הצלילה:

צלילת רענון נועדה לאפשר לצוללים מוסמכים אשר לא צללו זמן ממושך או שהנם חסרי נסיון - לבצע צלילה מבוקרת בפיקוח, תוך חזרה ורענון של כללי התנהגות ותרגילים בסיסיים.

מאפיינים לקביעת הצורך בצלילת רענון:

- א. צולל דרגה א' או ב' אשר לא צלל 6 חודשים או יותר.
- ב. על פי שיקול דעתו של מנהל בי"ס/מדריך בשטח.
- ג. על פי בקשת הצולל עצמו.
- ד. המלצה לצולל: צולל שלא צלל מספר חודשים והינו חסר נסיון, צולל שלא צלל בתנאים דומים לתנאי המקום.

תנאים לביצוע הצלילה:

- א. הצולל הינו בעל תעודת צולל בדרגת דרגה א' לפחות או תעודה מקבילה מחו"ל.
- ב. בעל ביטוח צלילה בתוקף בהתאם לדרישות הרשות.
- ג. הצלילה תבוצע במסגרת בי"ס מוכר בלבד.
- ד. הצלילה תבוצע ע"י מדריך עוזר לפחות או צולל בכיר שקיבל הכשרה לכך בתוכנית המוכרת ע"י הרשות.

אופן הביצוע:

- א. בדיקת תעודה יומן צלילות ותיחקור לקבלת רקע כללי.
- ב. תדריך הכולל: הסבר על מהלך הצלילה חזרה על כללי התנהגות, מקרים ותגובות וסימנים מוסכמים.
- ג. הכנת ציוד, בדיקת ציוד והתחגרות.
- ד. במים חזרה על תרגילים בסיסיים: ריקון מסיכה, נשימה מסוות ללא מסיכה, הוצאה ו"גילו" ווסת, הנשמת חבר (דו ווסת), תנועה ואיזון בעומקים משתנים, והסרת חגורת המשקולות במצבי חירום.
- ה. סיכום, הערות והמלצות לשיפור.
- ו. חתימה ביומן הצלילות על ביצוע צלילת ריענון.

התרים והגבלות:

כל ההתרים וההגבלות הנובעים מדרגת הצלילה של הצולל.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. צלילת רענון נועדה לשפר את ההנאה והבטיחות של הצולל. אם לא הוצגה רמה מניחה את הדעת רצוי להמליץ על צלילת רענון נוספת.
- ב. בצע את הצלילה בהדרגה, תוך ביצוע תרגילים ראשוניים בעומק עמידה.
- ג. בגמר הצלילה - הקפד לתת לצולל המלצה לגבי המשך הצלילות כגון: צלילה בפיקוח מדריך, מגבלת עומק, תנאי ים, בן זוג וכו'.

צלילת בדיקה/ מבחן

מטרת הצלילה:

- צלילת מבחן/בדיקה נועדה לאפשר למדריך לבצע צלילה לקביעת רמת הצולל כאשר מתקיים אחד מהתנאים הבאים:
- א. תייר (שאינו תושב ישראל) ששכח תעודת הצלילה שלו ומצהיר שהינו בעל תעודת צלילה ברמה מקבילה לדרגה א' לפחות.
 - ב. הצולל מציג תעודת צלילה/ספר הסמכות שאינם מוכרים ומצהיר שהתעודה שברשותו מוכרת ותקפה בארץ תושבותו.
 - ג. ע"פ שיקול המדריך הראשי (מומלץ לבצע כאשר למדריך ישנו ספק סביר באשר ליכולת הצלילה של הצולל).

תנאים לביצוע הצלילה

- א. חתימה על מסמך הצהרה (ראה נספח טפסים, הצהרת תייר). החתימה נדרשת כאשר על הצולל חל האמור בסעיף 1 א ו - 1 ב.
- ב. הצגת ביטוח צלילה בתוקף.
- ג. הצלילה תערך במסגרת בי"ס מוכר.
- ד. רשאי לבצע מדריך מוסמך לפחות.

אופן הביצוע:

- א. תיחקור הצולל לקבלת רקע כללי.
- ב. תדריך והסבר על מהלך הצלילה וחזרה על נקודות חשובות ומיקרים ותגובות.
- ג. תכנון צלילה, התאמת ציוד והתחגרות.
- ד. חזרה על סימנים מוסכמים.
- ה. ביצוע תרגילים בסיסיים הכוללים: ריקון מסיכה, נשימה מווסת ללא מסיכה, הוצאה "וגילוי" ווסת, גילוי ווסת וריקון מסיכה במשולב, תרגולי הנשמות (דגש על שימוש בודו ווסת), שליטה על איזון בהעמקה, בעליה ובתנועה אופקית, יכולת ביסוס והצפה עצמית על פני המים תוך ניפוח המאזן בפה (ראה הערות מיוחדות להדרכה).
- ו. סיכום צלילה והערות אישיות.
- ז. חתימה על מעבר בהצלחה של צלילת המבחן (יעשה על גבי טופס נפרד או ביומן הצלילות).

התרים:

- א. צוללים שעברו בהצלחה את צלילת המבחן וחל לגביהם האמור בסעיף 1 ג רשאים לצלול בהתאם להגבלות של התעודה אותה הם נושאים.
- ב. צוללים שחל לגביהם האמור בסעיפים 1 א ו-1 ב רשאים לצלול עד לעומק 20 מ'.

הגבלות:

- א. צלילת מבחן/בדיקה אינה מהווה בסיס להסמכה כל שהיא.
- ב. צוללים שעברו בהצלחה את צלילת המבחן וחל לגביהם האמור בסעיף 1 א ו-1 ב מוגבלים לצלול בקבוצה מלווה ע"י צולל דרגה ג' לפחות.
- יחס מדריך: חניך - על פי ההיתרים וההגבלות של דרגה א'.

הוראות מיוחדות להדרכה

- א. הקפד לתחקר את הצולל ולעמוד על נסיון הצלילה שלו בטרם הירידה למים.
- ב. כאשר הנך בספק התייעץ עם מדריך נוסף/מנהל בי"ס.
- ג. התייחס לכל צולל הנדרש לבצע צלילת מבחן במלוא הזהירות. הקפד לבצע את כל התרגולים הבסיסיים בעומק עמידה ובתנאים נוחים בטרם תעמיק.
- ד. תן לנבחן המלצה לגבי המשך הצלילות (תרגולים נוספים וכו').
- ה. נבחן שנכשל לא יוכר כצולל מוסמך ויחולו עליו כל ההגבלות של צולל שאינו מוסמך.

הצהרת תייר ששכח את תעודתו

CHECK OUT DIVE FORM

STATEMENT FOR TOURIST WHO FORGOT HIS/HER DIVING LICENCE

To Whom it May Concern: _____

Please print

This is to certify that I, Mr./Ms.

forgot my international diving licence and agree to be checked out by an instructor.

I hereby discharge _____ and their instructor from any responsibility in case of accident or any other injury which may occur to me during that Check Out Dive or during the dives which I may do after being checked.

I have also been informed that the Check Out Dive is not a base for any certificate, and if I pass the Check Out Dive, I will be required to dive in the company of CMAS 3-star diver/Dive Master or above. The maximum depth permitted to dive shall not exceed twenty (20) meters.

I am aware that if, in the event that I fail the Check Out Dive:

2. I will be considered non-certified and will be permitted to dive only with an instructor on a one-to-one basis to a maximum depth of six(6) meters.
2. Being that the Check Out Dive is designed to determine my ability as a SCUBA diver and not to teach me SCUBA, I will not be permitted to do another Check Out Dive.

Note: Diver must have valid Israeli diving insurance.

Name _____

Address _____

Date _____ Signature _____

RESULTS OF CHECK OUT DIVE

I hereby confirm that the above/named diver has taken a Check Out Dive with me and results are as follows:

PASS/FAIL (circle one)

Comments:

Instructor Name _____ Instr. Signature & Stamp _____

Diver's Signature _____ Club Stamp _____

נוהל הצלה עצמית ועליות חירום

1. נוהל הצלה עצמית ועליות חירום הינו חלק, בלתי נפרד מתוכנית ההכשרה לכל צולל ברמה הבסיסית.
2. תוכנית המינימום המאושרת כוללת:
 - א. ביצוע שני תרגולים, האחד במים שקטים והשני בים פתוח.
 - ב. הסרת חגורת משקולות מעל פני המים תבוצע בשני התרגולים.
 - ג. מעטפת בטיחות והוראות הדרכה רלוונטיות.
3. מובהר ומודגש כי קיום תרגולים אלה יבוצע על פי מערך ההכשרה של ארגון צלילה שאושר על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ועל ידי מי שהוכשר והוסמך לכך בידי נציגו המוסמך של הארגון בארץ.

חובת מחשב צלילה אישי למדריך ומוביל קבוצת צוללים

1. חובה על כל מדריך ומוביל קבוצת צוללים להצטייד במחשב צלילה אישי בעת עבודתו.
2. המחשב צריך להיות בעל זיכרון של לפחות חמש צלילות אחרונות.
3. מחשב הצלילה הינו פריט אישי ואין להעבירו בין צוללים במשך 24 שעות מביצוע הצלילה האחרונה איתו.
4. למרות האמור בסעיף 3 לעיל, במקרים בהם מחשב הצלילה ניתן ל"איפוס", אפשר להעבירו בין המשתמשים וזאת לאחר ביצוע האיפוס.
5. מחשב צלילה אישי יכול לשמש, בין היתר, את מדריך הצלילה עצמו ואת המנהל המקצועי כאמצעי בקרה וככלי לניתוח ושיפור ביצועים.
6. מובהר ומודגש כי מחשב הצלילה אינו בא כתחליף למד עומק אצל המדריך.

ביצוע צלילות באזור הגנים היפניים - אילת

במטרה לשפר את בטיחות הצלילה ולמזער את סכנת פגיעת כלי שייט (סירות הזכוכית) בצוללים, מומלץ כי הצלילות תערכנה בהתאם לתנאים הבאים:

1. נוהל צלילות:
 - א. הצלילה תבוצע אך ורק מסירה.
 - ב. מקום עגינת (המתנת) סירות הצוללים יהיה בקשר חבל למצוף עגינה הקיים.
 - ג. הצלילה תהיה בליווי מוביל צלילה שקיבל הסמכה לכך מרשות הטבע והגנים.
 - ד. כמות הצוללים תוגבל בכל יום בתאום עם רשות הטבע והגנים.
 - ה. יצללו אך ורק צוללים מוסמכים.
2. מנהלי מרכזי הצלילה מתבקשים לפרסם תוכן המלצה זו על גבי לוחות המודעות.

נהלים וסטנדרטים מחייבים לארגון צלילה מוכר

כללי:

ההנחיות וההוראות להכרה בארגון צלילה ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, ניתנו בהמלצות "ועדת שיק" ובסעיפים הרלוונטיים בחוק הצלילה הספורטיבית 1979, תשל"ט אמות המידה אינן מבטלות את האמור בחוק ובתקנות, אלא מפרטות ומוסיפות על האמור בו. להסרת הספק יובהר ויודגש כי בכל מקום שבו יש סתירה ו/או אי התאמה בין האמור בנוסח זה לבין האמור בחוק ו/או בתקנות שעל-ידו, יגבר האמור בחוק ובתקנות.

דגשים והבהרות:

- בכל מקום שבו רשום "ההתאחדות הישראלית לצלילה" (להלן: "ארגון הצלילה") הכוונה היא לנציגות "ארגון הצלילה" בישראל. להסרת הספק מובהר כי מסמך הבנות, עקרונות והתחייבויות זה מחייב לכל דבר ועניין רק את הפועלים בארץ מטעם "ארגון הצלילה".
- מסמך זה נכתב בלשון יחיד זכר ללא כל כוונה שהיא. יוצא מכך כי בכל מקום שנכתב: חניך, צולל, מדריך, מנהל וכ"ו הכוונה היא גם ליחיד וגם לרבים גם לזכר וגם לנקבה ולהפך.

התחייבויות "ארגון הצלילה":

1. "ארגון הצלילה" מתחייב כי מנכ"ל הארגון, הוא נציגו המוסמך בארץ.
2. "ארגון הצלילה" מתחייב באמצעות נציגו המוסמך, כי בכל מקום שיש סתירה בין נהליו ותפישתו לבין חוק הצלילה הספורטיבית התשל"ט 1979, התקנות שעל-ידו והוראות הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית יגברו חוקי המדינה, התקנות והוראות הרשות המוסמכת.
3. "ארגון הצלילה" מתחייב באמצעות נציגו המוסמך, כי חוק הצלילה הספורטיבית התשל"ט 1979, התקנות שעל-ידו והעקרונות שהותוו בדו"ח ועדת שיק מהוות את הבסיס והרף הנמוך ביותר לעשייה וכי בכל מקום שבו כללי "ארגון הצלילה" ונהליו מחמירים יותר, ינהגו המסמכים מטעמו על פי הנהלים והכללים של "ארגון הצלילה".
4. "ארגון הצלילה" ינהל רישום ובו יצוינו פרטי הצוללים אשר הוסמכו מטעמו. "ארגון הצלילה" מתחייב להעביר לנציגי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, לכשיתבקש לעשות כן, רשימות הצוללים המוסמכים מטעמו. כמו כן, "ארגון הצלילה" ימציא לרשות מסמכים אחרים הנוגעים לפעולותיו בארץ, כל זאת בכפוף לכל דין וחוקי הגנת הפרטיות ושמירה על מאגרי מידע וחסיון, ככל שאלה חלים על ארגון הצלילה.
5. "ארגון הצלילה" מתחייב כי טרם פתיחת הליך הכרה במרכז / בית - ספר לצלילה, או תחנה למילוי אויר, יוודא כי האחרון מוכר ופעילותו אושרה ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. להדגשה יובהר כי לא יחל "ארגון הצלילה" בהליך הסמכה / הכרה אמור אלא אם הובהר כי האחרון הוכר בכתב על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
6. "ארגון הצלילה" מתחייב כי יביא בפני ועדותיו המקצועיות והמשמעתיות כל תלונה אשר תוגש על-ידי נציג רשות הצלילה כנגד מרכז צלילה, בית-ספר או מדריך צלילה. הארגון יודיע לרשות המוסמכת בכתב את תוצאות ההליכים שננקטו.
7. "ארגון הצלילה" מתחייב כי הוא, באי הכוח מטעמו וכל מי שיפעל דרכו ובאמצעותו יסייע ויפעל ליישום ומימוש עקרונות הבטיחות וכל הנחיותיה של הרשות.
8. נציגו של "ארגון הצלילה" ידווח לרשות המוסמכת על כל אירוע בטיחות, מייד בעת שיוודע לו עליו. כל אירוע אשר חייב פינוי לבי"ח.
9. "ארגון הצלילה" ונציגיו יסייעו כמיטב יכולתם בידי הרשות המוסמכת לתחקר ולהגיע לחקר האמת

ככל שהעניין נוגע לתחקור אירועי בטיחות בצלילה. הרשות מתחייבת להעביר לארגון את כל הפרטים והמסמכים והדוחות הקשורים בחקירות אלו בהשתתפותם.

10. "ארגון הצלילה" מתחייב לדווח בכתב למשרדי הרשות המוסמכת, על כל קורס מדריכים לפחות שבועיים ימים לפני מועד קיומה של ההכנה או של תקופת ההסבה הכול לפי העניין. הדיווח יכול להיות:

- מקום עריכת הקורס.
- פרטי המדריך הראשי.
- פרטי המדריך/ים המכין/ים.
- פרטי המדריך/ים הבוחן/ים.
- מועד פתיחת הקורס.
- מועד תקופת המבחנים.

11. "ארגון הצלילה" מתחייב לכלול בתוכנית הלימודים שלו נהלים אשר יפורסמו, מעת לעת, על-ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ואשר ייחודם הוא ברלוונטיות פרטית לצלילה בתחום הטריטוריאלי של מדינת - ישראל, כגון: "נוהל פינוי", בפרק זמן סביר, וזאת בכפוף לבדיקה מקצועית שיעברו נהלים אלה ע"י מנהל ההדרכה של הארגון.

12. "ארגון הצלילה" מתחייב לנקוט ולאחוז באמצעים רלוונטיים לשמירה על מידע שעניינו ורגישותו נוגעים לצנעת הפרט, בכפוף להוראות החוק ולכל דין.

13. "ארגון הצלילה" ישלם במועד ובסכום אשר נקבע את אגרת הרישוי כפי שתקבע מעת לעת על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בהתאם להמלצות ועדת "שיק".

14. לא ידריך אדם בארץ, אלא אם הוסמך לעשות כן על-ידי "ארגון הצלילה" והוא נושא היתר הדרכה תקף מטעם הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. "ארגון הצלילה" מתחייב כי כל מדריך צלילה מטעמו יצויד, במסגרת הכשרתו כמדריך צלילה, באגודן הליכים וסטנדרטים ואגודן מערכי שיעור של "ארגון הצלילה", בשפה בה הוא שולט.

15. "ארגון הצלילה" מתחייב כי כל חניך אשר הוסמך על ידו, ירכוש ספר הדרכת צלילה לרמת ההסמכה, אשר תומך ועוקב אחר מערך ההכשרה וההסמכה של "ארגון הצלילה" ואשר הוכר בכתב על ידי מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ככזה.

16. "ארגון הצלילה" מתחייב כי רק צוללים העומדים בסטנדרטים להסמכה, יוסמכו על ידו כצוללים לכל רמה שהיא ובכלל זה לרמות מתקדמות יותר. מודגש ומובהר כי חניך/ה אשר לא השיג את היעדים והמטרות הקבועים בכל שלב לא ימשיך לשלב הבא.

17. "ארגון הצלילה" מתחייב כי לא יוסמך צולל לרמה כלשהי אלא לאחר שנבחן גם במבחן ידע תיאורטי ועבר אותו בהצלחה.

18. "ארגון הצלילה" מתחייב כי מינוי מדריך ברמת מכין מדריכים ידווח לרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

19. "ארגון הצלילה" מתחייב כי מינוי מדריך מסמך מדריכים ידווח לרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

1. הגדרות:

1.1 הסמכה: תעודת הסמכה "C-card" מתעדת שהחניך השלים את כל דרישות הקורס הבסיסי להסמכת צוללים. אישור זה יינתן ע"י הארגונים להכשרת צוללים, רק לאחר קבלת אישור בכתב מבית הספר שבו הוסמך הכולל גם את חתימת המדריך המסמך, המאשר שהחניך השלים כמוכתב בדרישות ארגון ההסמכה את כל דרישות הקורס, כפי שמתועד ביומן הצלילות וטופס הרישום וההסמכה של החניך.

1.2 עוזר מוסמך: דרגה עפ"י כל נוהל ארגון בנפרד. אינו רשאי להסמיך.

1.3 מדריך עוזר: אדם, בעל הסמכה תקפה ע"י ארגון להכשרת צוללים כמדריך עוזר. ע"פ תקן זה, כל פעילותו של "עוזר מוסמך" במסגרת קורסי צלילה בסיסיים יהיו תחת הפיקוח והאחריות של מדריך.

תקן זה קובע, לפני שעוזר מוסמך רשאי לקחת כל אחריות על חניך(ים) בזמן הכשרתו בים פתוח, על העוזר המוסמך לעבור הכשרה פורמלית בתחומים: תכנון, ניהול, ושליטה על פעילויות צלילה. עזרה ראשונה, החייאה CPR, וטכניקות הצלת צוללים. כמו כן מבחן בכתב המוכיח ידע ברמת מדריך עוזר מוסמך כפי שנדרש ע"י "ארגון הצלילה" להכשרת צוללים ולהיות בעל תעודת אישור הדרכה בתוקף מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

1.4 מים שקטים: כל שטח מים המספק תנאים הדומים לאלה של בריכת שחייה. מדריך 1 לכל 6 חניכים.

1.5 בריכת שחייה: מדריך 1 לכל 8 חניכים.

1.6 קורס בסיסי: הקורס הראשוני להכשרה לצלילה ספורטיבית עם SCUBA, המוביל להסמכת הצולל ע"י ארגון להסמכת צוללים. השלמה בהצלחה של קורס העומד בדרישות תקן זה, מסמיכה אדם לקבל שירותי מילוי אוויר, ציוד ושירותי צלילה אחרים ולעסוק בצלילה ספורטיבית בים פתוח, ללא השגחה למעט האמור בחלק 3(1) לעיל ובכפוף להוראות חוק הצלילה הספורטיבית ותקנות הצלילה.

1.7 מדריך: סיים בהצלחה קורס מדריכים ובעל תעודה. (מדריך בעל תעודת הדרכה מאת ארגון מוכר, אינו יכול להדריך ללא רשיון הדרכה מהרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית תקף כחוק).

1.8 מערכת צלילה מינימלית בעת הדרכת צלילה: הציוד שחובה על החניכים לחגור בעת ביצוע הכישרים המפורטים בסעיף 4.10 כולל לפחות: סנפירים, מסכה, קנה, מיכל וברז, מאזן ציפה עם אינפליטור, מנשא גב, ווסת, מקור אוויר חלופי, מד לחץ תת מימי ומד עומק, מערכת משקלות וחליפת צלילה, עפ"י הצורך. ציוד מומלץ נוסף (אך לא הכרחי) כולל שעון, מצפן או מכשיר הכוונה אחר. למען הבהר מודגש כי לא תעשה הדרכת צלילה אלא בציוד שניתן עליו אישור מאת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

1.9 צלילות הכשרה ל-SCUBA בים פתוח: עמידה בדרישות ההסמכה כוללת התנסות בצלילות SCUBA בים פתוח תחת פיקוח מדריך. על צלילות ההכשרה להיות מורכבות מהתרגילים המתומצתים בסעיף 4.10 וכפי שנדרש ע"י ארגון ההסמכה. תוכנית ההדרכה תהיה רק עפ"י אגודת ארגון שאושר ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

א. המינימום:

- 5ימי קורס.

- 9 צלילות סקובה.

- רק 2 צלילות ים ביום נחשבות.

ב. יחס מדריך 1 ל 6 חניכים.

ג. מעבר לקורס 2 כוכבים או צולל מתקדם מאפשר צלילת התמחות ביום האחרון.

ד. 14 צלילות הסמכה נוספות לצולל דרגה א', 6 צלילות הסמכה נוספות לצולל דרגה ב'.

2. זכאות להסמכה:

ע"מ להיות זכאי להסמכה בסיסית, על החניך לעמוד בתנאים הבאים:

1.1 גיל: על החניך להיות לפחות בן 12 שנים; אין הגבלה עליונה. חניכים עד גיל 18 חייבים בהצגת אישור ההורים/אפוטרופוס. חניכים בין הגילאים 12 - 15 שנים העומדים בדרישות ביצוע SCUBA בסיסי יכולים להיות זכאים להסמכה מיוחדת המאפשרת להם לצלול עד לעומק 20 מטר בהשגחת בוגר, שמלאו לו 21 שנים, בעל הסמכה לדרגה ב', כמשמעה בחוק הצלילה, לפחות, ואשר קיבל אישור בכתב מהוריהם/אפוטרופוס של הקטין.

1.2 היסטוריה/הצהרה רפואית: על המועמדים לקורס למלא טופס היסטוריה/הצהרה רפואית לפני שהם משתתפים בפעילויות מים. לפני שהם עוסקים בפעילויות במים, חובה על מועמדים בעלי חריגים בהיסטוריה הרפואית, לקבל מרופא מוסמך אישור ללא תנאים או הגבלות, שהם כשירים מבחינה רפואית לצלול. בשום מקרה לא יתקבל אישור רפואי בו הרופא החתום על האישור הנו המועמד המשתתף. טופס הצהרה רפואי יחשב שכזה אם הוא מכיל לפחות שדות התייחסות לנושאים הרפואיים המפורטים בנספח ג' לנוהל זה. במקרה שלמועמד אישור רפואי עם תנאים והגבלות הוא יופנה להכשרה והסמכה בארגון מסמיך שהוכר על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית כארגון מסמיך צוללים בעלי מגבלה או התניה רפואית במסגרת תוכנית הכשרה הרלוונטית למגבלת הצולל.

3. תוכן מינימלי לקורס:

עפ"י אוגדן ארגון שאושר בכתב ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית. נא לעיין בסעיף קטן 1.9.

נוהל פינני: במסגרת שיעורי התיאוריה ייכלל גם נוהל הפינני, כפי שפורסם על-ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

נוהל הפינני ייכלל, כאמור, בחומר הלימוד לכל רמה בנפרד ומידת בקיאות התניכים בנוהל, תיבדק במסגרת המבחן התיאורטי לכל רמת הסמכה בנפרד החל מקורס הסמכה לרמת צולל הצלה ואילך.

תקן מינימלי מחייב לצולל שרוצה להתקדם מעבר לדרגה הבסיסית:

1. **סף המגבלות:** להלן סף המגבלות המינימאלי המחייב צולל המועמד להצטרף לקורסי ההכשרה השונים:

1.1 **מדרגה בסיסית לדרגה שניה:** הצולל חייב להציג ניסיון קודם של לפחות שש צלילות ים פתוח רשומות ביומן הצלילות.

1.2 **צולל בכיר:** בעל ביטוח צלילה אישי, עומד בתנאי הקבלה וההסמכה של "ארגון הצלילה" המסמיך.

1.3 **צולל בכיר מוביל (Dive Master):** מגבלת גיל 18 שנה במידה ואינה עומדת בסתירה לכל מגבלה חוקית אחרת, תעודת צולל מתקדם, ניסיון של 50 ימי צלילה ים פתוח חתומות ביומן הצלילות האישי על ידי מרכז צלילה, עבר השתלמות מיוחדת להצלה ועזרה ראשונה (עפ"י מדדי "ארגון הצלילה" המסמיך), עומד בתנאי הקבלה וההסמכה של "ארגון הצלילה" המסמיך.

1.4 **קורס מדריכים:** מגבלת גיל 21 שנה ראה פירוט תנאי מינימום בנספח ב' למסמך זה.

1.5 **קורס הסבה (בין ארגונים):** עומד בכל תנאי הקבלה וההסמכה של תקן זה ו"ארגון הצלילה" המסמיך והסמיך שמונה עשרה חניכים לפחות לרמה הבסיסית.

1.6 מדרוך מחו"ל: ראה פירוט תנאי מינימום בנספח ב' למסמך זה.

מנהל הרשות המוסמכת
לצלילה ספורטיבית

נציג "ארגון הצלילה"

נספח ב' - דרגות צוללים ומדריכים:

המינימום להכרה בתוכנית הדרכה בצלילה על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית הוא גם המינימום להכשרת צוללים בארץ.

תוכנית המינימום מופיעה באוגדן הצלילה של הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית (להלן: אוגדן הרשות).

כל תוכנית להכשרת צוללים כפופה להוראות חוק הצלילה הספורטיבית התשל"ט, 1979 להלן: חוק הצלילה ותקנות הצלילה הספורטיבית התש"מ, 1980. (להלן: תקנות הצלילה)

במקום שבו קיימת סתירה או אי התאמה בין תוכנית "ארגון הצלילה" המסמיך לבין תוכנית המינימום של הרשות ו/או הוראות חוק הצלילה הספורטיבית ו/או הוראות תקנות הצלילה תגברנה אלא על תוכנית "ארגון הצלילה".

במקומות שבהם נקבעו סייגים בחוק הצלילה או בתקנות שעל ידו לקיומה של צלילה הרי שהם גוברים על הוראות "ארגון הצלילה" או כל הוראה אחרת בעניין הצלילה הנדונה.

דרגה ב':

סטנדרט המינימום להסמכת צולל לדרגה ב' כמשמעה בתקנות הצלילה הספורטיבית התש"מ, 1980 הוא:

- עומד בתנאי הכניסה לקורס - הסמכה כצולל רמה בסיסית / א'.
- ששה שיעורי מים מהן שלושה שיעורים לכל היותר ביום.
- לפחות אחת הצלילות תהיה לעומק שבין 24-30 מטרים.
- כל הצלילות תהיינה צלילות נושא ויקדימו אותם שיעור תיאוריה רלוונטי.
- הצולל עבר בהצלחה מבחן תיאורטי בכתב.
- הצולל עמד בהצלחה בסטנדרטים שנקבעו להסמכה על ידי "ארגון הצלילה" בחו"ל בנוסף לסטנדרט המינימום הר"מ.

דרגה ג':

סטנדרט המינימום להסמכת צולל לדרגה ג' כמשמעה בתקנות הצלילה הספורטיבית התש"מ, 1980 הוא:

צולל דרגה ג':

- עומד בכל תנאי הקבלה כמפורט בהוראות חוק הצלילה, תקנות הצלילה ונהלי הדרכה של הרשות.
- הוסמך כצולל בדרגה ב'.
- מוסמך קורס התמחות - הצלה.
- בן/בת 16 שנים לפחות.
- לזכותו, לפחות 40 צלילות רשומות וחתומות ביומן צלילות אותן ביצע כצולל בדרגה ב'. להסרת הספק מובהר ומודגש כי צלילות שנערכו במסגרת קורס לא תחשבנה במניין הצלילות. ולא יותר מ- 3 צלילות יום ביום.
- מעבר בהצלחה של התמחות בצלילת עומק ע"י מדריך שהוכשר והוסמך לביצוע התמחות זו ועפ"י נהלי "ארגון הצלילה" והרשות המוסמכת וצלילה ספורטיבית.
- הצולל עבר בהצלחה מבחן תיאורטי בכתב.
- הצולל עמד בהצלחה בסטנדרטים שנקבעו להסמכה על ידי "ארגון הצלילה" בחו"ל בנוסף לסטנדרט המינימום הר"מ.

צולל מוביל:

במינוח צולל מוביל הכוונה לצולל שלושה כוכבים מוביל של ההתאחדות הישראלית לצלילה, Dive Master של הארגון ו.N.A.U. ו-A.C.U.C ו-Dive Control Specialist של S.S.I סטנדרט המינימום להסמכת צולל מוביל, הוא:

- עומד בתנאי הכניסה לקורס - הסמכה כצולל רמה ג' כמשמעה בחוק הצלילה הספורטיבית.
- לצולל עצמו 60 צלילות רשומות וחתומות ביומן הצלילות.
- גיל 18 שנים לפחות ביום הסמכתו לדרגת צולל מוביל.
- וכל זאת עפ"י הוראות אוגדן של כל ארגון בנפרד.
- הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי בהובלת קבוצת צוללים כולל התקלות באירועים שכיחים.

- הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי הכולל גם התקלות באירועים שכיחים בכל אחד מהנושאים והתחומים שהוא יהיה מוסמך לבצעם לאחר הסמכתו, כפי שמורה "ארגון הצלילה" ומאושר על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
- הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי בביצוע נוהל הצלה רצוף הכולל שלב תת מימי, שלב על מימי העלאה ליבשה ושלב יבשתי.
- הצולל עבר בהצלחה קורס עזרה ראשונה במתכונת אשר הוכרה בכתב על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ובידי מי שמוסמך להכשיר ולהסמיך על פי תוכנית זו.
- קורס עזרה ראשונה וקורס מגישי חמצן יחשבו כתקפים לגבי חניך רק אם נעשו בטווח של עד שנתיים לפני יום הסמכתו כמוביל. את הסמכת מגיש עזרה ראשונה והחייאה יש לרענן אחת לשנתיים בתוכנית אשר הוכרה בכתב על ידי מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

צולל דרגה ד':

שמלאו לו 18 שנה והוא מי שהוסמך לצלול בתערובת מועשרת בחמצן על פי תנאי תוכנית ההדרכה והסטנדרטים שאושרו בידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

צולל דרגה ה':

שמלאו לו 18 שנה והוא מי שהוסמך לצלול בתערובות גזים משתנות על פי תנאי תוכנית ההדרכה והסטנדרטים שאושרו בידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

מדריך עוזר:

- סטנדרט המינימום להסמכת מדריך עוזר, הוא:
 - עמידה של הצולל בכל הוראות ארגון הצלילה.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן בקיאות בחוק הצלילה.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן תיאורטי ב: פסיקה של הצלילה, פיסיולוגיה של הצלילה, שמירת הסובב הימי וציוד צלילה ודקומפרסיה.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי בכל אחד מהנושאים והתחומים שהוא יהיה מוסמך לבצעם לאחר הסמכתו, כפי שמורה "ארגון הצלילה" ומאושר על ידי הרשות.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי בביצוע נוהל הצלה רצוף הכולל שלב תת מימי, שלב על מימי העלאה ליבשה ושלב יבשתי.
 - הצולל עבר בהצלחה קורס עזרה ראשונה במתכונת אשר הוכרה בכתב על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ובידי מי שמוסמך להכשיר ולהסמיך על פי תוכנית זו.
 - גיל 21 שנה ביום ההסמכה.
 - קורס עזרה ראשונה וקורס מגישי חמצן יחשבו כתקפים לגבי חניך רק אם נעשו בטווח של עד שנתיים לפני יום הסמכתו כמדריך עוזר. את הסמכת מגיש עזרה ראשונה והחייאה יש לרענן אחת לשנתיים בתוכנית אשר הוכרה בכתב על ידי מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

מדריך:

- סטנדרט המינימום להסמכת מדריך, הוא:
 - עמידה של הצולל בכל הוראות ארגון הצלילה
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן בקיאות בחוק הצלילה.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן תיאורטי ב: פסיקה של הצלילה, פיסיולוגיה של הצלילה, שמירת הסובב הימי וציוד צלילה ודקומפרסיה.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי בהדרכת צוללים כולל שיעורי מים ושיעורי כיתה.
 - הצולל עבר בהצלחה מבחן מעשי בביצוע נוהל הצלה רצוף הכולל שלב תת מימי, שלב על מימי העלאה ליבשה ושלב יבשתי.
 - הצולל עבר בהצלחה קורס עזרה ראשונה במתכונת אשר הוכרה בכתב על ידי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית ובידי מי שמוסמך להכשיר ולהסמיך על פי תוכנית זו.
 - גיל 21 שנה ביום ההסמכה.
 - קורס עזרה ראשונה וקורס מגישי חמצן יחשבו כתקפים לגבי חניך רק אם נעשו בטווח של עד שנתיים לפני יום הסמכתו כמדריך מוסמך. את הסמכת מגיש עזרה ראשונה והחייאה יש לרענן אחת לשנתיים בתוכנית אשר הוכרה בכתב על ידי מנהל הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

כללי:

- מדריך עוזר ומדריך מחויבים באישור מרופא צלילה על כשירות אישית לצלילה כתנאי לקבלתם לקורס. וכן בדיקות רפואיות כפי שיקבעו ע"י הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
- תנאי השתתפותו של כל צולל מוסמך בקורס הוא קיום ביטוח צלילה אישי תקף של הצולל. מובהר כי אין בתנאי זה כדי לגרוע מחובת הכיסוי הביטוחי של מרכז הצלילה ושל "ארגון הצלילה" לקורס, למשתתפים לתכנים כיו"ב.
- מדריך ומדריך עוזר מחויבים באישור על כשירות רפואית לצלילה אחת לשנה כתנאי לחידוש רישיון ההדרכה שלהם.
- מדריך ומדריך עוזר מחויבים באישור על השתתפות ברענון עזרה ראשונה והחייאה אחת לשנתיים כתנאי לחידוש רישיון ההדרכה שלהם, ע"י ארגון הצלילה.

תהליך אישור תכנית הדרכה של ארגון צלילה.

הכשרה והסמכה לרמת / דרגת צלילה:

1. "ארגון הצלילה" חתום על מסמך נהלים וסטנדרטים מחייבים לארגון צלילה מוכר.
2. לארגון סטנדרטים ונהלים בשפה העברית ברלוונטיות למערך ההכשרה המוצע.
3. הוצג אוגדן למדריך מטעם "ארגון הצלילה" המסמיך המהווה תרגום לשפה העברית, צמוד לטקסט המקור כפי שמופיע באוגדן המקביל מטעם "ארגון הצלילה" בחו"ל הכולל מערכי ותכני כל השיעורים התיאורטיים בקורס המוצע.
4. ספר לחניך מטעם "ארגון הצלילה" המסמיך המתורגם לשפה העברית ואשר תומך את תוכנית ההכשרה המוצעת.
5. לוחות עבודה למים ("סליידים" מערך שיעורים לשימוש תת מימי) המפרט את סדר התרגולים בכל שיעור תת מימי.
6. מדריך אשר הוסמך על ידי "מסמיך מדריכים מאושר" להכשיר צוללים לרמת ההסמכה המוצעת.
7. ניסיון בינ"ל ומוכח של צוללים מוסמכים על פי מערך התוכנית המוצעת.
8. פירוט בכתב על אירועי בטיחות אשר אירעו לצוללים במסגרת רמת ההסמכה המוצעת הן בתוך פרק ההכשרה והן לאחר מכן.
9. מובהר ומודגש כי אם יתברר בדיעבד כי בעת הגשת הדו"ח לרשות הצלילה היה ידוע על אירועי בטיחות אשר לא נכללו בדו"ח או לחילופין מספר המוסמכים לפי תוכנית ההכשרה היה נמוך מהמספר עליו דווח בעת ההכרה יחשב הדבר להפרה מהותית והדבר יגרוור אחריו באופן אוטומטי את ביטול ההכרה בתוכנית ההכשרה ולנציג "ארגון הצלילה" בארץ לא תהיה תלונה על כך.
10. התוכנית הוצגה ואושרה על ידי הועדה המייעצת שליד הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית או על ידי תת ועדה שמונתה לכך על ידי מנהל הרשות המוסמכת.
11. עותק מכל המנויים בסעיפים 2, 3, 4 ו-5 (להלן - מערך ההכשרה) מצוי במשרדי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
12. תנאי הוא שלא יעשה שינוי או חריגה ממערך ההכשרה כפי שהוצג לרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
13. ביטוח צד ג' - למקרה של תביעות מצד חניכים עקב תאונות צלילה.

נוהל בדיקת אירוע צלילה - משטרה / רשות

מס' הנחייה – 03.300.108

1. כללי

- א. חשיבות רבה נודעת לטיפול מידי ונכון בכל מקרה, בו אירעה תאונת צלילה עם נפגעים.
- ב. ברוב המקרים הסיבה לתאונה הינה הזנחה של כללי בטיחות בצלילה.
- ג. חקירה נכונה וזהירה יכולה במקרים רבים להצביע על הגורמים האשמים או התורמים לתאונה, ולסייע בהפקת לקחים למניעת מקרים דומים בעתיד.

2. הנחיות

- א. התעורר צורך בבדיקה במכון לרפואה ימית, יש לפנות לראש חוליית תקציבים וגרירות רכב במחלקת חקירות ותביעות (טלפון: 02-5309128, פקס: 02-5309407), ולקבל את אישורו בכתב.
- ב. במקרים דחופים (לילות ושבתות), יש להעביר את הציוד למכון לרפואה ימית, ולהודיע בהקדם בכתב לראש חוליית תקציבים וגרירות רכב (פקס: 02-5309407), לקבלת אישורו לבדיקה.
- ג. דרכי התקשרות עם המכון לרפואה ימית:
בימים א'-ה' בין השעות: 08:00 - 17:30
טלפון - 04-8693040, 04-8693041, פקס - 04-8693240.
- ד. בכל שעה אחרת, ובימי שישי, מועד וחג: טלפון 04-8693090, ולבקש לקשר עם כונן המכון לרפואה ימית (מר"י).
- ה. יש לדאוג שכל פריטי הציוד, כפי שהוסרו מן הנפגע, יועברו בדחיפות למכון לרפואה ימית - חיפה. אין לשנות דבר במצב הציוד כפי שהוסר מהנפגע, יש לתאר בכתב (בעזרת פקח הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית) את מצב הציוד.
- ו. קיימת חשיבות לתאר ולהנציח את מצב מנוף הרזרבה במכלי האוויר, מצב האוויר במכלים לפי שעון הלחץ ומצב הניפוח של מאזן/חגורת הציפה.
- ז. בכל אירוע, בו מעורבים צוללים בצלילה ספורטיבית, יש לדווח לפקחי הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
- טלפונים:** רמי סדנאי - 052-2667830, משרדי הרשות - 03-6367124, רובי אביתר - 050-6939554.
- ז. להלן פריטי ציוד עיקריים לצולל והוראות טיפול (נספח ב' ובו ציורי הפריטים כפי שהם מופיעים על גופו של הצולל וכן בנפרד - הושמט).
 1. מסיכת צלילה.
 2. חליפת גומי (קליפסו).
 3. מכלי אויר דחוס + וסת צלילה.
 4. מד עומק.
 5. מחשב צלילה.
 6. מאזן/חגורת ציפה (עם או בלי מיכל אויר דחוס).
 7. סנפירים (סנפירי שחייה).
 8. שנורקל.
 9. סכין לעבודה.
 10. שעון זמן.
- ח. הטיפול בפריטים
 - א. מיכלי אויר דחוס: יש לסגור את ברז הפתיחה של האוויר, לאחר שצוין בדו"ח מצב וכיוון הברז טרם הסגירה, וככל הניתן – גם הנוצח. אין להזיזו או לטפל במנוף הרזרבה שעל מיכל, אין להסיר את וסת הצלילה מהמיכל. אם מחובר מד לחץ, יש לרשום את כמות הלחץ כפי שמורה המד.
 - ב. וסת צלילה: יש לעטוף את וסת הצלילה בשקית פלסטית. יש לקבע את הווסת למיכל, כך שיימנעו טלטולים ופגיעות בווסת. יש לדאוג להגעת הווסת והמיכל למר"י תוך 24 שעות.
 - ג. מאזן/חגורת ציפה: יש להביא את מאזן/חגורת הציפה בדיוק במצב בו הוסר מהנפגע. אין לרוקן ממנו את האוויר או להוסיף אויר לצרכי העברה.
 - ט. הציוד יועבר למר"י בלוויית ממצאי תחקיר התאונה ע"י המשטרה, ותוצאות הניתוחה שלאחר המוות, אם בוצעה, לצורך התייחסות ופירוט ממצאי בדיקת הציוד.

- י. חקירה ראשונית בזירה ובסמוך לה
1. השוטר בשטח התאונה יאסוף את הנתונים הבאים:
 - (א) שמות המשתתפים בצלילה, כתובתם ומספרי טלפון שלהם.
 - (ב) האם כל הצוללים בעלי תעודות צולל ומספרן.
 - (ג) האם הם בעלי ציוד צלילה פרטי או שכור.
 - (ד) היכן נדחס/מולא אויר, וע"י מי.
 2. החקירה הראשונית של אירועי הצלילה והאירועים הקודמים לה ייערך בהקדם האפשרי ע"י פקח הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית וע"י רופא רשות הצלילה.
 3. יש לדאוג שכל משתתף בצלילה יתאר את האירועים קרוב ככל האפשר לתאונה עצמה.
 4. ממצאי החקירה יועברו למכון לרפואה ימית.
- יא. חקירת התאונה
1. רצ"ב בנספח א' שאלון לחקירת תאונת צלילה, המכיל את כל השאלות המהותיות אשר על החוקר להתייחס אליהן בחקירת עדים לתאונה.
 2. עדים לתאונה יכולים להיות:
 - (א) בן הזוג לצלילה.
 - (ב) צוללים אחרים שהיו עדים לתאונה.
 - (ג) פקח צלילה או מדריך צלילה.

נספחים:

1. שאלון לחקירת תאונת צלילה.
2. איורי פרטי הציוד, כפי שהם מופיעים על גוף הצולל.

נצ"מ מרגלית קרופרו, עו"ד
ראש מחלקת חקירות ותביעות

חקירת תאונת צלילה - פרטים

1. פרטים על נפגע

- א. שם ומשפחה _____ גיל _____ מקצוע _____
- ב. תאריך וזמן התאונה _____
- ג. זמן התחקיר _____
- ד. ניסיון קודם בצלילה (סוגי תעודה, מס' צלילות כולל, תדירות הצלילות) _____
- ה. סוג הצלילה (דייג, צילום, ספורט, עבודה וכו') _____
- ו. מצב בריאותי לפני הצלילה (תקין לא תקין) _____
- ז. זמן ארוחה אחרונה ותכולתה. _____
- ח. מנוחה / שינה _____ זמן שתייה אחרונה וסוגה _____
- ט. בדיקה רפואית אחרונה לצלילה _____
- י. מחלות עבר _____

2. תנאים שלפני הצלילה

- א. מצב הים בזמן הצלילה (גאות, גלים, ראות, רוח, טמפ', תחתית) _____
- ב. מקום דחיסת המיכלים _____
- ג. הבעלים של ציוד הצלילה, סוג הציוד והיצרן, מועד טיפול אחרון בציוד _____
- ד. מקום הצלילה _____
- מרחק מהתחתית _____
- מרחק מהחוף _____
- נוכחות בן זוג _____
- נוכחות פיקוח (מדריך צלילה או צולל בכיר אחראי) _____
- נוכחות סירה _____
- נוכחות רכב בחוף _____
- צלילות קודמות באותו יום _____
- בדיקת לחץ במיכל לפני הצלילה (בוצעה ע"י, שם, ותאריך) _____
- הציוד נבדק לפני הצלילה ע"י _____
- מכשור: רשימת מכשור, לפי סעיף ציוד לצולל (סעיף 3לעיל) _____

האם הנפגע התלונן על תחושה לא טובה לפני הכניסה למים _____
האם הנפגע נטל תרופה או תכשיר רפואי ב-24 השעות שקדמו לצלילה _____

3. תנאי בצלילה

- א. עומק מקסימאלי בצלילה _____
ב. משך הצלילה _____
ג. תיאור מהלך הצלילה (מהרכבת הציוד ועד לתאונה) _____
ד. תקלות מתחת למים (מפי בן הזוג): האם הייתה עלייה מהירה לפני המים עם / בלי ניפוח מאזן. _____
ה. סיום אוויר _____
ו. הנשמת חבר _____

4. תיאור הציוד על הגופה (מחק את המיותר)

- א. מסיכה על הפנים כן / לא
ב. מאזן/חגורת ציפה מנופח כן / לא
ג. חגורת משקולת חגורה כן / לא
ד. סנפירים על הרגליים כן / לא
ה. חליפת לצלילה על הגוף כן / לא
ו. ציוד צלילה (מיכלים) על הגוף כן / לא

5. תיאור חיצוני של מצב הגופה

1. צבע פנים (רגיל/כחול/חיוור/אדום) _____
אף ופה (קצף לבן/קצף אדום/ורוד/דם/גופים זרים) _____

אגרות צלילה

קוד: T33B1.DOC
הודפס ביום 08/06/2003
עדכון בתחולה מ 01/07/2003
על בסיס עלית המדד מ - 2002 / 5 עד 2003 / 5
(% 5.8019)
מתוך קובץ אגרות משרדהמדע התרבות והספורט.

תקנות הצלילה הספורטיבית (תעודות) (תיקון), התשנ"ט-1999

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 2 ו-12(א) לחוק הצלילה הספורטיבית, תשל"ט-1979 (להלן-החוק), באישור שר האוצר לפי סעיף 39ב' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובאישור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

כפל תעודות

- (א) אבדה תעודה או הושחתה או טושטשה, רשאית הרשות לתת, לפי בקשת בעל התעודה, כפל הימנה, לאחר ששוכנעה שהתעודה המקורית אבדה, הושחתה או טושטשה ולאחר שהבעל שילם את האגרה שנקבעה בתוספת להוצאת כפל התעודה.
- (ב) מצא בעל התעודה את התעודה המקורית לאחר שקיבל כפל הימנה-יחזיר את הכפל לרשות.

אגרת תעודת צולל

- (א) אגרה בעד תעודת צולל או חידוש תעודת צולל תהיה כמפורט בחלק א' לתוספת הראשונה.
- (ב) הצהיר מבקש תעודה צולל או מבקש חידוש תעודת צולל כאמור בתקנה 22(א), תשלום האגרה בעד תעודת צולל או בעד חידושה לבנק הדואר, או לכל בנק אחר שתקבע הרשות בהודעה ברשומות, לחשבון הסילוקים של הרשות.
- (ג) לא הצהיר מבקש תעודת צולל או מבקש חידוש תעודת צולל כאמור בתקנה 22(א), תשלום האגרה בעד תעודת צולל או בעד חידושה, אלא לפי אישור הרשות.

תוספת ראשונה

חלק א': אגרות בעד תעודת צולל

האגרה בש"ח	
70.00	1. בעד תעודה צולל או בעד חידושה.
10.00	2. בעד כפל תעודה כאמור בתקנה 12

חלק ב': אגרות בעד רשיונות למרכז צלילה או בעד תעודות להדרכת צלילה

האגרה בש"ח	
330.00	1. (א) בעד רשיון למרכז צלילה או בעד חידושו כשתקפו עד שנה
660.00	(ב) בעד רשיון למרכז צלילה המעיד כי הוא מיועד להיות בית ספר לצלילה ספורטיבית, או בעד חידושו, כשתקפו עד שנה
10.00	(ג) בעד כפל רשיון כאמור בפרטי משנה (א) ו-(ב)
120.00	2. (א) בעד הנפקת תעודת הדרכה
10.00	(ב) כפל תעודה כאמור בפרט משנה (א)
80.00	(ג) בעד כל בחינה נוספת כאמור בתקנה 61 או שינון לפי תקנה 30

חלק ג': הצמדה למדד

1. סכומי האגרה בחלקים א' ו-ב' ישתנו ב-1 בינואר וב-1 ביולי של כל שנה (להלן-יום השינוי) לפי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן- המדד) שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי, לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי הקודם.
2. על אף האמור בסעיף 1, ישתנו סכומי האגרות רק אם הגיע שיעור השינוי במדד בתקופה האמורה ל-5 אחוזים לפחות; לא הגיע שיעור השינוי במדד ל-5 אחוזים - הוא יצטבר לשיעור השינוי שיחושב ביום השינוי הבא אחריו, וכן הלאה, עד שהשינוי המצטבר יגיע ל-5 אחוזים לפחות.
3. סכום שהשתנה כאמור בסעיפים 1 ו-2 יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים וסכום של 5 שקלים חדשים יעוגל כלפי מעלה.
4. המנהל הכללי של משרד החינוך התרבות והספורט יפרסם ברשומות את הנוסח של חלקים א' ו-ב' לתוספת זו, כפי שהם מתוקנים עקב האמור בסעיף 1.

קבלת דיווח או איתור של אירוע חריג. (כל אירוע ירשם ביומן מעקב).

הודעה על שלילה / ברור בדואר רשום + טלפוני + מועדון + ארגון וזימון לברור תוך 14 יום.

הוצאת זימון לברור בדואר רשום
לישיבה תוך 14 יום מיום השלילה כולל וידוא טלפוני ע"י מנהלת הלשכה.

פקח יעביר תחקיר מלא ושאלות לברור לישיבה לפני הברור.

- ביצוע ברור/תחקיר בנוכחות שני נציגי רשות לפחות
- קבלת החלטה תוך 7 ימים מסיום התחקיר
- כתיבת דוח מסכם עד 21 יום ממועד האירוע
- העברת הדוח לעיון היועצת המשפטית.
- הוצאת מכתב למדריך/מועדון/ארגון
- עותק מהדוח המסכם יוכנס לתיק המדריך.

במקרה חמור של סיכון חיי אדם או רשלנות פושעת, תוגש בתאום עם הלשכה המשפטית תלונה למשטרת ישראל.

במקרה של הליך חזרה לכשירות יבוצע המעקב אחר התהליך על ידי מנהלת הלשכה.
ובמישור המקצועי על ידי אחד הפקחים.

כל שלב בבדיקת האירוע יתועד ביומן מעקב
במקרה של סירוב להגיע למשרדי הרשות תוגש תלונה למשטרה
באחריות פקח מדווח לדאוג לסיום אירוע מקצועי ורישומי.

ברור ראשוני טלפוני/פיסי (פקח).
בסופי שבוע יערך תחקיר טלפוני ראשוני ותתקבל החלטה על פעולות נדרשות, כולל הזנקת פקחים
חיצוניים.

דוח פקח ראשוני וסיווג אירוע, כולל החלטה לגבי המשך טיפול והשלמת התחקיר.

שת"פ עם המשטרה במקרה של אירוע מוות או חקירה והפעלה של מר"י במקרה הצורך.

אירוע מוות או תאונה חמורה:
יציאה מיידית לשטח הקפאת מצב
תפיסת ציוד ותיעוד.

מספרי טלפון לדווחים:

101	מד"א
100	משטרה
04-8693090 (ולבקש להודיע לכוון).	כוון מר"י
08-6358011	בי"ח יוספטל
03-6973686/410	בי"ח איכילוב-מיון
08-9779395	בי"ח אסף הרופא
03-6367214	רשות הצלילה
052-2667830	רמי סדנאי
050-6939554	רובי אביתר

נוהל הסמכת צוללי חיל הים לצוללים ספורטיביים - דרגה א'

כללי:

צוללי חיל הים עוברים הכשרה לצלילה ע"פ מערך דומה לזה שע"פ מוסמכים צוללים בתכנית אוגדן הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית, או בדומה לכל ארגון צלילה המוכר על ידי הרשות המוסמכת לצלילה. קיומו של נוהל זה מותנה בבדיקה ובבקרה תקופתית כפי שתחליט הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

צולל שסיים את הקורס באחת מהמסגרות הצבאיות הנ"ל ומבקש לקבל תעודת צלילה של אחד מארגוני הצלילה המוכרים, עליו לעמוד בתנאים הבאים:

סיים בהצלחה קורס צלילה צבאי והציג תעודה חתומה המעידה על כך ואשר מצוין בה הכרת הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.

תעודת קמ"ר/גדנ"ע צלילה

הוראות מיוחדות

- א. אם חלפה יותר מחצי שנה מיום קבלת התעודה הצבאית, יבצע החניך צלילת רענון.
- ב. בשלב המעבר / הסמכה, הדגש בעיקר את נושאי בחירת המשקולות והתאמת הציוד. יש להדגיש את השוני בין הציוד האזרחי לצבאי.
- ג. הדגש את ההבדלים שבין צלילה צבאית (הכוללת נטילת סיכונים בידועין) לבין צלילה אזרחית המיועדת למטרת הנאה והימנעות מסיכונים מיותרים.
- ה. אם לא הוצגה רמה מניחה את הדעת, תקבע לחניך תכנית עבודה מתאימה.
- ו. כל ארגון מוכר, יקבע את אמות המידה להסבת התעודה.

נוהל קבלת רישיון הדרכה למדריכי צלילה ח"

הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית בשיתוף עם מפקדת חיל הים, גיבשו תכנית אשר תאפשר את השתלבותם של בוגרי יחידות הצלילה של חיל הים במסגרת הצלילה האזרחית. מסלול ההכשרה לצלילה במסגרת הצבאית הינו ארוך ומפרך, ומציב דרישות גבוהות ביותר. מטבע הדברים לא ניתן לחשפו, אולם בהסתמך על ה"גלוי", ניתן לקבוע הקבלות וסטנדרטים לצורך הסמכת צוללים אלו כצוללים ספורטיביים. במקביל, מכירה הרשות בפוטנציאל הגלום ביחידות הצלילה הצבאיות ובאיכויות המקצועיות של אנשיה כבסיס להכשרת מדריכים. הכשרת צוללי חיל הים כמדריכי צלילה מאפשרת "ניצול" משאב אנוש קיים והרחבת כוח האדם המקצועי והמיומן, העוסק בהדרכת צלילה.

תנאים לקבלת רישיון הדרכה

אישור בכתב לסיום בהצלחה קורס ומבחני מדריכי צלילה.
ביצוע מושלם של כל ההתמחויות (סטג'ים) כנהוג לכל מדריך חדש, במסגרת בית ספר לצלילה מוכר ובחסות ארגון צלילה הפועל ברישיון הרשות המוסמכת לצלילה ספורטיבית.
ביצוע כל המטלות הנדרשות על פי נוהל הרשות. (בקשה לרישיון הדרכה חדש).

כל ארגון צלילה המוכר על ידי הרשות המוסמכת, רשאי לקבוע תנאי סף נוספים כתנאי לקבלת תעודת מדריך.